การศึกษาตัวแปรที่สัมพันธ์กับคุณลักษณะของโรงเรียนคาทอลิกในสังฆมณฑลราชบุรี ตามความคิดเห็นของผู้ปกครอง

ปริญญานิพนธ์

ของ

สุดาพร สวนจิตต์

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการบริหารการศึกษา
มีนาคม 2544

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

การศึกษาตัวแปรที่สัมพันธ์กับคุณลักษณะของโรงเรียนคาทอลิกในสังฆมณฑลราชบุรี ตามความคิดเห็นของผู้ปกครอง

บทคัดย่อ

ของ

สุดาพร สวนจิตต์

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการบริหารการศึกษา
มีนาคม 2544

สุดาพร สวนจิตต์. (2544). *การศึกษาตัวแปรที่สัมพันธ์กับคุณลักษณะของโรงเรียนคาทอลิกในสังฆมณฑลราชบุรีตามความคิดเห็นของผู้ปกครอง*. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. คณะกรรมการควบคุม: ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วีระ สุภากิจ, อาจารย์ทัศนา ทองภักดี.

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาและเปรียบเทียบคุณลักษณะของโรงเรียนเอกชนคาทอลิกในสังฆมณฑลราชบุรีโดยรวม และเป็นรายด้าน 5 ด้าน คือ ด้านวิชาการ ด้านบุคลากร ด้านอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม ด้านกิจการนักเรียน และด้านความสัมพันธ์กับชุมชน ตามความคิดเห็นของผู้ปกครอง จำแนกตามตัวแปรต้น คือ ประเภทโรงเรียน (โรงเรียนชาย โรงเรียนหญิง โรงเรียนสหศึกษา) สัมฤทธิผลของนักเรียน (น้อย ปานกลาง มาก) ระดับชั้นของนักเรียนในปกครอง (ก่อนประถมศึกษา ประถมศึกษา มัธยมศึกษา) เขตที่อยู่อาศัย (เขตในเมือง เขตชนบท) และการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียน (ระดับมาก ระดับปานกลาง ระดับน้อย) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต้นกับคุณลักษณะของโรงเรียน และเพื่อค้นหาตัวแปรที่สามารถทำนายคุณลักษณะของโรงเรียน

กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้ปกครองนักเรียนที่เรียนในโรงเรียนเอกชนคาทอลิก 4 โรงเรียนที่ดำเนินการโดยคณะนักบวชในสังฆมณฑลราชบุรี ปีการศึกษา 2543 จำนวน 976 คน ได้มาโดยการสุ่มตัวอย่างชั้นเรียนละ 1 ห้อง ด้วยวิธีสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) แล้วสุ่มนักเรียนในแต่ละห้องร้อยละ 50 จากบัญชีเรียกชื่อประจำชั้น

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างและพัฒนาขึ้นตอนที่ 1 ถามข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม แบบเลือกตอบ และถามสัมฤทธิผลของนักเรียนในปกครองแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตอนที่ 2 ถามการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียน แบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ และตอนที่ 3 ถามความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะของโรงเรียนใน 5 ด้าน แบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที (t-test) การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One -Way ANOVA) การวิเคราะห์สหสัมพันธ์พหุคูณ (Multiple Correlation) และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแต่ละขั้นตอน (StepWise Multiple Regression Analyses)

ผลการวิจัยพบสรุปได้ดังนี้

1. คุณลักษณะของโรงเรียนโดยรวมอยู่ในระดับดี ($\overline{X}$ = 3.91) และอยู่ในระดับดีทั้ง 5 ด้าน ตามลำดับค่าเฉลี่ยคือ ด้านกิจการนักเรียน ด้านวิชาการ ด้านบุคลากร ด้านอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม และ ด้านความสัมพันธ์กับชุมชน

2. คุณลักษณะของโรงเรียนโดยรวมและเป็นรายด้าน 5 ด้าน ตามความคิดเห็นของผู้ปกครองนักเรียนที่อยู่ในเขตที่อยู่อาศัยแตกต่างกัน ไม่แตกต่างกัน

3. คุณลักษณะของโรงเรียนด้านความสัมพันธ์กับชุมชน ตามความคิดเห็นของผู้ปกครองนักเรียนในโรงเรียนชาย ดีกว่าผู้ปกครองนักเรียนในโรงเรียนสหศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่นๆ ไม่แตกต่างกัน

4. คุณลักษณะของโรงเรียนโดยรวม และเป็นรายด้านทั้ง 5 ด้าน ตามความเห็นของผู้ปกครองที่นักเรียนมีสัมฤทธิผลทางการเรียนระดับมาก ดีกว่าผู้ปกครองที่นักเรียนมีสัมฤทธิผลทางการเรียน ระดับปานกลาง และระดับน้อย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

5. คุณลักษณะของโรงเรียนเป็นรายด้านทั้ง 5 ด้าน ตามความเห็นของผู้ปกครองที่นักเรียนมีสัมฤทธิผลทางการเรียนระดับปานกลาง ดีกว่าผู้ปกครองที่นักเรียนมีสัมฤทธิผลทางการเรียนระดับน้อย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

6. คุณลักษณะของโรงเรียนโดยรวม และเป็นรายด้าน 4 ด้าน คือ ด้านวิชาการ ด้านบุคลากร ด้านอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม และด้านความสัมพันธ์กับชุมชน ตามความเห็นของผู้ปกครองนักเรียนที่มีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียนระดับมาก ดีกว่าผู้ปกครองนักเรียนที่มีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียนระดับปานกลางและระดับน้อย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

7. คุณลักษณะของโรงเรียน ด้านกิจการนักเรียน ตามความเห็นของผู้ปกครองนักเรียนที่มีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียนระดับมากดีกว่าผู้ปกครองนักเรียนที่มีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียนระดับปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

8. คุณลักษณะของโรงเรียนโดยรวม และเป็นรายด้าน 4 ด้าน คือ ด้านวิชาการ ด้านบุคลากร ด้านอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม และด้านความสัมพันธ์กับชุมชน ตามความเห็นของผู้ปกครองนักเรียนที่มีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียนระดับปานกลาง ดีกว่าผู้ปกครองนักเรียนที่มีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียนระดับน้อย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

9. คุณลักษณะของโรงเรียน ด้านกิจการนักเรียนตามความเห็นของผู้ปกครองนักเรียนที่มีส่วนร่วมในกิจกรรมของระดับปานกลางกับระดับน้อยไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

10. ความสัมพันธ์กันระหว่างตัวแปรต้นกับคุณลักษณะของโรงเรียนอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 มีอยู่ 14 คู่ เป็นความสัมพันธ์ในระดับต่ำ ($r < .30$) ทั้งหมด

11. ตัวแปรสัมฤทธิผลของนักเรียน และการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียน ทำนายคุณลักษณะของโรงเรียนโดยรวม ด้านวิชาการ และ ด้านกิจการนักเรียน ได้อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 และร่วมกันทำนายได้ร้อยละ 10.5, 9.40 และ 8.20ตามลำดับ

12. ตัวแปรสัมฤทธิผลของนักเรียน การมีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียน และระดับชั้นของนักเรียนทำนายคุณลักษณะของโรงเรียน ด้านบุคลากร ได้อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 และร่วมกันทำนายได้ร้อยละ 7.00

13. ตัวแปรการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียน และสัมฤทธิผลของนักเรียน ทำนายคุณลักษณะของโรงเรียน ด้านอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม ได้อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 และร่วมกันทำนายได้ร้อยละ 6.50

14. ตัวแปรการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียน สัมฤทธิผลของนักเรียน และประเภทโรงเรียนทำนายคุณลักษณะของโรงเรียน ด้านความสัมพันธ์กับชุมชน ได้อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 และร่วมกันทำนายได้ร้อยละ 8.30

A STUDY OF VARIABLES RELATED TO CATHOLIC SCHOOL CHARACTERISTICS IN THE ROMAN CATHOLIC DIOCESE OF RATHCHABURI ACCORDING TO PARENTS' OPINIONS

AN ABSTRACT

BY

SUDAPORN SUANCHIT

Presented in partial fulfillment of the requirements

for the Master of Education Degree in Educational Administration

at Srinakharinwirot University

March 2001

Sudaporn Suanchit. (2001). *A Study of Variables Related to Catholic School Characteristics in the Roman Catholic Diocese of Ratchaburi According to Parents' Opinions.* Master Thesis, M.Ed. (Educational Administration). Bangkok: Graduate School, Srinakharinwirot University. Advisor Committee: Asst. Prof. Dr. Vira Supakit, Mrs. Thasana Tongpakdee.

The purposes of this research were: to study the school characteristics as a whole and its individual 5 aspects, i.e. academic, personnel, buildings and environments, student services, and school community relations of the private Catholic schools in the Roman Catholic Diocese of Ratchaburi according to parents' opinions; to compare the school characteristics by the independent variables, i.e. school type (single-sex boys' school, single-sex girls' school, co-educational school), student achievement level (low, moderate, high), student class level (pre-elementary, elementary, secondary), district of residence (urban, rural), and school activity involvement level (low, moderate, high); to study the relationships between the independent variables and the school characteristics as a whole and its individual 5 aspects; and to search for variables that predict the school characteristics as a whole and its individual 5 aspects.

The sample consisted of 976 parents randomly selected from 4 Catholic schools in the Roman Catholic Diocese of Ratchaburi in the B.E. 2543 (A.D. 2000) academic year. The instrument used in this study was a questionnaire developed by the researcher. It consisted of 3 parts: part 1 check list items asking school type, student class level, and district of residence, and Likert-type scale items measuring student achievement perceptions; part 3: Likert-type scale items measuring parents' perceptions in 5 aspects of the school characteristics. Statistical data analysis included percentage, mean, standard deviation, t-test, One-Way ANOVA, multiple correlation, and stepwise multiple regression analyses.

The results were summarized as follows.

1. The school characteristics as a whole was perceived at the good level ($\overline{X}$ = 3.91); every aspect of the school characteristics was perceived at the good level, arranged by the mean scores, from student services, academic, personnel, buildings and environments to community relations respectively.

2. The school characteristics as a whole and its 5 individual aspect were not perceived differently by parents with different district of residence.

3. The school community relations' aspect was perceived to be better by parents of single-sex boys' schools than those of co-educational schools at the .05 level of significance. Either of the other 4 aspects or as a whole was perceived differently by parents of different school type.

4. The school characteristics as a whole and its 5 aspects were perceived to be better by parents of high student achievement level than those of moderate and low student achievement level at the .05 level of significance.

5. The 5 aspects of the school characteristics were perceived to be better by parents of moderate student achievement level than those of low student achievement level at the .05 level of significance.

6. The 4 aspects of the school characteristics, i.e. academic, personnel, buildings and environments, and school community relations were perceived to be better by parents of high student achievement level than those of moderate and low student achievement level at the .05 level of significance.

7. The student services aspect was perceived to be better by parents with high school activity involvement level than those with moderate school activity involvement level at the .05 level of significance.

8. The 4 aspects of school characteristics, i.e. academic, personnel, buildings and environments, and school community relations were perceived to be better by parents with moderate school activity involvement level than those with low school activity involvement level at the .05 level of significance.

9. The student services aspect was not differently perceived by parents with moderate school activity involvement level and those with low school activity involvement level.

10. Fourteen significant relationships at the low level ($r < .30$) were found between independent variables and the school characteristics and its 5 aspects.

11. The student achievement and the school activity involvement predicted 10.5, 9.40, and 8.20 percent of the variance for the school characteristics as a whole, the academic aspect, and the student services aspect respectively.

12. The student achievement, the school activity involvement, and the student class level predicted 7.00 percent of the variance for the personnel aspect.

13. The school activity involvement and the student achievement predicted 6.50 percent of the variance for the buildings and environments aspect.

14. The school activity involvement, the student achievement, and the school type predicted 8.30 percent of the variance for the school community aspect.

ปริญญานิพนธ์
เรื่อง

การศึกษาตัวแปรที่สัมพันธ์กับคุณลักษณะของโรงเรียนคาทอลิกในสังฆมณฑลราชบุรี
ตามความคิดเห็นของผู้ปกครอง

ของ
นางสาวสุดาพร สวนจิตต์

ได้รับอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัยให้นับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการบริหารการศึกษา
ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ ดร.เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์)
วันที่...๗....เดือน.พฤษภาคม.....พ.ศ. 2544

คณะกรรมการสอบปริญญานิพนธ์

.....ประธาน
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วีระ สุภากิจ)

.....กรรมการ
(อาจารย์ ทัศนา ทองภักดี)

.....กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุดา ทัพสุวรรณ)

.....กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไพโรจน์ กลิ่นกุหลาบ)

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ เพราะได้รับความกรุณาช่วยเหลือจากบุคคลหลายฝ่าย โดยเฉพาะอย่างยิ่งได้รับความกรุณาจากผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วีระ สุภากิจ ประธานกรรมการที่ปรึกษาปริญญานิพนธ์ที่ได้ให้คำปรึกษาดูแลเอาใจใส่ ให้คำแนะนำ ตรวจแก้ไขอย่างดียิ่ง และอาจารย์ทัศนา ทองภักดี ที่ปรึกษาปริญญานิพนธ์ ที่ได้ให้คำแนะนำและ ข้อเสนอแนะกับการวิเคราะห์ทางสถิติด้วยความเมตตามาโดยตลอด รวมทั้งผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุดา ทัพสุวรรณ หัวหน้าภาควิชาการบริหารการศึกษา และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไพโรจน์ กลิ่นกุหลาบ รองคณบดีบัณฑิตวิทยาลัยฝ่ายบริหาร ที่ได้สละเวลาเป็นกรรมการในการสอบปากเปล่าและช่วยเสนอแนะเพื่อให้งานวิจัยนี้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาและสำนึกในพระคุณของท่าน จึงกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

นอกจากนั้น ผู้วิจัยขอกราบขอบคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อรวรรณ ตัณฑ์เจริญรัตน์ อาจารย์ ดร.พวงรัตน์ เกษรแพทย์ รองศาสตราจารย์อัจฉรา สุขารมณ์ รองศาสตราจารย์ ดร.กิติมา ปรีดีดิลก และซิสเตอร์ ดร.บุญเรือน หมั้นทรัพย์ ที่ได้กรุณาตรวจแก้ไขแบบสอบถามและให้คำแนะนำอันเป็นประโยชน์อย่างยิ่งสำหรับการทำปริญญานิพนธ์นี้ อีกทั้งยังสำนึกในพระคุณของคณาจารย์ทุกท่าน ที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ตลอดจนให้แนวคิดและทฤษฎีในการบริหารการศึกษา

ขอกราบขอบพระคุณซิสเตอร์วิไลวรรณ ยนปลัดยศ อดีตอธิการิณีเจ้าคณะ รวมทั้งซิสเตอร์สมปอง ทับปิง อธิการิณีเจ้าคณะและที่ปรึกษา ที่ได้อนุญาตและสนับสนุนให้ทุนและเวลาในการศึกษาครั้งนี้ กราบขอบพระคุณอธิการ ผู้บริหารและคณะครู โรงเรียนนารีวิทยาที่ได้อำนวยความสะดวกและเป็นกำลังใจให้ตลอดมา และขอขอบพระคุณ ผู้บริหาร คณะครูและผู้ปกครองนักเรียนทุกท่านในการตอบแบบสอบถามและให้ความช่วยเหลือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจนสำเร็จลุล่วงด้วยดี และขอบคุณซิสเตอร์ธิดาเพ็ญ จรัสศรี บาทหลวงสุขสันต์ ชาวปากน้ำและคุณธเนศ คิดรุ่งเรือง ที่ได้ให้คำแนะนำและช่วยเหลือด้วยดี กราบขอบคุณบิดามารดาญาติพี่น้องทุกคนและสมาชิกคณะผู้รับใช้ดวงหทัยนิรมลของพระแม่มารีย์ทุกท่านรวมทั้งเพื่อนๆ ปริญญาโทบริหารการศึกษารุ่น 24 ทุกท่าน ที่ให้ความช่วยเหลือ ให้คำแนะนำและเป็นกำลังใจให้ตลอดมา

คุณค่าและประโยชน์จากปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบให้กับบิดามารดา ตลอดจนผู้ใหญ่ของคณะและครู – อาจารย์ทุกท่านที่มีส่วนร่วมสร้างพื้นฐานการศึกษาให้กับผู้วิจัย

สุดาพร สวนจิตต์

สารบัญ

บทที่		หน้า
1	บทนำ	1
	ภูมิหลัง	1
	ความมุ่งหมายของการวิจัย	4
	ความสำคัญของการวิจัย	4
	ขอบเขตของการวิจัย	5
	ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย	5
	ตัวแปรที่ศึกษา	5
	นิยามศัพท์เฉพาะ	6
	กรอบแนวคิดในการวิจัย	10
2	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	13
	โรงเรียนเอกชนและบทบาทในการจัดการศึกษา	14
	ความเป็นมาของโรงเรียนเอกชน	14
	บทบาทของโรงเรียนเอกชนในการจัดการศึกษา	16
	การจัดการศึกษาของโรงเรียนเอกชนคาทอลิกในประเทศไทย	16
	ความเป็นมาของการจัดการศึกษาของโรงเรียนเอกชนคาทอลิกในประเทศไทย	16
	วัตถุประสงค์ของสภาการศึกษาคาทอลิกในประเทศไทย	18
	ปรัชญาการศึกษาคาทอลิก	18
	นโยบายการศึกษาคาทอลิกในประเทศไทย	20
	บทบาทของโรงเรียนเอกชนคาทอลิก	21
	ลักษณะของโรงเรียนคาทอลิก	21
	ประเภทของโรงเรียนเอกชนคาทอลิกในประเทศไทย	23
	โรงเรียนคาทอลิกในสังฆมณฑลราชบุรี	24
	สภาพที่ตั้งและอาณาเขตของจังหวัดราชบุรี	24
	สภาพที่ตั้งและอาณาเขตของจังหวัดเพชรบุรี	26
	ข้อมูลเกี่ยวกับโรงเรียนคาทอลิกในสังฆมณฑลราชบุรี	27
	คุณลักษณะของโรงเรียนที่ดี	29
	ด้านวิชาการ	32

สารบัญ(ต่อ)

บทที่		หน้า
	ด้านบุคลากร	37
	ด้านอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม	47
	ด้านกิจการนักเรียน	51
	ด้านความสัมพันธ์กับชุมชน	54
	บทบาทของผู้ปกครองนักเรียนในการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา	57
	งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	61
	งานวิจัยในประเทศ	61
	งานวิจัยต่างประเทศ	64
3	วิธีดำเนินการวิจัย	68
	ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	68
	เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	69
	ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ	70
	การเก็บรวบรวมข้อมูล	71
	การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล	71
	สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	72
4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	74
	สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	74
	การวิเคราะห์ข้อมูล	74
	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	75
5	สรุปผล อภิปราย และข้อเสนอแนะ	109
	สังเขปความมุ่งหมาย สมมุติฐาน และวิธีการศึกษาค้นคว้า	109
	วิธีการศึกษาค้นคว้า	110
	เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	110
	การวิเคราะห์ข้อมูล	110
	สรุปผลการศึกษาค้นคว้า	111
	อภิปรายผล	114
	ข้อเสนอแนะ	120

สารบัญ(ต่อ)

บทที่ หน้า

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป 121

บรรณานุกรม 123

ภาคผนวก 134

ประวัติย่อผู้วิจัย 150

บัญชีตาราง

ตาราง หน้า

1 จำนวนประชากร และกลุ่มตัวอย่างผู้ปกครองนักเรียน จำแนกตามโรงเรียน และระดับการศึกษา 69

2 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างผู้ตอบแบบสอบถามที่รับกลับคืนมา 75

3 สถานภาพของผู้ปกครองนักเรียนที่ตอบแบบสอบถามจำแนกตามประเภท โรงเรียนระดับชั้นของนักเรียน ในปกครอง เขตที่อยู่อาศัย 76

4 สถานภาพของผู้ปกครองนักเรียนที่ตอบแบบสอบถามจำแนกตามสัมฤทธิผล ของนักเรียนและการมีส่วนร่วมในกิจกรรมโรงเรียน 77

5 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของความคิดเห็นของผู้ปกครองนักเรียน ที่มีต่อคุณลักษณะของโรงเรียนเอกชนคาทอลิกในสังฆมณฑลราชบุรี จำแนก รายด้านและโดยรวม 78

6 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของความคิดเห็นของผู้ปกครองนักเรียน ที่มีต่อคุณลักษณะของโรงเรียนเอกชนคาทอลิกในสังฆมณฑลราชบุรี ด้านวิชาการ จำแนกรายข้อ 79

7 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของความคิดเห็นของผู้ปกครองนักเรียน ที่มีต่อคุณลักษณะของโรงเรียนเอกชนคาทอลิกในสังฆมณฑลราชบุรี ด้านบุคลากร จำแนกรายข้อ 80

8 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของความคิดเห็นของผู้ปกครองนักเรียน ที่มีต่อคุณลักษณะของโรงเรียนเอกชนคาทอลิกในสังฆมณฑลราชบุรี ด้านอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม จำแนกรายข้อ 81

9 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของความคิดเห็นของผู้ปกครองนักเรียน ที่มีต่อคุณลักษณะของโรงเรียนเอกชนคาทอลิกในสังฆมณฑลราชบุรี ด้านกิจการนักเรียน จำแนกรายข้อ 82

10 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของความคิดเห็นของผู้ปกครองนักเรียน ที่มีต่อคุณลักษณะของโรงเรียนเอกชนคาทอลิกในสังฆมณฑลราชบุรี ด้านความสัมพันธ์กับชุมชน จำแนกรายข้อ 83

11 เปรียบเทียบคุณลักษณะของโรงเรียนเอกชนคาทอลิกในสังฆมณฑล ราชบุรีโดยรวม และเป็นรายด้าน 5 ด้าน 84

บัญชีตาราง(ต่อ)

ตาราง หน้า

12 เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ปกครองที่มีต่อคุณลักษณะของโรงเรียนเอกชนคาทอลิกในสังฆมณฑลราชบุรีโดยรวม และเป็นรายด้าน 5 ด้าน จำแนกตามประเภทโรงเรียน 85

13 เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อคุณลักษณะของโรงเรียนเอกชนคาทอลิกในสังฆมณฑลราชบุรี ด้านความสัมพันธ์กับชุมชนเป็นรายคู่ ระหว่างผู้ปกครองที่มีนักเรียนในประเภทโรงเรียนต่างกัน 86

14 เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ปกครองที่มีต่อคุณลักษณะของโรงเรียนเอกชนคาทอลิกในสังฆมณฑลราชบุรีโดยรวม และเป็นรายด้าน 5 ด้าน จำแนกตามสัมฤทธิผลของนักเรียน 87

15 เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อคุณลักษณะของโรงเรียนเอกชนคาทอลิกในสังฆมณฑลราชบุรี ด้านวิชาการ เป็นรายคู่ระหว่างผู้ปกครองที่นักเรียนมีสัมฤทธิผลทางการเรียนต่างกัน 88

16 เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อคุณลักษณะของโรงเรียนเอกชนคาทอลิกในสังฆมณฑลราชบุรี ด้านบุคลากร เป็นรายคู่ระหว่างผู้ปกครองที่นักเรียนมีสัมฤทธิผลทางการเรียนต่างกัน 89

17 เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อคุณลักษณะของโรงเรียนเอกชนคาทอลิกในสังฆมณฑลราชบุรี ด้านอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมเป็นรายคู่ระหว่างผู้ปกครองที่นักเรียนมีสัมฤทธิผลทางการเรียนต่างกัน 90

18 เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อคุณลักษณะของโรงเรียนเอกชนคาทอลิกในสังฆมณฑลราชบุรี ด้านกิจการนักเรียนเป็นรายคู่ระหว่างผู้ปกครองที่นักเรียนมีสัมฤทธิผลทางการเรียนต่างกัน 91

19 เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อคุณลักษณะของโรงเรียนเอกชนคาทอลิกในสังฆมณฑลราชบุรี ด้านสัมพันธ์กับชุมชนเป็นรายคู่ระหว่างผู้ปกครองที่นักเรียนมีสัมฤทธิผลทางการเรียนต่างกัน 92

20 เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อคุณลักษณะของโรงเรียนเอกชนคาทอลิกในสังฆมณฑลราชบุรี โดยรวมทุกด้านเป็นรายคู่ระหว่างผู้ปกครองที่นักเรียนมีสัมฤทธิผลทางการเรียนต่างกัน 93

บัญชีตาราง(ต่อ)

ตาราง หน้า

21 เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ปกครองที่มีต่อคุณลักษณะของโรงเรียนเอกชนคาทอลิกในสังฆมณฑลราชบุรีโดยรวม และเป็นรายด้าน 5 ด้าน จำแนกตามระดับขั้นของนักเรียนในปกครอง 94

22 เปรียบเทียบความความคิดเห็นของผู้ปกครองที่มีต่อคุณลักษณะของโรงเรียนเอกชนคาทอลิกในสังฆมณฑลราชบุรีโดยรวม และเป็นรายด้าน 5 ด้าน จำแนกตามการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียน 95

23 เปรียบเทียบความความคิดเห็นของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อคุณลักษณะของโรงเรียนเอกชนคาทอลิกในสังฆมณฑลราชบุรี ด้านวิชาการเป็นรายคู่ระหว่างผู้ปกครองนักเรียนที่มีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียนต่างกัน 96

24 เปรียบเทียบความความคิดเห็นของผู้ปกครองนักเรียน ที่มีต่อคุณลักษณะของโรงเรียนเอกชนคาทอลิกในสังฆมณฑลราชบุรี ด้านบุคลากร เป็นรายคู่ระหว่างผู้ปกครองนักเรียนที่มีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียนต่างกัน 97

25 เปรียบเทียบความความคิดเห็นของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อคุณลักษณะของโรงเรียนเอกชนคาทอลิกในสังฆมณฑลราชบุรี ด้านอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมเป็นรายคู่ ระหว่างผู้ปกครองนักเรียนที่มีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียนต่างกัน 98

26 เปรียบเทียบความความคิดเห็นของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อคุณลักษณะของโรงเรียนเอกชนคาทอลิกในสังฆมณฑลราชบุรี ด้านกิการนักเรียนเป็นรายคู่ระหว่างผู้ปกครองนักเรียนที่มีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียนต่างกัน 99

27 เปรียบเทียบความความคิดเห็นของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อคุณลักษณะของโรงเรียนเอกชนคาทอลิกในสังฆมณฑลราชบุรี ด้านความสัมพันธ์กับชุมชน เป็นรายคู่ ระหว่างผู้ปกครองนักเรียนที่มีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียนต่างกัน 100

28 เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อคุณลักษณะของโรงเรียนเอกชนคาทอลิกในสังฆมณฑลราชบุรีโดยรวมทุกด้าน เป็นรายคู่ ระหว่างผู้ปกครองนักเรียนที่มีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียนต่างกัน 101

บัญชีตาราง(ต่อ)

ตาราง หน้า

29 ความสัมพันธ์ระหว่างประเภทโรงเรียน สัมฤทธิผลของนักเรียนระดับชั้นของนักเรียนในปกครองเขตที่อยู่อาศัย และการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียนกับคุณลักษณะของโรงเรียนเอกชนคาทอลิกในสังฆมณฑลราชบุรี โดยภาพรวมและรายด้าน 5 ด้าน 102

30 ตัวแปรที่มีนัยสำคัญในการทำนายคุณลักษณะของโรงเรียนเอกชนคาทอลิกในสังฆมณฑลราชบุรี 103

31 ตัวแปรที่มีนัยสำคัญในการทำนายคุณลักษณะของโรงเรียนเอกชนคาทอลิกในสังฆมณฑลราชบุรี ด้านวิชาการ 104

32 ตัวแปรที่มีนัยสำคัญในการทำนายคุณลักษณะของโรงเรียนเอกชนคาทอลิกในสังฆมณฑลราชบุรี ด้านบุคลากร 105

33 ตัวแปรที่มีนัยสำคัญในการทำนายคุณลักษณะของโรงเรียนเอกชนคาทอลิกในสังฆมณฑลราชบุรี ด้านอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม 106

34 ตัวแปรที่มีนัยสำคัญในการทำนายคุณลักษณะของโรงเรียนเอกชนคาทอลิกในสังฆมณฑลราชบุรี ด้านกิจการนักเรียน 107

35 ตัวแปรที่มีนัยสำคัญในการทำนายคุณลักษณะของโรงเรียนเอกชนคาทอลิกในสังฆมณฑลราชบุรี ด้านความสัมพันธ์กับชุมชน 108

36 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตราฐานของความคิดเห็นของผู้ปกครองที่นักเรียนมีสัมฤทธิผลทางการเรียน 147

37 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของผู้ปกครองที่มีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียน 148

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ		หน้า
1	แผนภูมิแสดงกรอบความคิดในการวิจัย.....	11

บทที่ 1
บทนำ

ภูมิหลัง

โลกยุคปัจจุบันได้ก้าวเข้าสู่ยุคที่เรียกว่า "ยุคโลกาภิวัตน์" ที่ทำให้โลก "ไร้พรมแดน" ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ทั้งด้านเศรษฐกิจ การเมือง สังคม และเทคโนโลยี อันเป็นการเปลี่ยนแปลงที่ส่งผลกระทบอย่างรุนแรงต่อวิถีชีวิตของคนในสังคมอย่างที่ไม่เคยเกิดขึ้นในอดีต ซึ่งสังคมไทยก็ได้รับผลกระทบนี้เช่นเดียวกัน จากกระแสโลกาภิวัตน์นี้ทำให้ประเทศไทยต้องพัฒนาเพื่อให้ประเทศมีศักยภาพในการแข่งขันกับนานาประเทศในด้านต่างๆ และยืนหยัดได้อย่างมั่นคง และมีศักดิ์ศรีแห่งความเป็นไทย ในการนี้จึงมีความจำเป็นที่จะต้องพัฒนา "คน" และ "คุณภาพของคน" ด้วยว่า คนเป็นทั้งเหตุปัจจัยและผลลัพธ์ที่สำคัญที่สุดของการพัฒนาประเทศ การพัฒนาคุณภาพของคนต้องอาศัยการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพเป็นสำคัญ เนื่องจากการศึกษาเป็นกระบวนการที่ช่วยให้คนได้พัฒนาตนเองด้านต่างๆ ตลอดช่วงชีวิต ตั้งแต่การวางรากฐานพัฒนาการของชีวิตตั้งแต่แรกเกิด การพัฒนาศักยภาพและขีดความสามารถด้านต่างๆ ที่จะดำรงชีพและประกอบอาชีพได้อย่างมีความสุข รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง ร่วมเป็นพลังสร้างสรรค์การพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. ม.ป.ป. : 1 - 2)

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช ทรงมีพระราชดำรัสว่า "ประเทศชาติของเราจะเจริญหรือเสื่อมลงนั้น ย่อมขึ้นกับการศึกษาของประชาชนแต่ละคนเป็นสำคัญ ผลการศึกษาอบรมในวันนี้ จะเป็นเครื่องกำหนดอนาคตของชาติในวันข้างหน้า" (รุ่ง แก้วแดง. 2541 : ไม่ปรากฏเลขหน้า) การศึกษาจึงมีบทบาทและความสำคัญยิ่งต่อวิถีชีวิตของคนและสังคม โดยเฉพาะการเตรียมคนเข้าสู่ศตวรรษที่ 21 สืบเนื่องจากการเปลี่ยนแปลงอย่างรุนแรงของสังคมโลก ทำให้มีความจำเป็นที่จะต้องทบทวนและออกแบบการศึกษาใหม่เพื่อให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงทางด้านสังคม การเมือง เศรษฐกิจ วัฒนธรรม และเทคโนโลยี เป็นต้นในขณะที่การศึกษาของไทยกำลังตกอยู่ในภาวะวิกฤตอย่างยิ่ง (รุ่ง แก้วแดง. 2541 : 1 - 2) ทั้งภาครัฐและภาคเอกชนที่จัดการศึกษา จะต้องทบทวนการจัดการศึกษาของตนให้สามารถพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้เป็นทรัพยากรที่มีคุณภาพทัดเทียมกับประเทศอื่นๆ และเหมาะสมกับโลกยุคโลกาภิวัตน์

ในส่วนของภาคเอกชนซึ่งมีส่วนร่วมและบุกเบิกการศึกษาในระบบโรงเรียน และมีบทบาทในการจัดการศึกษาคู่กับภาครัฐมาโดยตลอด แม้ในระยะแรกจะเป็นการจัดการขององค์กรทางศาสนา แต่ต่อมามีบุคคลหรือองค์กรทั่วไปสนใจลงทุนจัดการศึกษาในเชิงธุรกิจการศึกษามากขึ้น การศึกษาเอกชนจึงมีบทบาทสำคัญหลายประการ เช่น การจัดการศึกษา

ส่วนที่รัฐจัดไม่ได้ การจัดการการศึกษาที่ตอบสนองความต้องการของผู้ปกครอง การผลิตบัณฑิตสาขาที่ขาดแคลน การจัดการศึกษาของเอกชนในระดับต่างๆ ยังอำนวยความสะดวกให้กับผู้ปกครองได้มีสถานศึกษาใกล้บ้าน เป็นผู้นำวิทยาการและเทคโนโลยี ที่มีความทันสมัยมาใช้ในการจัดการศึกษา รวมทั้งยังร่วมสนับสนุนการศึกษาของรัฐ ในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีคุณภาพเท่าเทียมกับนานาอารยประเทศ (วัลลภ สุวรรณดี และคณะ. 2541 : 15) การจัดการศึกษาของภาคเอกชน จึงสามารถที่จะตอบสนองต่อความต้องการของผู้ปกครองในฐานะที่เป็นทางเลือกนอกเหนือจากการจัดการศึกษาของภาครัฐ

ในปัจจุบันบทบาทของภาคเอกชนในการจัดการศึกษาของชาติ ได้รับรองโดยรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 มาตรา 81 ซึ่งกำหนดให้รัฐต้องสนับสนุนให้เอกชนจัดการศึกษาอบรมให้เกิด ความรู้คู่คุณธรรม (สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง. 2542 : 18) และพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ซึ่งกำหนดให้ภาครัฐและเอกชน ตลอดจนชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2542 : 23)

ในส่วนของการจัดการศึกษาโดยภาคเอกชนขององค์กรคาทอลิกนั้น ได้พัฒนาควบคู่กับการให้การศึกษาอบรมในสังคมไทยมาเป็นเวลาช้านาน ตั้งแต่การนำระบบการเรียนการสอนแบบอังกฤษ และฝรั่งเศสมาใช้ เพื่อให้ความรู้และอบรมบ่มนิสัยเด็กและเยาวชน และเมื่อมีการกำหนดการศึกษาภาคบังคับ และหลักสูตรแห่งชาติ บรรดาโรงเรียนคาทอลิกก็ได้ให้ความร่วมมือ รับใช้ชาติด้วยการปรับตนเองเข้าสู่ระบบของประเทศชาติ ในขณะที่รักษาเอกลักษณ์ของการให้ความสำคัญของพัฒนาบุคคลทั้งในด้าน ร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ และจิตใจ เพื่อการรู้จักรับผิดชอบต่อตนเอง สังคมชาติ และสังคมโลกการศึกษาคาทอลิกเน้นความสำคัญของการพัฒนาคนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ มีคุณธรรม นำความรู้สู่ความสุข

โรงเรียนเอกชนคาทอลิก มีความมุ่งมั่นในภารกิจการจัดการศึกษาอย่างมีคุณภาพ การพัฒนาคนให้เป็นคนที่สมบูรณ์ ซึ่งหมายถึงพัฒนาการทางวิชาการควบคู่กับการพัฒนาจิต โดยเน้นความเอาใจใส่ดูแลอย่างดี สมศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ แม้โรงเรียนมีวิธีการดำเนินงานตามนโยบายของรัฐบาลเช่นเดียวกับโรงเรียนเอกชนอื่นๆ แต่มีความแตกต่างในด้านการอบรมที่ใช้หลักศาสนาคาทอลิกเป็นพื้นฐาน จึงเป็นที่นิยมและได้รับความไว้วางใจของผู้ปกครองทั้งในประเทศและต่างประเทศ ได้ขยายการจัดบริการการศึกษาทั้งปริมาณและคุณภาพจนในปัจจุบันมีโรงเรียนคาทอลิกกว่า 300 โรงเรียน มีสมาคมสภาการศึกษาคาทอลิกประเทศไทยดูแลการจัดการศึกษา ซึ่งดำเนินการโดยบาทหลวง คณะนักบวช และฆราวาส อยู่ทั่วประเทศรับใช้ครอบครัวไทย ในทุกภูมิภาค ทุกสถานภาพในสังคม มีโรงเรียนคาทอลิกสำหรับผู้ขัดสนด้อยโอกาสในชนบท สำหรับเด็กและเยาวชนในชุมชนแออัดของเมืองหลวง สำหรับผู้พิการผู้ต้องการการศึกษาพิเศษ สำหรับพัฒนาอาชีพ และสำหรับผู้ที่มีโอกาสก้าวหน้าทางวิชาการอย่างเต็มศักยภาพ

อย่างไรก็ตาม ในภาวะปัจจุบันภาคเอกชนรวมทั้งองค์กรคาทอลิกที่จัดการศึกษาได้รับผลกระทบจากการขยายโอกาสทางการศึกษาของรัฐ ทำให้นักเรียน นักศึกษาทุกระดับ การศึกษาในสถาบันเอกชนมีอัตราลดลงกว่าภาครัฐในทุกระดับ การจัดการศึกษาโดยภาคเอกชนซึ่งมีสัดส่วนน้อยอยู่แล้ว เมื่อเทียบกับประเทศอื่นๆ ยิ่งมีสัดส่วนน้อยลงไปอีก โรงเรียนเอกชนจำต้องรับนักเรียนที่เหลือจากการคัดเลือกจากโรงเรียนของรัฐ การที่รัฐเรียกบรรจุครูกลางปียังเป็นผลให้ครูในโรงเรียนเอกชนที่ได้รับการบรรจุ ลาออกกลางภาคเรียน ทำให้โรงเรียนเอกชนขาดครูกะทันหัน และเป็นผลเสียต่อการศึกษาของนักเรียนเป็นอย่างมาก (วิทยากร เชียงกูล. 2542 : 48)

โรงเรียนเอกชนหลายแห่งรวมทั้งโรงเรียนเอกชนคาทอลิกบางแห่งในสังฆมณฑลราชบุรีมีจำนวนนักเรียนลดลง ดังจะเห็นได้ในสถิติช่วงปีการศึกษา 2540 – 2543 คือ ปีการศึกษา 2540 มีนักเรียนในโรงเรียนเอกชนคาทอลิก ในสังฆมณฑลราชบุรี ประเภทสามัญศึกษาจำนวน 36,279 คน ปีการศึกษา 2541 มี 35,171 คน ปีการศึกษา 2542 มี 33,261 คน และปีการศึกษา 2543 มี 33,937 คน โรงเรียนดังกล่าวได้ประสบกับปัญหาอุปสรรค และผลกระทบจากการดำเนินงานของภาครัฐไม่แตกต่างไปจากโรงเรียนเอกชนอื่นๆ เช่น ถูกผลกระทบจากนโยบายการรับนักเรียนของรัฐที่มีการเปลี่ยนแปลงไม่แน่นอน กฎระเบียบต่างๆ ไม่เอื้อในการปฏิบัติงาน โรงเรียนไม่สามารถเก็บค่าธรรมเนียมการเรียนของนักเรียนได้ทั้งหมด เพราะมีนักเรียนยากจนที่โรงเรียนต้องช่วยเหลือหรือนักเรียนที่ผู้ปกครองประสบปัญหาจากภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจ การสนับสนุนด้านวิชาการจากรัฐมีค่อนข้างน้อย บุคลากรส่วนหนึ่งไม่ได้รับเงินเดือนตามวุฒิ การขาดแคลนครูบางสาขาวิชา เช่น วิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ และภาษาอังกฤษ ปัญหาครูเข้า - ออกระหว่างภาคเรียน การขาดครูสอนวิชาคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และภาษาอังกฤษ การย้ายที่เรียนของนักเรียนกลางคันเพื่อไปเข้าโรงเรียนของรัฐ เป็นต้น

การดำเนินงานของโรงเรียนเอกชนที่สามารถอยู่รอดมาได้ขึ้นอยู่กับความพึงพอใจหรือการเลือกของผู้ปกครองที่ส่งบุตรหลานเข้าเรียนเป็นสำคัญ กล่าวคือถ้าผู้ปกครองสนใจส่งบุตรหลานมาศึกษาเล่าเรียน โรงเรียนก็จะสามารถดำเนินการศึกษาต่อไปได้ ในทางตรงกันข้ามถ้าไม่มีผู้ปกครองส่งบุตรหลานมาศึกษา โรงเรียนก็อยู่ไม่ได้ โดยเฉพาะในช่วงวิกฤตเศรษฐกิจของประเทศไทยในขณะนี้ที่อาจส่งผลให้โรงเรียนเอกชนหลายโรงต้องปิดลงด้วยสาเหตุต่างกัน

จากการที่มีคณะนักบวชคาทอลิกหลายคณะได้ดำเนินการจัดการศึกษาในสังฆมณฑลราชบุรีมาเป็นเวลานานและได้จัดตั้งโรงเรียนขึ้นในจังหวัดต่างๆ ซึ่งได้รับความนิยมจากผู้ปกครองส่งบุตรหลานเข้าเรียน โรงเรียนเหล่านี้ส่วนใหญ่มีบาทหลวง และหรือนักบวชชายหญิง ของสังฆมณฑลเป็นผู้บริหาร ซึ่งมีการสับเปลี่ยนหมุนเวียนกันไปบริหารงานในที่ต่างๆ ตามวาระ ตามคำสั่งของมุขนายก หรือตามคำสั่งของอธิการเจ้าคณะ ประกอบกับผู้วิจัยเคยเป็นผู้บริหารโรงเรียนดังกล่าวหลายแห่ง จึงมีความสนใจที่จะศึกษาว่าโรงเรียนคาทอลิกที่

ดำเนินการโดยคณะนักบวชในสังฆมณฑลราชบุรีมีคุณลักษณะอย่างไรตามความคิดเห็นของผู้ปกครอง ในภารกิจของโรงเรียนทั้ง 5 ด้าน คือ คุณลักษณะด้านวิชาการ ด้านกิจการนักเรียน ด้านบุคลากร ด้านอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม และด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ผลของการศึกษาจะเป็นประโยชน์ต่อการปรับปรุงการบริหารงานของโรงเรียนในคุณลักษณะที่ควรแก้ไข และส่งเสริมคุณลักษณะของโรงเรียนที่เป็นที่น่าพึงพอใจของผู้ปกครอง เพื่อให้การดำเนินการของโรงเรียน สามารถสนองความต้องการของชุมชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ความมุ่งหมายของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ตั้งความมุ่งหมายไว้ดังนี้

1. เพื่อศึกษาคุณลักษณะของโรงเรียนเอกชนคาทอลิกในสังฆมณฑลราชบุรีโดยรวมและเป็นรายด้าน 5 ด้าน คือ ด้านวิชาการ ด้านบุคลากร ด้านอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม ด้านกิจการนักเรียน และด้านความสัมพันธ์กับชุมชน ตามความคิดเห็นของผู้ปกครอง

2. เพื่อเปรียบเทียบคุณลักษณะของโรงเรียนเอกชนคาทอลิกในสังฆมณฑลราชบุรีโดยรวมและเป็นรายด้าน 5 ด้าน คือ ด้านวิชาการ ด้านบุคลากร ด้านอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม ด้านกิจการนักเรียน และด้านความสัมพันธ์กับชุมชนตามความคิดเห็นของผู้ปกครอง จำแนกตามประเภทโรงเรียน สัมฤทธิผลของนักเรียน ระดับชั้นของนักเรียนในปกครอง เขตที่อยู่อาศัย และการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียน

3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างประเภทโรงเรียน สัมฤทธิผลของนักเรียน ระดับชั้นของนักเรียนในปกครอง เขตที่อยู่อาศัย และการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียน กับคุณลักษณะของโรงเรียนเอกชนคาทอลิกในสังฆมณฑลราชบุรีโดยรวมและรายด้าน 5 ด้าน

4. เพื่อค้นหาตัวแปรที่สามารถทำนายคุณลักษณะของโรงเรียนเอกชนคาทอลิกในสังฆมณฑลราชบุรี

ความสำคัญของการวิจัย

ผลของการวิจัยที่ได้ทำให้ทราบถึงคุณลักษณะของโรงเรียนเอกชนคาทอลิกที่ดำเนินการโดยคณะนักบวช ซึ่งคณะกรรมการการบริหารสภาการศึกษาคาทอลิกในประเทศไทย ผู้บริหารและครูในโรงเรียนเอกชนคาทอลิก สามารถใช้เป็นข้อมูล ในการพัฒนาการศึกษาของโรงเรียน เพื่อสร้างเอกลักษณ์ของโรงเรียนคาทอลิกให้ชัดเจนยิ่งขึ้น อีกทั้งเป็นแนวทางในการวางแผนพัฒนาคุณภาพของโรงเรียน ให้ได้มาตรฐานสากล ตามการปฏิรูปการศึกษา นอกจากนี้สามารถนำผลการวิจัยใช้เป็นข้อมูลในการสร้างความเข้าใจ และความสัมพันธ์อันดีระหว่างผู้ปกครองกับโรงเรียน เพื่อปรับปรุงการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการของ

ผู้ปกครอง และนักเรียนได้ดียิ่งขึ้นเป็นไปตามความมุ่งหมาย และหลักการของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติที่ต้องการให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตเนื้อหา

การศึกษาครั้งนี้มุ่งศึกษาคุณลักษณะของโรงเรียนเอกชนคาทอลิกในสังฆมณฑลราชบุรีปีการศึกษา 2543ใน 5 ด้าน คือ ด้านวิชาการ ด้านบุคลากร ด้านอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม ด้านกิจการนักเรียน และด้านความสัมพันธ์กับชุมชน

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

2.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ ผู้ปกครองนักเรียนที่เรียนในโรงเรียนเอกชนคาทอลิกประเภทสามัญศึกษาที่ดำเนินการโดยคณะนักบวช ในสังฆมณฑลราชบุรี ระดับก่อนประถมศึกษา ประถมศึกษา และมัธยมศึกษา ปีการศึกษา 2543 จำนวน 4 โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนนารีวิทยา โรงเรียนนารีวุฒิ โรงเรียนเซนต์โยเซฟเพชรบุรี และโรงเรียนสารสิทธิ์พิทยาลัย จำนวน 175 ห้องเรียน พิจารณาให้นักเรียน 1 คน มีผู้ปกครอง 1 คน ได้ผู้ปกครอง 7,917 คน

2.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย เป็นผู้ปกครองนักเรียนที่เรียนในโรงเรียนเอกชนคาทอลิกที่ดำเนินการโดยคณะนักบวชในสังฆมณฑลราชบุรี กำหนดจำนวนโดยใช้ตารางสำเร็จของเคร็จซี และมอร์แกน (Krejcie and Morgan. 1970 : 608) ได้กลุ่มตัวอย่างอย่างต่ำ 367 คน แต่ ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยทำการสุ่มตัวอย่างโดยสุ่มชั้นเรียนละ 1 ห้อง ด้วยวิธีสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 48 ห้องเรียน แล้วสุ่มนักเรียนในแต่ละห้องร้อยละ 50 จากบัญชีเรียกชื่อประจำชั้น เพื่อให้ได้ผู้ปกครองของนักเรียนที่สุ่มได้เป็นกลุ่มตัวอย่าง ได้จำนวน 1,048 คน

3. ตัวแปรที่ศึกษา

ในการวิจัยครั้งนี้กำหนดตัวแปรในการศึกษา คือ

3.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่สถานภาพของผู้ปกครองนักเรียนจำแนกดังนี้

3.1.1 ประเภทโรงเรียน

3.1.1.1 โรงเรียนชาย

3.1.1.2 โรงเรียนหญิง

3.1.1.3 โรงเรียนสหศึกษา

3.1.2 สัมฤทธิผลของนักเรียน

3.1.2.1 น้อย

3.1.2.2 ปานกลาง

3.1.2.3 มาก

3.1.3 ระดับชั้นของนักเรียนในปกครอง

3.1.3.1 ก่อนประถมศึกษา

3.1.3.2 ประถมศึกษา

3.1.3.3 มัธยมศึกษา

3.1.4 เขตที่อยู่อาศัย

3.1.4.1 เขตในเมือง

3.1.4.2 เขตชนบท

3.1.5 การมีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียน

3.1.5.1 ระดับมาก

3.1.5.2 ระดับปานกลาง

3.1.5.3 ระดับน้อย

3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ คุณลักษณะของโรงเรียนคาทอลิกในสังฆมณฑลราชบุรี ตามความคิดเห็นของผู้ปกครองใน 5 ด้าน คือ

3.2.1 ด้านวิชาการ

3.2.2 ด้านบุคลากร

3.2.3 ด้านอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม

3.2.4 ด้านกิจการนักเรียน

3.2.5 ด้านความสัมพันธ์กับชุมชน

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. คุณลักษณะของโรงเรียน หมายถึงลักษณะที่ดีหรือเหมาะสมของโรงเรียนตามความคิดเห็นของผู้ปกครองใน 5 ด้าน

1.1 ด้านวิชาการ หมายถึง สภาพการจัดหลักสูตรและแผนการเรียน การจัดสื่อและอุปกรณ์การสอน การใช้สื่อการสอน การวัดผลและประเมินผลการเรียน การพัฒนาและส่งเสริมความสามารถทางวิชาการ การอบรมบ่มนิสัยให้บรรลุถึงซึ่งการเป็นคนดีพร้อมแก่นักเรียน เพื่อที่นักเรียนจะได้สามารถนำความรู้และคุณธรรมไปใช้เป็นพื้นฐานในชีวิตประจำวันและในการศึกษาต่อหรือประกอบอาชีพได้

1.2 ด้านบุคลากร หมายถึง คุณภาพการปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียนของบุคลากร เช่น ผู้บริหาร ครู และเจ้าหน้าที่ฝ่ายสนับสนุน ในการอุทิศตนให้การศึกษาอบรมแก่นักเรียน การเอาใจใส่ดูแลนักเรียน บุคลิกลักษณะเหมาะสมกับตำแหน่งและเป็นแบบอย่างได้ มีคุณวุฒิ ความรู้ความสามารถในการพัฒนาการเรียนการสอนให้ได้ผลดีและมีประสิทธิภาพ

1.3 ด้านอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม หมายถึง สภาพของอาคารเรียน อาคารประกอบ สภาพแวดล้อมภายในโรงเรียนเหมาะสม ร่มรื่น สะอาด และสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ ที่จะช่วยให้กิจกรรมการเรียนการสอนดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ

1.4 ด้านกิจการนักเรียน หมายถึง สภาพของการปกครองนักเรียน การส่งเสริม พัฒนาให้นักเรียนมีวินัย คุณธรรมจริยธรรม มีความรับผิดชอบ การจัดบริการต่าง ๆ และการจัดกิจกรรมนักเรียนที่นอกเหนือไปจากการเรียนการสอนในห้องเรียน

1.5 ด้านความสัมพันธ์กับชุมชน หมายถึง การดำเนินการระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครอง ในการเสริมสร้างการติดต่อระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครองนักเรียน ศิษย์เก่า และชุมชน การให้ข้อมูล การรับฟังความคิดเห็น การให้ข้อเสนอแนะ การบริการและการให้ความช่วยเหลือต่าง ๆ แก่ชุมชนเพื่อให้เกิดความเข้าใจอันดีต่อกัน และเพื่อความร่วมมือในการพัฒนาการเรียนรู้ของนักเรียนและการจัดการศึกษาของโรงเรียน

2. ความคิดเห็น หมายถึง การแสดงออกถึงความคิด หรือความรู้สึกพึงพอใจที่มีต่อคุณลักษณะของโรงเรียนเอกชนคาทอลิกที่ดำเนินการโดยคณะนักบวชในสังฆมณฑลราชบุรี

3. ผู้ปกครองนักเรียน หมายถึง บิดามารดา ญาติ หรือผู้อุปการะเลี้ยงดูนักเรียนที่เข้าเรียนในโรงเรียนเอกชนคาทอลิกที่ดำเนินการโดยคณะนักบวชในสังฆมณฑลราชบุรี ตั้งแต่ชั้นก่อนประถมศึกษาถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่สาม ปีการศึกษา 2543 โดยถือว่านักเรียน 1 คน มีผู้ปกครอง 1 คน

4. ประเภทของโรงเรียน หมายถึง การแบ่งโรงเรียนเป็นโรงเรียนชาย โรงเรียนหญิง และโรงเรียนสหศึกษา

4.1 โรงเรียนชาย หมายถึง โรงเรียนเอกชนคาทอลิกที่จัดการเรียนการสอนสำหรับนักเรียนชายล้วน

4.2 โรงเรียนหญิง หมายถึง โรงเรียนเอกชนคาทอลิกที่จัดการเรียนการสอนสำหรับนักเรียนหญิงล้วน

4.3 โรงเรียนสหศึกษา หมายถึง โรงเรียนเอกชนคาทอลิกที่จัดการเรียนการสอนสำหรับนักเรียนชายและนักเรียนหญิง

5. ระดับชั้นของนักเรียนในปกครอง หมายถึง ผู้ปกครองนักเรียนที่มีนักเรียนกำลังศึกษาอยู่ในโรงเรียนคาทอลิกระดับชั้น ก่อนประถมศึกษา ประถมศึกษา และมัธยมศึกษา

5.1 ระดับชั้นก่อนประถมศึกษา หมายถึง นักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นอนุบาลปีที่หนึ่ง ถึงชั้นอนุบาลปีที่สาม

5.2 ระดับชั้นประถมศึกษา หมายถึง นักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่หนึ่ง ถึงชั้นประถมศึกษาปีที่หก

5.3 ระดับชั้นมัธยมศึกษา หมายถึง นักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่หนึ่ง ถึงมัธยมศึกษาปีที่สาม

6. เขตที่อยู่อาศัย หมายถึง ภูมิลำเนาที่อยู่อาศัยของผู้ปกครองนักเรียน จำแนกเป็น

6.1 เขตในเมือง หมายถึง ภูมิลำเนาที่อยู่อาศัยของผู้ปกครองนักเรียนที่ตั้งบ้านเรือน อยู่ในเขตเทศบาล

6.2 เขตชนบท หมายถึง ภูมิลำเนาที่อยู่อาศัยของผู้ปกครองนักเรียนที่ตั้งบ้านเรือนอยู่นอกเขตเทศบาล

7. การมีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียน หมายถึง การที่ผู้ปกครองนักเรียนเข้าไปให้ความช่วยเหลือประสานสัมพันธ์ ให้ความร่วมมือในกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียน จำแนกตามเกณฑ์ดังนี้

7.1 การมีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียน ระดับมาก เมื่อคะแนนเฉลี่ยการมีส่วนร่วมในกิจกรรมอยู่ในพิสัย 3.67 – 5.00

7.2 การมีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียน ระดับปานกลาง เมื่อคะแนนเฉลี่ยการมีส่วนร่วมในกิจกรรมอยู่ในพิสัย 2.34 – 3.66

7.3 การมีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียน ระดับน้อย เมื่อคะแนนเฉลี่ยการมีส่วนร่วมในกิจกรรมอยู่ในพิสัย 1.00 – 2.33

8. สัมฤทธิผลของนักเรียน หมายถึง ผลการเรียนวิชาต่าง ๆ โดยรวมของนักเรียน คุณลักษณะที่พึงประสงค์ (เช่น ความซื่อสัตย์ การรู้จักช่วยเหลือผู้อื่น การรู้จักให้และแบ่งปัน) การรู้จักแสวงหาและพัฒนาความรู้ได้ด้วยตนเอง มีความสนใจ มุ่งมั่น อุตสาหะและกระตือรือร้นต่อการเรียน มีความรับผิดชอบและทำหน้าที่เหมาะสมกับวัย กล้าแสดงออก สามารถควบคุมตนเอง รู้จักอดออมไม่ฟุ่งเฟ้อ อนุรักษ์การใช้พลังงานและสิ่งแวดล้อม รักษาสุขภาพอนามัย มีความศรัทธาในศาสนา รู้จักสร้างความสัมพันธ์กับเพื่อนและกับครูในโรงเรียน จำแนกตามเกณฑ์ดังนี้

8.1 สัมฤทธิผลของนักเรียนระดับน้อย เมื่อค่าเฉลี่ยสัมฤทธิผลของนักเรียนอยู่ในพิสัย 1.73 – 2.78

8.2 สัมฤทธิผลของนักเรียนระดับปานกลาง เมื่อค่าเฉลี่ยสัมฤทธิผลของนักเรียนอยู่ในพิสัย 2.79 – 3.83

8.3 สัมฤทธิผลของนักเรียนระดับมาก เมื่อค่าเฉลี่ยสัมฤทธิผลของนักเรียนอยู่ในพิสัย 3.84 – 4.87

9. โรงเรียนคาทอลิก หมายถึง โรงเรียนเอกชนประเภทสามัญศึกษาตามพระราชบัญญัติโรงเรียนเอกชน พ.ศ. 2525 ซึ่งดำเนินการโดยคณะนักบวชของศาสนาคริสต์นิกาย

โรมันคาทอลิก ในสังฆมณฑลราชบุรี โรงเรียนอยู่ในสังกัดสมาคมสภาการศึกษาคาทอลิก (ประเทศไทย) และอยู่ในความควบคุมดูแลของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน กระทรวงศึกษาธิการโดยเปิดสอนทั้งระดับก่อนประถมศึกษา ระดับประถมศึกษาและระดับมัธยมศึกษาในโรงเรียนเดียวกัน

10. สังฆมณฑลราชบุรี หมายถึง เขตการปกครองทางศาสนาคริสต์นิกายโรมันคาทอลิกในประเทศไทยเขตหนึ่งซึ่งมีมุขนายกทางศาสนาคริสต์นิกายโรมันคาทอลิกเป็นหัวหน้าดูแลปกครอง เขตการปกครองนี้ครอบคลุม 4 จังหวัด คือ กาญจนบุรี เพชรบุรี ราชบุรี และสมุทรสงคราม

กรอบแนวคิดในการวิจัย

กรอบแนวคิดในการวิจัยนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษากรอบแนวคิดการบริหารโรงเรียนของแคมเบลล์และคนอื่นๆ (Campbell and others. 1971 : 116 –144) ประกอบด้วย (1) ด้านวิชาการ (2) ด้านบุคลากร (3) ด้านกิจการนักเรียน (4) ด้านอาคารสถานที่ (5) ด้านความสัมพันธ์กับชุมชน และ (6) ด้านงบประมาณและธุรการ ในการวิจัยครั้งนี้ได้พิจารณาด้านที่ผู้ปกครองมีศักยภาพที่จะแสดงความคิดเห็นได้ใน 5 ด้าน คือ (1) ด้านวิชาการ (2) ด้านบุคลากร (3) ด้านอาคารสถานที่ (4) ด้านกิจการนักเรียน และ(5) ด้านความสัมพันธ์ชุมชน

เซอร์จิโอวานนิ (Sergiovanni. 1991 : 91) กล่าวว่าปัจจัยสำคัญประการหนึ่งที่ส่งผลต่อการสร้างคุณภาพโรงเรียนก็คือ ความร่วมมือที่โรงเรียนได้รับจากผู้ปกครอง ซึ่งสอดคล้องกับรายงานของฮิกเก็ตที่ว่าองค์ประกอบที่ส่งผลต่อความสำเร็จของโรงเรียนในทัศนะของผู้ปกครองได้แก่ (สงบ ประเสริฐพันธุ์. 2543 : 10 ; อ้างอิงจาก Highett. 1989 : *School effectiveness and ineffective parent's and superintendents' perspectives*.P.4) ผู้บริหาร โรงเรียน ความร่วมมือร่วมใจอันแนวแน่ของบุคลากรในโรงเรียน การจัดการเรียนการสอนที่เน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลาง การบริหารจัดการเรื่องสิ่งอำนวยความสะดวกและงบประมาณ การเน้นเป้าหมายของโรงเรียน การสนับสนุนของผู้ปกครอง และการให้ความสำคัญทางวิชาการ เมื่อพิจารณาความสำเร็จของโรงเรียนประกอบด้วยปัจจัยหลัก 2 ประการ คือปัจจัยภายในได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน ครูอาจารย์ งบประมาณ สิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ อาคารและบริเวณ เป็นต้น ส่วนปัจจัยภายนอกได้แก่ ผู้ปกครองนักเรียน ชุมชน สภาพทางสังคมเศรษฐกิจ

จากการศึกษาเบื้องต้นของผู้วิจัยโดยการสอบถามความคิดเห็นผู้ปกครองและครูผู้ทำวิจัยพบว่า ผู้ปกครองและครูมีความเห็นว่าโรงเรียนที่มีคุณภาพที่ดีนั้นประกอบไปด้วยคุณลักษณะที่ดีในด้านบุคลากร ด้านอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม ด้านวิชาการ และด้านกิจการนักเรียน ดังนั้นผู้วิจัยได้กำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัยคุณลักษณะของโรงเรียนคาทอลิกตามความคิดเห็นของผู้ปกครองในสังฆมณฑลราชบุรี ดังแผนภาพกรอบความคิดในการวิจัย

กรอบความคิดการวิจัย

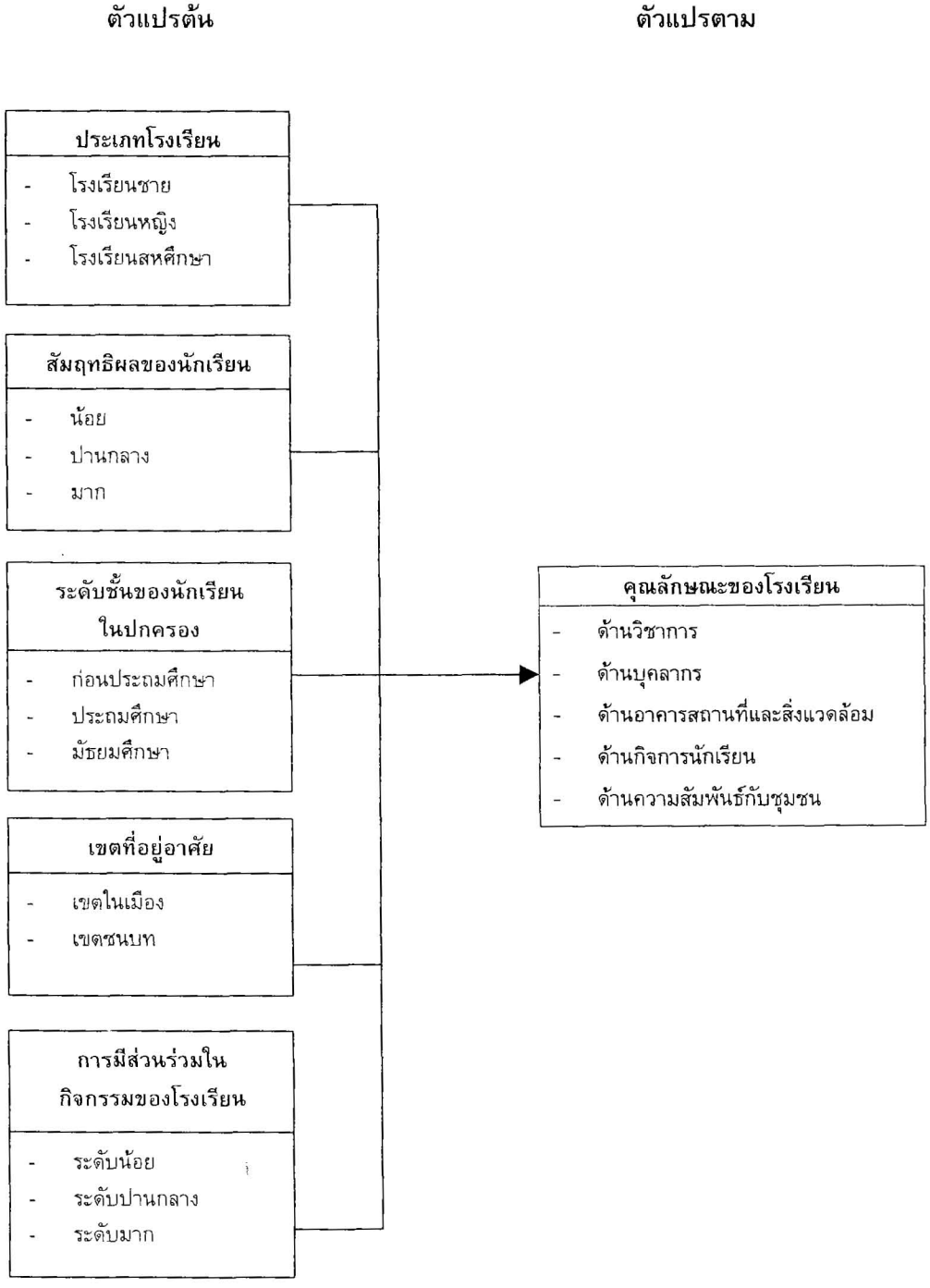

ภาพประกอบ 1 แผนภูมิแสดงกรอบความคิดในการวิจัย

สมมุติฐานในการวิจัย

1. คุณลักษณะของโรงเรียนเอกชนคาทอลิก ในสังฆมณฑลราชบุรีโดยรวม และรายด้านตามความคิดเห็นของผู้ปกครองอยู่ในระดับปานกลาง

2. คุณลักษณะของโรงเรียนเอกชนคาทอลิก ในสังฆมณฑลราชบุรีโดยรวมและรายด้าน 5 ด้าน ตามความคิดเห็นของผู้ปกครอง จำแนกตามประเภทโรงเรียน สัมฤทธิผลของนักเรียน ระดับชั้น เขตที่อยู่อาศัย และการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียน แตกต่างกัน

3. ตัวแปรประเภทโรงเรียน สัมฤทธิผลของนักเรียน ระดับชั้น เขตที่อยู่อาศัย และการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียนมีความสัมพันธ์กับคุณลักษณะของโรงเรียนเอกชนคาทอลิกในสังฆมณฑลราชบุรีโดยรวมและรายด้าน 5 ด้าน

4. ตัวแปรประเภทโรงเรียน สัมฤทธิผลของนักเรียน ระดับชั้น เขตที่อยู่อาศัย และการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียนอย่างน้อย 1 ตัวแปรสามารถทำนายคุณลักษณะของโรงเรียนเอกชนคาทอลิกในสังฆมณฑลราชบุรีโดยรวมและรายด้าน 5 ด้านได้

บทที่ 2
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและได้นำเสนอตามหัวข้อต่อไปนี้

1. โรงเรียนเอกชนและบทบาทในการจัดการศึกษา
   - 1.1 ความเป็นมาของโรงเรียนเอกชน
   - 1.2 บทบาทของโรงเรียนเอกชนในการจัดการศึกษา
2. การจัดการศึกษาของโรงเรียนเอกชนคาทอลิกในประเทศไทย
   - 2.1 ความเป็นมาของการจัดการศึกษาของโรงเรียนเอกชนคาทอลิกในประเทศไทย
   - 2.2 วัตถุประสงค์ของสภาการศึกษาคาทอลิกในประเทศไทย
   - 2.3 ปรัชญาการศึกษาคาทอลิก
   - 2.4 นโยบายการศึกษาคาทอลิกในประเทศไทย
   - 2.5 บทบาทของโรงเรียนเอกชนคาทอลิก
   - 2.6 ลักษณะของโรงเรียนคาทอลิก
   - 2.7 ประเภทของโรงเรียนเอกชนคาทอลิกในประเทศไทย
3. โรงเรียนคาทอลิกในสังฆมณฑลราชบุรี
   - 3.1 สภาพที่ตั้งและอาณาเขตของจังหวัดราชบุรี
   - 3.2 สภาพที่ตั้งและอาณาเขตของจังหวัดเพชรบุรี
   - 3.3 ข้อมูลเกี่ยวกับโรงเรียนคาทอลิกในสังฆมณฑลราชบุรี
4. คุณลักษณะของโรงเรียนที่ดี
   - 4.1 ด้านวิชาการ
   - 4.2 ด้านบุคลากร
   - 4.3 ด้านอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม
   - 4.4 ด้านกิจการนักเรียน
   - 4.5 ด้านความสัมพันธ์กับชุมชน
5. บทบาทของผู้ปกครองนักเรียนในการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา
6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. โรงเรียนเอกชนและบทบาทในการจัดการศึกษา

เอกชนมีส่วนในการจัดการศึกษาของประเทศไทย ทั้งในระบบโรงเรียนและนอกระบบโรงเรียนมาเป็นระยะเวลานาน และได้มีการพัฒนาการจัดการศึกษามาเป็นลำดับ จนกระทั่งมีบทบาทสำคัญในการจัดการศึกษาในประเทศไทยดังปัจจุบัน ผู้วิจัยขอนำเสนอความเป็นมาของโรงเรียนเอกชนและบทบาทของโรงเรียนเอกชนในการจัดการศึกษาดังนี้

1.1 ความเป็นมาของโรงเรียนเอกชน

การจัดการศึกษาเอกชน หมายถึง กิจกรรมการศึกษาที่เอกชนหรือคณะบุคคลเป็นผู้จัดโดยใช้ทรัพยากรหลักทั้งที่เป็นบุคคล ทุนทรัพย์ และวัสดุอุปกรณ์ของภาคเอกชน และจัดขึ้นด้วยวัตถุประสงค์ เพื่อประโยชน์อันจำกัดสำหรับบุคคลเฉพาะกลุ่ม (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน. 2532 : ไม่ปรากฏเลขหน้า) การจัดตั้งโรงเรียน วิทยาลัย มหาวิทยาลัย รวมทั้งสถาบันสอนวิชาเฉพาะเป็นไปตามพระราชบัญญัติโรงเรียนเอกชนพุทธศักราช 2525 การจัดการศึกษาของโรงเรียนเอกชนมี 3 ลักษณะคือ การศึกษาในระบบโรงเรียน การศึกษานอกระบบโรงเรียน การศึกษาพิเศษและการศึกษาสงเคราะห์ ได้แก่ โรงเรียนที่จัดการศึกษาแก่บุคคลที่มีลักษณะพิเศษ หรือผิดปกติทางร่างกาย สติปัญญา หรือจิตใจ ที่จัดรูปแบบการศึกษาพิเศษหรือโรงเรียนที่จัดการศึกษาแก่บุคคลผู้ยากไร้ หรือผู้ที่เสียเปรียบทางการศึกษาในลักษณะต่าง ๆ จัดรูปแบบการศึกษาสงเคราะห์ เช่น สอนคนตาบอด (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน. 2537 : 37)

จากการศึกษาความเป็นมาของการจัดการศึกษาของเอกชน กล่าวโดยสรุปได้ว่า การศึกษาเอกชนนั้นเริ่มตั้งแต่สมัยสุโขทัย ซึ่งเป็นการจัดการศึกษาแบบธรรมดาวิสัย ไม่มีแบบแผนแน่นอน สถานศึกษาคือ บ้าน วัด และวัง ผู้เรียนส่วนใหญ่มาจากราชตระกูล ในสมัยอยุธยามีมิสชันนารีศาสนาคริสต์ นิกายโรมันคาทอลิก ชาวฝรั่งเศส มาเผยแพร่ศาสนาและขอพระบรมราชานุญาตจัดตั้งโรงเรียนขึ้นเรียกว่า “ โรงเรียนสามเณร” และได้จัดตั้งโรงเรียนอีกหลายแห่ง โดยได้จัดการเรียนการสอนเรื่อยมา จนกระทั่งหยุดชะงักในสมัยสงครามเสียกรุงศรีอยุธยา และได้เริ่มจัดการเรียนการสอนอีกครั้งในสมัยรัตนโกสินทร์ ในสมัยรัชกาลที่ 5 มีการกำหนดนโยบายการจัดการศึกษาเอกชนขึ้นเป็นครั้งแรกใน พ.ศ. 2441 โดยเรียกโรงเรียนของพวกมิสชันนารีว่า “โรงเรียนเชลยศักดิ์” และรัฐได้ดำเนินการจัดตั้งโรงเรียนของรัฐและสนับสนุนให้เอกชนชาวไทยได้ตั้งโรงเรียน ซึ่งในช่วงปลายรัชกาล ได้มีโรงเรียนเอกชนจัดตั้งโดยสมาคมชาวจีน เรียกว่า “ โรงเรียนจีน ” ในช่วงแรกรัฐไม่ได้ดำเนินการควบคุมโรงเรียนเอกชนแต่อย่างใด ต่อมาในสมัยรัชกาลที่ 6 ได้เรียกโรงเรียนเชลยศักดิ์ว่า “โรงเรียนบุคคล” ซึ่งหมายถึง โรงเรียนที่จัดตั้งขึ้นด้วยทุนของเอกชนหรือหมู่คณะและเนื่องจากมีปัญหาทางด้าน

การเมืองของโรงเรียนจีน จึงทำให้รัฐประกาศพระราชบัญญัติโรงเรียนราษฎร์ขึ้นเป็นครั้งแรก ใน พ.ศ. 2461 ซึ่งพระราชบัญญัตินี้เรียก โรงเรียนเอกชนว่า "โรงเรียนราษฎร์" (วุฒิชัย มูลศิลป์ และ ลดาวัลย์ พวงนิล. 2532 : 7)

แผนการศึกษาแห่งชาติ ฉบับ พ.ศ. 2475 และ 2479 ให้การสนับสนุนการจัดการศึกษาของเอกชน ซึ่งได้ระบุว่าให้ภาคเอกชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาเพื่อแบ่งเบาภาระของรัฐบาล ในขณะที่รัฐมีความต้องการสนับสนุนโรงเรียนราษฎร์ โรงเรียนจีนยังคงเป็นปัญหามากขึ้น ดังนั้นรัฐจึงได้ประกาศใช้พระราชบัญญัติ โรงเรียนราษฎร์ฉบับที่ 2 ใน พ.ศ. 2479 โดยมีความมุ่งหมาย เพื่อควบคุมโรงเรียนราษฎร์มากขึ้น โดยเฉพาะโรงเรียนจีน ทำให้จำนวน โรงเรียนจีนลดลง แต่สำหรับโรงเรียนเอกชนของมิสซันนารีมีผลงานเป็นที่ยอมรับของรัฐและผู้ปกครองนักเรียน จึงสามารถดำเนินกิจการแพร่หลายจนมีชื่อเสียงและโรงเรียนเอกชนได้เพิ่มจำนวนขึ้นเรื่อยๆ ต่อมาเมื่อมีการขยายตัวทางการศึกษามากขึ้น โดยเฉพาะเมื่อมีการประกาศใช้แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2503 รัฐได้ขยายการศึกษาภาคบังคับเป็น 7 ปี จึงเป็นโอกาสให้มีการจัดตั้งโรงเรียนเอกชนมากขึ้น จากนโยบายของรัฐ ที่ต้องการปรับปรุงระบบราชการ สภาการศึกษาแห่งชาติจึงได้มีการจัดตั้งคณะกรรมการปรับปรุงโรงเรียนราษฎร์ขึ้น เพื่อพิจารณาให้ความช่วยเหลือ และปรับปรุงคุณภาพทางการศึกษาทั้งด้านวิชาการและการบริหาร ซึ่งต่อมาใช้ชื่อว่า "สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน" (สช.) มีฐานะเทียบเท่ากรมหนึ่งของกระทรวงศึกษาธิการ ในปี พ.ศ. 2518 มีการแก้ไขปรับปรุงพระราชบัญญัติโรงเรียนราษฎร์ฉบับที่ 3 เพื่อให้เหมาะสมกับสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลง ในปี พ.ศ. 2525 ได้ตราพระราชบัญญัติโรงเรียนเอกชน พุทธศักราช 2525 ซึ่งนับเป็นพระราชบัญญัติที่เกี่ยวกับโรงเรียนเอกชนฉบับที่ 4 และยังคงใช้เรื่อยมาจนกระทั่งปี พ.ศ. 2542 ได้มีการยกร่างพระราชบัญญัติสถานศึกษาเอกชน เพื่อให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติพุทธศักราช 2542 (กมลวรรณ ชัยวานิชศิริ. 2536 : 22 – 23)

จากที่กล่าวมาแล้วจะพบว่า ภาคเอกชนนับเป็นผู้บุกเบิกการศึกษาของประเทศไทย โดยเฉพาะการศึกษาในระบบโรงเรียน และการจัดการศึกษาของเอกชนมีบทบาทสำคัญในการจัดการศึกษาควบคู่กับการจัดการศึกษาของรัฐ ในระยะแรก เอกชนที่จัดการศึกษาเป็นกลุ่มศาสนา ต่อมามีเอกชนหรือกลุ่มเอกชนทั่วไป เข้ามามีบทบาทในการจัดการศึกษาเพิ่มมากขึ้น โดยมีเป้าหมายเพื่อให้บริการทางการศึกษา รัฐให้ความสำคัญและให้การสนับสนุนการจัดการศึกษาของเอกชน โดยเฉพาะรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ตลอดจนพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ กำหนดให้รัฐส่งเสริมเอกชนในการมีส่วนร่วมจัดการศึกษา (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2542 : 23) ปัจจุบันการศึกษาเอกชนมีส่วนช่วยแบ่งเบาภาระในการจัดการศึกษาของรัฐทั้งการศึกษาในระบบโรงเรียน และการศึกษานอกระบบโรงเรียน

1.2 บทบาทของโรงเรียนเอกชนในการจัดการศึกษา

โรงเรียนเอกชนมีบทบาทสำคัญในการจัดการศึกษาหลายด้าน (กมลวรรณ ชัยวานิชศิริ. 2536 : 25 – 26 ; ประยูร ศรีประสาธน์. 2532 : 64 – 69) เช่น แบ่งเบาภาระของรัฐในเรื่องการจัดการศึกษาแก่เยาวชนทั้งประเภทสามัญศึกษา และอาชีวศึกษา โรงเรียนเอกชนตั้งอยู่ใกล้บ้าน โรงเรียนเอกชนตั้งกระจายอยู่ทั่วไป โดยเฉพาะอยู่ใกล้แหล่งชุมชนใหญ่ ซึ่งทำให้มีโรงเรียนอยู่ใกล้บ้าน สามารถสนองความต้องการของกลุ่มผู้ปกครองได้เป็นอย่างดี เช่น มีพาหนะ รับ-ส่ง หอพัก สามารถจัดหลักสูตรพิเศษ รวมทั้งเรื่องฝึกอบรมด้านคุณธรรม จรรยามารยาท ภาษา คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ เป็นต้น

โรงเรียนเอกชนมีคุณภาพ มีความคล่องตัวในการบริหาร เป็นคู่แข่งกับโรงเรียนของรัฐบาล โดยเฉพาะโรงเรียนที่ดี มีคุณภาพ และมาตรฐานการศึกษาสูง จึงทำให้ผู้ปกครองมีเสรีในการเลือกสถานศึกษาให้แก่บุตรหลาน การที่โรงเรียนเอกชนมีบทบาทสำคัญต่อการจัดการศึกษา จึงทำให้รัฐบาลทุกสมัยมีนโยบายส่งเสริมให้เอกชนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษามากยิ่งขึ้น

2. การจัดการศึกษาของโรงเรียนเอกชนคาทอลิกในประเทศไทย

ศาสนาคริสต์นิกายโรมันคาทอลิก เข้ามาเผยแพร่ศาสนา ในประเทศไทยตั้งแต่สมัยกรุงศรีอยุธยา โดยพร้อมกับการเผยแพร่ศาสนาได้จัดตั้งโรงเรียน เพื่อสอนภาษาและวิทยาการต่าง ๆ เมื่อความต้องการทางด้านการศึกษาเพิ่มมากขึ้น บุคคลในองค์กรศาสนาคริสต์ ได้แก่ พระสงฆ์ นักบวช และฆราวาสได้จัดตั้งโรงเรียนเพื่อสนองความต้องการของผู้ปกครอง โดยจัดตั้งเป็นโรงเรียนเอกชน วิทยาลัย (เอกชน) มหาวิทยาลัย (เอกชน) ผู้วิจัยขอเสนอถึงวัตถุประสงค์ของสภาพการศึกษาคาทอลิกในประเทศไทย ปรัชญาการศึกษาคาทอลิก นโยบายการศึกษาคาทอลิกในประเทศ บทบาทของโรงเรียนเอกชนคาทอลิก และประเภทของโรงเรียนเอกชนคาทอลิกในประเทศไทย ดังนี้คือ

2.1 ความเป็นมาของการจัดการศึกษาของโรงเรียนเอกชนคาทอลิกในประเทศไทย

ศาสนาคริสต์นิกายโรมันคาทอลิก เริ่มขึ้นในประเทศไทยเมื่อปี พ.ศ. 2060 ในสมัยสมเด็จพระราชาธิบดีที่ 2 แห่งกรุงศรีอยุธยา ต่อมาในสมัยสมเด็จพระนารายณ์มหาราช (พ.ศ. 2198 – 2231) คณะมิชชันนารีฝรั่งเศสในกรุงศรีอยุธยา ได้รับพระบรมราชานุญาตให้เข้ามาเผยแพร่ศาสนา และได้รับพระราชทานที่ดินให้จัดตั้งโรงเรียนสามัญสำหรับเด็กชายขึ้นเพื่อให้การศึกษาแก่เยาวชนไทย ในกรุงศรีอยุธยา จึงนับได้ว่าเป็นโรงเรียนคาทอลิกแห่งแรกเรียก

กันโดยทั่วไปว่าโรงเรียนสามเณร เพราะนักเรียนนับถือศาสนาคริสต์เป็นส่วนใหญ่ มีการสอนวิชาการและด้านจริยธรรม โรงเรียนนี้ได้รับความนิยมจากประชาชนมาก ในปี พ.ศ. 2208 พระสังฆราชแลมแบร์ เดอ ลาโมท (Lambert De La Motte) ได้จัดสร้างโรงเรียนเอกชนคาทอลิกแห่งแรกในประเทศไทย ที่จังหวัดพระนครศรีอยุธยา คือวิทยาลัยการศึกษาทั่วไป (General College) ต่อมาได้ขยายกิจการไปในจังหวัดอื่นๆ เช่นที่ ภูเก็ต ในปี พ.ศ. 2214 ที่ลพบุรี ในปี พ.ศ. 2216 ที่กรุงเทพฯ ในปี พ.ศ. 2217 พิษณุโลก ในปี พ.ศ. 2218 และที่จันทบุรี ในปี พ.ศ. 2250 แต่กิจการโรงเรียนได้เลิกล้มไป ภายหลังการสิ้นพระชนม์ของสมเด็จพระนารายณ์มหาราช (วิศิษฐ์ ศรีวิชัยรัตน์ และปรีชา เมธาวัสรภาคย์. 2543 : 15)

ในสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ มิชชันนารีฝรั่งเศสได้เป็นผู้บุกเบิกงานทางด้านการศึกษาอีกครั้ง โดยมีบาทหลวงโคลอมเบต์ (Colombet) ได้ก่อตั้งโรงเรียนสมัยใหม่แห่งรัตนโกสินทร์ขึ้น คือโรงเรียนอัสสัมชัญ ในพ.ศ. 2428 นับตั้งแต่นั้นมาคณะนักบวชคาทอลิกต่างๆ ที่อุทิศตนในการให้การศึกษาได้เข้ามาเปิดโรงเรียนในประเทศไทยเพิ่มขึ้นเป็นลำดับ ในระยะแรกๆ แต่ละโรงเรียนต่างมีหลักสูตรของตนเอง โรงเรียนมิชชันนารีสอนเป็นภาษาอังกฤษบ้าง ภาษาฝรั่งเศสบ้าง จนกระทั่งมีหลักสูตรของกระทรวงขึ้นใช้แม่บท แต่โรงเรียนคาทอลิกยังคงยึดอุดมการณ์ของการให้การศึกษาที่พัฒนาทั้งร่างกาย สติปัญญา จิตใจ และจิตวิญญาณตามแนวทางการศึกษาคาทอลิก ที่มุ่งเป้าหมาย สัจธรรมและการพัฒนามนุษย์ตามศักยภาพที่มีสู่สัจธรรมนั้น (ประทีป ม. โกมลมาศ. 2539 : 89) โรงเรียนเอกชนคาทอลิกได้เพิ่มขึ้นในทุกระดับการศึกษา ตั้งแต่ระดับอนุบาลจนถึงอุดมศึกษา และเป็นที่นิยมอย่างสูงของผู้ปกครองตลอดมา

ในปี พ.ศ. 2502 สภาพระสังฆราชคาทอลิกแห่งประเทศไทย เห็นความสำคัญ ที่จะจัดให้โรงเรียนเอกชนคาทอลิกในประเทศไทย รวมตัวกันขึ้นเป็นรูปองค์การ เพื่อจะได้แลกเปลี่ยนทัศนะ ประสบการณ์ และนโยบายร่วมกัน จึงได้มีมติแต่งตั้ง "คณะกรรมการโรงเรียนคาทอลิกแห่งประเทศไทย" ซึ่งมีพระสังฆราช ปีเตอร์ คาเร็ตโต (Bishop Peter Caretto) ผู้แทนสภาสังฆราชประเทศไทยเป็นประธาน ต่อมาได้เปลี่ยนชื่อจาก "คณะกรรมการโรงเรียนคาทอลิกแห่งประเทศไทย" เป็น "สภาการศึกษาคาทอลิกแห่งประเทศไทย" โดยมติเอกฉันท์ของที่ประชุมสมัชชาครั้งแรกของโรงเรียนเอกชนคาทอลิก ในเดือนตุลาคม 2512

ปัจจุบัน "สภาการศึกษาคาทอลิกแห่งประเทศไทย" ได้รับอนุญาตจัดตั้งเป็นสมาคมตามทะเบียนสมาคม เลขที่ จ. 3061 เมื่อวันที่ 8 มิถุนายน 2533 โดยใช้ชื่อว่า "สมาคมสภาการศึกษาคาทอลิก (ประเทศไทย)" (บุญเรือน หมั้นทรัพย์. 2538 : 24) จากสถิติในปี พ.ศ. 2542 มีสถาบันการศึกษาคาทอลิกในประเทศไทย (เฉพาะที่ส่งข้อมูลมาที่สมาคมเท่านั้น) รวมทั้งสิ้น 257 สถาบัน มีนักเรียนนักศึกษา 383,195 คน ครูอาจารย์ 19,410 คน (สมาคมสภาการศึกษาคาทอลิก (ประเทศไทย). 2542 : 271)

2.2 วัตถุประสงค์ของสภาการศึกษาคาทอลิกในประเทศไทย

สภาการศึกษาคาทอลิกในประเทศไทยเป็นหน่วยงานที่สภามุขนายกคาทอลิกในประเทศไทย จัดตั้งขึ้นเพื่อให้เป็นหน่วยงานดูแลการจัดการศึกษาของโรงเรียนเอกชนคาทอลิกในประเทศไทย (ยุพาวดี รัชดาพรรณาธิกุล. 2540 : 7 – 8) ได้กำหนดวัตถุประสงค์ของสภาการศึกษาคาทอลิกแห่งประเทศไทยไว้ดังนี้

2.2.1 ช่วยโรงเรียนคาทอลิกให้ดำเนินกิจกรรมตามข้อเสนอทางสภาสังคายนาวาติกันในข้อที่ว่าด้วยการศึกษา และเพื่อประสานงานระหว่างสภาพระสังฆราชแห่งประเทศไทยกับโรงเรียนต่างๆ

2.2.2 ให้โรงเรียนคาทอลิกได้บรรลุตามนโยบายของแต่ละโรงเรียนและวัตถุประสงค์ร่วมกัน

2.2.3 เป็นตัวแทนรักษาผลประโยชน์ทางการศึกษาคาทอลิกในประเทศไทย ต่อกระทรวงศึกษาธิการ คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ รัฐบาล และองค์การระหว่างชาติ

2.2.4 ส่งเสริมความสามัคคีเพื่อให้เกิดกิจกรรมร่วมกัน

2.2.5 ส่งเสริมโรงเรียนคาทอลิกให้มีบทบาทในการพัฒนาการศึกษาของชาติ โดยร่วมมือกับองค์การอื่นๆ ทั้งของรัฐบาลและเอกชนเพื่อความเจริญของประเทศชาติ

2.2.6 กำหนดนโยบายการศึกษาคาทอลิก

2.2.7 ให้การสนับสนุนสมาคมครูคาทอลิก และกิจกรรมการศึกษาของกิจการคาทอลิก

2.3. ปรัชญาการศึกษาคาทอลิก

ในการประชุมสภาพระสังคายนาวาติกันที่ 2 ได้มีคำแถลงของสภาสังคายนา เรื่องการอบรมตามหลักพระคริสตธรรม (สายทิพย์ ระดมกิจ. 2540 : 21 – 22) ซึ่งพอสรุปแนวคิดอย่างย่อๆ ได้ดังนี้

การอบรมมีความสำคัญยิ่งยวดในชีวิตของมนุษย์ และมีอิทธิพลต่อความเจริญพัฒนาของสังคมปัจจุบัน ด้วยว่ามนุษย์ได้สำนึกถึงศักดิ์ศรีและพันธะของตนมากขึ้น มนุษย์ทุกคนไม่ว่าจะมีเชื้อชาติฐานะและอายุอย่างไร ในฐานะที่มีศักดิ์ศรีเป็นบุคคล ย่อมมีสิทธิที่จะรับการอบรมที่ตรงกับจุดหมายเฉพาะตน เข้ากับอุปนิสัยและเพศของตนตลอดจนวัฒนธรรมและประเพณีของบรรพบุรุษ และในขณะเดียวกันการอบรมนั้นจะต้องเปิดช่องให้มีโอกาสได้ติดต่อกันอย่างฉันพี่น้องกับชนชาติอื่น เพื่อส่งเสริมเอกภาพอันแท้จริงกับสันติสุขในโลก คริสตชนทุกคนได้ชื่อว่าเป็นบุตรของพระเป็นเจ้าตามหลักพระคริสตธรรม คือรู้จักนมัสการพระบิดาด้วยจิตใจและ

ความสัตย์จริง เขาจะต้องได้รับการฝึกฝนให้บรรลุถึงการเป็นคนดีพร้อม จะได้มีส่วนทำคุณประโยชน์แก่สังคมเป็นส่วนรวม บิดามารดาเป็นผู้อบรมสำคัญคนแรกของลูก หน้าที่อบรมของพ่อแม่มีความสำคัญอย่างยิ่งยวดจนว่าถ้าขาดการอบรมของพ่อแม่ ก็ยากที่จะหาการอบรมอื่นใดมาทดแทนได้ โรงเรียนเป็นปัจจัยสำคัญ สำหรับพัฒนาสมรรถภาพทางสติปัญญา และยังช่วยให้สมรรถภาพในการวินิจฉัยอย่างถูกต้องนั้นสมบูรณ์เต็มที่ ฝึกหัดการพิจารณาไตร่ตรอง นำเราให้เข้าถึงมรดกทางวัฒนธรรมที่คนในยุคก่อนๆ ได้สร้างสมไว้ ส่งเสริมการรู้จักคุณค่าต่างๆ เตรียมชีวิตในด้านวิชาอาชีพ ทำให้เกิดสัมพันธไมตรีขึ้นในระหว่างนักเรียนที่มีฐานะทางสังคมและอุปนิสัยต่างกันและส่งเสริมจิตใจให้มีความเข้าใจดีต่อกัน

ลักษณะเฉพาะของโรงเรียนคาทอลิกคือ มุ่งสร้างให้ประชาคมในโรงเรียนเกิดบรรยากาศอันมีชีวิตชีวา ด้วยจิตตารมณ์แห่งเสรีภาพ และความรักแบบในพระวรสาร มุ่งช่วยคนรุ่นหนุ่มสาวให้พัฒนาบุคลิกภาพ เพื่อประโยชน์ของประเทศบ้านเมืองในโลก ในขณะเดียวกันก็เตรียมเขาให้ทำการรับใช้อาณาจักรของพระเป็นเจ้า ครูอาจารย์และความปรารถนาที่ใฝ่ฝันเอาไว้ ด้วยเหตุนี้บรรดาคณาจารย์ควรได้รับการอบรม ด้วยความเอาใจใส่เป็นพิเศษเพื่อพวกเขาจะได้พร้อมไปด้วยความรู้ทางโลก และความรู้เกี่ยวกับศาสนา มีคุณวุฒิอันเหมาะสมและมีการฝึกฝนในด้านทักษะการสอน ที่สอดคล้องกับการค้นพบใหม่ในปัจจุบัน ขอให้ความรักรวมครู อาจารย์ ตลอดจนลูกศิษย์ให้สนิทสนมเป็นหนึ่งเดียวกัน ให้ครูเต็มด้วยจิตตารมณ์การแพร่ธรรมด้วยการประพฤติ ปฏิบัติเป็นแบบอย่างยิ่งกว่าการสั่งสอน ขอให้ครูพยายามปลุกเร้าให้นักเรียนรู้จักทำงานด้วยตนเอง และเมื่อจบการเรียนแล้วให้ครูคอยช่วยเหลือเขาต่อไปด้วยคำแนะนำและไมตรีจิต หน้าที่ของครูคือการรับใช้สังคมอย่างแท้จริง ดังนั้นโรงเรียนคาทอลิกจึงต้องปรับตัวอย่างเหมาะสม ให้เข้ากับสภาพแวดล้อมของยุคสมัยที่กำลังก้าวหน้า โรงเรียนคาทอลิกได้อบรมนักเรียนให้ทำงานของตนอย่างมีประสิทธิภาพเพื่อประโยชน์ของประเทศชาติบนโลกนี้ และพร้อมเพื่อรับใช้การพัฒนาอาณาจักรของพระเจ้าพร้อมกับการสั่งสอนและป้อนความรู้ทางสติปัญญา โรงเรียนยังต้องคำนึงถึงการอบรมทางศีลธรรมและศาสนาอีกด้วย

การดำเนินงานทางการศึกษาของโรงเรียนเอกชนคาทอลิกต้องตระหนักอยู่เสมอว่า (สมาคมสภาการศึกษาคาทอลิก (ประเทศไทย). ม.ป.ป. : 26 – 27)

1. ไม่มีสถาบันใดทำหน้าที่แทนโรงเรียนได้

2. การศึกษาที่แท้จริงมุ่งหล่อหลอมมนุษย์สู่จุดหมายของตน

3. โรงเรียนคาทอลิกมุ่งพัฒนามนุษย์ทั้งร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ สังคมและจิตวิญญาณ (The whole man) เพราะว่าคุณค่าของความเป็นมนุษย์ (All human values) พบในพระคริสต์ผู้เป็นมนุษย์ที่ดี (The perfect man)

4. การศึกษามีส่วนเตรียมบุคคลสู่หน้าที่ และการมีส่วนร่วมสร้างสรรค์สังคมที่เขาดำรงอยู่ให้ดี

5. กระบวนการศึกษาจะต้องเหมาะกับแต่ละคน ต้องเคารพในเสรีภาพและสร้างเสริมความรับผิดชอบส่วนบุคคล นั่นคือจะต้องปรับให้เหมาะกับความสามารถ เพศ วัย วัฒนธรรม เชื้อชาติ พร้อมทั้งเอื้อให้เกิดความสัมพันธ์ระหว่างชาติทั้งนี้เพื่อความสมานฉันท์และสันติภาพในโลก

6. ด้วยศักดิ์และสิทธิ์แห่งความเป็นมนุษย์ ทุกคนต้องได้รับการศึกษาโดยไม่มีเงื่อนไขใดๆ

2.4 นโยบายการศึกษาคาทอลิกในประเทศไทย

จุดประสงค์ของโรงเรียนคาทอลิกคือ ให้การอบรมสั่งสอนกุลบุตร กุลธิดาของชาติให้เป็นบุคคลที่บรรลุถึงความสมบูรณ์ ในอันที่จะทำประโยชน์ให้แก่ประเทศชาติให้มากที่สุด ตามหลักคริสตธรรม ดังนั้นสภาการศึกษาคาทอลิกแห่งประเทศไทย (ปริยาภรณ์ อัครดำรงชัย. 2541 : 26 – 27) ได้กำหนดนโยบายการศึกษาคาทอลิกในประเทศไทยไว้ดังนี้

2.4.1 ความรับผิดชอบของสถาบันการศึกษาคาทอลิกต่อสังคม โดยการสร้างบรรยากาศที่ส่งเสริมเสรีภาพและความรักแบบพระวรสารในสถาบัน เปิดโอกาสให้เด็กและเยาวชน รู้จักรับผิดชอบในส่วนตัว และส่วนรวมตามวัยและภาวะของแต่ละคน เน้นการปฏิบัติและการปลูกฝังค่านิยมของการเคารพในสิทธิต่อกัน การมีความคิดสร้างสรรค์ และการผนึกกำลังทำความดี ร่วมกันพัฒนาชุมชนที่ตนอาศัยอยู่

2.4.2 ความรับผิดชอบของสถาบันการศึกษาคาทอลิกต่อพระศาสนจักร และศาสนาอื่นโดยการอบรมเด็กและเยาวชนให้มีความเลื่อมใสศรัทธาในสัจธรรมของศาสนาของตน อบรมสั่งสอนเด็กและเยาวชนทุกศาสนาให้มีทัศนคติที่เห็นอกเห็นใจต่อกัน ด้วยอัธยาศัยไมตรี นำวัฒนธรรมของชาติมาบูรณาการ การปฏิบัติศาสนกิจ เพื่อส่งเสริมคุณค่าของศาสนาและพึงตระหนักและถือเป็นหน้าที่สำคัญ ที่จะอบรมเด็กและเยาวชนคาทอลิก

2.4.3 ความรับผิดชอบของผู้บริหารสถาบันการศึกษาคาทอลิก พึงคำนึงถึงความต้องการของโลกปัจจุบัน พึงใช้อุปกรณ์และทักษะในการสอนตามหลักการใหม่ๆ ที่ค้นพบในสมัยปัจจุบัน พึงให้คณะครูอาจารย์มีส่วนรับผิดชอบในการวางนโยบายและการบริหารสถาบัน พึงสงเคราะห์ช่วยเหลือเด็กของเยาวชนที่ขัดสน ผู้ที่ไม่ได้รับความอบอุ่นและความอนุกูลของครอบครัว หรือผู้ที่ยังไม่รู้จักพระคุณแห่งความเชื่อและพึงร่วมมืออย่างใกล้ชิดกับบิดามารดาในการอบรม

2.5 บทบาทของโรงเรียนเอกชนคาทอลิก

โรงเรียนเอกชนคาทอลิก นอกจากจัดการศึกษาในลักษณะของโรงเรียนเอกชนโดยทั่วไปแล้ว โรงเรียนเอกชนคาทอลิกมีลักษณะพิเศษแตกต่างจากโรงเรียนเอกชนทั่วไป โดยตามพระราชดำรัสของสมเด็จพระสันตปาปา ยอห์นปอลที่ 2 ได้เสนอบทบาทของโรงเรียนเอกชนคาทอลิก ไว้ดังนี้ (ประทีป ม. โกมลมาศ. 2539 : 91)

2.5.1 โรงเรียนเอกชนคาทอลิกต้องรับใช้ความจริง ไม่ใช่รับใช้ลัทธิใด หรืออุดมการณ์หนึ่งอุดมการณ์ใด ความจริงที่ต้องรับใช้คือ ความจริงที่พระคริสต์ทรงสอนและมอบให้พระศาสนจักรเป็นผู้ถ่ายทอด เพื่อว่าอาศัยความจริงดังกล่าว มนุษย์จะได้มีมโนธรรมที่ถูกต้อง อันเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับดำเนินชีวิต

2.5.2 โรงเรียนคาทอลิกต้องสร้างคนให้เป็นคนดี อย่างไม่มีที่ติ และเป็นพยานที่จะปกป้องความจริงและความดี ตามหลักของศาสนาที่แต่ละคนนับถือ เช่น คริสต์ พุทธ อิสลาม เป็นต้น ต้องนำวิธีการในการศาสนสัมพันธ์มาใช้ด้วย

2.5.3 โรงเรียนคาทอลิกต้องพยายามสร้างคนให้มีหัวใจเปี่ยมด้วยความรักแท้ รักที่เสียสละ ไม่ใช่รักแบบเห็นแก่ตัว ความรักคือหัวใจของศาสนาคริสต์ โรงเรียนจึงต้องมุ่งสอนคนให้เป็นคนที่น่ารัก เพราะเขามีรักแท้ในหัวใจ

ดังนั้น ความสำคัญของบทบาทโรงเรียนคาทอลิกที่ดีคือ จะต้องให้การศึกษาแบบคริสตชนตามหลักพระคริสตธรรม ตามแนวปรัชญาและนโยบายของการศึกษาคาทอลิก

2.6 ลักษณะของโรงเรียนคาทอลิก

สมณกระทรวงการศึกษาคาทอลิก (Pro Card LAGHI. 1997 : 4 – 8) ได้กล่าวถึงลักษณะเฉพาะของ โรงเรียนคาทอลิก ในจดหมายเวียนถึงผู้ที่ทำงานด้านการศึกษาในโรงเรียนคาทอลิกให้เอาใจใส่กับลักษณะพื้นฐานที่สำคัญของโรงเรียน ถ้าต้องการให้กิจกรรมด้านการศึกษามีประสิทธิผลในพระศาสนาจักร และ ในสังคม กล่าวคือ โรงเรียนคาทอลิกเป็นสถานที่ของการศึกษาอบรมของบุคคลแบบครบองค์ โดยทางโครงการการศึกษาที่ชัดเจน ซึ่งมีพระคริสตเจ้าเป็นพื้นฐาน มีเอกลักษณ์เฉพาะตัวที่ได้จากความสัมพันธ์กับพระศาสนจักรและวัฒนธรรม พันธกิจของการศึกษาในแง่ของการเป็นงานของความรัก เป้าหมายของโรงเรียนคาทอลิกจึงส่งเสริมความเป็นบุคคลของมนุษย์

โรงเรียนคาทอลิกมุ่งพัฒนามนุษย์หมดทั้งตัว เพราะค่านิยมของมนุษย์ทุกอย่างพบความกลมกลืน และความสำเร็จในองค์พระคริสตเจ้าผู้เป็นมนุษย์ที่ดีพร้อม โรงเรียนมีหน้าที่กล่อมเกลาค่านิยมของมนุษย์ตามที่เขามีสิทธิ์อันชอบธรรม และตามที่โรงเรียนมีภารกิจต้องรับ

ใช้มนุษย์ทุกคนนั้น มีกำเนิดมาจากองค์พระคริสตเจ้าซึ่งเป็นพระผู้ที่ทำให้มนุษย์มีศักดิ์ศรี ทำให้ชีวิตของมนุษย์มีความหมาย และเป็นผู้ที่โรงเรียนยกให้เป็นแบบฉบับแก่นักเรียนของตน โรงเรียนคาทอลิกมุ่งจะกล่อมเกลาคุณธรรมเป็นพิเศษ หน้าที่สำคัญของโรงเรียนคาทอลิกอีกอย่างหนึ่งคือ รวมวัฒนธรรมกับความเชื่อโดยใช้วิชาที่รวบรวมด้านต่าง ๆ ทุกด้านของความรู้มนุษย์เข้าด้วยกัน ตามคำสอนของพระวรสาร และรวมความเชื่อกับชีวิตด้วยความเจริญงอกงามของคุณธรรมต่าง ๆ ที่เป็นลักษณะของคริสตชน

ครูอาจารย์ที่จะเป็นผู้ที่รวมวัฒนธรรมกับความเชื่อได้ก็ต่อเมื่อครูเองเป็นผู้ดำรงชีวิตตามความเชื่อ งานของครูอาจารย์เป็นงานมีเกียรติ เรียกร้องให้พวกเขาเลียนแบบพระคริสตเจ้า ให้อบรมนักเรียนตามหลักพระคริสตธรรมอย่างครบถ้วน หน้าที่นี้มีความสำคัญเป็นพิเศษในปัจจุบัน เพราะครอบครัวกับสังคมทำยังไม่พอ ผู้สอนมีหน้าที่ดำเนินการให้โรงเรียนอยู่ในบรรยากาศแบบคริสตชน เป็นสถานที่อบรมตามหลักพระคริสตศาสนาอันเป็นลักษณะของชีวิตและการสอนในโรงเรียนคาทอลิก

บิดามารดามีความรับผิดชอบดังกล่าวด้วย เมื่อได้เลือกให้ลูกเรียนในโรงเรียนคาทอลิกแล้ว มิใช่ว่าหมดหน้าที่ในการอบรมลูกตามแบบคริสตชน ยังต้องร่วมมืออย่างแข็งขันกับโรงเรียน โดยการให้ความสนับสนุน ความพยายามในการอบรมของโรงเรียน และให้ความร่วมมือ เพื่อทำให้โรงเรียนถือตามหลักพระคริสตศาสนา ในเรื่องการอบรมอย่างเคร่งครัด (สมณกระทรวงเพื่อการอบรมคาทอลิก. 2538 : 12 – 27)

สมณกระทรวงเพื่อการศึกษาคาทอลิก (2532) ได้มีสมณสารเรื่อง "มิติด้านศาสนาของการศึกษาในโรงเรียนคาทอลิก" กล่างถึงสิ่งที่ทำให้โรงเรียนคาทอลิกมีลักษณะเด่นเป็นพิเศษออกไปก็คือ "มิติด้านศาสนา" ซึ่งสามารถพบได้ในบรรยากาศการศึกษา พัฒนาการส่วนตัวของนักเรียนแต่ละคน สัมพันธภาพอันมั่นคงระหว่างวัฒนธรรมและพระวรสาร และการจุดความกระจ่างแจ้งให้แก่ความรู้ทั้งมวลด้วยแสงแห่งความเชื่อ โดยสรุปแล้ว โรงเรียนคาทอลิกควรมีลักษณะดังต่อไปนี้ (มีนา อดุลย์เกษม. 2534 : 26 – 27 ; ดรุณี ศรีมงคล. 2536 : 46)

1. บรรยากาศที่ซึมซาบไปด้วยจิตตารมณ์แห่งเสรีภาพและความรัก ที่แสดงออกโดยการเผยแพร่ค่านิยมแบบคริสต์ ในพฤติกรรมของบุคคลแต่ละคน และพร้อมที่จะทำตนให้เป็นประโยชน์

2. บรรยากาศแบบครอบครัวภายในโรงเรียน ที่จะช่วยทดแทนความชื่นชมและความสุขใจที่ขาดไปจากบ้าน ทั้งในแง่ของมนุษย์และแง่ของจิตวิญญาณ

3. เป็นแบบอย่างของความเรียบง่ายและยากจนตามแบบพระวรสาร แต่ไม่ขัดกับการมีวัสดุที่จำเป็นแก่การให้การศึกษาอย่างเหมาะสม เนื่องจากความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีเป็นไปอย่างรวดเร็ว

4. เป็นผู้ชี้นำให้ทั้งชายและหญิงให้ไปสู่ความดีสมบูรณ์ทั้งจากแง่ความเป็นมนุษย์และวิญญาณ คือช่วยอบรมให้เป็นพลเมืองดีและเป็นคริสตชนที่ดี

5. เป็นสื่อกลางระหว่างความเชื่อและวัฒนธรรมในการเจรจาทำความเข้าใจ ระหว่างพระศาสนจักรและชุมชนมนุษย์ และในการป้องกันรักษาเสรีภาพแห่งมโนธรรม

6. ส่งเสริมความร่วมมือระหว่างโรงเรียนกับครอบครัวอย่างเข้มแข็ง สร้างความสำนึกให้ครอบครัวตระหนักในความรับผิดชอบเรื่องการศึกษาในเบื้องปฐม

7. ส่งเสริมให้นักเรียนมีความรู้สึกไวต่อค่านิยมทางวัฒนธรรมและเคารพต่อผู้นำประเทศ

8. จุดให้เกิดความรักต่อสัจธรรม ปลุกสำนึกในเชิงวิพากษ์วิจารณ์และช่วยให้นักเรียนเข้าใจว่าวิทยาศาสตร์เป็นส่วนหนึ่งของจักรภพ ซึ่งพระเป็นเจ้าเป็นผู้สร้าง

9. ดำเนินการสอนอย่างสอดคล้องกับมรดกทางปรัชญา แต่ปฏิบัติให้สำเร็จภายในกรอบความมุ่งมั่นทั่วไปของศาสนา

ลักษณะของโรงเรียนคาทอลิกดังกล่าวบ่งบอกถึงเป้าหมาย และทิศทางในการจัดการศึกษาที่แตกต่างจากโรงเรียนอื่นทั่วไป จึงเป็นเรื่องที่น่าสนใจที่โรงเรียนคาทอลิกในสังฆมณฑลราชบุรี เป็นต้นโรงเรียนที่ดำเนินการโดยคณะนักบวชจะได้หันมาพิจารณาว่าการพยายามพัฒนาคุณภาพของโรงเรียน ในด้านต่างๆ โรงเรียนยังคงคุณลักษณะของโรงเรียนคาทอลิกอยู่หรือไม่ในระดับใด และโรงเรียนยังเป็นที่นิยมของผู้ปกครองในด้านใด

2.7 ประเภทของโรงเรียนเอกชนคาทอลิกในประเทศไทย

โรงเรียนเอกชนคาทอลิกในประเทศไทย แบ่งเป็น 3 ประเภท ตามลักษณะของผู้รับผิดชอบจัดตั้งและดำเนินการบริหาร ได้แก่ (Catholic Directory. 1991 : 14 – 298)

1. โรงเรียนเอกชนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑล โรงเรียนประเภทนี้สังฆมณฑลเป็นเจ้าของ และบริหารงานภายใต้การอำนวยการของสังฆมณฑล ซึ่งในปัจจุบันมี 10 สังฆมณฑลได้แก่ อัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ อัครสังฆมณฑลท่าแร่ – หนองแสง สังฆมณฑลจันทบุรี สังฆมณฑลราชบุรี สังฆมณฑลนครสวรรค์ สังฆมณฑลเชียงใหม่ สังฆมณฑลนครราชสีมา สังฆมณฑลอุบลราชธานี สังฆมณฑลอุดรธานี และสังฆมณฑลสุราษฎร์ธานี มีโรงเรียนในสังกัดสังฆมณฑลรวม จำนวน 114 โรงเรียน

2. โรงเรียนเอกชนคาทอลิกของคณะนักบวชในประเทศไทย โรงเรียนประเภทนี้คณะนักบวชเป็นเจ้าของ และบริหารงานภายใต้การอำนวยการของคณะนักบวชชาย - หญิง คณะนักบวชชายที่จัดการศึกษาในรูปแบบของโรงเรียน ได้แก่ ภราดาคณะเซนต์คาเบรียล ภราดาคณะลาซาล สงฆ์คณะซาเลเซียน สงฆ์คณะพระมหาไถ่ สงฆ์คณะรอยแผลศักดิ์สิทธิ์

สำหรับคณะนักบวชหญิง ได้แก่ ภคินีคณะเซนต์ปอลเดอชาร์ต ภคินีคณะอุรสุลิน ภคินีคณะธิดาแม่พระองค์อุปถัมภ์ ภคินีคณะพระกุมารเยซู ภคินีคณะนักบุญยอแซฟแห่งการประจักษ์ ภคินีคณะพระหฤทัยแห่งกรุงเทพฯ ภคินีคณะรักกางเขนท่าแร่ ภคินีคณะธิดากางเขนณ จันทบุรี ภคินีคณะข้าบริการพระแม่มารีย์แห่งอุบลราชธานี ภคินีคณะผู้รับใช้ดวงหทัยนิรมลของพระแม่มารีย์ ภคินีคณะธิดาพระราชินีมาเรียผู้นิรมล และภคินีคณะลาซาล โรงเรียนของคณะนักบวชในประเทศไทยมีจำนวน 90 โรงเรียน

3. โรงเรียนเอกชนคาทอลิกของฆราวาส โรงเรียนประเภทนี้ฆราวาสของศาสนาคริสต์นิกายโรมันคาทอลิกเป็นเจ้าของและบริหารงานภายใต้การอำนวยการของเจ้าของโรงเรียนที่เป็นฆราวาสคาทอลิก เช่น โรงเรียนเซนต์จอห์น โรงเรียนเพ็ญสมิทธ์ เป็นต้น โรงเรียนเอกชนของฆราวาสคาทอลิกมีจำนวน 57 โรงเรียน

3. โรงเรียนคาทอลิกในสังฆมณฑลราชบุรี

สังฆมณฑลราชบุรีเป็นเขตการปกครองเขตหนึ่งใน 10 เขตการปกครองของคริสตศาสนานิกายโรมันคาทอลิกในประเทศไทย มีพื้นที่ในปกครองครอบคลุม 4 จังหวัดได้แก่ ราชบุรี กาญจนบุรี เพชรบุรี และสมุทรสงคราม

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้กลุ่มตัวอย่างผู้ปกครองนักเรียนในโรงเรียนที่ดำเนินการโดยคณะนักบวช ซึ่งมี 4 โรงเรียน ตั้งอยู่ในจังหวัดราชบุรี และเพชรบุรี ดังนั้น จึงขอเสนอข้อมูลที่เกี่ยวข้องโดยสังเขปดังนี้

3.1 สภาพที่ตั้งและอาณาเขตของจังหวัดราชบุรี

ที่ตั้ง จังหวัดราชบุรีตั้งอยู่ทางทิศตะวันตกของภาคกลางห่างจากกรุงเทพฯ 100 กิโลเมตร มีพื้นที่ 5,196 ตารางกิโลเมตร ทิศเหนือ ติดต่อกับอำเภอท่ามะกา อำเภอท่าม่วง และอำเภอเมือง จังหวัดกาญจนบุรี ทิศใต้ ติดอำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี ทิศตะวันออก ติดอำเภอสามพราน อำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม อำเภอบ้านแพ้วจังหวัดสมุทรสาคร อำเภอบางคณที อำเภออัมพวา และอำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสงคราม ทิศตะวันตก ติดอำเภอเมตตา จังหวัดทวาย ประเทศสหภาพพม่า

แม่น้ำ แม่น้ำสำคัญมีสองสาย ได้แก่ แม่น้ำแม่กลอง ความยาวที่ไหลผ่านราชบุรี 67 กิโลเมตร แม่น้ำภาชี ความยาวที่ไหลผ่านราชบุรี 50 กิโลเมตร

ภูมิอากาศ มี 3 ฤดู ฤดูร้อน เดือน มีนาคม – พฤษภาคม ค่อนข้างร้อนจัดอุณหภูมิประมาณ 36 องศาเซลเซียส ฤดูหนาวเดือน ธันวาคม – มกราคม อุณหภูมิประมาณ 18 องศาเซลเซียส ฤดูฝนเดือนพฤษภาคม – กรกฎาคม อำเภอติดชายแดน เช่น สวนผึ้ง มีปริมาณน้ำฝนน้อยกว่าอำเภออื่น เพราะมีเทือกเขาตะนาวศรีกั้นอยู่

การปกครอง แบ่งการปกครองออกเป็น 9 อำเภอ และ 1 กิ่งอำเภอ ได้แก่อำเภอเมือง อำเภอโพธาราม อำเภอดำเนินสะดวก อำเภอปากท่อ อำเภอจอมบึง อำเภอบางแพ อำเภอวัดเพลง อำเภอบ้านโป่ง อำเภอสวนผึ้ง และกิ่งอำเภอบ้านคา

คำขวัญประจำจังหวัด คนสวยโพธาราม คนงามบ้านโป่ง เมืองโอ่งมังกร วัดขนอนหนังใหญ่ ตื่นใจถ้ำงาม ตลาดน้ำดำเนิน เพลินค้างคาวร้อยล้าน ย่านยี่สกปลาดี

สภาพพื้นที่ แบ่งได้ 3 ลักษณะคือ

1. ภูเขา ที่ราบสูงและที่ราบสลับภูเขาได้แก่บริเวณ ชายแดนที่ติดต่อกับประเทศพม่าเป็นส่วนหนึ่งของเทือกเขาตะนาวศรี อยู่ในพื้นที่อำเภอสวนผึ้ง จอมบึงและปากท่อ ยอดเขาที่สูงที่สุด คือ เขาใหญ่ สูง 1,050 เมตร อยู่ในอำเภอสวนผึ้ง

2. ที่ราบลุ่มได้แก่บริเวณ ที่ราบลุ่มแม่น้ำแม่กลอง มีความอุดมสมบูรณ์เหมาะกับการเพาะปลูกหรือประกอบอาชีพด้านเกษตรกรรมอยู่ในพื้นที่บางส่วนของอำเภอเมืองโพธารามและบ้านโป่ง

3. ที่ราบต่ำ ได้แก่บริเวณตอนปลายของแม่น้ำแม่กลอง ซึ่งมีน้ำขึ้น-ลงตลอดทั้งปี เนื่องจากอิทธิพลของน้ำทะเลหนุนเข้ามาทางปากแม่น้ำคลองดำเนินสะดวกและแควอ้อมในส่วนที่ติดกับจังหวัดสมุทรสงคราม อยู่ในพื้นที่อำเภอบางแพ วัดเพลงและดำเนินสะดวก ซึ่งมีคู คลองเชื่อมโยงกันมากกว่า 200 คลอง

ประชากร ประกอบด้วยชาวไทยท้องถิ่นดั้งเดิมและชาวไทยเชื้อสายจีน มอญ ลาว เขมร กะเหรี่ยง จำนวน 814,575 คน ชาย 404,047 คน หญิง 410,528 คน (วันที่ 11 มีนาคม 2540) ประชากรประมาณร้อยละ 60 อาศัยอยู่ในเขตอำเภอเมือง บ้านโป่ง โพธาราม โดยเฉพาะในเขตเทศบาล

ศาสนา ประชากรนับถือศาสนาพุทธร้อยละ 98 คริสต์ร้อยละ 1 อิสลามและอื่นๆ ร้อยละ 1 มีวัด 352 วัด โบสถ์ 11 แห่ง มัสยิด 2 แห่ง

อาชีพ โครงสร้างการประกอบอาชีพของประชากรแบ่งเป็น การเกษตร ปศุสัตว์ ประมง ร้อยละ 75 อุตสาหกรรม ร้อยละ 12 ธุรกิจ พาณิชย์ บริการ ร้อยละ 10 ข้าราชการ พนักงานรัฐวิสาหกิจ และอื่นๆ ร้อยละ 3

โครงสร้างรายได้ประชากร รายได้ประชากรต่อหัว ต่อปีเฉลี่ย 54,209 บาท (พ.ศ.2539) อุตสาหกรรมสำคัญคือ การประกอบตัวถังรถยนต์และเครื่องปั้นดินเผา (โอ่งมังกร) พืชเศรษฐกิจสำคัญคือ ข้าว อ้อย ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ มันสำปะหลัง สับปะรด พืชสวน ผักล้มลุก การประมงสำคัญคือ การเลี้ยงปลาตะเพียน ปลานิล ปลาช่อน

กุ้งก้ามกร้าม ปศุสัตว์สำคัญคือ โคนม โคเนื้อ หมู เป็ด ไก่ (สำนักพิมพ์สารคดี. 2541 : 445 – 452)

3.2 สภาพที่ตั้งและอาณาเขตของจังหวัดเพชรบุรี

ที่ตั้ง จังหวัดเพชรบุรีมีพื้นที่ 6,225 ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ 3,890,712 ไร่ เปรียบเสมือนประตูที่เข้าสู่ภาคใต้ของประเทศ ด้วยตั้งอยู่ในจุดที่เชื่อมต่อระหว่างภูมิภาคอื่นๆ กับภาคใต้ การคมนาคมทางบก ระหว่างภาคใต้กับส่วนอื่นๆ ของประเทศ จะต้องเดินทางผ่านเมืองเพชรบุรีทั้งสิ้น อาณาเขต ทิศเหนือจดอำเภอปากท่อ จังหวัดราชบุรีและอำเภออัมพวากับอำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสงคราม ทิศตะวันออกจดอ่าวไทย ทิศใต้จดอำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ทิศตะวันตก จดประเทศสหภาพพม่า

แม่น้ำ มีแม่น้ำเพชรบุรี แม่น้ำบางกลอย แม่น้ำบางตะบูน

ภูมิอากาศ มี 3 ฤดู ฤดูฝน เริ่มตั้งแต่เดือน พฤษภาคม – พฤศจิกายน ในช่วงเดือนพฤษภาคม - ตุลาคม อิทธิพลของลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้มีผลทำให้ฝนตกชุก ส่วนเดือนพฤศจิกายนเป็นช่วงเปลี่ยนฤดูไปสู่ฤดูหนาว ซึ่งเริ่มตั้งแต่เดือนธันวาคม – กุมภาพันธ์ ฤดูร้อนเริ่มตั้งแต่เดือน มีนาคม – เมษายน ในช่วงเวลานี้เมืองเพชรบุรีได้รับอิทธิพลของลมตะวันออกเฉียงใต้และลมใต้ ทำให้น้ำทะเลขุ่น ซึ่งมีคลื่นลมแรงซึ่งเป็นผลเสียต่อการท่องเที่ยวในแถบทะเลนี้ด้วย

การปกครอง แบ่งการปกครองออกเป็น 8 อำเภอ ได้แก่อำเภอเมืองเพชรบุรี อำเภอเขาย้อย อำเภอหนองหญ้าปล้อง อำเภอชะอำ อำเภอท่ายาง อำเภอบ้านลาด อำเภอบ้านแหลม อำเภอแก่งกระจาน

คำขวัญประจำจังหวัด เขาวังคู่บ้าน ขนมหวาน เมืองพระ เลิศล้ำศิลปะแดนธรรมะ ทะเลงาม

สภาพพื้นที่ ด้านตะวันตกในเขตอำเภอท่ายางและอำเภอหนองหญ้าปล้อง ลักษณะพื้นที่เป็นภูเขาสูงชัน และค่อยๆลาดต่ำลงมาทางทิศตะวันออกเกิดเป็นสันปันน้ำ แบ่งน้ำให้ไหลสู่ประเทศพม่าทางทิศตะวันตกส่วนหนึ่ง อีกส่วนหนึ่งไหลมาทางทิศตะวันออกเป็นต้นน้ำเพชรบุรีและแม่น้ำปราณบุรี ทางทิศตะวันออกเป็นที่ราบกว้างใหญ่แบ่งออกได้เป็นที่ราบลุ่มแม่น้ำ ที่ราบชายฝั่งทะเล เขตที่ราบลุ่มแม่น้ำเปรียบเป็นเส้นโลหิตของชาวเพชรบุรี เป็นอู่ข้าวอู่น้ำที่สมบูรณ์ จึงมีประชากรอาศัยอยู่หนาแน่น มีพื้นที่ตั้งแต่เขตอำเภอบ้านลาด อำเภอท่ายาง บางส่วนของอำเภอหนองหญ้าปล้องและอำเภอชะอำ ส่วนบริเวณที่ราบชายฝั่งทะเลเริ่มตั้งแต่ปากอ่าวตะบูนจนถึงเขตอำเภอชะอำ จัดเป็นแหล่งเศรษฐกิจที่สำคัญของจังหวัด

ประชากร มีประมาณ 441,021 คน (พ.ศ.2536)

อาชีพ ประชากรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพการเกษตรเป็นหลัก โดยอาศัยแหล่งจากแม่น้ำเพชรบุรี แม่น้ำบางกลอยและแม่น้ำบางตะบูน แหลงผลิตผลไม้ที่มีชื่อเสียงมากคือ ชมพู่ ส้มโอ ละมุดและมะนาว ซึ่งอยู่ในเขตอำเภอท่ายาง อำเภอชะอำ อำเภอบ้านลาด ผลไม้เหล่านี้มูลค่าผลผลิตสูงเป็นอันดับหนึ่ง รองลงมาคือพืชไร่ ข้าวโพด อ้อย สับปะรดและพืชผักและข้าว ซึ่งมีแนวโน้มในการใช้พื้นที่ปลูกลดลงทุกปี อาชีพการเลี้ยงสัตว์ เช่น โค กระบือ เป็ดและไก่ ยังเป็นอาชีพเสริมในอำเภอเมือง อำเภอท่ายาง อำเภอเขาย้อย อำเภอแก่งกระจาน ชายฝั่งทะเลตะวันออกคืออำเภอบ้านแหลม อำเภอบางตะบูน อำเภอชะอำ ประกอบไปด้วยป่าชายเลน หาดโคลนและหาดทรายเป็นแนวยาวถึง 82 กิโลเมตร ประชากรส่วนใหญ่ทำประมงชายฝั่งเป็นอาชีพหลัก

โครงสร้างรายได้ประชากร รายได้เฉลี่ยต่อบุคคล/ต่อปี 26,709 บาท (วิทยา ปานะบุตรและวิสิทธิ์ โรจน์พจนรัตน์. 2538 : 312 ; สำนักพิมพ์สารคดี. 2537 : 221 – 231)

3.3 ข้อมูลเกี่ยวกับโรงเรียนคาทอลิกในสังฆมณฑลราชบุรี

ในปี ค.ศ. 1905 บาทหลวงเปาโลซัลมอน ได้เริ่มสร้างโรงเรียนชาย 1 หลัง และสำหรับหญิง 1 หลัง ที่จังหวัดสมุทรสงคราม และเปิดเป็นโรงเรียนวัดขึ้น ปี ค.ศ. 1907 อาจกล่าวได้ว่าเป็นโรงเรียนแรกในสังฆมณฑลราชบุรี ในปี พ.ศ. 2543 มีโรงเรียนในสังฆมณฑล ประเภทสามัญศึกษาจำนวน 20 โรงเรียน และอาชีวศึกษาจำนวน 4 โรงเรียน

โรงเรียนเอกชนคาทอลิกประเภทสามัญศึกษาในสังฆมณฑลราชบุรี ประกอบด้วยโรงเรียนของสังฆมณฑลราชบุรี โรงเรียนของคณะนักบวช และโรงเรียนของฆราวาส ดังนี้

3.3.1 โรงเรียนที่เป็นของสังฆมณฑลจำนวน 14 โรง ดำเนินการบริหารภายใต้การอำนวยการของคณะสงฆ์สังฆมณฑลราชบุรี เป็นโรงเรียนขนาดใหญ่ 11 โรง ได้แก่ โรงเรียนดรุณาราชบุรี อำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี โรงเรียนดรุณานุกูล อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสงคราม โรงเรียนธีรศาสตร์ อำเภอบ้านโป่ง จังหวัดราชบุรี โรงเรียนวีรศิลป์ อำเภอท่าม่วง จังหวัดกาญจนบุรี โรงเรียนดรุณากาญจนบุรี อำเภอเมือง จังหวัดกาญจนบุรี โรงเรียนวันทามารีอา อำเภอดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี โรงเรียนเทพินทร์พิทยา อำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี โรงเรียนเทพวิทยา อำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี โรงเรียนอนุชนศึกษา โรงเรียนดำเนินวิทยา อำเภอดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี และโรงเรียนนารีวัฒนา อำเภอบางคนที จังหวัดสมุทรสงคราม เป็นโรงเรียนขนาดกลาง 2 โรง ได้แก่โรงเรียนดรุณานุเคราะห์ อำเภอบางคนที จังหวัดสมุทรสงคราม และโรงเรียนเรืองวิทย์ อำเภอวัดเพลง จังหวัดราชบุรีเป็นโรงเรียนขนาดเล็ก 1 โรง ได้แก่ โรงเรียนวังตาลวิทยา อำเภอบ้านโป่ง จังหวัดราชบุรี มีจำนวนครูทุกโรงเรียนรวมกัน 959 คน จำนวนนักเรียน 21,310 คน

3.3.2 โรงเรียนของคณะนักบวช ดำเนินการบริหารภายใต้การอำนวยการของคณะนักบวชชาย - หญิงจำนวน 4 โรง เป็นโรงเรียนขนาดใหญ่ทั้ง 4 โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนนารีวิทยา ดำเนินการโดยคณะนักบวชหญิง ภคินีคณะผู้รับใช้ดวงหทัยนิรมลของพระแม่มารีย์ ตั้งอยู่ที่ อำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี โรงเรียนนารีวุฒิ ภคินีคณะธิดาแม่พระองค์อุปถัมภ์ (ซาเลเซียนหญิง) ตั้งอยู่ที่ อำเภอบ้านโป่ง จังหวัดราชบุรี โรงเรียนเซนต์โยเซฟเพชรบุรี ภคินีคณะเซนต์ปอลเดอชาร์ต ตั้งอยู่ที่ อำเภอเมืองจังหวัดเพชรบุรี และโรงเรียนสารสิทธิ์พิทยาลัย ดำเนินการโดยคณะสงฆ์ซาเลเซียน ตั้งอยู่ที่ อำเภอบ้านโป่ง จังหวัดราชบุรี มีจำนวนครูทุกโรงเรียนรวมกัน 450 คน จำนวนนักเรียน 9,404 คน

3.3.3 โรงเรียนของฆราวาส ดำเนินการบริหาร ภายใต้การอำนวยการของฆราวาสที่นับถือศาสนาคริสต์นิกายโรมันคาทอลิกจำนวน 2 โรง ได้แก่โรงเรียนอุดมวิทยา เป็นโรงเรียนขนาดใหญ่ ตั้งอยู่ที่อำเภอบ้านโป่ง จังหวัดราชบุรี โรงเรียนอำนวยวิทย์ เป็นโรงเรียนขนาดกลาง ตั้งอยู่ที่ อำเภอท่าม่วง จังหวัดกาญจนบุรี มีจำนวนครูรวมกัน 124 คน จำนวนนักเรียน 3,223 คน

นอกจากโรงเรียนประเภทสามัญศึกษาแล้ว สังฆมณฑลราชบุรีมีโรงเรียนอาชีวศึกษาอีก 4 โรง คือ โรงเรียนดรุณาราชบุรีพณิชยการ อำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี โรงเรียนดรุณาโปลีเทคนิค อำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี โรงเรียนดรุณากาญจนบุรีบริหารธุรกิจ อำเภอเมือง จังหวัดกาญจนบุรี เป็นโรงเรียนของสังฆมณฑล ส่วนโรงเรียนอาชีวะดอนบอสโกหัวโป่ง อยู่ที่ อำเภอบ้านโป่ง จังหวัดราชบุรี เป็นโรงเรียนของนักบวชชายคณะซาเลเซียน

ในเขตสังฆมณฑลราชบุรีจึงมีโรงเรียนคาทอลิกซึ่งจัดการศึกษาทั้งประเภทสามัญศึกษา และอาชีวศึกษา เพื่อสนองความต้องการของชุมชนในหมู่บ้าน อำเภอ และจังหวัด ในทุกจังหวัดของเขตการปกครอง ให้บริการการศึกษาแก่ปวงชน โดยไม่เลือกชนชั้นและศาสนา โรงเรียนที่ดำเนินการโดยคณะนักบวชยึดหลักปรัชญาการศึกษาซึ่งสอดคล้องกับปรัชญาการศึกษาคาทอลิกในประเทศไทยดังนี้

โรงเรียนนารีวิทยา ซึ่งเป็นโรงเรียนในเครือคณะภคินีผู้รับใช้ดวงหทัยนิรมลของพระแม่มารีย์ มีปรัชญาการศึกษาที่มาจากจิตตารมณ์และคติพจน์ของคณะ ว่า "เด่นคุณธรรม เลิศล้ำวิชา พัฒนาสังคม" (โรงเรียนนารีวิทยา. ม.ป.ป. : 4)

1. เด่นคุณธรรม หมายถึง การปลูกฝังคุณธรรมต่างๆ ในตัวนักเรียนให้ปรากฏ เด่นชัดในการดำเนินชีวิต เช่น มีความซื่อสัตย์ มีความรับผิดชอบ มีวินัย มีน้ำใจ มีความกตัญญูรู้คุณ มีความยุติธรรม ฯลฯ

2. เลิศล้ำวิชา หมายถึง การหมั่นศึกษาหาความรู้อยู่เป็นนิจ ฝึกฝนตนเองให้มีความสามารถและมีความชำนาญในการใช้ความรู้ของตนเองให้เต็มที่ คือเป็นเลิศในสิ่งที่ตนรู้

3. พัฒนาสังคม หมายถึง การนำเอาความรู้ที่ตนได้รับมาใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อตนเอง ครอบครัวและสังคมด้วยจิตสำนึกว่า " ตนเป็นส่วนหนึ่งของสังคม" รู้จักเสียสละและรับใช้ช่วยเหลือตามความสามารถและฐานะของตน เพื่อยกระดับของสังคมให้ดีขึ้น

โรงเรียนนารีวุฒิ มุ่งอบรมเยาวชนให้เป็นคนที่สมบูรณ์เป็นสตรีที่รักศักดิ์ศรี มีความรู้คู่คุณธรรม เป็นพลเมืองที่สุจริตของชาติ เป็นศาสนิกชนที่ยึดมั่นในศาสนา รู้จักอุทิศตนเพื่อชุมชนและสังคม (โรงเรียนนารีวุฒิ. ม.ป.ป. : 7)

โรงเรียนเซนต์โยเซฟเพชรบุรี เป็นโรงเรียนในเครือเซนต์ปอล เดอ ชาร์ตร ปรัชญาการศึกษาคือ การให้ผู้เรียนรู้จักและเข้าถึงสัจธรรมอันสูงส่งแห่งความเป็นมนุษย์ด้วยการดำเนินชีวิตอย่างมีระเบียบวินัย สุภาพ เรียบง่ายและเปี่ยมด้วยเมตตาธรรม มีเจตนารมณ์แน่วแน่ที่จะศึกษาศาสตร์และศิลป์ในแขนงต่าง ๆ ที่ประกอบหน้าที่การงาน ซึ่งตนเองรับผิดชอบอย่างเต็มความสามารถ รวมทั้งเรียนรู้ที่จะรักษาสุขภาพพลานามัยของตน เพื่อให้ร่างกายและจิตใจอยู่ในสภาวะที่จะประพฤติและปฏิบัติภารกิจให้ลุล่วงไปด้วยดี (โรงเรียนเซนต์โยเซฟเพชรบุรี. ม.ป.ป. : แผ่นพับ)

โรงเรียนสารสิทธิ์พิทยาลัย เป็นโรงเรียนที่ดำเนินการโดยคณะนักบวชซาเลเซียน ซึ่งมีปรัชญาว่า มุ่งเสริมสร้าง เยาวชนให้สมบูรณ์แบบตามแนวทางแห่งความเป็นจริง ส่งเสริมการพัฒนาความสามารถและศักยภาพในบรรยากาศแห่งอิสรภาพที่รู้จักรับผิดชอบเพื่อจะได้ร่วมกันสร้างสรรค์สังคมที่มีความยุติธรรมและเทิดทูนศักดิ์ศรีของมนุษย์ยิ่งขึ้น (โรงเรียนสารสิทธิ์พิทยาลัย. 2540 : 2)

4. คุณลักษณะของโรงเรียนที่ดี

โรงเรียนที่ดีเป็นที่ปรารถนาของผู้ปกครองอยากจะส่งบุตรของตนไปรับการศึกษา คือ โรงเรียนที่มีการจัดการศึกษาได้ครบถ้วน ได้มาตรฐานคุณภาพการศึกษาที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด และสอดคล้องกับความต้องการของผู้ปกครองของสังคมและชุมชนอย่างมีคุณภาพ โดยปกติจะมีหลักสูตรเป็นตัวกำหนด เป็นแนวทางให้โรงเรียนได้ปฏิบัติ เพื่อมุ่งไปสู่มาตรฐาน แต่เนื้อหาในหลักสูตรนั้น โรงเรียนแต่ละโรงเรียนก็มีสิทธิที่จะปรับปรุงเปลี่ยนแปลงให้สอดคล้องกับความต้องการของสังคม และชุมชนได้ ตัวบ่งชี้คุณภาพของโรงเรียนที่สำคัญ และคนส่วนใหญ่คิดถึงคือ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน อย่างไรก็ตาม ในการพิจารณาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ไม่ใช่เฉพาะความรู้ทางด้านวิชาการเท่านั้น น่าจะครอบคลุมถึง คุณลักษณะที่พัฒนาทุกด้านของเด็ก ทั้งทางร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา

จำรัส นองมาก (2538 : 18) กล่าวถึงมาตรฐานคุณภาพโรงเรียน หมายถึง ขอบข่ายของความสำเร็จ ในการดำเนินงานแต่ละเรื่อง เพื่อให้บรรลุเป้าหมายหลักของการ

จัดการศึกษาที่มีคุณภาพในโรงเรียน ส่วนสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน (2542 : 1-2) ได้กล่าวถึงคุณภาพโรงเรียนเอกชนที่พึงประสงค์ว่า คุณภาพของโรงเรียนควรจะครอบคลุมภารกิจของโรงเรียนทุกด้าน ที่สามารถทำให้ผู้เรียนมีคุณภาพ ลักษณะหรือคุณสมบัติตามที่หลักสูตรของการศึกษานั้นกำหนดไว้ รวมทั้งมีความสอดคล้องกับความต้องการของสังคม การทำภารกิจจัดการศึกษาของโรงเรียนเป็นการทำงานเชิงระบบ คือ มีตัวป้อน เช่น ผู้เรียน บุคลากร และวัสดุอุปกรณ์ต่างๆ มีกระบวนการที่เป็นประสานสัมพันธ์ระหว่าง ตัวป้อนต่างๆ ให้เกิดการทำงานที่เรียกว่า การจัดการเรียนการสอนและการบริหารงานอื่นๆ ในโรงเรียน เพื่อไปสู่เป้าหมายขององค์กร และมีผลผลิต เช่น การเรียนรู้หรือพัฒนาการต่างๆ ที่ เกิดขึ้นแก่ผู้เรียนเป็นต้น

คุณภาพของโรงเรียน จึงน่าจะขึ้นอยู่กับองค์ประกอบหรือปัจจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้องข้างต้น ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชนได้ให้กรอบหรือแนวทางพัฒนาสำหรับโรงเรียนเอกชน 7 เรื่องดังนี้

1. ปรัชญาและเป้าหมายของโรงเรียน
2. หลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอน
3. บุคลากร
4. ทรัพยากรเพื่อการเรียนการสอน
5. การจัดการ การบริหาร
6. กิจการนักเรียน / นักศึกษา
7. สัมฤทธิผลของ ผู้เรียน

นักการศึกษาหลายท่านได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับคุณลักษณะของโรงเรียนที่ดี เช่น โรงเรียนดีมีคุณภาพในทัศนะของสุขวิช รังสิตพล อดีตรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการนั้น จะต้องมีคุณลักษณะ 10 ประการ ซึ่งได้ประกาศเพื่อการปฏิรูปการศึกษา กล่าวคือ ผู้บริหารจะต้องเป็นผู้มีจิตใจรักโรงเรียนจริงๆ ต้องการที่จะเห็นความเปลี่ยนแปลงของโรงเรียน มีการพัฒนาถึงมาตรฐานเป็นที่ยอมรับของชุมชน โรงเรียนจะต้องร่มรื่นมีสิ่งแวดล้อมที่ดีที่จะทำให้นักเรียนเรียนอย่างมีความสุขต้องเป็นโรงเรียนที่เต็มรูปแบบ เช่น มีห้องเรียนครบ ห้องทดลอง ห้องปฏิบัติการ ห้องคอมพิวเตอร์ ห้องสมุด ห้องทดลอง และอื่นๆ ตลอดจนสนามกีฬาต่างๆที่เป็นเอนกประสงค์ อุปกรณ์การเรียนการสอนต้องครบ เช่น เครื่องคอมพิวเตอร์ อุปกรณ์ในห้องทดลอง ซื้อมาแล้วต้องคำนึงถึงประโยชน์ใช้สอยเต็มที่ โรงเรียนต้องมีครูสอนครบตามเกณฑ์ หากขาดก็จำเป็นต้องเชิญครูเกษียณราชการหรือเชิญภูมิปัญญาท้องถิ่นมาช่วยสอน ต้องมีการศึกษาทางไกลเข้ามาในระบบ โรงเรียนจะต้องให้องค์กรท้องถิ่นและชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมจัดการศึกษาทางวิชาการ หลักสูตรให้ สอดคล้องกัน โดยเฉพาะทางการเงินที่จะ

ได้จากชุมชน ต้องมีการเก็บค่าเล่าเรียน เก็บค่าธรรมเนียมการศึกษา เพื่อนำมาใช้ซื้ออุปกรณ์ การปรับปรุงทางการศึกษา ตลอดจนเพื่อจะได้นำเงินจัดสวัสดิการต่าง ๆให้แก่ข้าราชการครู หรือแม้แต่การจัดสวัสดิการรายได้ให้แก่เด็กนักเรียน โดยการจะต้องมีกลุ่มของนักเรียนที่ทำงานในโรงเรียนและให้เงินแก่นักเรียนเป็นค่าตอบแทน มีการส่งเสริมให้กลุ่มบุคคลหรือชุมชนมีส่วนร่วมในการแสวงหาทรัพยากร เพื่อสนับสนุนการบริหาร การจัดการของสถานศึกษา การจัดสวัสดิการให้กับครู เช่น การจัดที่พัก ค่าตอบแทนค่าล่วงเวลา ค่าสอนพิเศษ ค่าฝึกอบรม ตลอดจนการแก้ไขปัญหาหนี้สินของครู มีการวัดและประเมินผลทางการศึกษาที่มุ่งเน้นผลผลิต คือคุณภาพของนักเรียนตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตร และเป็นโรงเรียนที่ผู้นำท้องถิ่นและผู้ปกครองทุกระดับทุกประเภทยอมรับว่าเป็นโรงเรียนที่มีคุณภาพและมาตรฐาน (กระทรวงศึกษาธิการ. 2539 : 5 – 6)

สุมน อมรวิวัฒน์ และคณะ (2526 : 1) กล่าวว่า โรงเรียนเป็นสถาบันหนึ่งของสังคมที่มีลักษณะสมบูรณ์ในตัวเองหลายสิ่งหลายอย่าง ที่ประกอบกันขึ้นเป็นโรงเรียน อันได้แก่ อาคารสถานที่ วัสดุอุปกรณ์ สื่อการเรียนการสอน สิ่งแวดล้อมและบรรยากาศในโรงเรียน ผู้บริหาร ครู นักเรียน นักการภารโรง ผู้ปกครอง หลักสูตร กิจกรรมการเรียนการสอน กิจกรรมเสริมหลักสูตร ตลอดจนบริการต่าง ๆที่จัดขึ้นในโรงเรียน เช่น ห้องสมุด โครงการอาหารกลางวัน การสอนซ่อมเสริม เป็นต้น โรงเรียนจึงเป็นแหล่งที่เสริมสร้างประสบการณ์ และพัฒนาการให้แก่เด็ก เป็นแหล่งสืบทอดวัฒนธรรม เป็นสถานที่ปลูกฝังคุณธรรม และเป็นสื่อสัมพันธ์ที่เชื่อมโยงครอบครัวกับสังคมให้ประสานกัน

ไซเซอร์ (Sizer.1990 : 11 – 12) แสดงทัศนะเกี่ยวกับโรงเรียนที่ดีไว้ว่า ต้องประกอบไปด้วยองค์ประกอบดังนี้ โรงเรียนดีต้องมีบรรยากาศของความเชื่อถือในพลังความมุ่งมั่นตั้งใจจริง และศักยภาพของครูและผู้บริหาร ตลอดจนเชื่อในจินตนาการของบุคลากรทั้ง 2 กลุ่ม ในการทำงานสร้างสรรค์ให้โรงเรียนเจริญได้คุณภาพของโรงเรียน จะต้องมีสภาพการณ์เป็นกัลยาณมิตรร่วมวิชาชีพ (Collegiality) ซึ่งประกอบด้วยพฤติกรรมที่บ่งชัด 4 ประการ อันได้แก่ 1) บุคลากรในโรงเรียนพูดคุยกันถึงเรื่องการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง สม่ำเสมอ และเป็นรูปธรรม 2) บุคลากรในโรงเรียนสังเกตการทำงานของกันและกันทั้งในเรื่องการสอนและการบริหารโรงเรียน 3) บุคลากรในโรงเรียนร่วมกันพัฒนาหลักสูตรโดยการวางแผนออกแบบทำวิจัยศึกษาและวัดผล ประเมินผลหลักสูตรที่ใช้ในโรงเรียน และ 4) บุคลากรในโรงเรียนแนะนำการสอนและพัฒนาซึ่งกันและกันในเรื่องเทคนิควิธีสอน การมีความสัมพันธ์มีเยื่อใยเอื้ออาทรต่อกันระหว่างครูกับครูด้วยกัน และระหว่างครูกับผู้บริหารโรงเรียน นับเป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนาคุณภาพของโรงเรียน ครูเป็นฝ่ายสอนพัฒนางานสอนอุปกรณ์กิจกรรมต่าง ๆ เพื่อพัฒนาคุณภาพของนักเรียน ในขณะเดียวกันผู้บริหารโรงเรียนก็จัดสรรงบประมาณวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ ตลอดจนจัดหาบุคลากรเสริมเพื่อสนับสนุนกิจกรรมการเรียนการสอนทั้งภายในห้องเรียนและ

ภายนอกห้องเรียน โดยมุ่งเน้นที่ผลลัพธ์ที่พึงตกแก่นักเรียน นั่นคือคุณภาพของนักเรียน ซึ่งเป็นหัวใจสำคัญ และเป็นจุดมุ่งหมายสูงสุดในการจัดตั้งโรงเรียน

บาธ (Barth. 1990 : 161 – 172) มีความคิดเรื่องโรงเรียนดีแตกต่างออกไปแต่ก็สอดคล้องและเสริมรับกับของไซเซอร์ (Sizer. 1990 : 11 – 12) เป็นอย่างดี บาธมีความเชื่อว่าโรงเรียนดีนั้นประกอบด้วยปัจจัยหลักที่พอสรุปได้เป็น 6 ประการดังนี้ 1) ชุมชนผู้รักการเรียน 2) สภาพกัลยาณมิตรร่วมวิชาชีพ 3) กล้าเสี่ยงที่จะทำในสิ่งใหม่ 4) เคารพในความแตกต่างของผู้อื่นและสนับสนุนให้บุคลากรถามคำถาม "ทำไม" 5) เป็นสถานที่แห่งความสุขสม 6) มีความกังวลเล็กน้อยแต่มีมาตรฐานสูง

อุทัย บุญประเสริฐ (2540 : 25 – 26) ได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับโรงเรียนที่ดีว่าโรงเรียนที่ดีต้องเต็มไปด้วยสิ่งแวดล้อม บรรยากาศ กิจกรรม โอกาสในการเรียนรู้ และพัฒนาเด็กตลอดจนสิ่งที่ส่งเสริม สนับสนุน ชักนำให้เด็กได้มีประสบการณ์ ให้เด็กเกิดการเรียนรู้ ตามหลักการศึกษา เพื่อพัฒนาคนให้เป็นคนที่สมบูรณ์

สรุปได้ว่าคุณลักษณะของโรงเรียนที่ดีนั้น จะเป็นที่ปรารถนาของผู้ปกครอง มีการจัดการศึกษาได้ครบถ้วน เป็นที่ยอมรับของผู้นำท้องถิ่น และผู้ปกครองทุกระดับ ทุกประเภท จะต้องพร้อมด้วยปัจจัยหลายด้าน และจะต้องมีกระบวนการบริหารที่ดี เพื่อพัฒนาการจัดการเรียนการสอน การสร้างประสบการณ์ของการเรียนรู้ควบคู่คุณธรรม เปิดโอกาสให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ที่จะสนองตอบต่อความต้องการของนักเรียน เพื่อเป็นการส่งเสริมประชาธิปไตย อันเป็นประโยชน์ต่อการดำรงชีวิตของนักเรียนในอนาคตที่จะออกไปสู่สังคม ตลอดจนการส่งเสริมการศึกษาอบรม และพัฒนาความรู้ ความสัมพันธ์ ความเอื้ออาทร ความเป็นกัลยาณมิตรของบุคลากรทุกฝ่าย มีบุคลากรที่มีความรู้รอบ รู้เท่าทันต่อการเปลี่ยนแปลงในสังคมอย่างกว้างขวาง สามารถเป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักเรียนได้ โรงเรียนต้องพร้อมในด้านวิชาการ อาคารสถานที่ วัสดุอุปกรณ์สื่อการเรียนการสอน สิ่งแวดล้อมและบรรยากาศในโรงเรียน และโรงเรียนที่ดีจะต้องเปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามามีบทบาทในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนด้วย เพื่อสร้างความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน ที่จะช่วยกันพัฒนาโรงเรียนให้เจริญยิ่งๆขึ้นไป

ผู้วิจัยกำหนดคุณลักษณะของโรงเรียนในการศึกษาครั้งนี้ไว้ 5 ด้าน ได้แก่ ด้านวิชาการ ด้านบุคลากร ด้านอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม ด้านกิจการนักเรียน และด้านความสัมพันธ์กับชุมชน ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

4.1 ด้านวิชาการ

งานวิชาการเปรียบเหมือนเป็นหัวใจของโรงเรียน จุดมุ่งหมายของงานวิชาการอยู่ที่การสร้างนักเรียนให้มี คุณภาพ ให้มีความรู้ มีจริยธรรม เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล

งานวิชาการจึงถือว่าเป็นงานหลัก ในการจัดการศึกษา ถือว่าเป็นหัวใจของสถาบันการศึกษาทุกระดับ ถ้าโรงเรียนสามารถจัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพจะทำให้นักเรียนมีความรู้ความสามารถทางวิชาการ เป็นพื้นฐานในการศึกษาที่สูงขึ้นไปหรือเป็นพื้นฐานในการประกอบอาชีพได้ การบริหารงานวิชาการจึงเป็นงานหลักของโรงเรียน มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการจัดการศึกษาให้บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ มาตรฐานคุณภาพการศึกษา จะปรากฏเด่นชัด เมื่อการบริหารงานวิชาการประสบผลสำเร็จ ได้มีผู้ให้ความหมายของงานวิชาการไว้ เช่น

วินัย เกษมเศรษฐ์ (2532 : 187) กล่าวว่างานวิชาการหมายถึง การจัดการด้านการเรียนการสอนโดยใช้ทรัพยากรต่าง ๆ เพื่อให้บรรลุผลสำเร็จตามความประสงค์ของหลักสูตร

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2535 : 16) กล่าวถึงงานวิชาการว่า เป็นงานที่เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมทุกสิ่งทุกอย่างที่เกี่ยวกับการปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนให้ได้ผลดีและมีประสิทธิภาพให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับผู้เรียน

ภิญโญ สาธร (2526 : 324) ให้ ความหมายว่า งานวิชาการ เป็นกิจกรรมทุกชนิดในโรงเรียน ซึ่งเกี่ยวข้องกับการปรับปรุงพัฒนาการนักเรียนให้ได้ผลดีมีประสิทธิภาพที่สุด

กิติมา ปรีดีดิลก (2532 : 48) กล่าวว่างานวิชาการหมายถึงกิจกรรมทุกอย่างภายในโรงเรียน ที่ก่อให้เกิดการเรียนรู้ และการศึกษาของเด็กให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้น บุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้องอย่างใกล้ชิด ในการส่งเสริมวิชาการ โรงเรียนก็คือ ผู้บริหารและครูในโรงเรียนนั้น

องค์การ อินทรัมพรรย์ (2526 : 121) กล่าวว่างานวิชาการในโรงเรียน หมายถึง การจัดกิจกรรมและประสบการณ์ต่าง ๆ ให้แก่นักเรียน ตลอดจนการอบรมศีลธรรม จรรยา และความประพฤติของนักเรียน เพื่อให้เป็นคนที่มีความรู้ ความสามารถพอที่จะทำมาหาเลี้ยงชีพได้ มีความสุขความพอใจตามมาตรฐานและสภาพความเป็นอยู่และช่วยเหลือเผื่อแผ่เพื่อนบ้านและสังคมตามสมควร

ธเนศ คิดรุ่งเรือง (2539 : 56) ให้ความเห็นว่างานวิชาการ หมายถึง กระบวนการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ทางด้านวิชาการ ที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอน และการปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพบรรลุวัตถุประสงค์ ตามจุดหมายของหลักสูตร

อุทัย บุญประเสริฐ (2540 : 34) กล่าวว่างานสำคัญของโรงเรียนคือ งานวิชาการ ถ้าหากโรงเรียนดำเนินงานพลาดทางวิชาการ ก็น่าจะพิจารณาได้ว่าโรงเรียนนั้นประสบความล้มเหลว ในทางตรงกันข้ามโรงเรียนใดที่ประสบผลสำเร็จในการดำเนินงานทางวิชาการ โรงเรียนนั้นก็สมควรได้รับการยกย่อง ซึ่งสอดคล้องกับมิลเลอร์ (Miller.1965 : 175) ที่เน้นความสำคัญทางงานวิชาการว่า งานวิชาการเป็นหัวใจของโรงเรียน

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2535 : 17) กล่าวถึงความสำเร็จของสถานศึกษาอยู่ที่การบริหารงานวิชาการ การบริหารงานวิชาการจึงนับว่ามีบทบาทสำคัญสูงต่อความสำเร็จหรือความล้มเหลวของการบริหารโรงเรียน แต่การบริหารงานวิชาการโรงเรียนจะมีคุณภาพดีมาก

น้อยเพียงใดย่อมขึ้นอยู่กับองค์ประกอบหลายประการ ที่สำคัญที่สุดได้แก่ผู้บริหารโรงเรียน ซึ่งจะต้องให้ความสำคัญแก่งานวิชาการต้องเข้าใจขอบเขตการดำเนินงานและภาระหน้าที่ของการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนเป็นอย่างดี ขอบข่ายของงานด้านวิชาการจะครอบคลุมตั้งแต่การวางแผนเกี่ยวกับงานวิชาการ การจัดดำเนินงานเกี่ยวกับการเรียนการสอน การจัดบริการการสอน และการจัดการวัดและประเมินผล รวมทั้งการติดตามผล ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2535 : 17 – 19) ยังได้กล่าวถึงขอบข่ายของงานวิชาการซึ่งประกอบด้วยงานต่อไปนี้

1. การวางแผนเกี่ยวกับงานวิชาการ เป็นการวางแผนเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ การจัดการล่วงหน้าเกี่ยวกับการเรียนการสอน มีรายละเอียดของงานดังนี้ มีแผนปฏิบัติงานวิชาการ ได้แก่ การประชุมเกี่ยวกับหลักสูตรการจัดปฏิทินการศึกษา ความรับผิดชอบงานตามภาระหน้าที่ การจัดขั้นตอนและเวลาในการทำงาน มีโครงการสอน เป็นการจัดรายละเอียดเกี่ยวกับวิชาที่ต้องสอนตามหลักสูตร มีบันทึกการสอน เป็นการแสดงรายละเอียดของการกำหนดเนื้อหาที่จะสอนในแต่ละคาบเวลาของแต่ละวันหรือสัปดาห์ โดยการวางแผนไว้ล่วงหน้าและยึดโครงการสอนเป็นหลัก

2. การจัดดำเนินงานเกี่ยวกับการเรียนการสอน เพื่อให้การสอนในสถานศึกษาดำเนินไปด้วยดีและสามารถปฏิบัติได้ เช่น การจัดตารางสอนซึ่งเป็นการกำหนดวิชา เวลา ผู้สอน สถานที่ ตลอดจนผู้เรียนในแต่ละรายวิชา การจัดชั้นเรียน เป็นงานที่ฝ่ายวิชาการต้องประสานกับฝ่ายอาคารสถานที่ รวมทั้งการจัดสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ ในห้องเรียน การจัดครูเข้าสอนโดยพิจารณาถึงความพร้อมของสถานศึกษา และความพร้อมของบุคลากร รวมถึงการเชิญวิทยากรภายนอกมาช่วยสอน การจัดแบบเรียนซึ่งโดยปรกติสถานศึกษาในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ จะใช้แบบเรียนที่กระทรวงกำหนด ครูอาจใช้หนังสืออื่นเป็นหนังสือประกอบ หรือจากเอกสารที่ครูเตรียมเอง การปรับปรุงการเรียนการสอน เป็นการพัฒนาครูผู้สอน ให้ก้าวทันวิทยาการ เทคโนโลยีใหม่ๆ เพื่อพัฒนาการเรียนการสอน เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการ ความก้าวหน้าของสังคม ธุรกิจ อุตสาหกรรม เป็นต้น และการฝึกงาน เพื่อให้นักเรียนรู้จักนำเอาทฤษฎีมาประยุกต์ใช้กับชีวิตจริง และได้เห็นปัญหาที่แท้จริงในสาขาวิชาและอาชีพนั้น เพื่อให้โอกาสผู้เรียนได้เตรียมตัวที่จะออกไปเผชิญกับชีวิตจริงต่อไป

3. การจัดบริหารเกี่ยวกับการเรียนการสอน เป็นการจัดสิ่งอำนวยความสะดวก และการส่งเสริมการจัดหลักสูตรและโปรแกรมการศึกษาให้มีประสิทธิภาพและคุณภาพ ได้แก่งานการจัดสื่อการเรียนการสอนที่เอื้อต่อการศึกษาของนักเรียน เน้นเครื่องมือและกิจกรรมให้ครูได้เลือกใช้ในการสอน การจัดห้องสมุด เป็นที่รวมหนังสือ เอกสาร สิ่งพิมพ์ และวัสดุอุปกรณ์ที่เป็นแหล่งวิทยาการ ให้นักเรียนได้ศึกษาและค้นคว้าเพิ่มเติม การนิเทศการสอน เป็นการช่วยเหลือแนะนำครูให้เกิดการปรับปรุง แก้ไขปัญหาการเรียนการสอน

4. การวัดและประเมินผล กระบวนการเพื่อใช้เป็นเครื่องมือในด้านการตรวจสอบและวิเคราะห์ผลการเรียน

กรมสามัญศึกษา ได้วางขอบข่ายของงานวิชาการไว้ดังนี้ (วีระ สุภากิจ. 2540 :1) คือ ควบคุมดูแล ดำเนินการเกี่ยวกับการวางแผนงานวิชาการ การจัดแผนการเรียน การจัดตารางการเรียนการสอน การจัดครูเข้าสอน การพัฒนาการเรียนการสอน การจัดการเรียนการสอน การพัฒนาครูทางด้านวิชาการ การจัดกิจกรรมนักเรียน การวัดและประเมินผลการเรียน งานทะเบียนนักเรียน งานวิชาการอื่นๆ ที่ได้รับมอบหมาย หรือกำหนดให้เป็นหน้าที่ของโรงเรียน และการประเมินผลงานวิชาการ

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2536 :4) ได้กำหนดขอบข่ายของงานวิชาการไว้คือ งานด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ งานด้านการเรียนการสอน งานวัสดุประกอบหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอน งานวัดผลและประเมินผล งานห้องสมุด งานนิเทศภายใน และงานอบรมทางวิชาการ

วิจิตร วรุตบางกูร และสุพิชญา ธีระกุล (2520 : 31) ได้ให้ความเห็นว่างานบริหารวิชาการในโรงเรียนที่ครูใหญ่จะต้องรับผิดชอบด้วยงานย่อยๆ ได้แก่ วัตถุประสงค์ นโยบาย วิธีบริหารทางวิชาการ หลักสูตร ประมวลการสอน ตารางสอน อุปกรณ์การศึกษา แบบเรียน หนังสืออ่านประกอบ การจัดแบ่งหมู่นักเรียนการนิเทศการสอน การจัดห้องสมุด การวัดผล และการประเมินผล

สรุปได้ว่างานวิชาการคือ การจัดกิจกรรมและประสบการณ์ทุกอย่าง ตลอดจนกระบวนการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ในโรงเรียนที่เกี่ยวข้องกับการปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนของผู้เรียนให้ได้ผลดี และมีประสิทธิภาพสูงขึ้น ตลอดจนการอบรมศีลธรรมจรรยา และความประพฤติ เพื่อให้มีความรู้ ความสามารถพอที่จะทำมาหาเลี้ยงชีพได้ มีความสุข ความพอใจ ตามสภาพ และช่วยเหลือ เผื่อแผ่ เพื่อนบ้านและสังคมได้

นักการศึกษาได้กล่าวถึงงานวิชาการในด้านการเรียนการสอนในปัจจุบัน ซึ่งเป็นการสอนที่เน้นทักษะกระบวนการไม่ใช่เน้นแต่เนื้อหาอย่างเดียว เช่น

กาเย (Gagne. 1968 : 93 – 114) ได้กล่าวถึงการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ จะมีลำดับขั้นตอนที่สำคัญ ดังนี้ 1) เร้าความสนใจของผู้เรียนให้เกิดได้ก่อน 2) แจ้งให้ผู้เรียนทราบถึงจุดมุ่งหมายในการเรียนการสอน 3) ทบทวนถึงสิ่งที่นักเรียนได้เรียนรู้ไปแล้ว 4) เสนอสิ่งเร้าในการเรียนการสอน 5) ให้แนวทางในการเรียนการสอน 6) ให้ผู้เรียนได้แสดงพฤติกรรมที่แสดงว่าได้เกิดการเรียนรู้ขึ้นแล้วออกมา 7) แจ้งผลการแสดงพฤติกรรมกลับไปให้ผู้เรียนทราบเพื่อแก้ไข 8) ประเมินผลพฤติกรรม 9) ช่วยให้ผู้เรียนได้จดจำสิ่งที่เรียนรู้ไปแล้วและสามารถ ถ่ายโยงไปสู่สิ่งเร้าที่จะเรียนรู้ใหม่ได้

วัลลภ กันทรัพย์ (2533 : 3) ได้สรุปว่าการจัดการเรียนการสอนนั้นต้องให้ผู้เรียนได้เกิดความสำเร็จ คือ เกิดการเรียนรู้และการพัฒนาคุณสมบัติต่าง ๆ ในตัวเองทั้งด้านความรู้ความคิด ด้านคุณภาพ และด้านความคล่องแคล่วทางกาย ตามศักยภาพที่เขามีอยู่ ทำให้เกิดคุณสมบัติที่จะติดตามไปเพื่อใช้ประโยชน์ในอนาคต ได้แก่ สติปัญญา ความสามารถ จริยธรรม คุณธรรมและค่านิยม ตลอดจนบุคลิกภาพ

อำรุง จันทวานิช. (2542 : 78) กล่าวถึงการเร่งรัดพัฒนาคุณภาพการศึกษา เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนอย่างมีความสุข มีพัฒนาการรอบด้าน โดยเฉพาะมีคุณธรรม และมีความสามารถในการเรียนรู้ตลอดชีวิตด้วยตนเอง จัดให้มีมาตรฐานการศึกษาแห่งชาติ และระบบการประเมินและประกันคุณภาพทางการศึกษา เพื่อพัฒนาการศึกษาไทย ให้มีมาตรฐานเป็นเลิศ หลักการสำคัญในการพัฒนาการศึกษาที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนาให้มีคุณภาพ ประกอบด้วย การที่รัฐกระจายอำนาจ การกำหนดนโยบาย การบริหาร งานวิชาการ งบประมาณ บุคลากร และทรัพยากร ให้จังหวัดและสถานศึกษาทุกระดับและทุกประเภท โรงเรียนจึงต้องให้ผู้ปกครอง ผู้นำชุมชน องค์กรปกครองท้องถิ่น ได้มีส่วนร่วม รับผิดชอบในรูปคณะกรรมการโรงเรียน และโรงเรียนต้องแสดงภาระหน้าที่ความรับผิดชอบ (Accountability) ต่อนักเรียนและผู้ปกครอง ต่อมาตรฐานที่กำหนดและต่อผู้รับผิดชอบการจัดการศึกษา (Authorities)

ในส่วนของโรงเรียนคาทอลิกที่ดำเนินการโดยคณะนักบวช เป็นที่กล่าวขานกันในชุมชนว่าโรงเรียนค่อนข้างเน้นงานวิชาการ หรือที่กล่าวว่า "วิชาแข็ง" แสดงถึงการมุ่งเน้นความเป็นเลิศทางวิชาการ เช่น โรงเรียนส่วนใหญ่จะเน้นในด้านภาษาอังกฤษโดยมีการเปิดสอนตั้งแต่ระดับชั้นอนุบาล มีการสอนการใช้คอมพิวเตอร์ อินเตอร์เนต เพื่อให้นักเรียนเข้าถึงเทคโนโลยี และข้อมูล ข่าวสาร โรงเรียนพยายามพัฒนาคุณภาพด้านวิชาการ เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของสังคม และตอบสนองความคาดหวังของผู้ปกครองที่ส่งบุตรหลาน มาเรียนในโรงเรียนดังกล่าว ซึ่งต่างก็มุ่งหวังให้บุตรหลานของตนได้วิชาความรู้อย่างเต็มที่ สามารถเรียนต่อในระดับสูงขึ้นไป

เกี่ยวกับนโยบายของรัฐบาลที่ให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยจัดให้มีการประเมินโรงเรียนในทุกสังกัด เพื่อนำไปสู่มาตรฐานการศึกษานั้น ขณะนี้ทุกโรงเรียนได้ดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษา รวมทั้งโรงเรียนทั้ง 4 โรงเรียนที่ดำเนินการโดยคณะนักบวชในสังฆมณฑลราชบุรีซึ่งได้รับการรับรองคุณภาพการศึกษาจากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน กระทรวงศึกษาธิการแล้ว

4.2 ด้านบุคลากร

องค์การเป็นที่รวมของบุคคล ที่มาร่วมกันเพื่อประกอบกิจกรรมหรือดำเนินงานอย่างหนึ่งอย่างใดหรือหลายอย่าง เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามที่กำหนดไว้ คนในองค์การคือหัวใจขององค์การ เป็นทั้งชีวิตและวิญญาณขององค์การ เป็นตัวการสำคัญที่ช่วยให้กลไกต่าง ๆ ในองค์การดำเนินไปได้ คนที่อยู่ในองค์การที่มาร่วมกันในองค์การนั้นประกอบด้วย คนที่มีความแตกต่างกันในลักษณะเฉพาะต่าง ๆ ได้มากมาย อุทัย บุญประเสริฐ (2531 : 33 – 35) ได้แบ่งคนในองค์การออกเป็นประเภทต่าง ๆ คือ บุคลากรในสายบริหารหรือสายการบังคับบัญชา (Line) เป็นบุคลากรฝ่ายที่มีหน้าที่รับผิดชอบดูแลควบคุมการปฏิบัติงานและบังคับบัญชา ผู้อยู่ใต้บังคับ บุคคลในสายนี้มีสิทธิและอำนาจหน้าที่ตัดสินใจ สั่งการและควบคุมกำกับการปฏิบัติ ซึ่งเป็นอำนาจโดยชอบธรรมตามที่องค์การมอบให้โดยตรง บุคลากรประเภทฝ่ายช่วยหรือที่ปรึกษา (Staff) เป็นบุคลากรหรือกลุ่มของบุคลากรที่มีหน้าที่ช่วยเหลือให้คำแนะนำหรือปฏิบัติการตามที่ผู้บังคับบัญชาโดยตรงมอบหมายให้ปฏิบัติไม่มีอำนาจสั่งการหน้าที่โดยตรงหรือช่วยผู้บริหารหรือผู้บังคับบัญชาโดยตรงให้สามารถปฏิบัติงานให้เกิดผลดีหรือช่วยเหลือปฏิบัติงานตามที่องค์การมอบหมาย บุคลากรฝ่ายสนับสนุนทั่วไป (Auxiliary) เป็นฝ่ายบริการและช่วยเหลือทั่วไป เพื่ออำนวยความสะดวกแก่ฝ่ายอื่น ๆ เช่น พนักงาน คนงาน นักการภารโรง คนสวน พนักงาน ขับรถ ยาม แม่บ้าน เป็นต้น

กิติมา ปรีดีดิลก (2532 : 81) จำแนกบุคลากรในสถานศึกษาเป็น 1) บุคลากรที่เกี่ยวกับการสอน หมายถึงผู้ที่มีหน้าที่ทำการสอนในวิชาต่าง ๆ ได้แก่ครูประจำชั้น ครูประจำวิชาหรือครูพิเศษต่าง ๆ 2) บุคลากรที่ไม่เกี่ยวกับการสอน หมายถึง ผู้ที่ทำหน้าที่ด้านธุรการ การปกครอง ให้เกิดความสะดวก ปลอดภัย ได้แก่เจ้าหน้าที่ธุรการ เจ้าหน้าที่ห้องสมุด เจ้าหน้าที่ทะเบียน รวมทั้งยาม คนงาน และภารโรงด้วย

การแบ่งบุคลากรในองค์การออกเป็นประเภทที่แตกต่างกันดังกล่าวนี้จะสัมพันธ์กับงานขององค์การ แสดงให้เห็นถึงส่วนที่สัมพันธ์กับงานหลัก งานรอง งานช่วยและสนับสนุน นอกจากนั้นยังสะท้อนให้เห็นถึงธรรมชาติ โดยทั่ว ๆ ของคนแต่ละประเภทได้ง่ายขึ้น โรงเรียนก็เป็นองค์การหนึ่งในหลาย ๆ องค์การ บุคลากรในโรงเรียนหมายถึง บุคคลที่ร่วมกันรับผิดชอบในการดำเนินการจัดการศึกษา ไม่ว่าจะรับผิดชอบโดยตรงต่องานหรือโดยทางอ้อมก็ตาม แบ่งได้เป็นสองประเภทคือบุคลากรที่ทำการบริหารและทำการสอน ได้แก่ ผู้บริหาร ครู และบุคลากรที่ไม่ทำการสอน ได้แก่ เจ้าหน้าที่ภารโรง ซึ่งทุกคนล้วนมีความสำคัญในการสนับสนุนให้การจัดการศึกษาบรรลุเป้าหมายและมีคุณภาพ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในปัจจุบัน กระทรวงศึกษามีนโยบายในการปฏิรูปการศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาไทย พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2542 : 26 – 27) ให้กระทรวงส่งเสริมให้มีระบบกระบวนการผลิต การพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา ให้มีคุณภาพและ

มาตรฐานที่เหมาะสมกับการเป็นวิชาชีพชั้นสูง โดยให้ครู ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้บริหารการศึกษา และบุคลากรทางการศึกษาอื่น ทั้งของรัฐและเอกชนต้องมีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพตามที่กฎหมายกำหนด ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความสำคัญของบุคลากรในโรงเรียน ที่เป็นตัวจักรสำคัญที่ทำให้โรงเรียนจัดการศึกษาประสบความสำเร็จ มีคุณภาพ เป็นที่พึงพอใจของผู้ปกครอง เป็นที่ต้องการของชุมชน และนักเรียน

ในตอนต่อไปนี้คือกล่าวถึง ครู ผู้บริหาร และเจ้าหน้าที่ฝ่ายสนับสนุน

4.2.1 ครู

สังคมคาดหวังว่า ครู คือแบบอย่างที่ดีของศิษย์ เป็นผู้สร้างสมาชิกใหม่ของสังคมให้เป็นทรัพยากรมนุษย์ ที่มีคุณภาพแก่สังคม ครูเป็นอาชีพที่ต้องเกี่ยวข้องสัมผัสกับบุคคลอื่นอยู่เสมอ ครูจึงต้องเป็นผู้ใฝ่รู้ ใฝ่เรียน ใฝ่พัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง ทั้งด้านวิชาชีพ บุคลิกภาพ และวิสัยทัศน์ให้ทันกับการเปลี่ยนแปลง และความก้าวหน้าทางวิชาการ ตลอดจนเทคโนโลยีต่างๆ ครูยังต้องประพฤติปฏิบัติตนให้เหมาะสมกับอาชีพ การที่จะได้ชื่อว่าครูดี นั้นจึงต้องเป็นบุคคลที่มีคุณลักษณะบางประการ ที่แตกต่างจากผู้ประกอบอาชีพอื่น (ธีรศักดิ์ อัครบวร. 2542 : 46) ครูเป็นทรัพยากรที่สำคัญที่สุด ในขบวนการพัฒนาหล่อหลอมนักเรียน (ไพศาล อานามวัฒน์. 2540 : 239) ครูเป็นองค์ประกอบที่สำคัญที่สุดในการจัดการศึกษา ครูมีหน้าที่พัฒนาคน พัฒนาชาติให้เจริญรุ่งเรือง คุณภาพของครูย่อมส่งผลต่อเด็กที่ตนเองรับผิดชอบโดยส่วนรวมด้วย ยิ่งสังคมไทยในปัจจุบันเป็นสังคมที่เปิดรับการหลั่งไหลของความเจริญทุกๆด้านเข้ามา ครูจึงเป็นบุคคลที่สำคัญในการสร้างโลก โดยผ่านทางเด็กๆ ที่ครูสร้างขึ้นมา หากเด็กดี มีคุณภาพคู่คุณธรรม โลกนี้ก็ดีตามไปด้วย ก่อนที่ครูจะพัฒนาเด็กให้ได้ตามลักษณะที่พึงประสงค์ของสังคม ครูจึงต้องมีการพัฒนาตนเองอยู่ตลอดเวลา (สยาม ปิยะนราธร. 2539 : 12)

คุณภาพของบุคลากรในโรงเรียนขึ้นอยู่กับการบริหารงานบุคลากรของผู้บริหารโรงเรียน วิจิตร วรุตบางกูรและสุพิชญา ธีระกุล (2520 : 45) ได้สรุปและกำหนดขอบข่ายการบริหารงานบุคคลไว้ดังนี้

1. การจัดหาบุคลากร (Recruitment) เป็นกระบวนการตั้งแต่การแสวงหา การคัดเลือก และการบรรจุแต่งตั้งบุคคลเข้าทำงาน

2. การจัดบุคลากร (Personnel Menagement) เป็นการจัดเพื่อให้บุคลากรทำงานด้วยความพอใจ ได้แก่ การจัดวางตัวบุคคลเข้าทำงานในหน้าที่ต่างๆ ในการทำงาน การจัดสวัสดิการและความมั่นคง การจัดบริการ ตลอดจนการอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ในการทำงาน รวมทั้งการประเมินผลงานด้วย

3. การพัฒนาบุคลากร (Personnel Development) ได้แก่ การส่งเสริมให้บุคลากรมีความก้าวหน้าทั้งด้านเศรษฐกิจ การงาน ความรู้ และทักษะในการทำงาน สุขภาพ

4. การให้พ้นจากงาน (Withdrawal) ได้แก่ การจัดสวัสดิการและการรักษาสุขภาพจิตของบุคลากรให้พ้นจากหน้าที่ด้วยเหตุต่างๆ

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติสรุปผลการศึกษาสัมมนาเรื่องจรรยาบรรณครู ว่าด้วยเอกลักษณ์ของครู ว่าเป็นเอกลักษณ์เฉพาะและเอกลักษณ์ของครูนั้นควรจะเป็นส่วนสำคัญที่จะใช้ประกอบในการพิจารณาในการออกใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครูต่อไป เอกลักษณ์ของครูตามผลการศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (ธีรศักดิ์ อัครบวร. 2542 : 46) ได้แก่ อดทน รู้ผ่อนปรนต่อปัญหา สามารถควบคุมอารมณ์ได้ทั้งในเวลาและนอกเวลาสอน รับผิดชอบต่อหน้าที่และต่อตนเอง สามารถร่วมงานเป็นหมู่คณะได้ เอาใจใส่ต่อการเรียน ความประพฤติ ความเป็นอยู่ และพิจารณาคุณค่าของศิษย์แต่ละคนด้วยเหตุผล ใฝ่หาความรู้ สำรวจ ปรับปรุงแก้ไขตนเองอยู่เสมอ และมีเชาวน์ในด้านการอบรมสั่งสอน ขยันหมั่นเพียร รู้จักคิดริเริ่ม มีความยุติธรรมและทำให้ศิษย์เกิดความอบอุ่นใจ ดำรงตนอย่างเรียบง่าย ประหยัดเหมาะสมกับสภาพอาชีพ เป็นผู้มีวัฒนธรรมและศีลธรรมตามศาสนาที่ตนนับถือสุภาพเรียบร้อย ประพฤติดีสม่ำเสมอ เหมาะสมเป็นตัวอย่างที่ดีของศิษย์

ลักษณะของครูที่ดีหรือครูที่พึงประสงค์

แนวคิดหรือทัศนะเกี่ยวกับลักษณะของครูที่ดีมีนานาทัศนะ ทั้งจากแนวคิดทางวัฒนธรรมความเชื่อแบบไทย ความคิดทางวงการการศึกษาตะวันตก ผลการศึกษาค้นคว้าและวิจัยต่างๆ ตลอดจนการที่ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์ผู้ปกครอง ดังนี้

คำสอนในพระพุทธศาสนากล่าวถึงลักษณะของครูที่ดีคือคำสอนเรื่องกัลยาณมิตรธรรม 7 (อำไพ สุจริตกุล. 2534 : 44) ซึ่งมีสาระดังนี้ คือ ครูที่ดีต้องมีความรักเมตตาและทำตนให้น่ารักและเป็นที่รักของศิษย์ต้องวางตนดีงาม มีความหนักแน่นน่าเคารพยำเกรงต้องปฏิบัติตนน่าเลื่อมใส หมายถึงครูฝึกฝนอบรมตนให้เจริญด้วยความรู้ความสามารถอีกทั้งรู้จักพูด ชี้แจงให้ได้ผล ให้เข้าใจ มีความอดทนต่อถ้อยคำของศิษย์และทำการสอนให้กระจ่างชัด และไม่ชักนำในเรื่องเหลวไหล

พะนอม แก้วกำเนิด (2531 : 56) กล่าวถึงคุณลักษณะของครูที่พึงประสงค์ไว้ดังนี้คือ รู้จัก และรับผิดชอบ ปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ของครูด้วยความขยันหมั่นเพียรและเป็นผู้มีน้ำใจเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถในหลักสูตร จิตวิทยา มีเทคนิคการสอนมีความตั้งใจปฏิบัติหน้าที่และมีคุณธรรมน้ำใจในวิชาการ มีความมุ่งมั่นและอุดมการณ์ ที่กระทำตนและทำงานเพื่อพัฒนาเยาวชน ท้องถิ่น โรงเรียน และชาติบ้านเมือง มีเจตคติที่ดี และประพฤติปฏิบัติตามระเบียบ วินัยของโรงเรียนและนโยบายของทางราชการมีมนุษยสัมพันธ์มีความเป็น

ประชาธิปไตย สร้างความสามัคคีในหมู่คณะ และต่อบุคคลที่เกี่ยวข้องสร้างและพัฒนามาตรฐานชีวิตของคนและครอบครัว พร้อมทั้งมุ่งมั่นที่จะพัฒนาตนเอง ทั้งทางด้านวิชาการ ความประพฤติ บุคลิกภาพ ศีลธรรม วัฒนธรรม และประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดี สมกับที่ได้ชื่อว่าเป็นครู

แจ่มจันทร์ กุลวิจิตร (2532 : 40 –43) ได้กล่าวถึงเกณฑ์มาตรฐานของครูไว้ว่าครูที่ดีจะต้องประกอบไปด้วย มีความรู้ด้านวิชาการ ด้านวิชาครูหรือวิชาชีพ มีประสบการณ์และทักษะในการสอน มีความสามารถในการสอนให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนและสภาพสังคม มีคุณธรรมนิยม กล่าวโดยสรุปคือ มีอุดมคติของครู มีวิญญาณครู และมีคุณธรรมจริยธรรมครู

คุรุสภาได้ออกระเบียบว่าด้วยจรรยาบรรณครู พ.ศ.2539 เมื่อวันที่ 7 พฤษภาคม พ.ศ. 2539 (ฝ่ายการศึกษาคณะภคินีผู้รับใช้ดวงหทัยนิรมลของพระแม่มารีย์. 2542 : 46) ไว้ดังนี้

1. ครูต้องรักและเมตตาศิษย์ โดยให้ความเอาใจใส่ช่วยเหลือ ส่งเสริมให้กำลังใจในการศึกษาเล่าเรียนแก่ศิษย์โดยทั่วหน้า

2. ครูต้องอบรมสั่งสอน ฝึกฝน เสริมสร้างความรู้ ทักษะและนิสัยที่ถูกต้องดีงามให้เกิดแก่ศิษย์ อย่างเต็มความสามารถ ด้วยความบริสุทธิ์ใจ

3. ครูต้องประพฤติ ปฏิบัติตน เป็นแบบอย่างที่ดีแก่ศิษย์ทั้งกาย วาจา และจิตใจ

4. ครูต้องไม่กระทำตนเป็นปฏิปักษ์ต่อความเจริญทางกาย สติปัญญา จิตใจ อารมณ์ และสังคม ของศิษย์

5. ครู ต้องไม่แสวงหาผลประโยชน์อันเป็นอามิสสินจ้างจากศิษย์ในการปฏิบัติหน้าที่ตามปกติและไม่ใช้ศิษย์กระทำการใดๆ อันเป็นการหาผลประโยชน์แก่ตนโดยมิชอบ

6. ครูย่อมพัฒนาตนเองทั้งทางด้านวิชาชีพ ด้านบุคลิกภาพ และวิสัยทัศน์ให้ทันต่อการพัฒนาทางวิทยาการ เศรษฐกิจ สังคม และการเมืองอยู่เสมอ

7. ครูย่อมรัก และศรัทธาในวิชาชีพครู และเป็นสมาชิกที่ดีขององค์กรวิชาชีพครู

8. ครูพึงช่วยเหลือเกื้อกูลชุมชนในทางสร้างสรรค์

9. ครูพึงประสงค์ ปฏิบัติตนเป็นผู้นำในการอนุรักษ์และพัฒนาภูมิปัญญา และวัฒนธรรมไทย

ไกรนุช ศิริพูล (2531 : 35) กล่าวถึง คุณลักษณะที่สำคัญที่สุดของครูที่ดีสรุปได้ 2 ประการคือ สอนดี คือสอนให้นักเรียนมีความรู้ ความสามารถ เฉลียวฉลาด สอนได้เข้าใจแจ่มแจ้ง มีความรู้กว้างขวาง สามารถถ่ายทอดให้ศิษย์สนใจด้วยวิธีการสอนที่แปลกใหม่อยู่เสมอ และเหมาะสมกับบทเรียน สอนแล้วนำไปปฏิบัติได้ รู้หลักจิตวิทยาในการเรียนรู้ ตลอดจนรู้หลักในการทดสอบ การวัดผลและการประเมินผล ประพฤติดี คือ มีความประพฤติเป็นแม่แบบที่ดีแก่ศิษย์ ละเว้นอบายมุขทั้งปวง รักษาระเบียบวินัยในการปฏิบัติงาน แต่งกายถูกต้อง เหมาะสม ตรงเวลา มีกิริยาวาจา สุภาพเรียบร้อย มีความซื่อสัตย์สุจริต ยุติธรรม ยึดมั่นในจรรยาบรรณครู

เมื่อสังคมเปลี่ยนแปลง ลักษณะของครูที่ดี ก็ควรจะเปลี่ยนแปลงไปตามสภาพกาลเวลา ครูที่ดีจะต้องรู้จักการจัดสภาพการเรียนการสอนด้วย เทคนิควิธีการต่างๆ ที่เปลี่ยนไปจากเดิม มิใช่เป็นผู้บอกความรู้สู่นักเรียน ลักษณะของครูที่ดีและครูยุคใหม่ที่สอดคล้องกับลักษณะการเปลี่ยนแปลงของสังคมไทย ซึ่ง สุพล วังสินธ์ (2536 : 46 – 47) ได้รวบรวมลักษณะของครูที่ดีไว้ 9 ประการดังนี้

1. รักสนุก หมายถึง ต้องมีความศรัทธาในตัวเอง ในงานและในตัวเด็ก เมื่อมีความศรัทธาแล้วก็จะตระหนักในความสำคัญของตนเองในการที่จะช่วยพัฒนาเด็กในทุกๆด้าน

2. บุกไม่เบื่อ หมายถึง มีความพยายาม มีความตั้งใจ มุ่งมั่น ที่จะพัฒนาการจัดกิจกรรม การเรียนการสอนให้สอดคล้องกับตัวนักเรียน มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ที่จะหาเทคนิควิธีการใหม่ๆมาใช้ในการสอนเพื่อให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ให้มากที่สุด

3. เอื้ออวิชา หมายถึง การเป็นผู้มีความรอบรู้ โดยศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมอยู่เสมอเพื่อจะได้นำความรู้เหล่านั้นมาช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียน ในลักษณะที่ว่า “รู้จำ รู้จัก รู้จริง และรู้แจ้ง”

4. กล้ายืนหยัด หมายถึง การมีความมั่นใจในตนเอง ในการกระทำใดๆ ก็ตามที่ตนได้พิจารณาแล้วว่าเกิดประโยชน์สูงสุดแก่นักเรียน

5. ถนัดกิจกรรม หมายถึง มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับเทคนิคการสอนต่างๆ สนใจแสวงหากิจกรรมการสอนที่แปลกใหม่มาใช้ในการจัดการเรียนการสอน โดยกระทำได้อย่างราบรื่น

6. ทำอุปกรณ์ หมายถึง การทำอุปกรณ์สื่อการสอนต่างๆ เพื่อช่วยให้นักเรียนรู้ได้ดียิ่งขึ้น มิใช่ครูพูดแต่เพียงอย่างเดียว การพูดประกอบสื่อ หรืออุปกรณ์ จะช่วยให้นักเรียนจดจำได้รวดเร็ว และแม่นยำขึ้น เนื่องจากได้เห็นเป็นรูปธรรมมากกว่า ครูเองก็ไม่เหนื่อยที่จะต้องอธิบายซ้ำๆ

7. สอนการใช้ หมายถึง การรู้จักที่จะถ่ายทอดความรู้ ประสบการณ์ต่างๆ ให้แก่นักเรียน จะด้วยเทคนิควิธีใดก็ตาม จนผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ สามารถนำความรู้ความสามารถที่ได้รับไปใช้ให้เกิดประโยชน์แก่ตนเอง ครอบครัว และสังคมมากยิ่งขึ้น

8. ให้หลักเกณฑ์ หมายถึง การที่ครูให้ความรู้ที่ถูกต้องตามหลักวิชามิใช่ให้ตามความรู้สึกของตน

9. เป็นปัจจุบัน หมายถึง การให้ความรู้ที่ถูกต้อง ทันสมัย ทันเหตุการณ์แก่นักเรียน มิใช่นำความรู้เก่ามาบอกนักเรียน

อมรวิชช์ นาครทรรพ. (2540 : 121 - 122) รายงานผลการสัมมนาระดับชาติ ณ หอประชุมแห่งชาติสิริกิติ์ ของโครงการการศึกษาในยุคโลกาภิวัฒน์ เกี่ยวกับการเตรียมครูว่า ครูในโลกยุคโลกาภิวัตน์ต้องเป็นทั้งผู้ให้ความรู้ ผู้ให้เครื่องมือในการแสวงหาความรู้และผู้จุด

ไฟแห่งการเรียนรู้ ฉะนั้น ครูจะต้องเป็นผู้รอบรู้ในเนื้อหาวิชา ครูจะต้องแตกฉานในทักษะและวิธีหาความรู้สมัยใหม่ และเป็นผู้ที่มีหูตากว้างขวางเกี่ยวกับแหล่งความรู้ต่างๆ อีกทั้งยังต้องเป็นนักจิตวิทยาชั้นดีที่สามารถกระตุ้นความใฝ่รู้ ใฝ่เรียนให้เด็กๆ ได้อีกด้วย ครูในอนาคตต้องเป็นนักเทคโนโลยีสารสนเทศไปในตัวด้วย ต้องเชี่ยวชาญภาษาอังกฤษอันเป็นภาษาสากลภาษาเดียวที่จะช่วยถอดรหัสความรู้ในสื่ออิเล็กทรอนิกส์ทั้งปวงไม่ว่าจะเป็นอินเตอร์เน็ต มัลติมีเดีย หรือโปรแกรมคอมพิวเตอร์อื่นใด ต้องติดตามความก้าวหน้าในเทคนิควิธีการสอนต่างๆ อยู่ตลอดเวลาในอนาคต อาจมีสภากาแฟอินเตอร์เน็ต หรือชมรมครูอินเตอร์เน็ต ที่เปิดโอกาสให้ครูแลกเปลี่ยนประสบการณ์และเทคนิคใหม่ๆ ผ่านเครือข่ายคอมพิวเตอร์ จะต้องเป็นนักจิตวิทยาการเรียนรู้ชั้นเลิศ ที่สามารถพัฒนาศิษย์ให้ก้าวทันความรู้และปรับตัวกับชีวิตในยุคโลกาภิวัตน์ได้ แนวคิดใหม่ๆ ในวงการจิตวิทยาการเรียนรู้เช่นแนวคิดเกี่ยวกับความฉลาดทางอารมณ์ (Emotional Intelligence) ในการเผชิญความเปลี่ยนแปลงต่างๆ ของมนุษย์อาจกลายมาเป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาความสามารถในการเรียนรู้สิ่งใหม่ๆของคนในอนาคต

ครูในสังคมไทยพึงประสงค์นั้น นอกจากมีบรรทัดฐานของความเป็นครูดังกล่าวแล้วในยุคสมัยของโลกแห่งข้อมูลข่าวสาร ครูยังต้องพัฒนาตนเองให้ทันต่อความก้าวหน้าทั้งทางวิทยาการ เศรษฐกิจ สังคม และการเมืองอยู่เสมอด้วย ดังนั้นบทบาทหน้าที่ของครู มีความสำคัญต่อความสำเร็จ ของการบริหารโรงเรียน โดยเฉพาะการพัฒนาตัวนักเรียนโดยตรง เพราะครู เป็นผู้ที่ต้องติดต่อใกล้ชิดกับนักเรียนอยู่ตลอดเวลา ในขณะที่อยู่ในโรงเรียน ฉะนั้น ครู คือทรัพยากรที่มีคุณภาพที่สุดของโรงเรียน (ธนู กุลชล. 2539 : 108)

วิชัย วงษ์ใหญ่. (2542 : 19-25) กล่าวว่าครูจะต้องเป็นผู้กระตุ้น รับผิดชอบ วินิจฉัยผู้เรียนและกระบวนการเรียนรู้ เป็นนักจัดการเรียนรู้รวมทั้งเป็นผู้เอื้ออำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ คือมีการฟังอย่างมีประสิทธิภาพ มีความจริงใจ มีความเข้าใจ การยอมรับ มีความฉลาดปฏิภาณไหวพริบ รวมทั้งมีทักษะการสื่อสารระหว่างบุคคลเพราะการจัดการศึกษาแนวใหม่นั้นต้องส่งเสริมศักยภาพของผู้เรียนให้ผู้เรียนแต่ละคนได้พัฒนาศักยภาพของตนอย่างเต็มความสามารถด้วยการจัดกระบวนการเรียนการสอนจะต้องจำลองห้องเรียนและโรงเรียนเป็นสังคมกระตุ้นการเรียนรู้ เพื่อสร้างพื้นฐานให้เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้และวิธีการศึกษาตลอดชีวิต ให้โอกาสผู้เรียน เรียนที่มีความสุข ความสมดุล เรียนที่จะรู้ เรียนที่จะทำ เรียนที่จะอาศัยอยู่ร่วมกันและเรียนรู้ที่จะเป็นตัวของตัวเองตามศักยภาพของแต่ละบุคคลที่พึงจะเป็น และเป็นบุคคลที่มีคุณภาพที่มีทั้งสติปัญญา (Intelligence Quotient) และมีการควบคุมตนเอง (Emotion Quotient) เพื่อจะเป็นคนดี คนเก่ง และมีความสุขดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีประสิทธิภาพ

โดยสรุปครูที่ดีนั้น จะต้องมีความรัก ความศรัทธาในอาชีพครูต้องรู้จักพัฒนาตนและพัฒนางาน เพื่อความก้าวหน้าของอาชีพ ในด้านคุณลักษณะส่วนตัว ครูที่ดีจำต้องเป็นผู้ที่มี

ความรู้ความสามารถ เชี่ยวชาญในด้านต่างๆ เพื่อที่จะได้สามารถถ่ายทอด ความรู้ ความคิดที่ดีงามแก่เยาวชน นอกจากนี้สิ่งที่สำคัญที่สุดคือครูที่ดีจะต้องมีความประพฤติที่เป็นแบบอย่างที่ดี มีคุณธรรม จริยธรรมอันดีงามเพื่อก่อให้เกิดความเชื่อถือ ศรัทธาแก่บุคคลทั่วไป

ประเภทครู

ยนต์ ชุ่มจิต (2534 : 25 - 29) จำแนกประเภทครูโดยพิจารณาเกี่ยวกับวัตรปฏิบัติในการสอน การปฏิบัติตนและบุคลิกภาพเป็นสำคัญไว้ 3 ประเภทดังนี้

1. เปลือกครู ครูประเภทนี้เป็นครูที่ด้อยในด้านคุณธรรมของความเป็นครูอย่างยิ่ง ทั้งนี้อาจจะเกิดจากการที่มิได้มีศรัทธาจะมาเป็นครูตั้งแต่แรกเข้าเป็นนักศึกษาครูหรืออาจจะเกิดจากนิสัยถาวรที่ติดตัวมาก็เป็นได้ ครูประเภทเปลือกครูนี้ มีวิญญาณครูน้อยมาก จะทำการสอนไปวันๆ ไม่คำนึงว่าศิษย์ของตนจะเป็นอย่างไร

2. เนื้อครู ครูประเภทนี้เป็นครูที่มีคุณธรรมของความเป็นครูสูงกว่าประเภทแรก มีความรับผิดชอบในหน้าที่การงานดีขึ้น กล่าวคือ พยายามทำหน้าที่การงานที่ได้รับมอบหมายให้สำเร็จ แต่การสอนจะเน้นเฉพาะเนื้อหาตามหลักสูตรเป็นประการสำคัญ ทำการสอนนักเรียนตามหน้าที่ ตามกำหนดเวลาแต่เมื่ออยู่นอกเวลาแล้วไม่สนใจในการอบรมสั่งสอน ศิษย์จะดีจะเลวอย่างไรไม่สนใจ ครูประเภทนี้ยังนับได้ว่า มีความดีมากกว่าครูประเภทเปลือกครู เพราะมีคุณธรรมสูงกว่า

3. แก่นครู ครูประเภทนี้ เป็นครูที่มีคุณธรรมของความเป็นครูสูง เป็นครูเพราะมีศรัทธาในอาชีพครูอย่างแท้จริง เมื่อเข้ามาศึกษาเล่าเรียนก็ตั้งใจศึกษาเล่าเรียนอย่างเต็มกำลังความสามารถ เมื่อสำเร็จการศึกษาออกไปแล้วก็ไปประกอบวิชาชีพครูด้วยความสำนึกในบทบาทหน้าที่ของครูที่ดีตลอดเวลา หากสถาบันวิชาชีพครูต่างๆ มีครูประเภทนี้มาก จะทำให้เกิดมีความเจริญก้าวหน้าในทางวิชาชีพ ประเทศชาติจะเจริญรุ่งเรือง

4.2.2 ผู้บริหาร และการสร้างวิสัยทัศน์

ทุกๆองค์กร ไม่ว่าจะเป็นองค์กรประเภทใด ระดับใด องค์กรเอกชน หรือราชการ ฯลฯ ต้องการผู้บริหารที่มีสมรรถภาพในการบริหาร คือ การทำให้บรรลุเป้าหมาย ทั้งเชิงยุทธ์และเชิงศิลป์ เพื่อที่จะได้จัดสรรทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัด ให้มีประสิทธิภาพ และเกิดประสิทธิผล ทรัพยากรที่สำคัญที่สุดก็คือบุคคลที่อยู่ในองค์กรต่างๆ เหล่านั้น ทั้งนี้เพราะบุคคลเป็นตัวจักรและเป็นตัวแปรสำคัญในความสำเร็จของงานและการบรรลุเป้าหมายสำคัญ ธงชัย สันติวงษ์ (2533 : 379) กล่าวว่าผู้บริหารจะต้องทราบว่าปัจจัยกำลังคนนับเป็นหัวใจสำคัญยิ่ง และไม่มีงานใดที่จะยากลำบาก และไม่แน่นอนเท่ากับการทำงานร่วมกับคน ทั้งนี้เพราะคนมีความ

แตกต่างกันในเชาว์ปัญญา ความสามารถ ทัศนคติ ความสนใจ ความทะเยอทะยานเป็นต้น และที่สำคัญก็คือสืบเนื่องมาจากความแตกต่างกันของแรงจูงใจในการทำงาน

ความสำเร็จ หรือความล้มเหลวของผู้นำหรือหัวหน้าในการปฏิบัติงานย่อมขึ้นกับความสามารถในการทำงานร่วมกับคนเป็นสำคัญ ซึ่งในการทำงานร่วมกับคนอื่นอย่างมีความสุขนั้น เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์ (2525 : 176) ให้ความเห็นว่าจำต้องปฏิบัติดังนี้คือ ทั้งตนเองและผู้อื่นต่างก็มีความสุข (Happiness) อีกทั้งต้องยอมรับซึ่งกันและกัน (Acceptability) และต่างฝ่ายต่างได้ประโยชน์ร่วมกัน (Productivity)

ในการทำงานร่วมกัน บุคลากรทุกฝ่ายในโรงเรียน โดยเฉพาะผู้บริหารจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องสนใจคน รู้จักคน เข้าใจธรรมชาติของคนในองค์การ และเข้าใจความต้องการของคน ผู้บริหาร เปรียบเหมือนผู้กุมบังเหียนในการจัดการศึกษา เพราะผู้บริหารเป็นทั้งผู้นำ และผู้บังคับบัญชาของครูผู้สอนทั้งหมดในสถานศึกษา การจัดการศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพไม่ใช่จะขึ้นอยู่กับบทบาทหน้าที่ของผู้บริหารเท่านั้น แต่ขึ้นกับคุณสมบัติของผู้บริหารโรงเรียนต่อไปนี้ (ภิรมยา อินทรกำแหง. 2535 : 69 – 70) ตรงต่อเวลา และอุทิศตนต่องานภาระหน้าที่ ซื่อสัตย์มีความยุติธรรม มีความรับผิดชอบสูง มีความเชื่อมั่นและการตัดสินใจแน่วแน่ ให้ความสนับสนุนผู้ใต้บังคับบัญชาในการพิจารณาความก้าวหน้าในวิชาชีพ บริหารงานโดยหลักธรรม "พรหมวิหาร4" มีความคิดสร้างสรรค์ในการมอบหมายงาน ภาระหน้าที่เพื่อให้ได้ผลงานที่มีประสิทธิภาพ ให้เกียรติลูกน้อง ผู้ใต้บังคับบัญชาด้วยความจริงใจ ส่งเสริมสนับสนุนผู้ใต้บังคับบัญชาให้ปฏิบัติหน้าที่อย่างเต็มใจ มีขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติหน้าที่อย่างเต็มความสามารถ สร้างแบบอย่างของผู้นำ ผู้มีคุณธรรม มีบทบาทมั่นคงและมีเหตุผล

ประชุม โพธิ์กุล (2532 : 16) ได้กล่าวถึงผู้บริหารที่ประสบความสำเร็จมีพฤติกรรมการบริหารดังต่อไปนี้ มีข้อเท็จจริงพื้นฐานเพื่อการสั่งการ มีวิทยาการต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพ มีความรู้สึกที่ฉับไวอย่างต่อเนื่องในสถานการณ์ต่างๆ มีทักษะในการวิเคราะห์ปัญหาแก้ปัญหา การตัดสินใจ การใช้ดุลยพินิจต่างๆ มีทักษะความสามารถในทางสังคม มีการควบคุมอารมณ์ มีพฤติกรรมกล่าวเสี่ยงการตอบโต้สถานการณ์ต่างๆ มีความคิดสร้างสรรค์มีความกระฉับกระเฉง มีการแสวงหาความรู้อยู่เสมอเป็นนักวิชาการและมีการรู้จักตนเอง

กิติ ตยัคคานนท์. (2532 : 70 – 81) ได้กล่าวถึงคุณลักษณะทั่วไปของผู้บริหารว่าต้องประกอบด้วย คุณลักษณะทางกาย มีสุขภาพทั้งทางกายและใจสมบูรณ์แข็งแรงดี มีท่าทางและบุคลิกดี คุณลักษณะทางวาจา พูดเป็นและพูดดี คุณลักษณะทางจิตใจและความคิด โดยมีความซื่อสัตย์ สุจริตต่อตนเองและต่อผู้อื่น มีความรู้ดี เกี่ยวกับงานในหน้าที่และความรู้ทั่วๆ ไป มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และความกระตือรือร้น มีความฉลาดรอบรู้ สามารถนำความรอบรู้ที่มีอยู่มาประยุกต์ใช้ในการดำเนินงาน ให้เจริญก้าวหน้าได้ มีความศรัทธา เชื่อมั่นในงานที่ทำ มีความรู้ รักหน่วยงาน รักงาน รักการทำงาน รักความก้าวหน้า รักที่จะเห็นผลสำเร็จของงาน

และรักผู้ร่วมงานทุกระดับทุกคนและคุณลักษณะสุดท้ายคือ คุณลักษณะการทำงานซึ่งประกอบด้วยการวางแผนและการดำเนินงาน มีการวางแผนและการดำเนินงานตามแผนงาน มีความแนบเนียนและมีเทคนิคในการทำงาน มีการสื่อความหมายที่ดี คำสั่งไม่คลุมเครือ

สแตดท์และคนอื่นๆ (Stadt and others. 1974 : 49 – 53) ได้สรุปผู้นำที่ดีไว้ดังนี้ คือจะต้องคำนึงถึงมาตรฐานในการทำงาน เป็นที่พึ่งของคนอื่นได้ มีความกล้า กล้าที่จะคิด กล้าที่จะเสี่ยง มีความรับผิดชอบ มีความสามารถในการแบ่งงานให้ผู้อื่นช่วย มีวินัยในตนเอง มีมโนภาพ มีมนุษยสัมพันธ์ดี มีความสามารถในการสื่อความคิด มีสุขภาพดีและแข็งแรง มีสติปัญญา มีความสามารถในการจัดงาน มีความสามารถในการตัดสินใจอย่างมีเหตุผล

โนลท์ (Nolte. 1966 : 385 – 398) ได้เสนอแนะคุณลักษณะของ ผู้บริหารที่เด่นๆ ที่จะทำให้เป็นผู้มีความสามารถในการทำงานได้ดีดังนี้คือ มีมนุษยสัมพันธ์ ใจกว้าง มีวิธีดำเนินงานอย่างฉลาด มีความเป็นประชาธิปไตย มีความสามารถในการแก้ปัญหา เป็นที่ศรัทธาของคนทั่วไป มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ยอมรับในความผิดพลาด มีความมั่นใจ มีอารมณ์มั่นคง ตั้งใจทำงานเพื่อประโยชน์ส่วนรวม มีความสามารถในการสื่อสาร รู้จักสร้างบรรยากาศที่ดีในที่ทำงาน เปิดโอกาสให้ทุกคนได้มีส่วนร่วมในการออกความคิดเห็นและการทำงาน เป็นคนทันต่อเหตุการณ์อยู่เสมอและเป็นคนกระฉับกระเฉงว่องไว

อำนวย วีรวรรณ (วันทนา เมืองจันทร์. 2542 : 5 – 8) กล่าวถึงคุณลักษณะที่จำเป็นสำหรับผู้บริหารและผู้นำที่ประสบความสำเร็จก็คือ วิสัยทัศน์ ซึ่งจะช่วยให้คาดคะเนและใช้ประโยชน์จากการคาดคะเนได้ดีกว่าผู้อื่น จากการที่มองเห็นอนาคตได้ชัดเจนทำให้สามารถเตรียมการแก้ปัญหาและเตรียมการดำเนินการอย่างได้ผล มิใช่คอยแต่แก้ปัญหาอย่างเดียวจะต้องมีความกล้าในการตัดสินใจอย่างทันท่วงที เพราะการเปลี่ยนแปลงทุกอย่างต้องมีความเสี่ยง แต่ถ้าสามารถคาดคะเนล่วงหน้า ความเสี่ยงจะน้อยผลดีมีมาก มองไกลฉับไวใจกล้า ผู้บริหารหรือผู้นำในยุคโลกาภิวัฒน์ จะต้องเป็นผู้ที่รู้จักสร้างวิสัยทัศน์และกำหนดวิสัยทัศน์ที่เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมของโรงเรียน อีกทั้งมุ่งมั่นผลักดันทุกวิถีทางที่จะให้วิสัยทัศน์นั้นเป็นจริง เพราะยุคนี้เป็นยุคที่ต้องแข่งขันกันทั้งในประเทศและระหว่างประเทศ และการแข่งขันจะรุนแรงขึ้นทุกขณะ เนื่องจากมีการเปลี่ยนแปลงในทุกด้าน

ผู้บริหารสถานศึกษาจึงต้องมีวิสัยทัศน์ สามารถมองคนเป็น ใช้คนเป็น รู้จักพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้ทำงานเป็นทีม เพื่อก้าวตามให้ทันกับความเจริญเติบโตของโรงเรียน ซึ่งอยู่ในภาวะการแข่งขัน มีการปรับตัวโดยตลอด ถ้าผู้บริหารสถานศึกษาซึ่งมีหน้าที่ที่จะต้องจัดการศึกษารับผิดชอบอนาคตของนักเรียน แต่ไม่สร้างวิสัยทัศน์ขาดความริเริ่มสร้างสรรค์ ไม่มีเทคนิคกลยุทธ์วิธีที่นำมาใช้ให้เกิดการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการทำงานให้ก้าวทันต่อความเปลี่ยนแปลงต่างๆ ของสังคมของประเทศเพื่อนบ้านและของโลก ผลเสียต่างๆ ก็จะเกิดกับเยาวชนซึ่งเป็นอนาคตของชาติ

สมศักดิ์ ดลประสิทธิ์ (2540 : 13 –14) ระบุองค์ประกอบที่เป็นพลังแห่งวิสัยทัศน์ 4 ประการคือ 1) วิสัยทัศน์กำหนดขึ้นโดยผู้นำ ผู้นำที่ดีจะต้องรู้จักสนทนาและรับฟังความคิดเห็นของสมาชิกแล้วนำมาพิจารณาว่าโลกปัจจุบันเป็นเช่นไร นำข้อมูลมาผนึกเข้าเป็นวิสัยทัศน์แล้วหาวิธีการมุ่งสู่จุดหมายปลายทาง 2) วิสัยทัศน์ของผู้นำจะต้องเสนอให้ทีมงานร่วมรับรู้เห็นชอบและสนับสนุนทำให้ภาพฝันเป็นจริงได้ 3) วิสัยทัศน์ต้องครอบคลุมทุกเรื่องอย่างละเอียด หมายถึงการรู้ว่าจะทำอย่างไร (How) เมื่อใด (Where) ทำไม (Why) และอะไร (What) และต้องมีตำแหน่งสำหรับทุกคน เพื่อจะได้รู้ว่าตัวเองมีความสำคัญเพียงใดที่จะมุ่งสู่จุดหมายปลายทางนั้น 4) วิสัยทัศน์ต้องสร้างสรรค์และมีความเป็นไปได้

การสร้างวิสัยทัศน์จำเป็นต้องคำนึงถึงศีลธรรม จริยธรรม เพื่อให้มีทิศทางที่จะมุ่งไปมีความถูกต้อง มั่นคง นำความรุ่งเรืองมาสู่ชีวิตหรือองค์กรนั้นๆ วิสัยทัศน์เป็นการมองภาพแห่งอนาคตเป็นเสมือนพลังหล่อเลี้ยงจิตวิญญาณไว้ แม้ยามทุกข์ยากเพราะภาพแห่งอนาคตหรือวิสัยทัศน์นั้นทำให้ชีวิตมีความหมาย มีพลังที่จะก้าวไปสู่จุดหมายที่มุ่งหวังไว้ เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์ (2538 : 4) ได้อธิบายว่า การสร้างวิสัยทัศน์ เป็นการสร้างความฝันที่เป็นจริงหรือเป็นการสร้างพิมพ์เขียว (Blueprint) ขององค์การที่มีความเป็นเลิศในอนาคต เป็นการสร้างภาพอนาคตที่ผู้นำปรารถนาจะให้องค์การของตนเป็นอย่างนั้น การสร้างวิสัยทัศน์นั้นจะต้องศึกษาองค์การอย่างลึกซึ้ง มีข้อมูลอย่างชัดเจนเกี่ยวกับจุดเด่น และ จุดด้อยของบุคคล สถานที่ ทรัพยากร และเวลา วิสัยทัศน์ที่สร้างขึ้นจำเป็นจะต้องสอดคล้องกับสภาพแวดล้อม วิธีการที่ดีอย่างหนึ่งในการสร้างวิสัยทัศน์ก็คือ การสร้างวิสัยทัศน์โดยการให้มีส่วนร่วม (Shared Vision)

จากที่กล่าวมานี้สามารถสรุปได้ผู้บริหารโรงเรียนต้องสามารถสร้างภาพในอนาคตของโรงเรียนได้อย่างชัดเจนว่าประสิทธิผลที่ดีที่สุดของโรงเรียนที่ต้องการอย่างแท้จริงคืออะไร ทั้งนี้โดยอาศัยทักษะการเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูลและการสังเคราะห์ข้อมูลของผู้บริหารโรงเรียน

4.2.3 เจ้าหน้าที่ฝ่ายสนับสนุน

เจ้าหน้าที่ฝ่ายสนับสนุนของโรงเรียนมีความสำคัญในการจัดการศึกษาด้วยเพราะถ้าในโรงเรียนมีเพียงผู้บริหารและครูคงจะเกิดความยุ่งยากอย่างมาก เพราะขาดบุคลากรฝ่ายสนับสนุนที่ทำหน้าที่ในการให้บริการ ซึ่งเป็นงานที่ประสานงานในด้านการบริหาร การปฏิบัติงานในส่วนต่างๆ เพื่อให้งานสามารถดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย บรรลุวัตถุประสงค์และถูกต้องตามกฎ ระเบียบหรือข้อบังคับของทางราชการ เจ้าหน้าที่ฝ่ายสนับสนุนจะประกอบไปด้วย เจ้าหน้าที่งานสารบัญ ธุรการ การเงิน บัญชี พัสดุ งานทะเบียนสถิติ คนงาน ภารโรงและพนักงานขับรถ ตลอดจนฝ่ายบริการในด้านต่างๆ เป็นต้น (พรพรรณ คงประสิทธิ์. 2542 : 31 – 32)

โรงเรียนจะเป็นที่นิยมของผู้ปกครองก็ขึ้นอยู่กับเจ้าหน้าที่ฝ่ายสนับสนุนนี้ด้วย ในการให้บริการที่ประทับใจด้วยความยินดี ยิ้มแย้มแจ่มใส ดังนั้นจะเห็นได้ว่าบุคลากรทุกฝ่ายมีความสำคัญและมีความสัมพันธ์ต่อกันในองค์กรเพื่อให้องค์กรนั้นประสบความสำเร็จ

4.3 ด้านอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม

อาคารสถานที่ของโรงเรียนเป็นปัจจัยที่สำคัญที่จะช่วยให้การเรียนการสอนดำเนินไปได้อย่างมีประสิทธิภาพและบรรลุผลอย่างสมบูรณ์ จำเป็นต้องจัดอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมของโรงเรียนให้อยู่ในสภาพดี ถูกหลักวิชาและเอื้อต่อกิจกรรมการเรียนการสอนอีกทั้งดึงดูดความสนใจของผู้ปกคองในการส่งบุตรหลานมาเข้าเรียน นักเรียนใส่ใจที่จะมาโรงเรียน ทั้งนักเรียนและผู้ปกครองรู้สึกนิยมชมชอบและศรัทธา ตลอดทั้งเป็นการสร้างบรรยากาศที่ดีในโรงเรียน

อาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมในที่นี้เป็นเรื่องของสิ่งแวดล้อมเพื่อประโยชน์แก่การศึกษา เพื่อการเรียนรู้และการพัฒนาบุคลิกภาพของนักเรียน เป็นส่วนของการปลูกฝังหล่อหลอมโดยบรรยากาศแวดล้อมตัวเด็ก เนื่องจากเด็กจะต้องใช้ชีวิตเป็นระยะเวลายาวนานในโรงเรียน สิ่งแวดล้อมรอบตัวเด็กจะมีส่วนกำหนดแบบแผนและวิถีปฏิบัติในตัวเด็กได้โดยตรง แต่โรงเรียนจะต้องเป็นผู้จัดให้เกิดขึ้นให้สอดคล้องกับหลักการทางการศึกษา เน้นไปที่การสร้างบุคลิกภาพในตัวนักเรียน คือในเรื่องความสะอาด ความเรียบร้อย ความสวยความงาม ความมีรสนิยมที่ดีงามที่เหมาะสม สิ่งแวดล้อมด้านสุขภาพอนามัย แบบแผนวัฒนธรรมและบรรยากาศทางวิชาการ (อุทัย บุญประเสริฐ.2540 : 31-31)

บัญชา จันทร์รักษา (2540 : 19) กล่าวถึงงานอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมในแง่การจัดหาให้ได้มา การรู้จักใช้อาคารสถานที่ให้คุ้มค่าและเกิดประโยชน์สูงสุด รวมทั้งการควบคุมดูแลรักษา การให้บริการแก่ชุมชน การรู้จักส่งเสริม ทนุบำรุงอาคารที่มีอยู่ให้คงสภาพดีและสนองความต้องการได้อย่างเพียงพอ

อภิชัย กุลชา (2536 : 7) ให้ความหมายว่า อาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม หมายถึง อาคารเรียน ห้องเรียน ห้องปฏิบัติการ ห้องสมุด ห้องน้ำ รวมทั้งสิ่งแวดล้อมที่เป็นที่พักผ่อน สถานที่เล่นกีฬา สุขลักษณะของสิ่งแวดล้อม และการบริการภายในโรงเรียน ซึ่งจรุง เข้มแข็ง (2539 : 5) กล่าวถึง ความหมายของอาคารสถานที่ว่ายังหมายถึง ผู้ที่จัดการศึกษาดำเนินการเกี่ยวกับอาคารสถานที่ตลอดจนสิ่งแวดล้อมภายในสถานศึกษาให้เอื้อประโยชน์ต่อการเรียนการสอนและการจัดกิจกรรมต่างๆ ภายในสถานศึกษาให้ได้รับประโยชน์สูงสุด

สวัสดิ์ จงกล และจันตรี คุปตะวาทิน (วาภรณ์ นพคุณทอง.2538 : 27; อ้างอิงจาก สวัสดิ์ จงกล และจันตรี คุปตะวาทิน.2533 : 21) ได้ให้สาระของการดูแลตกแต่ง โรงเรียนให้เหมาะสม สวยงาม สะอาด เรียบร้อย ร่มรื่น ที่นั่งพักผ่อน สนามเด็กเล่น จัดอาณาเขต

บริเวณเหมาะสม ถูกสุขลักษณะ ไม่มีอันตรายต่อครูและนักเรียน อาคารเรียนอยู่ในสภาพดี ใช้การได้ จัดเป็นสัดส่วน สะดวกต่อการเรียนการสอนเป็นแหล่งที่สามารถหล่อหลอม นักเรียนไปตาม เป้าหมายของโรงเรียนให้เป็นพลเมืองดีของประเทศชาติต่อไป ซึ่งสอดคล้องกับ นพพงษ์ บุญจิตราดุลย์ (2534 : 63 –64) ที่กล่าวว่า เด็กอยู่ในสภาพแวดล้อมทางบ้านต่างกัน โรงเรียนจึงเป็นสถานที่ที่จะให้การศึกษาในทางดี ทางงาม มีความสะอาดเรียบร้อย เป็นระเบียบเพราะความเป็นระเบียบ และสะอาดเรียบร้อยของอาคาร ห้องเรียน และบริเวณจึงเป็นสิ่งจำเป็นที่จะให้การเรียนรู้ในด้านสุขอนามัย และความเป็นพลเมืองดีให้กับเด็ก บริเวณควรปลูกต้นไม้ให้ร่มรื่น ซึ่งใช้เป็นที่พักผ่อนหรือวางม้านั่งเป็นที่ทำงานของเด็ก สนามถ้าปลูกหญ้าได้ก็ดี เพราะ สีเขียวทำให้สบายตาและอารมณ์สดชื่นได้ ควรหาทางกำจัดสิ่งสลักหักพังรอบโรงเรียน เพราะจิตใจของเด็กถ้าเห็นแต่สิ่งสลักหักพังก็จะมีจิตใจเศร้าสลดหรือชอบทำลายขึ้นมาก็ได้

เอลส์บรี และแมคนอลลี (Elsbry and Mcnally. 1967 : 349 – 368) ได้กล่าวถึงงานด้านอาคารสถานที่คือ การสร้างและ จัดหาอาคารเพิ่มเติม การปรับปรุงซ่อมแซมตามวาระ การใช้สีภายในห้องเรียน การเลือกใช้เครื่องใช้และเครื่องตกแต่งต่างๆ การดูแลความสะอาดเรียบร้อยของอาคารสถานที่ การจัดห้องเรียนให้อยู่ในสภาพที่ถูกสุขลักษณะอนามัย การจัดที่เช็ดมือและทำความสะอาด การเดินตรวจอาคารสถานที่เป็นระยะๆ การจัดให้มีห้องเก็บของสัมภาระและอุปกรณ์ การจัดและดูแลห้องเรียน การจัดทำกระดานดำ การตกแต่งห้องเรียนและสถานที่ต่างๆ การดูแลพื้นอาคาร การระบายอากาศ การดูแลสนามและบริเวณโรงเรียน จากแนวคิดของเอลส์บรี และแมคนอลลี สรุปได้ว่า ความรับผิดชอบที่พึงมีต่อเรื่องอาคารสถานที่ก็คือ การวางแผนอาคารสถานที่โรงเรียน และการบำรุงรักษาอาคารสถานที่

พนัส หันนาคินทร์. (2529 : 343 – 344) ได้จำแนกความรับผิดชอบที่พึงมีต่อเรื่องอาคารสถานที่คือ การบำรุงรักษาอาคารให้อยู่ในสภาพที่ดีอยู่เสมอ การใช้ประโยชน์จากตัวอาคารสถานที่ให้มากที่สุด การตกแต่งบริเวณให้สวยงามกลมกลืนกัน และการจัดบริเวณที่พักผ่อนหย่อนใจ

การตกแต่งบริเวณโรงเรียนเป็นการสร้างความพึงพอใจ ให้แก่ผู้มาเยี่ยมเยียนให้ความรู้สึกที่ดีแก่ครูและนักเรียน เมื่อย่างก้าวเข้าบริเวณโรงเรียน ช่วยลดความเบื่อหน่ายและคลายความตึงเครียด เป็นการอำพรางบริเวณที่ไม่น่าดู และยังเป็นการสร้างนิสัยรักต้นไม้ ฝึกการปลูกและรักษาต้นไม้ให้แก่นักเรียนอีกด้วย นอกจากนี้ยังอำนวยประโยชน์อื่นๆ อีกหลายประการ กล่าวคือ ไม้ยืนต้นให้ร่มเงา ช่วยระบายอากาศทำให้บริเวณเย็นลง ส่วนหญ้าช่วยให้ความชุ่มชื้นแก่บริเวณ ช่วยลดฝุ่นละออง แสงสะท้อนและความร้อนจากพื้นดิน ไม้พุ่มและไม้ประดับก็ให้ความสวยงามนับเป็นสิ่งจรรโลงใจและทำให้บริเวณห้องเรียนมีสุขลักษณะที่ดีด้วย (สนั่น พรหมสุวรรณ. 2536 : 38)

โรงเรียนนอกจากจะมีพื้นที่เพียงพอ มีอาคารครบถ้วน มีบรรยากาศที่ร่มรื่น สงบแล้ว คุณลักษณะของโรงเรียนที่ดียังเป็นที่ต้องการอย่างยิ่ง บุญช่วย จินดาประพันธ์ (2536 : 51) ได้กล่าวว่าโรงเรียนที่ดีจะต้องมีคุณลักษณะสำคัญ 10 ประการคือ

1. ความเพียงพอ (Adequacy) หมายถึง มีเนื้อที่ โรงเรียน อาคารเรียน ห้องเรียน อุปกรณ์ต่างๆ อย่างเพียงพอ

2. ความแหมาะสม (Suitability) หมายถึงความเหมาะสมในการเลือกตั้งของโรงเรียน ลักษณะของพื้นที่ การจัดห้องต่างๆ

3. ความปลอดภัย (Safety) หมายถึง การป้องกันมิให้เกิดอุบัติเหตุ หรืออันตราย ต่างๆ

4. สุขลักษณะ (Healthfulness) หมายถึง การพิจารณาส่งเสริมในด้านสุขภาพอนามัย

5. ระยะทาง การติดต่อใช้สอย (Accessibility) หมายถึง ระยะทางจากบ้านมาโรงเรียน หรือจากจุดต่างๆ ในบริเวณโรงเรียน

6. การยืนหยุ่นได้ (Flexibility) หมายถึง การเปลี่ยนแปลงพื้นที่ ผนัง อุปกรณ์ให้ใช้ กิจกรรมได้หลายอย่าง

7. ประสิทธิภาพ (Efficiency) หมายถึง การใช้พื้นที่ อาคาร อุปกรณ์ต่างๆ ให้ได้ผล เต็มที่

8. การประหยัด (Economy) หมายถึง การวางแผนผังบริเวณออกแบบอาคารให้ คุ้มค่ากับเงินที่ลงทุนไป และเสียค่าบำรุงรักษาน้อย

9. การขยายตัว (Expansibility) หมายถึง การขยายตัวของบริเวณและอาคารโดย มีการออกแบบที่เหมาะสม ขยายตัวได้ง่าย และสิ้นเปลืองค่าใช้จ่ายน้อย

10. รูปร่าง (Appearance) หมายถึง การวางบริเวณโรงเรียน อาคารและการตกแต่ง ภายใน ภายนอกให้เป็นที่ชื่นชมแก่ผู้พบเห็น รวมทั้งการบำรุงรักษาอาคารสถานที่ให้สวยงาม และสะอาดอยู่เสมอ

วรรณภา อินธิไมย์ยะ. (2537 : 12 – 15) ได้สรุปคุณลักษณะอาคารสถานที่และ สิ่งแวดล้อมที่ดีไว้ดังนี้

1. อาคารสถานที่ กล่าวคือ อาคารเรียนทุกหลังรวมทั้งอาคารประกอบ เช่น หอประชุม โรงอาหาร โรงพลศึกษา ควรเป็นอาคารถาวรใช้การได้ทุกฤดูกาล ถูกสุขลักษณะ จำนวนและ ขนาดของอาคารเรียน ควรเหมาะสมกับจำนวนนักเรียน

2. ห้องเรียน ควรอยู่ในสภาพใช้การได้ เป็นสัดส่วน อุปกรณ์ครุภัณฑ์ประจำห้องอยู่ ในสภาพ มีครบ ปราศจากเสียง ฝุ่น กลิ่น ควันและมลภาวะอื่นๆ แสงสว่างพอ ขนาดห้อง เพียงพอกับจำนวนนักเรียน ขนาดที่เหมาะสม เช่นมีพื้นที่ 63 ตารางเมตร สำหรับนักเรียน 45 คน ตามระเบียบของกระทรวงศึกษาธิการที่ถือหลักว่า นักเรียน 1 คน ต่อพื้นที่ 1.4ตารางเมตร

3. อาคารประกอบและห้องพิเศษ โรงเรียนควรมีห้องพิเศษ เช่น ห้องสมุด ห้องพยาบาล ห้องวิทยาศาสตร์ ห้องหัตถศึกษา ชาย – หญิง ห้องศิลปะและดนตรี ห้องประชุม ห้องอุปกรณ์การสอน และห้องพลานามัย ห้องต่างๆ เหล่านี้จะต้องมีอุปกรณ์ที่จำเป็น ตามหลักสูตรและกิจกรรมพิเศษครบครัน นอกจากนี้โรงเรียนควรมีอาคารประกอบที่จำเป็น คือ สัวม โรงฝึกงานห้องปฏิบัติงานวิชาการเรือน การครัว เป็นต้น

4. บริเวณโรงเรียน เน้นความปลอดภัยของนักเรียน มีรั้วล้อมรอบ ไม่มีน้ำขัง ตกแต่งบริเวณให้สวยงามร่มรื่น มีเครื่องเล่นที่มีลักษณะมั่นคง แข็งแรง ปลอดภัยและสามารถสนองความต้องการในพัฒนาการของเด็ก การอบรมนิสัยเด็กให้มีความรัก ความเป็นระเบียบเรียบร้อยรู้จักภาระและหน้าที่ ให้เห็นความจำเป็นว่าอาคารบ้านช่อง ควรจะมีรั้ว มีขอบเขตบริเวณเป็นสัดส่วนต่างๆ ที่ถูกต้องจัดระเบียบให้สวยงามเหมือนโรงเรียน

5. สภาพแวดล้อมในโรงเรียน จัดให้สอดคล้องกับความต้องการทางด้านร่างกาย จิตใจและสอดคล้องกับความต้องการทางด้านการศึกษา สภาพแวดล้อมในโรงเรียนมีอิทธิพลมาก ในด้านการเรียนรู้ และการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของนักเรียน สภาพแวดล้อมโดยทั่วไป ได้แก่ สี แสงสว่าง เสียง การถ่ายเทของอากาศ อุณหภูมิและความชื้น การตกแต่งบริเวณแวดล้อมโรงเรียน โรงเรียนจะสวยงามหรือไม่ ขึ้นอยู่กับความสนใจ และรักศิลปะของผู้บริหาร และ ผู้ร่วมงานผู้บริหารงานอาคารสถานที่ จะต้องมีทัศนคติที่ดีต่อการตกแต่งบริเวณ ต้องมีการวางแผนทำโครงการไว้ล่วงหน้า ใช้ผู้มีความรู้เรื่องการตกแต่งและการเพาะปลูกควบคู่กันไปกับความรู้ในทางช่าง การก่อสร้าง การตกแต่งบริเวณโรงเรียน โดยทั่วไปจะใช้ต้นไม้ ทั้งยืนต้น ล้มลุก ไม้ดอก ไม้ใบ รูปปั้น ก้อนหิน ม้านั่ง สระน้ำ สะพาน ฯลฯ ตามความเหมาะสมกับสภาพทางภูมิศาสตร์

สรุปได้ว่างานด้านอาคารสถานที่ เป็นหน้าที่สำคัญที่ผู้บริหารจะต้องถือเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งในการเรียนการสอนหรือการจัดการศึกษาจะประสบความสำเร็จได้จำเป็นต้องมีอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมที่น่าอยู่

จากการที่ผู้วิจัยสอบถามผู้ปกครองที่เลือกโรงเรียนให้บุตรหลาน ส่วนใหญ่มุ่งเน้นที่อาคารสถานที่ เป็นอันดับต้นๆ เพราะเป็นสิ่งที่มองเห็นได้ภายนอก อาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมที่ตามความเห็นของผู้ปกครองส่วนใหญ่จะตอบว่า กว้างขวางเป็นระเบียบ มีรั้วล้อมรอบ สะอาด สะดวก สวยงาม ปลอดภัย ร่มรื่น น่าอยู่ อากาศดี ฯลฯ ซึ่งสอดคล้องกับหลักการและแนวคิดของนักการศึกษาที่ได้กล่าวไว้ข้างต้น

4.4 ด้านกิจการนักเรียน

นอกเหนือไปจากงานวิชาการ งานบุคลากรหรืองานอื่นๆ แล้ว งานที่สำคัญอีกอย่างหนึ่งที่ผู้บริหารจะต้องให้ความสนใจในการจัดการศึกษาเพื่อให้มีคุณภาพ ก็คือ งานกิจการนักเรียน ซึ่งเป็นงานที่เกี่ยวข้องกับเรื่องของนักเรียน เมื่อนักเรียนเข้าสู่ระบบโรงเรียน ก็จะมีกระบวนการต่อเนื่องและสัมพันธ์กับฝ่ายบริหาร ตั้งแต่เริ่มเข้าจนถึงออกจากโรงเรียน มีทั้งกิจการต่างๆ ที่จะต้องจัดกระทำเกี่ยวกับตัวนักเรียนแต่ละคน ต้องคอยดูแลปกครอง ต้องจัดบริการสิ่งต่างๆ ให้ตลอดจนจัดกิจกรรมต่างๆ อันเป็นการเสริมบทเรียนให้แก่นักเรียนอีกด้วย งานกิจการและกิจกรรมนักเรียนจึงมีอยู่ตลอดเวลา จึงเป็นหน้าที่ของผู้บริหารจะต้องศึกษาหาวิธีการที่จะทำให้งานกิจการนักเรียนเป็นไปด้วยดี โดยมีนักเรียนที่มีคุณภาพที่สุด

ยุพาวดี รัชดาพรรณาธิกุล (2540 : 20) ได้ให้ความหมายงานด้านกิจการนักเรียนไว้ว่า เป็นการบริหารและนิเทศบรรดากิจการต่างๆ ที่เกี่ยวกับนักเรียน ในส่วนที่ไม่เกี่ยวกับการสอนในห้องเรียน ซึ่งได้แก่ การสำรวจเด็กเข้าเกณฑ์ การรับนักเรียน การทำทะเบียนเกี่ยวกับนักเรียน การจัดชั้นเรียน การปกครอง การรักษาระเบียบวินัย การโอนย้ายนักเรียน และการส่งเสริมกิจกรรมนักเรียน เป็นต้น จึงเห็นได้ว่ากิจกรรมนักเรียน เป็นส่วนย่อยส่วนหนึ่งของกิจการนักเรียน

ธีรวุฒิ ประทุมนพรัตน์ (2534 : 4) กล่าวว่า การบริหารกิจการนักเรียนเป็นภารกิจหนึ่งของผู้บริหารโรงเรียนที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมนอกห้องเรียน เพื่อให้บริการนักเรียน ได้มีโอกาสพัฒนาการในด้านต่างๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านอารมณ์ สังคมและจิตใจ จนสามารถปรับตนเข้ากับคนอื่นได้ดี มีคุณภาพเหมาะสมจะออกไปทำงานร่วมกับคนอื่นๆ ได้ในโลกของการทำงานอาชีพต่อไป กิจกรรมเช่นว่านี้ ได้แก่ กิจกรรมนักเรียน บริการแนะแนว บริการอาหารกลางวัน บริการห้องสมุด และบริการสุขภาพอนามัยเป็นต้น

กิติมา ปรีดีดิลก.(2532 : 165) ให้ความหมายกิจการนักเรียนว่า หมายถึง การจัดดำเนินการกิจการต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับนักเรียนในส่วนที่ไม่เกี่ยวข้องกับ การเรียน การสอนในห้องเรียน ทั้งในโรงเรียนและนอกโรงเรียนและเริ่มตั้งแต่ก่อนที่นักเรียน จะเข้าเรียนระหว่างอยู่ในโรงเรียน จนกระทั่งออกจากโรงเรียน โดยแบ่งขอบข่ายได้ดังนี้คือ การจัดทำทะเบียนประวัติ การปกครองนักเรียนและวินัยในโรงเรียน การจัดบริการต่างๆ ได้แก่ ห้องสมุด การแนะแนว สุขภาพและการตรวจร่างกาย อาหารกลางวัน ความปลอดภัย รถรับ – ส่งนักเรียน การจัดกิจกรรมนักเรียน กิจกรรมที่ควรจัดได้แก่ สภานักเรียน ชุมนุม สิ่งตีพิมพ์ นิทรรศการ การแสดงละครและดนตรี การทัศนศึกษา การกีฬา การประชุม การสังคมสงเคราะห์

แคมพ์เบลล์และคนอื่นๆ (Campbell and others. 1972 : 149 – 154) ได้แบ่งงานกิจการนักเรียนออกเป็น 4 ประเภทคือ การสำรวจจำนวนในท้องที่ เพื่อวางแผนการเรียนการสอนทะเบียนและบัญชีนักเรียน บริการนักเรียน และการควบคุมความประพฤติและระเบียบวินัย

ไอแซกซัน (Isakson. 1976 : 503) กล่าวถึงขอบข่ายงานกิจการนักเรียนว่า ประกอบด้วย งานด้านสุขภาพอนามัย งานทะเบียนนักเรียน การจัดสอนซ่อมเสริม การจัดชั้นพิเศษสำหรับนักเรียนที่พิการทางร่างกาย และสมอง การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรและการจัดบริการแนะแนว

เฟเบอร์ และเชียร์รอน (Faber and Chearron. 1970 : 213) ได้แบ่งงานกิจการนักเรียนออกเป็น 7 อย่างคือการสร้างและรักษาทะเบียนบัญชีนักเรียน การปฐมนิเทศนักเรียน การจัดบริการแนะแนวและให้คำปรึกษาหารือ การจัดบริการด้านสุขภาพอนามัยของนักเรียน การจัดดูแลเครื่องใช้ประจำตัวนักเรียน การจัดกระบวนการตรวจสอบ ความเจริญเติบโตทางร่างกายของนักเรียน การจัดให้มีการปฏิบัติงานด้านความผิดปกติของนักเรียน

เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์ (2520 : 11 – 14) ได้กำหนดขอบเขตของงานกิจการนักเรียนไว้ 4 อย่าง คือ

1. ภารกิจด้านสวัสดิการ ได้แก่บริการแนะแนว บริการทุนการศึกษา บริการทดสอบ (เพื่อการแนะแนว) บริการสุขภาพและการรักษาพยาบาล บริการอาหารกลางวัน บริการจดหมายและไปรษณีย์ บริการการเรียนรักษาดินแดน และการผ่อนผันการเข้ารับราชการทหาร บริการศิษย์เก่า บริการรับส่งนักเรียน

2. ภารกิจด้านการควบคุม ได้แก่การรับเข้าเรียน งานทะเบียน นักเรียนประจำนักเรียนไป - กลับ วินัยและการควบคุมความประพฤติ

3. ภารกิจด้านกิจกรรมร่วมหลักสูตร ได้แก่ สโมสรนักเรียน กิจกรรมที่นักเรียนปกครองกันเอง กิจกรรมกีฬาและกรีฑา กิจกรรมด้านสังคมและวัฒนธรรม ความสัมพันธ์กับชุมชนและการมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียน

4. ภารกิจด้านการสอน ได้แก่ การปฐมนิเทศ การสอนซ่อมเสริม และการสอนพิเศษ

เห็นได้ว่างานกิจการนักเรียนมีความสำคัญมากเพราะเกี่ยวข้องใกล้ชิดกับการพัฒนาเยาวชน ให้เจริญเติบโต สมบูรณ์ดีพร้อมทั้งด้านอารมณ์ สังคมและจิตใจ การบริหารวิชาการสามารถพัฒนาได้มากทางด้านสติปัญญาและกระทำได้มากในห้องเรียนปกติ การบริหารกิจการนักเรียนที่กระทำนอกห้องเรียน ช่วยให้เยาวชนเป็นคนที่สมบูรณ์ สามารถอยู่ร่วมกับคนและทำงานร่วมกับคนได้ดีในสังคม ช่วยให้นักเรียนเป็นพลเมืองดี ที่ประเทศชาติพึงปรารถนา

ความสำคัญของงานกิจการนักเรียน สามารถแยกเป็นประเด็นได้ดังนี้ (ธีรวุฒิ ประทุมนพรัตน์. 2534 : 6 - 7)

1. ความสำคัญต่อตัวนักเรียน นักเรียนได้คลายเครียดจากการเรียนการสอนในห้องเรียน การมุ่งแต่เรียนไม่มีเวลาเล่น ฝืนธรรมชาติของคนวัยเรียน ที่ต้องกระทำทั้งเรียนเล่น และพักผ่อนหย่อนใจ

2. ความสำคัญต่อครู อาจารย์ ช่วยให้ครูอาจารย์ ได้สัมพันธ์และรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ทั้งในด้านความสามารถ ความสนใจ ความถนัดตามธรรมชาติ และสามารถให้ความช่วยเหลือเขาเป็นรายบุคคลได้ดีขึ้น

3. ความสำคัญต่อผู้บริหาร ช่วยให้ผู้บริหารได้ข้อมูลเกี่ยวกับตัวนักเรียนเป็นระยะๆ เพื่อศึกษาและใช้ประโยชน์กับนักเรียน หรือเพื่อใช้ประโยชน์อย่างใดอย่างหนึ่ง

4. ความสำคัญต่อครูแนะแนว ช่วยให้ครูแนะแนวที่ไม่มีแบบทดสอบด้านความถนัด ความสนใจ ได้ข้อมูลด้านความถนัด และความสนใจจากการสังเกตและบันทึกข้อมูลประจำวันในการร่วมทำกิจกรรมนักเรียนรายบุคคล ทั้งเพื่อนำไปประกอบการให้คำปรึกษาหารือนักเรียนในการตัดสินใจวางแผนเลือกอาชีพ และเลือกสายการเรียนให้เหมาะสม

5. ความสำคัญต่อประเทศชาติ ช่วยให้ประเทศชาติได้พลเมืองที่เพียบพร้อมด้วยปัญญาธรรม สามัคคีธรรม และคารวธรรม เพราะกิจกรรมนักเรียนให้ความรู้และประสบการณ์แก่นักเรียนเป็นรายบุคคล ภายใต้การควบคุมดูแลของครูอาจารย์ที่ใกล้ชิดอย่างเพียงพอ ช่วยให้ผู้เรียนเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่มีทั้งภูมิรู้ ภูมิธรรม และภูมิฐาน คือพลเมืองที่ประเทศชาติพึงปรารถนา

กาญจนา ศรีกาพสินธ์ (2531 : 5) ได้ให้ความเห็นเกี่ยวกับความสำคัญของการบริหารงานกิจการนักเรียนไว้ว่า การบริหารงานกิจการนักเรียนช่วยพัฒนาเยาวชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งให้เป็นพลเมืองดี มีวินัยในตนเอง ซื่อสัตย์สุจริต เชื่อมั่นในตนเอง เสียสละ เห็นประโยชน์ส่วนรวม พูดเป็น ฟังเป็น คิดเป็น ทำเป็น มีน้ำใจเป็นนักกีฬา ยกย่องผู้อื่น อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้ดี เป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี และปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมได้ ทั้งช่วยให้เด็กมีโอกาสสำรวจตนเอง เข้าใจตนเองด้านความต้องการ ความสนใจ ความถนัด และความสามารถ ช่วยให้เด็กเสริมสร้างศักยภาพในตน มีความสุข ทั้งส่งเสริมการปกครองตามแนวประชาธิปไตยได้ดีด้วย

จากการสอบถามผู้ปกครองและครูโรงเรียนเอกชนคาทอลิกในสังฆมณฑลราชบุรี จำนวน 16 ท่าน ใน 40 ท่านเกี่ยวกับคุณลักษณะของโรงเรียน ในด้านกิจการนักเรียนพบว่า โรงเรียนมีกิจกรรมหลากหลายให้นักเรียนได้เข้าร่วม เปิดโอกาสให้นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมตามความถนัดและสนใจ ส่งเสริมด้านกีฬา ส่งเสริมกิจกรรมด้านศาสนาอื่นๆ ทำให้เด็กได้เรียนรู้ ส่งเสริมให้เด็กกล้าแสดงออก เช่นมีการประกวดพูด ประกวดร้องเพลง เน้นเรื่องระเบียบวินัย ให้เกิดขึ้นแก่เด็กนักเรียนและครูทุกท่าน โดยการอบรมอย่างต่อเนื่อง ทำให้เด็กมีนิสัยรักความเป็นระเบียบวินัย ดูแล และติดตามความประพฤติของนักเรียนอย่างใกล้ชิด และต่อเนื่อง จัดสวัสดิการให้ความช่วยเหลือนักเรียนที่ขาดแคลน ด้านทุนทรัพย์ จัดบริการแนะแนวการศึกษาทุกด้านอย่างทั่วถึงและเป็นระบบ จัดบริการด้านโภชนาการและสุขาภิบาลที่ถูกสุขลักษณะ เด็กได้รับพื้นฐานที่ดี มารยาทดี เรียบร้อย พูดจาดี มีน้ำใจ มีเมตตาต่อผู้อื่น

การบริหารกิจการนักเรียนถ้าได้จัดอย่างครบถ้วนและมีประสิทธิภาพ สามารถประกันคุณภาพของเยาวชนหรือนักเรียนได้ดีขึ้น เพราะงานกิจการนักเรียนจะเน้นไปในด้านการบริหาร การปกครอง การจัดกิจกรรมต่างๆ เพื่อให้โอกาสนักเรียนได้มีประสบการณ์กับกิจกรรมนอกห้องเรียน เพื่อพัฒนาตนเองในด้านต่างๆ ตามความสามารถและความถนัด

4.5 ด้านความสัมพันธ์กับชุมชน

ความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์ด้วยกัน เป็นสิ่งที่มนุษย์ร่วมกันสร้างขึ้น เพื่อประโยชน์ในการดำเนินความสัมพันธ์ระหว่างตนเองกับสังคม ทำให้เกิดความสะดวกสบายและเกิดความเป็นระเบียบเรียบร้อย เมื่อสังคมมีการเจริญเติบโต การติดต่อสัมพันธ์ของแต่ละบุคคลในสังคมก็ยิ่งมีมากขึ้นจากระหว่างบุคคลไปสู่กลุ่มคน และจากครอบครัวไปสู่ชุมชนหรือจะกล่าวอีกนัยหนึ่งว่าจากบ้านไปสู่โรงเรียน เพราะโรงเรียนก็เป็นสถาบันหนึ่ง ที่เป็นสื่อรวมของกลุ่มคนที่อยู่ในโรงเรียนและจากโรงเรียนก็จะย้อนกลับไปสู่ชุมชนเป็นสังคมอีกรูปแบบหนึ่ง จึงกล่าวได้ว่าโรงเรียนเป็นหน่วยหนึ่งของสังคม ซึ่งตั้งอยู่ได้ด้วยความเชื่อ และความร่วมมือของประชาชน โรงเรียนที่มีชื่อเสียงดี เป็นที่ยอมรับของประชาชนในท้องถิ่น ก็มักจะได้รับความร่วมมือจากประชาชนเป็นอย่างดี โดยเฉพาะโรงเรียนที่มีลักษณะเป็น "โรงเรียนในชุมชน" ต้องสร้างความสัมพันธ์อันดีและร่วมมือกับชุมชนอย่างใกล้ชิด ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครอง จึงเป็นส่วนหนึ่งของการจัดการศึกษาด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน (พนิจดา วีระชาติ. 2542 : 44)

งานด้านการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนของโรงเรียนอาจเป็นเรื่องที่ผู้บริหารเอาใจใส่น้อยที่สุด ในบรรดางานบริหารด้านต่างๆ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะโครงสร้างการจัดการศึกษาของไทย รัฐบาลเป็นฝ่ายสนับสนุนในด้านงบประมาณการเงิน และมีอำนาจโดยวิถีทางราชการในการควบคุมดูแลงานของโรงเรียน ในประเทศที่การจัดการศึกษาเป็นระบบการกระจายอำนาจไปสู่ท้องถิ่น งานด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนจะเป็นเรื่องสำคัญ โรงเรียนที่มีความสัมพันธ์ดีกับชุมชนจะเจริญก้าวหน้าทางด้านวัตถุ เช่น อาคารสถานที่ อุปกรณ์การสอน ชื่อเสียงทางด้านวิชาการและสังคม เพราะได้รับความร่วมมือจากประชาชนในท้องถิ่นนั้นๆ ดังนั้นการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนเป็นเรื่องที่สำคัญไม่น้อยไปกว่างานบริหารด้านอื่นๆ งานสำคัญเกี่ยวกับการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน ได้แก่ การประชาสัมพันธ์โรงเรียน และการก่อตั้งสมาคมผู้ปกครองและครู (พินิจ สุริยะจันทร์และคณะ. 2535 : 253)

กิติมา ปรีดีดิลก (2532 : 237) กล่าวถึงความหมายของความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนว่า กระบวนการในการวางแผน การควบคุมประสานงาน การจัดบุคลากร การเผยแพร่ความรู้ต่อชุมชน เพื่อร่วมกันพัฒนาชุมชนและโรงเรียนให้เจริญก้าวหน้าไปพร้อมกัน

พนิจดา วีระชาติ (2542 : 44) ให้ความหมายของการสร้างความร่วมมือและความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับ ชุมชนคือ การสร้างความสัมพันธภาพอันดีต่อกันระหว่างโรงเรียนกับชุมชน เพื่อให้โรงเรียน รู้จักชุมชนดีขึ้นในแง่ที่สามารถค้นหาและใช้แหล่งทรัพยากรในชุมชนให้เกิดประโยชน์ต่อการศึกษา ในเวลาเดียวกันก็ให้ชุมชนมีความรู้สึกที่ดีต่อโรงเรียน จุดสุดยอดของการสร้างความสัมพันธ์ก็คือ "ทำให้ชุมชนรู้สึกว่าโรงเรียนเป็นสมบัติของเขา"

เริงชัย หมื่นชนะ (2534 : 91) กล่าวถึงโรงเรียนหรือครูสามารถสร้างความสัมพันธ์กับผู้ปกครองและชุมชน สนับสนุนและหาวิธีให้ผู้ปกครองมาร่วมเป็นสมาชิกของสมาคมครูและผู้ปกครอง มีการประชาสัมพันธ์กิจกรรมที่โรงเรียนจัดขึ้นอยู่เสมอ รับฟังความคิดเห็นทัศนคติของนักเรียนผู้ปกครอง พร้อมที่จะปรับปรุงรวมทั้งเข้าใจความต้องการของชุมชนและสังคม ตื่นตัวที่จะพัฒนาโรงเรียน พัฒนาท้องถิ่นและบุคลากรในโรงเรียนอยู่เสมอ โดยพยายามใช้ทรัพยากรที่อยู่ในท้องถิ่นให้เกิดประโยชน์แก่โรงเรียน โดยไม่ละเว้นที่จะศึกษาความเปลี่ยนแปลงของสังคมและสิ่งแวดล้อมอยู่เสมอ เพื่อลดความขัดแย้งระหว่างโรงเรียน วัดและบ้าน

วิจิตร วรุตบางกูร และสุพิชญา ธีระกุล กล่าวถึงการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน (ฉัฐชุลี เรืองศิริ. 2535 :42 อ้างอิงจากวิจิตร วรุตบางกูรและสุพิชญา ธีระกุล. 2523 *การบริหารโรงเรียนและนิเทศการศึกษาเบื้องต้น* หน้า 70-73) ไว้ว่า ต้องมีเป้าหมายอยู่ที่ความเจริญงอกงามของบุคคลในชุมชน ทั้งที่เป็นนักเรียน ผู้ปกครองบุคลากรในโรงเรียนโดยมุ่งพัฒนาสังคมโรงเรียนและโรงเรียนไปพร้อมๆ กันลักษณะของความสัมพันธ์มุ่งเน้นกระบวนการ 2 ทาง คือ พยายามปลูกฝังให้นักเรียนออกสู่ชุมชนรับผิดชอบต่อชุมชน ในขณะเดียวกันก็นำชุมชนเข้ามาสู่โรงเรียนในโอกาสที่เหมาะสมและดำเนินงานร่วมกัน โดยใช้วิถีทางประชาธิปไตย ร่วมกันแก้ปัญหาและรับผิดชอบปัญหาต่างๆ ของโรงเรียนและชุมชน และมุ่งปลูกฝังปรัชญา และความเชื่อที่ว่าโรงเรียนและชุมชนจะเดินทางร่วมกันไปสู่ความเจริญก้าวหน้าได้

พนิจดา วีระชาติ (2542 : 54 – 56) ได้กล่าวถึงวิธีการที่โรงเรียนจะสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนว่ามีหลายขั้นตอน อาจเริ่มจากการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับบ้านหรือผู้ปกครอง แล้วจึงขยายความร่วมมือไปสู่หน่วยงานและสถาบันอื่นๆ ในชุมชน การสร้างความสัมพันธ์กับ ผู้ปกครองนั้น โรงเรียนสามารถดำเนินการได้ดังนี้

1. จัดให้มีการปฐมนิเทศผู้ปกครองของนักเรียนในวันเปิดภาคเรียนโดยชี้แจงถึงวัตถุประสงค์ของการศึกษา และการดำเนินงานของโรงเรียน ทั้งด้านการสอน การอบรมบ่มนิสัย และการพัฒนาด้านต่างๆ

2. เชิญผู้ปกครองมาเยี่ยมชมโรงเรียน เช่น มาชมการเรียนการสอน ชมการแสดงของนักเรียน ชมนิทรรศการที่โรงเรียนจัดขึ้น

3. เชิญผู้ปกครองมาร่วมแก้ไขปัญหาบางอย่างเกี่ยวกับตัวเด็ก เช่น เด็กก้าวร้าว

เด็กติดยาเสพย์ติด

4. ให้ครูไปเยี่ยมผู้ปกครองและนักเรียนที่บ้าน เพื่อให้เกิดความเข้าใจอันดีต่อกัน และมีความสนิทสนมซึ่งกันและกัน

5. ให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียน เช่น เชิญมาเป็นวิทยากรในเรื่องที่มีความถนัดและความชำนาญสูง เชิญมาเป็นกรรมการในงานที่โรงเรียนจัดขึ้น เช่น ในการแข่งขันกีฬา การจัดงานประเพณีหรือกิจกรรมอื่นๆ ที่สนใจร่วมกัน อาจเชิญผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนงานของโรงเรียน ทั้งในด้านหลักสูตร อาคารสถานที่และวัสดุอุปกรณ์ของโรงเรียน

6. จัดตั้งสมาคมครูและผู้ปกครองขึ้น เพื่อส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างบ้าน และโรงเรียนให้ใกล้ชิดยิ่งขึ้น

หลังจากที่สร้างความสัมพันธ์กับผู้ปกครองนักเรียนได้แล้ว โรงเรียนควรขยายความสัมพันธ์ไปสู่ชุมชน โดยการประชาสัมพันธ์กิจกรรมต่างๆ ของโรงเรียนให้ชุมชนทราบ สร้างความเชื่อถือและความมั่นใจ ตลอดจนความนิยมให้เกิดขึ้นในหมู่ประชาชนโดยการกระตุ้นให้ประชาชนเห็นความสำคัญของการศึกษา สนับสนุนให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของโรงเรียนหรือให้ความช่วยเหลือกิจการของโรงเรียน โรงเรียนอาจจะประเมินความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นเกี่ยวกับการศึกษา และสนองความต้องการดังกล่าวให้ได้มากที่สุด และพยายามทำให้โรงเรียนเป็นศูนย์กลางของชุมชนทั้งในทางวิชาการและการพัฒนาท้องถิ่น (พนิจดา วีระชาติ (2542 : 46)

โรงเรียนอาจติดต่อขอความช่วยเหลือ และความร่วมมือกับหน่วยราชการในท้องถิ่น เช่น โรงเรียน พยาบาล สถานีอนามัย สถานีตำรวจ หน่วยพัฒนาชุมชน หน่วยปราบปรามยาเสพย์ติด ศูนย์เยาวชน ศูนย์สุขภาพจิต หรือแม้แต่หน่วยงานของเอกชนที่ตั้งอยู่ในชุมชนนั้น ไม่ว่าจะเป็นธนาคาร บริษัท ห้างร้านต่างๆ ที่มีอยู่นำมาใช้ให้เกิดประโยชน์ในการจัดการศึกษาและการแก้ปัญหาของชุมชนให้มากที่สุด

สาระสำคัญของความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนนั้นอยู่ที่ความเข้าใจอันดีระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ผลจากความเข้าใจอันดีต่อกันจะนำไปสู่ความร่วมมือ ช่วยเหลือสนับสนุนกิจกรรมและการดำเนินงานระหว่างกันและกันของโรงเรียนกับชุมชน เพื่อผลประโยชน์ของนักเรียนหรือของเด็กที่อยู่ในความปกครอง พ่อแม่ ผู้ปกครองจึงเป็นชุมชนกลุ่มหลัก ที่โรงเรียนต้องทำกิจกรรมเกี่ยวข้องโดยตรงในกิจการชุมชนสัมพันธ์ของโรงเรียน โดยทั่วไปแล้วมีพ่อแม่ผู้ปกครองจำนวนไม่มากนักที่รู้เรื่องหลักสูตรและการเรียนการสอนที่จะเกิดแก่เด็กในความปกครองของตน มีจำนวนน้อยมากที่จะรู้ว่า ถ้าได้มอบเด็กให้โรงเรียนดูแลเป็นเวลา 3 ปี 6 ปีแล้ว บุตรหลานของเขาจะออกมาเป็นอย่างไร จะมีลักษณะใดบ้างที่เด่นชัด พ่อแม่ผู้ปกครองจึงเป็นกลุ่มเป้าหมายหลักในเรื่องนี้

ชุมชนของโรงเรียนที่เป็นกลุ่มถัดไปคือ นักเรียนเก่า หรือศิษย์เก่า นี่คือแหล่งที่สะท้อนให้เห็นถึงผลงานของโรงเรียนอย่างชัดเจน ในเรื่องการผูกพันธ์ของมนุษยชาติ (Human Bondage) การหล่อหลอมความเป็นมนุษย์ที่มีจิตใจมนุษย์ที่สมบูรณ์ กิจกรรมจะเกี่ยวข้องสัมพันธ์กับนักเรียนเก่าที่ประสบความสำเร็จในชีวิตและการงาน ในสังคม ในขณะเดียวกันก็จะมีกิจกรรมเกี่ยวพันธ์กับนักเรียนเก่าที่ประสบความล้มเหลวในชีวิต ที่ประสบความทุกข์ยาก ที่ตกต่ำในลักษณะที่เป็นความเอื้ออาทร ห่วงใย มีจิตใจผูกพันจากพ่อครูแม่ครู จากเพื่อน พี่ๆ น้องๆ ในสังคมจำลองที่ได้เคยใช้ชีวิต ที่เคยได้หล่อหลอมชีวิตร่วมกันมาในอดีต

หวน พินธุพันธ์. (2542 : 23) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของงานด้านความสัมพันธ์กับชุมชนนี้ไว้ว่า ช่วยพัฒนานักเรียนให้มีคุณภาพได้เพราะการให้นักเรียนนำความรู้ไปใช้ที่บ้านและในชุมชนจะมีคุณภาพดีกว่าการเรียนเพื่อรู้อย่างเดียว การเชิญผู้เชี่ยวชาญสาขาวิชาต่างๆ ในชุมชนมาให้ความรู้แก่นักเรียนหรือการให้นักเรียนเข้าไปเรียนหรือฝึกงานในชุมชนย่อมทำให้นักเรียนมีความรู้และประสบการณ์กว้างขวางยิ่งขึ้นแสดงว่างานด้านความสัมพันธ์กับชุมชนมีส่วนพัฒนาคนให้มีคุณภาพด้วยเช่นกัน

สรุปได้ว่าความสัมพันธ์กับชุมชนนั้นโรงเรียนสามารถจัดกิจกรรมได้มากมายเพื่อเป็นการสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างครู นักเรียน ผู้ปกครองและบุคคลในชุมชนนั้น การเอื้อเฟื้อสถานที่ของโรงเรียนเพื่อจัดกิจกรรมต่างๆ เช่น งานทางด้านศาสนา นิทรรศการด้านสุขภาพอนามัย การให้ความรู้ทางด้านเกษตรกรรม ตลอดจนการบริการทางสังคมต่างๆ อันจะทำให้เกิดความใกล้ชิดระหว่างโรงเรียนกับชุมชน จนทำให้รู้สึกว่าโรงเรียนเป็นส่วนสำคัญของชุมชน ในขณะเดียวกันโรงเรียนก็มีบทบาทสำคัญในชุมชนได้เป็นอย่างดีด้วย

5. บทบาทของผู้ปกครองนักเรียนในการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา

การพัฒนาการเรียนการสอนเป็นไปอย่างรวดเร็วในระยะ 20 ปีที่ผ่านมา การพัฒนาด้านวิธีสอน อุปกรณ์การสอน เนื้อหาวิชาการและจิตวิทยาการเรียนการสอนเป็นไปอย่างรวดเร็ว บทบาทภาระของครูก็เพิ่มมากขึ้น ในเมื่อภาระงานของครูเพิ่มมากขึ้นทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน ครูจึงทำให้ได้ดีทุกอย่างไม่ได้ต้องมีคนมาช่วยครูในการเอาใจใส่ต่อตัวเด็ก บุคคลที่จะเอาใจใส่ต่อเด็กได้ดีเท่ากับครูหรือดีกว่าครู คือผู้ปกครองหรือพ่อแม่ของเด็กนั่นเอง (สุรศักดิ์ หลาบมาลา. 2536 : 107 –109)

การจัดการศึกษาเพื่อให้ได้คุณภาพนั้นจำเป็นจะต้องอาศัยปัจจัยต่างๆ หลายประการ ปัจจัยสำคัญบางประการคือ ความร่วมมือของบุคลากรฝ่ายต่างๆ ได้แก่ ผู้บริหารระดับสูง ผู้บริหารสถานศึกษา ครูอาจารย์ และผู้ปกครองตลอดจนชุมชนในท้องถิ่น ซึ่งผู้ปกครองเป็นบุคคลสำคัญที่มีอิทธิพลต่อเด็กทั้งร่างกายและจิตใจ (อ.สุนีย์. 2539 : 15) การให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของโรงเรียนเป็นการให้ผู้ปกครองได้ทราบทิศทางในการจัดและให้

ความร่วมมือได้ถูกต้องและเหมาะสมต่อไป ซึ่งสอดคล้องกับสุวัฒน์ เงินฉ่ำ (2542 : 31) ที่กล่าวว่าการขาดการมีส่วนร่วมของประชาชน เป็นเหตุให้หลายเรื่องทั้งด้านการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ไม่สนองความต้องการของประชาชนได้อย่างแท้จริงและไม่สามารถนำศักยภาพของชุมชนเข้ามาร่วมพัฒนาได้เท่าที่ควร

ได้มีผู้ให้ความหมายของการมีส่วนร่วม แนวคิดการมีส่วนร่วม รูปแบบของการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการศึกษา การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ปัญหาความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

ความหมายของการมีส่วนร่วม

นักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายของการมีส่วนร่วม (Participation) ไว้ดังนี้

เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์. (2537 : 182) กล่าวว่า การมีส่วนร่วมเป็นการที่บุคคลหรือคณะบุคคลเข้ามาช่วยเหลือ สนับสนุน ทำประโยชน์ในเรื่องต่างๆ หรือกิจกรรมต่างๆ อาจเป็นการมีส่วนร่วมทั้งในกระบวนการตัดสินใจหรือในกระบวนการบริหาร ส่วนเดวิสและนิวสตรอม (ทัศนา แสวงศักดิ์. 2539 : 15 ; อ้างอิงมาจาก Davis and Newstrom. 1989 *Human Behavior At Work* : p.232) กล่าวถึง การมีส่วนร่วมว่าเป็นเรื่องของความเกี่ยวข้องทางด้านจิตใจและความรู้สึกนึกคิดของแต่ละคนที่มีต่อกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่งของกลุ่ม หรือเป็นแรงกระตุ้นที่ช่วยทำให้มีความสำเร็จซึ่งเป็น
เป้าหมายของกลุ่มหรือเป็นความรับผิดชอบต่อกิจกรรมร่วมกัน ด้วยการเข้าไปเกี่ยวข้อง (Involvement) ช่วยเหลือ (Contribution) และร่วมรับผิดชอบ (Responsibility)

ดังนั้นการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองน่าจะหมายถึง การที่ผู้ปกครองเข้ามาช่วยเหลือสนับสนุนทำประโยชน์ หรือทำกิจกรรมของโรงเรียนและร่วมรับผิดชอบในส่วนที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดทฤษฎีการมีส่วนร่วม

การมีส่วนร่วมเป็นการให้ความร่วมมือ การสนับสนุนในกิจกรรมต่างๆ ซึ่งจะเป็นการก่อให้เกิดผลดี สำหรับแนวคิดทฤษฎีการมีส่วนร่วมนั้นมีผู้ให้แนวคิดดังนี้คือ

ติน ปรัชญพฤทธิ์ (2533 : 642-643) ได้กล่าวถึงทฤษฎีการให้มีส่วนร่วมไว้เป็น 2 กลุ่มใหญ่ๆ ดังนี้

1. ทฤษฎีความเป็นผู้แทน ทฤษฎีนี้เน้นความเป็นผู้แทนของผู้บริหาร และถือว่าการให้มีส่วนร่วมในการเลือกตั้งหรือถอดถอนเป็นเครื่องหมายของการที่จะให้หลักประกันกับการบริหารงานดี เป็นการเน้นเฉพาะการวางโครงสร้างสถาบันเพื่อเป็นเครื่องมือในการให้บุคลากรเข้ามามีส่วนร่วมเท่านั้น เช่น การเลือกตั้งทั่วไป การเลือกตั้งโดยคะแนนลับ จะเห็นได้ว่าการให้มีส่วนร่วมตามทฤษฎีนี้ไม่ได้เปิดโอกาสให้บุคคลได้เข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจขององค์การ

อย่างแท้จริง ผู้ที่มีส่วนร่วมอย่างแท้จริงในการตัดสินใจ ได้แก่บรรดาผู้บริหารต่างๆ ที่เสนอตัวเข้ามาสมัครรับเลือกตั้ง

2. ทฤษฎีประชาธิปไตยแบบให้มีส่วนร่วม ตามแนวความคิดของทฤษฎีนี้ การให้มีส่วนร่วมมีวัตถุประสงค์ไม่เฉพาะแต่การเข้าไปพิจารณาเลือกตั้งหรือถอดถอนผู้บริหารเท่านั้น แต่ยังรวมถึงการเข้าไปมีส่วนร่วมในทุกขั้นตอนของการวางนโยบาย ทฤษฎีนี้ยังมองการให้มีส่วนร่วมเป็นการให้การศึกษาและพัฒนาการกระทำทางการเมืองและสังคมที่มีความรับผิดชอบ นั่นคือ การไม่ยอมให้มีส่วนร่วมนับว่าเป็นการคุกคามต่อเสรีภาพของบุคลากร

เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์ (2537 : 179) ได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับแนวทางในการพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการศึกษาว่า ควรพิจารณาในประเด็น ร่วมทำไม ใครควรจะร่วม ร่วมเรื่องอะไร ร่วมอย่างไร และร่วมมากน้อยเพียงใด และยังให้แนวคิดต่อไปว่า วิธีการที่ดีที่สุดในการทราบความต้องการของท้องถิ่นและสังคมก็คือ การส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา

จะเห็นได้ว่า การมีส่วนร่วมนั้นไม่จำเป็นที่ตนต้องเข้าไปมีส่วนร่วมด้วยตนเองทุกเรื่อง บางครั้งต้องมีผู้ที่เราเลือกเป็นตัวแทนเข้าไปมีส่วนร่วมด้วย อย่างไรก็ดี การมีส่วนร่วมที่ดีนั้นควรจะได้มีการพิจารณาถึงความเหมาะสม ความพร้อม สถานการณ์และปัจจัยอื่นๆ ประกอบเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพ

ลักษณะรูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา

ในการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษามีผู้กล่าวถึงลักษณะรูปแบบไว้หลากหลาย ชมแข พงษ์เจริญ (2542 : 43) ได้กล่าวถึงลักษณะการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาออกเป็น 2 ประการคือ

1. การมีส่วนร่วมอย่างไม่เป็นทางการ คือการมีส่วนร่วมโดยอิสระ มีส่วนร่วมโดยไม่มีกฎหมาย ระเบียบประเพณีและข้อตกลงรองรับ การมีส่วนร่วมอย่างไม่เป็นทางการโดยปัจเจกบุคคล คือการเกี่ยวข้องเฉพาะคราวเช่น ในฐานของผู้ชำนาญพิเศษในสาขาอาชีพเป็นต้น ส่วนการมีส่วนร่วมอย่างไม่เป็นทางการ โดยกลุ่มบุคคลเป็นการรวมกลุ่มผู้ที่มีความสนใจในเรื่องเดียวกันเฉพาะคราว ไม่ต่อเนื่อง เช่นกลุ่มผู้สนใจในการกีฬาของโรงเรียน

2. การมีส่วนร่วมอย่างเป็นทางการ คือการมีส่วนร่วมโดยมีกฎหมาย ระเบียบประเพณีและข้อตกลงร่วมกันรองรับ การมีส่วนร่วมอย่างเป็นทางการโดยปัจเจกบุคคล เช่น ได้รับเลือกตั้งเป็นตัวแทนและเกี่ยวข้องโดยตรง การมีส่วนร่วมอย่างเป็นทางการโดยกลุ่มบุคคล เช่น สมาคมผู้ปกครองและครู สมาคมวิชาชีพ

ไผท สิทธิสุนทร (2543 : 23) ได้ทำการศึกษาประเด็นการนำผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการศึกษา ชี้ให้เห็นว่าการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการศึกษาของเด็กในโรงเรียนนั้น

สามารถทำได้ 2 รูปแบบ แบบแรกคือ การเข้ามามีส่วนร่วมกิจกรรมในห้องเรียนและโรงเรียน แบบที่สองคือ การเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารและกำหนดแนวทางของโรงเรียน ซึ่งการที่ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในกิจกรรมในโรงเรียนนั้น ทำได้โดยที่ผู้ปกครองในฐานะแขกของโรงเรียนหรือผู้สังเกตการณ์ เป็นการเข้าชมกิจกรรมการแสดง กีฬา การสาธิตผลงาน การเรียนรู้ของเด็ก เป็นต้น การที่ผู้ปกครองเข้าร่วมกิจกรรมในโรงเรียนจะทำให้เกิดผลลัพธ์ในทางบวกหลายประการ ผู้ปกครองในฐานะอาสาสมัคร โดยที่บุคลากรของโรงเรียนคัดเลือกและฝึกอบรมอาสาสมัครเพื่อช่วยครูในชั้นเรียนและกิจกรรมอื่นๆ ในโรงเรียน โดยจัดทำเป็นการพัฒนาโครงการผู้ปกครองอาสาสมัคร สนับสนุนให้ผู้ปกครองแบ่งเป็นทักษะและแสดงความชำนาญแก่โรงเรียน สร้างโอกาสให้ผู้ปกครองอาสาสมัครได้เข้ามาช่วยเหลือในฐานะครูพิเศษ จัดให้มีการสำรวจประเมินและเก็บข้อมูลความพร้อมในการช่วยเหลือ การเข้ามีส่วนร่วมในการบริหารการจัดการ ได้แก่ การที่ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการให้คำปรึกษาในรูปคณะกรรมการทำหน้าที่ดูแลร่วมตัดสินใจและวางแผนการพัฒนาโรงเรียน

การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์ (2537 : 186-187) กล่าวถึงโรงเรียนเป็นส่วนหนึ่งของชุมชน ชุมชนเป็นสิ่งแวดล้อมที่มีอิทธิพลต่อโรงเรียนมาก ดังนั้นภารกิจของโรงเรียนคือการให้บริการทางการศึกษาที่เหมาะสมและสอดคล้องกับความต้องการของสังคม ด้วยเหตุนี้ประชาชนจึงควรมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายและการบริหาร ในบางประเทศ เช่น สหรัฐอเมริกา ยอมรับว่าการศึกษาเป็นหน้าที่ของท้องถิ่นเพื่อประชาชนต้องเสียภาษี การศึกษาให้กับท้องถิ่นประชาชนจึงต้องเข้ามาเป็นกรรมการในคณะกรรมการศึกษา (Board of Education) เพื่อกำหนดนโยบายควบคุม ติดตามและประเมินการจัดการศึกษาของท้องถิ่น โดยทั่วไปแล้วการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชนเป็นองค์ประกอบที่สำคัญที่ทำให้โรงเรียนประสบผลสำเร็จ โรงเรียนที่ปราศจากความร่วมมือ และสนับสนุนจากประชาชนจะประสบผลสำเร็จได้โดยยาก การมีส่วนร่วมของประชาชนมิได้มีจุดมุ่งหมายเพียงเพื่อส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนเท่านั้น แต่ยังเป็นวิธีการสำคัญในการพัฒนาการศึกษาอีกด้วย ซึ่งการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน มีลักษณะเป็นความสัมพันธ์ 2 ทางคือ โรงเรียนและชุมชนมีบทบาทเป็นทั้งผู้ให้และผู้รับ และทัศนา แสวงศักดิ์ (2543 : 4) โดยที่รูปแบบของการให้โรงเรียนจะเป็นผู้ให้บริการ ซึ่งเป็นบทบาทที่โรงเรียนจะต้องพิจารณาให้รอบคอบเพื่อที่มิให้ขัดต่อระเบียบปฏิบัติและแนวนโยบายของรัฐ สำหรับรูปแบบของการรับ คือ โรงเรียนเป็นผู้รับความร่วมมือและช่วยเหลือจากชุมชน

การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนนั้น ทำได้โดยการที่ โรงเรียนเป็นทั้งผู้ให้และผู้รับ เป็นการส่งเสริมสนับสนุน โดยใช้ทรัพยากรที่ทั้งสองฝ่ายมีอยู่เพื่อก่อให้เกิดประโยชน์ต่อส่วนรวม

การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนนั้น เป็นเรื่องละเอียดอ่อนซึ่งต้องพิจารณาให้รอบคอบ ปัญหาอุปสรรคที่ทำให้การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนไม่ประสบผลนั้นแบ่งได้เป็น 2 เรื่อง คือ (ทัศนา แสวงศักดิ์. 2543 : 16)

1. ปัญหาที่เกิดจากโรงเรียนได้แก่ ทัศนคติของครู ที่ไม่อยากพบผู้ปกครอง ครูมีโอกาสคลุกคลีกับประชาชนน้อย ประชาชนขาดความศรัทธาในตัวครูและผู้บริหารโรงเรียนขวัญและกำลังใจของครูเกี่ยวกับด้าน สวัสดิการที่ได้รับ ขาดการประชาสัมพันธ์ที่ดีต่อชุมชน โรงเรียนขาดแคลนสิ่งของเครื่องใช้ต่าง ๆ และไม่รู้จักใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ในท้องถิ่นให้เกิดประโยชน์สูงสุด

2. ปัญหาที่เกิดจากชุมชนได้แก่ ประชาชนส่วนใหญ่ไม่เห็นคุณค่าของการศึกษา ไม่ทราบบทบาทและหน้าที่ของตนที่พึงมีต่อโรงเรียน ประชาชนต้องออกไปประกอบอาชีพนอกบ้าน ไม่มีเวลาพอที่จะดูแลการศึกษาของบุตรหลาน ประกอบกับทัศนคติและประสบการณ์เก่า ๆ ที่มีต่อครูและโรงเรียน นอกจากนี้ยังมีการเข้าใจผิด ซึ่งถือเป็นปัจจัยสำคัญที่ขัดขวางความสัมพันธ์สำหรับความ แตกต่างภาษา ขนบธรรมเนียม ประเพณี ทำให้เกิดปัญหาในการสร้างความสัมพันธ์ และสุดท้ายสิ่งแวดล้อมรอบโรงเรียนเป็นแหล่งเสื่อมโทรม โรงเรียนจึงไม่สนใจที่จะสร้าง ความสัมพันธ์ด้วย

ปัญหาในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนและชุมชนนั้นขึ้นอยู่กับผู้บริหารเป็นสำคัญ ประกอบทั้งความใส่ใจของครูและชุมชนที่มีต่อกันหากทั้งสองฝ่ายใส่ใจและคำนึงถึงบทบาทกระทำตามบทบาทที่ตนมีและได้รับแล้วก็จะก่อให้เกิดความสัมพันธ์อันดีต่อกัน

6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยได้ศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณลักษณะของโรงเรียน ผู้ปกครองทั้งภายในประเทศและต่างประเทศเพื่อเป็นแนวคิดในการวิจัยดังต่อไปนี้

งานวิจัยในประเทศ

วีระชาติ สงวนไพรินทร์ และเทพประสิทธิ์ กุลธวัชวิชัย (2530 : 79 – 85) ได้ศึกษาเรื่องความคาดหวังของผู้ปกครองที่มีต่อคุณภาพของโรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยฝ่ายมัธยม ได้สอบถามผู้ปกครองนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และผู้ปกครองนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 เกี่ยวกับการบริหารงานของโรงเรียนใน 6 ด้าน คือ ด้านการเรียนการสอน ด้านบุคลากร ด้านกิจการนักเรียน ด้านการจัดบริการต่าง ๆ ด้านอาคารสถานที่และอุปกรณ์

และด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียน และผู้ปกครอง สรุปได้ว่าผู้ปกครองส่วนใหญ่ของนักเรียนทั้งสองระดับชั้น ได้นำบุตร ธิดา เข้ารับการศึกษาในโรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยฝ่ายมัธยม เนื่องจากมีความเชื่อว่าจัดการศึกษาได้มาตรฐาน รองลงมาคือ มีสิทธิตามโครงการสวัสดิการและสะดวกแก่การรับ – ส่ง นอกจากนี้ผู้ปกครองส่วนใหญ่เข้าร่วมกิจกรรมหรือพบครูที่ทางโรงเรียนจัดขึ้นเป็นจำนวนหลายครั้ง ติดตามการเรียนการดูแลความประพฤติของนักเรียนเป็นประจำ ผู้ปกครองมีความคาดหวังเกี่ยวกับการบริหารงานของโรงเรียนทุกด้านอยู่ในระดับมากทุกเรื่องเมื่อเปรียบเทียบระหว่างความคาดหวัง และความคิดเห็นของผู้ปกครองต่อการปฏิบัติจริงของโรงเรียน ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ในทุกเรื่องของงานทุกด้านและเมื่อพิจารณาจากค่าเฉลี่ย พบว่า โรงเรียนได้ปฏิบัติจริงสูงกว่าความคาดหวังของผู้ปกครอง

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2532 : 58 –63) ได้สรุปรายงานการวิจัยเรื่องประสิทธิภาพในการจัดการศึกษาของเอกชน ผลการวิจัยพบว่า ความคาดหวังของผู้ปกครองได้รับการสนองตอบจากโรงเรียน ในด้านการฝึกอบรมคุณธรรม จรรยามารยาท คุณภาพทางวิชาการสูง โดยเฉพาะด้านภาษา ครูเข้มงวดมีคุณภาพด้านการสอนและเอาใจใส่ต่อเด็ก ครูมีคุณภาพมากกว่าวิธีการคัดเลือกครูของโรงเรียนรัฐบาล บุคลากรครูเป็นปัจจัยสำคัญยิ่งในการทำให้โรงเรียนเอกชนสามารถจัดการศึกษาให้บรรลุจุดมุ่งหมาย จากการวิจัยพบว่า ครู เอกชนมีความเอาใจใส่ต่อนักเรียนอย่างดียิ่ง และอาจมากกว่าครูในโรงเรียนรัฐบาล ศิษย์เก่าดีเด่นบางท่านกล่าวว่า การที่โรงเรียนเอกชนให้บุคลากรครูอยู่สอนในโรงเรียนได้โดยไม่มีเกษียณอายุนั้น ก่อให้เกิดผลดีในด้านการสร้างความสมานฉันท์แก่ศิษย์เก่าของโรงเรียนที่อยู่ต่างรุ่นกัน ทำให้เกิดความร่วมมือช่วยเหลือเป็นหนึ่งเดียวกันมากขึ้น โรงเรียนที่รับศิษย์เก่าของตนเข้าเป็นครู ทำให้ครูยิ่งเพิ่มความรักและความผูกพันต่อโรงเรียนมากยิ่งขึ้น ความต้องการของผู้ปกครองที่ส่งบุตรหลานเข้าเรียนโรงเรียนเอกชนให้เหตุผลว่าเอกชนมีครูเอาใจใส่การสอนมากกว่า ฝึกฝนอบรมคุณธรรมจรรยามารยาท การฝึกทักษะทางภาษา และโอกาสเรียนต่อของนักเรียน

สำนักงานเขต เขตการศึกษา 6 (2535 : 65 –69) ได้ศึกษาสภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียนและความต้องการของการศึกษาของนักเรียน และผู้ปกครองนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ในเขตการศึกษา 6 พบว่า ผู้ปกครองนักเรียนยังมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมทางการศึกษาของโรงเรียนค่อนข้างน้อยมากโดยเฉพาะชุมชนในชนบท สาเหตุเนื่องมาจากการคมนาคมไม่สะดวกในการที่จะมาร่วมกิจกรรมของโรงเรียน ส่วนใหญ่ผู้ปกครองที่อยู่ในเขตชุมชนเมืองจะให้ความร่วมมือในกิจกรรมของโรงเรียน สำหรับความต้องการของผู้ปกครองจะแตกต่างกันอย่างเห็นได้ชัดในด้านวิชาการ ปัจจัยที่ส่งผลต่อความต้องการของผู้ปกครองนักเรียนอีกประการหนึ่ง คือ การศึกษาของผู้ปกครองนักเรียน โดย

เฉพาะผู้ปกครองที่มีการศึกษาสูงจะมีความต้องการและความคาดหวัง ต่อสภาพการจัดศึกษาของโรงเรียนสูงกว่าผู้ปกครองที่มีการศึกษาต่ำกว่า

อภิชัย กุลชา (2536 : 98 –101) ได้ศึกษาเรื่องความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดสมุทรปราการพบว่า ผู้ปกครองที่มีอาชีพต่างกันมีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนมัธยมศึกษา ในด้านหลักสูตร วิธีการสอน และกิจกรรมการเรียนการสอน การบริการทางวิชาการ ครูผู้สอน ผู้บริหารสถานศึกษา ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครอง และอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อมไม่แตกต่างกัน โดยผู้ปกครองทุกระดับการศึกษาและอาชีพต่างๆ มีความเข้าใจในเรื่องการจัดการศึกษา ความสนใจในความเป็นไปในการจัดการเรียนการสอนและความคาดหวังที่มีต่อการเรียนการสอนทุกด้านเหมือนๆ กัน แต่ความตื่นตัวของประชาชนในเรื่องการจัดการศึกษาในทศวรรษที่ผ่านมามีมากขึ้นอย่างเห็นได้ชัด เมื่อมีการรณรงค์เรื่องการขยายโอกาสทางการศึกษาระดับมัธยมศึกษาอย่างกว้างขวาง ประกอบกับการขยายตัวทางเศรษฐกิจและแรงงานที่สังคมต้องการ ทำให้ผู้ปกครองเห็นความสำคัญของการศึกษา และปรารถนาจะให้บุตรหลานของตนได้รับการศึกษาที่ดี ไม่ว่าสภาพแวดล้อมของสังคมอยู่ในระดับใดก็ตาม

กู้ศักดิ์ สารกิตติพันธ์ (2538 : 94 –103) ได้ศึกษาเรื่องความพอใจของผู้ปกครองนักเรียน ศิษย์เก่า และครู ที่มีต่อการบริหารงานโรงเรียนกรุงเทพคริสเตียนวิทยาลัยพบว่า ผู้ปกครองนักเรียน ศิษย์เก่าและครู มีความพอใจต่อการบริหารงานของโรงเรียนในด้านวิชาการ ด้านครูผู้สอน ด้านสภาพแวดล้อมและบรรยากาศของโรงเรียน ด้านพฤติกรรมนักเรียน และด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนและผู้ปกครอง อยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน ความพอใจของผู้ปกครองนักเรียนที่มีอาชีพต่างกัน ที่มีต่อการบริหารงานของโรงเรียนโดยภาพรวมไม่มีความแตกต่างกัน ความพอใจของศิษย์เก่าที่จบการศึกษาระหว่างปีการศึกษา 2521 – 2528 กับศิษย์เก่าที่จบระหว่างปีการศึกษา 2529 – 2536 ที่มีต่อการบริหารของโรงเรียน โดยภาพรวมที่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ความพอใจของครูที่ปฏิบัติหน้าที่บริหารและสอนกับครูที่ทำหน้าที่สอนอย่างเดียวที่มีต่อการบริหารงานโรงเรียน โดยภาพรวมมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

วาภรณ์ นพคุณทอง (2538 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องความคาดหวังของผู้ปกครองเกี่ยวกับการจัดการศึกษาโรงเรียนเอกชนระดับประถมเขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร พบว่าผู้ปกครองคาดหวังให้โรงเรียนจัดการศึกษาเพื่อให้นักเรียนมีความรู้ ความสามารถทางการอ่าน การเขียนและการคิดคำนวณ โดยให้ความสำคัญต่อวิชาคณิตศาสตร์ ภาษาอังกฤษ ภาษาไทย และคอมพิวเตอร์ มีครูเอาใจใส่ มีคุณธรรม จัดสถานที่สะอาดเป็นระเบียบ สวยงาม มีห้องสมุด ห้องปฏิบัติการวิชาวิทยาศาสตร์ มีบริการและสวัสดิการสำหรับนักเรียน โรงเรียน

ควรจัดงานที่เกี่ยวกับนักเรียนเป็นการสร้างความสัมพันธ์ชุมชน ส่วนปัญหาความสัมพันธ์ระหว่างผู้ปกครองกับโรงเรียนเกิดจากโรงเรียนแจ้งข่าวสารให้ผู้ปกครองรับทราบน้อย

ยืนยง จิรัฏฐิติกาล (2538 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความคาดหวังของผู้ปกครองในการนำบุตรหลานเข้าเรียนในโรงเรียนประถมศึกษาเอกชน จังหวัดลพบุรี กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้ปกครองนักเรียนจำนวน 370 ครูจำนวน 329 คนและนักเรียนจำนวน 378 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถาม ผลการวิจัยพบว่า ความคาดหวังของผู้ปกครองที่ต้องการได้รับจากโรงเรียน คือ การจัดการเรียนการสอนได้ครบตามหลักสูตร และเหมาะสมกับวัยของเด็ก นักเรียนมีความรับผิดชอบ มีความคิดริเริ่ม มีความเป็นประชาธิปไตย เคารพความคิดเห็นและความสามารถของผู้อื่น โรงเรียนเข้มงวดในด้านระเบียบวินัยแก่นักเรียน แต่งกายและร่างกายสะอาดจัดการเรียนการสอนโดยครูที่มีวุฒิทางการศึกษาสูง มีประสบการณ์และความชำนาญในการสอนโดยตรงและต้องการให้นักเรียนจัดกิจกรรมที่เน้นเป็นพิเศษในด้านจรรยา มารยาทและศีลธรรม

ประเสริฐ วิเศษกิจ (2542 : 61 – 38) ได้ศึกษาเรื่องความพึงพอใจของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการศึกษาโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร (ฝ่ายมัธยม) พบว่าผู้ปกครองนักเรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร (ฝ่ายมัธยม) ในแต่ละด้านและโดยรวมอยู่ในระดับมากเรียงลำดับจากด้านปกครองนักเรียน ด้านวิชาการ ด้านกิจกรรมและด้านบริหารทั่วไป ตามลำดับ ผู้ปกครองที่มีนักเรียนอยู่ในระดับชั้นต่างกันมีความพึงพอใจต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนสาธิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร (ฝ่ายมัธยม) แตกต่างกัน

ชมแข พงษ์เจริญ (2542 : 78-79) ได้ศึกษาเรื่องการศึกษาการมีส่วนร่วมและความคิดเห็นของผู้ปกครองที่มีต่อการปฏิบัติตามระเบียบของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดนนทบุรี พบว่า การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองที่มีต่อกิจกรรมของโรงเรียน พบว่าผู้ปกครองเข้าร่วมประชุมที่โรงเรียนจัดขึ้นเกือบทุกครั้ง ส่วนกิจกรรมอื่นๆ ที่โรงเรียนจัดขึ้นผู้ปกครองเข้าร่วมกิจกรรมเป็นบางครั้ง และผู้ปกครองนักเรียนที่มีอาชีพ ระดับการศึกษา เขตที่อยู่อาศัย เชื้อชาติ และความสัมพันธ์ระหว่างผู้ปกครองกับลูก มีส่วนร่วมต่อการปฏิบัติตามระเบียบของนักเรียนแตกต่างกัน

งานวิจัยต่างประเทศ

โอเดน (ทิพเรศ ศรีนวลดี. 2543 : 23 ; อ้างอิงจาก Oden 1972 *Disertation Abstracts* p.194 – A) ได้วิจัยเกี่ยวกับบุคลิกภาพของครูที่มีประสิทธิภาพในการทำงานสูง โดยให้ผู้เรียน ครูและครูใหญ่ตอบแบบสอบถาม ผลการวิจัยพบว่า ครูที่มีประสิทธิภาพนั้นต้องเป็นคนขยัน สุขุม เยือกเย็น มีความสามารถในการสอนดี มีความทะเยอทะยานทำงานด้วยความคล่องแคล่วและรักษาเอกลักษณ์ของความเป็นครู

ฮาคาเนน (Hakanen. 1975 : 6004 –A) ได้สำรวจความคิดเห็นของผู้ปกครองและนักวิชาการในเมืองดาโกต้าเกี่ยวกับการสื่อสารระหว่างโรงเรียนกับชุมชน พบว่า ผู้ปกครองยังขาดความรู้เกี่ยวกับความเป็นไปของโรงเรียน ขาดข้อมูลข่าวสารการติดต่อภายในชุมชน ทำให้ผู้ปกครองขาดความสัมพันธ์กัน เครื่องมือที่ใช้ติดต่อยังไม่เพียงพอ และมีข้อเสนอแนะให้มีการติดต่อสื่อสารระหว่างโรงเรียนกับชุมชนให้มากขึ้น

คัลลาร์ด (Callard. 1979 : 563 – A) ได้ศึกษาผลของการเพิ่มความคาดหวังของบิดามารดาต่อความสำเร็จทางการศึกษาของนักเรียน พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนที่มุ่งเพิ่มความสัมฤทธิผลทางการเรียนของนักเรียน จะต้องสร้างความเข้าใจกับบิดามารดา และต้องยอมรับว่าความคาดหวังของบิดามารดาต่อความสำเร็จทางการเรียนของนักเรียน สัมพันธ์กับการเพิ่มแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของนักเรียน ผู้ปกครองนักเรียนมีบทบาทสำคัญยิ่งต่อความสำเร็จของนักเรียน

เบล (Bell. 1979 : 2366 – A) ได้ศึกษาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างบรรยากาศองค์การของโรงเรียน การมีส่วนร่วมในกิจการของโรงเรียนและตัวแปรด้านประชากรของผู้ปกครองในการเลือกโรงเรียนในนครนิวยอร์ค พบว่า การบริหารการศึกษาของโรงเรียนสัมพันธ์กับรายได้และการศึกษาของผู้ปกครอง

จอยส์ (Joyce 1992 : 5) ได้ศึกษาเหตุผลของผู้ปกครองที่เลือกโรงเรียนชั้นประถมศึกษาของ 2 รัฐ โดยผู้ปกครอง 2 กลุ่มของโรงเรียนสแตนเบนวิล (Stenbenville Public School) ในรัฐโอไฮโอ (Ohio) และโรงเรียนเซนต์ปอล (St. Paul Public School) ในรัฐมินเนโซตา (Minnesota) สรุปความเห็นของผู้ปกครองในการเลือกโรงเรียนที่คล้ายคลึงกันมาก 8 ข้อ คือ 1) คุณภาพของครู 2) ระเบียบของโรงเรียน 3) วินัยของโรงเรียน 4) หลักสูตรพิเศษ 5) จริยธรรมของครู 6) การประเมินความสามารถของครู 7) ความรับผิดชอบของโรงเรียน 8) มีแนวการสอนหลากหลาย ส่วนเหตุผลที่มีความสำคัญน้อยที่สุดของผู้ปกครองคือ รายได้ครอบครัว และพื้นฐานทางคุณธรรม ความเห็นของผู้ปกครองเกี่ยวกับการจัดการศึกษาในโรงเรียนมี 8 ข้อเช่นกัน คือ เป็นระบบ กระจายอำนาจ มีความอิสระแบบเอกชน ให้ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาตามที่ต้องการ มีลักษณะเป็นผู้นำ มีอิทธิพลต่อการแข่งขันสูง มีความสัมพันธ์ชุมชนดี มีการเปลี่ยนแปลงตามความเหมาะสม ผู้วิจัยยังสรุปถึงเหตุผลอื่น ๆ เช่น บุคลากรของโรงเรียนที่มีความเข้มแข็งในสาขาวิชา อาคารสถานที่ที่ดึงดูดความสนใจของผู้ปกครองได้มาก สภาพบรรยากาศที่ดี การเดินทางสะดวก และชื่อเสียงของโรงเรียน

บาร์นส์ (Barnes. 1995 : 3152 – A) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมในการเรียนการสอนของผู้ปกครองนักเรียน พบว่า การมีส่วนร่วมกับการเรียนการสอนของโรงเรียน โดยอุดมคติแล้วผู้ปกครองต้องการมีบทบาทที่โรงเรียนหรือในชั้นเรียน แม้ว่าจริง ๆ แล้วการมีส่วนร่วมของพวกเขาจะไม่เป็นไปตามอุดมคติดังกล่าว และได้พบว่าผู้ปกครองยังมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับโรงเรียนที่บ้านด้วย การศึกษาครั้งนี้ให้หลักฐานเพิ่มเติมว่า บิดามารดาชาว

อเมริกันมีความประสงค์ที่จะมีสิทธิ์มีเสียงเกี่ยวกับการเรียนการสอนลูก ๆ ของตน ซึ่งบ่งชี้ว่าบิดามารดาชาวอเมริกันเห็นคุณค่าของการศึกษา และเห็นว่าโรงเรียนจำเป็นต้องตระหนักถึงความคาดหวังด้านการศึกษาและวัฒนธรรมของผู้ปกครองด้วย

การูนารัตน์ (Karunaratne. 1996 : 4339 – A) ได้ศึกษาเกี่ยวกับโครงการวิทยาศาสตร์ในครอบครัวว่ามีส่วนช่วยให้เด็กพิการและบิดามารดา เกิดความสนใจในการเรียนรู้ทางวิทยาศาสตร์อย่างไรบ้าง พบว่า ปัจจัยอย่างหนึ่งที่มีผลต่อความสำเร็จของโครงการดังกล่าว คือการที่ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในโครงการ เช่น การลงมือปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ร่วมกับบุตร

ดอร์แมน, เฟรเซอร์ และแม็คร็อบบี้ (Dorman, Fraser and McRobbie. 1997 : Abstract) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสภาพแวดล้อมของโรงเรียนและสภาพแวดล้อมชั้นเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษาในออสเตรเลีย โดยได้พัฒนาและตรวจสอบเครื่องมือสำหรับการประเมินผลสภาพแวดล้อมของโรงเรียน 7 ด้าน คือ การมอบอำนาจ การให้ความสนับสนุนนักเรียน ความผูกพัน ความสนใจทางวิชาชีพ ความเห็นพ้องในพันธกิจ ความพอเพียงของทรัพยากรต่าง ๆ และความกดดันในการทำงาน และสภาพแวดล้อมชั้นเรียน 7 ด้าน คือ ความผูกพันของนักเรียน ปฏิสัมพันธ์ ความร่วมมือ ความมุ่งงาน ระเบียบและองค์การ และความเป็นปัจเจกบุคคลและการควบคุมของครู กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียน 2,211 คนจากชั้นเรียนศาสนศึกษาและวิทยาศาสตร์ปี 9 และปี 12 จำนวน 104 ห้องเรียน และครูสอนศาสนศึกษาและวิทยาศาสตร์ 208 คนในในโรงเรียนคาทอลิคและโรงเรียนรัฐบาล ผลการศึกษาพบว่าสภาพแวดล้อมของโรงเรียนและสภาพแวดล้อมชั้นเรียนมีความสัมพันธ์กันน้อย ซึ่งบ่งบอกว่าสภาพแวดล้อมของโรงเรียนไม่ได้ถ่ายไปสู่ชั้นเรียนโดยอัตโนมัติ

ซิลินส์ และเมอร์เรย์-ฮาร์วีย์ (Silins and Murray-Harvey. 1999 : Abstract) ได้ศึกษาสิ่งที่ทำให้โรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายมีคุณภาพดี ได้ระบุคุณลักษณะที่ดีของโรงเรียนโดยนิยามคุณลักษณะที่เป็นทางเลือกหลังจากออกจากโรงเรียนสำหรับนักเรียน ผลการศึกษาพบว่าโรงเรียนที่ประสบความสำเร็จมากที่สุดเป็นโรงเรียนเอกชนหญิงขนาดใหญ่ที่มีกิจปฏิบัติภาวะผู้นำแบบเปลี่ยนแปลง ซึ่งส่งเสริมการรับรู้ในเชิงบวกของครูต่อองค์การ การเรียนรู้ของนักเรียนเจตคติ และมีส่วนร่วมในโรงเรียน จากการวิเคราะห์เส้นทางเพื่อทดสอบรูปแบบประสิทธิผลของโรงเรียนซึ่งเกี่ยวข้องกับตัวแปร ภาค ประเภท ขนาด ทัศนะของครูที่มีต่อผลของภาวะผู้นำ ผลของโรงเรียนและผลของนักเรียน ได้พบว่าภาวะผู้นำของโรงเรียนและความสำนึกที่เข้มแข็งของครูเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการวางแผนหลักสูตร การพัฒนาครู และวัฒนธรรมโรงเรียนมีผลกระทบทางอ้อมต่อสมรรถภาพของโรงเรียน และผ่านทางการประเมินของครูเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของนักเรียนในการเรียนรู้และเจตคติของนักเรียนต่อโรงเรียน

จากการศึกษางานวิจัยทั้งในประเทศและต่างประเทศ แสดงว่าโรงเรียนที่ประสบความสำเร็จในการจัดการศึกษาจำเป็นต้องมีข้อมูลเพื่อการพัฒนาจากบุคลากรภายในและบุคลากร

ภายนอก ผู้บริหารโรงเรียน ครู และผู้ปกครองจะมีความสำคัญเป็นอย่างมากในการร่วมมือกัน ปรับปรุงเปลี่ยนแปลงโรงเรียนไปสู่มาตรฐานคุณภาพการศึกษา การวิจัยในครั้งนี้จึงมุ่งเน้นศึกษาที่คุณลักษณะของโรงเรียนเอกชนคาทอลิกที่ดำเนินการโดยคณะนักบวชในสังฆมณฑลราชบุรี ตามความคิดเห็นของผู้ปกครอง เพื่อหาข้อสรุปประกอบประกอบกับทฤษฎีนำไปพัฒนาการจัดการศึกษาเพื่อตอบสนองความต้องการของสังคมชุมชนให้สอดรับกับการปฏิรูปการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาของชาติ

บทที่ 3
วิธีดำเนินการวิจัย

ในบทนี้ ผู้วิจัยได้เสนอการดำเนินการวิจัยตามขั้นตอนดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล
6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ ผู้ปกครองนักเรียน ที่เรียนอยู่ในโรงเรียนเอกชนคาทอลิก ประเภทสามัญศึกษาที่ดำเนินการโดยคณะนักบวช ในสังฆมณฑลราชบุรี ระดับก่อนประถมศึกษา ประถมศึกษา และมัธยมศึกษาตอนต้น ในปีการศึกษา 2543 จำนวน 4 โรงเรียน ซึ่งแบ่งเป็น 3 ระดับชั้น 175 ห้องเรียน ได้ผู้ปกครอง 7,917 คน โดยพิจารณาให้นักเรียน 1 คน มีผู้ปกครอง 1 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างได้มาจากประชากรผู้ปกครองนักเรียน ที่เรียนอยู่ในโรงเรียนเอกชนคาทอลิกที่ดำเนินการโดยคณะนักบวชในสังฆมณฑลราชบุรี กำหนดจำนวนโดยใช้ตารางของเครจซี่ และมอร์แกน (Krejcie and Morgan. 1970 : 608) ได้กลุ่มตัวอย่างอย่างต่ำ 367 คน แต่ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยทำการสุ่มตัวอย่างโดยสุ่มชั้นเรียนละ 1 ห้อง ด้วยวิธีสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 48 ห้องเรียน แล้วสุ่มนักเรียนในแต่ละห้องร้อยละ 50 จากบัญชีเรียกชื่อประจำชั้น เพื่อให้ได้ผู้ปกครองของนักเรียนที่สุ่มได้เป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน 1,048 คน ดังตาราง 1

ตาราง 1 จำนวนประชากร และกลุ่มตัวอย่างผู้ปกครองนักเรียน จำแนกตามโรงเรียนและระดับการศึกษา

ชื่อโรงเรียน	ระดับก่อนประถม	กลุ่มตัวอย่าง	ระดับประถมศึกษา	กลุ่มตัวอย่าง	ระดับมัธยมศึกษา	กลุ่มตัวอย่าง	รวมกลุ่มประชากร	รวมกลุ่มตัวอย่าง
1. นารีวิทยา	722	64	1,343	154	689	80	2,754	298
2. นารีวุฒิ	254	42	742	121	572	72	1,568	235
3. เซนต์โยเซฟเพชรฯ	303	44	1,051	131	151	75	1,505	250
4. สารสิทธิ์พิทยาลัย	722	64	1,343	154	689	80	2,754	298
รวม	1,469	196	4,021	533	2,427	299	7,919	1,048

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง มี 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลที่ถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในกิจกรรมของโรงเรียน ซึ่งพัฒนามาจากแบบสอบถามของ บัญชา จันทร์รักษา (2540 : 130 – 132) เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียนโดยแบ่งเป็น การมีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียน ระดับมาก ระดับปานกลาง และระดับน้อย จำนวน 15 ข้อ

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามคุณลักษณะของโรงเรียนคาทอลิกที่ดำเนินการโดยคณะ นักบวช ในสังฆมณฑลราชบุรี ตามความคิดเห็นของผู้ปกครองใน 5 ด้าน คือ

ด้านวิชาการ

ด้านบุคลากร

ด้านอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม

ด้านกิจการนักเรียน

ด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

ลักษณะแบบสอบถามที่ใช้เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scales) มี 5 ระดับ คือ ดีมาก ดี ปานกลาง พอใช้ ควรปรับปรุง จำนวน 39 ข้อ

ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ

ผู้วิจัยดำเนินการสร้างและพัฒนาเครื่องมือดังนี้

1. ศึกษาเอกสาร ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2. สอบถามความคิดเห็นเบื้องต้นของผู้ปกครองที่มีต่อคุณลักษณะของโรงเรียนเอกชนคาทอลิก เพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดคุณลักษณะของโรงเรียนเอกชนคาทอลิกที่ดำเนินการโดยคณะนักบวช ในสังฆมณฑลราชบุรี

3. สร้างคำนิยามศัพท์เชิงปฏิบัติการ

4. สร้างแบบสอบถามตอนที่ 1 เป็นแบบเลือกตอบ ซึ่งถามข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 5 ข้อ และสัมฤทธิผลของนักเรียนในปกครองเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scales) 5 ระดับคือ น้อยมาก น้อย ปานกลาง มาก และมากที่สุด จำนวน 15 ข้อ

ตอนที่ 2 พัฒนาแบบสอบถามการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียนจากแบบสอบถามของบัญชา จันทร์รักษา (2540 : 130 – 132) ซึ่งเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ คือ น้อยที่สุดหรือไม่เคย น้อย ปานกลาง มาก และมากที่สุด จำนวน 15 ข้อ

ตอนที่ 3 สร้างแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะของโรงเรียนใน 5 ด้าน คือ ด้านวิชาการ ด้านบุคลากร ด้านอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม ด้านกิจการนักเรียน และด้านความสัมพันธ์กับชุมชน จำนวน 39 ข้อ ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ คือ ดีมาก ดี ปานกลาง พอใช้ และ ควรปรับปรุง

5. นำแบบสอบถามเสนอประธานและกรรมการควบคุมปริญญานิพนธ์เพื่อแก้ไข ปรับปรุงแบบสอบถามให้มีความเที่ยงตรงตามเนื้อหาที่ต้องการศึกษา

6. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความเที่ยงตรงด้านเนื้อหา (Content Validity) แล้วนำแบบสอบถามมาปรับปรุงแก้ไข ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน ประกอบด้วย

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อรวรรณ ตันฑ์เจริญรัตน์	บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
อาจารย์ ดร.พวงรัตน์ เกษรแพทย์	อาจารย์ประจำภาควิชาการบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
รองศาสตราจารย์อัจฉรา สุขารมย์	สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
รองศาสตราจารย์ ดร.กิติมา ปรีดีดิลก	รองคณบดีคณะศึกษาศาสตร์และผู้อำนวยการหลักสูตรการศึกษา มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ

ซิสเตอร์ ดร.บุญเรือน หมั้นทรัพย์ เลขาธิการสมาคมสภาการศึกษาคาทอลิกประเทศไทย

7. นำแบบสอบถามมาแก้ไขแล้วนำไปทดลองใช้ (Try out) กับผู้ปกครองที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 50 คน แล้วนำมาหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยคำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach) (ประคอง กรรณสูต. 2538 : 47) ได้ค่าความเชื่อมั่นแบบสอบถามตอนที่ 3 เท่ากับ .9638

8. นำแบบสอบถามไปเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างเพื่อทำการวิเคราะห์ผลต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอนดังนี้

1. ขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ถึงผู้บริหาร โรงเรียนที่ดำเนินการโดยคณะนักบวชทั้ง 4 โรงเรียน เพื่อขออนุญาตเก็บข้อมูลจากผู้ปกครอง

2. นำแบบสอบถามส่งครูประจำชั้นตามชั้นที่สุ่มตัวอย่าง โดยมอบให้นักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างนำไปให้ผู้ปกครอง แล้วนำส่งคืนผู้รวบรวมที่ผู้วิจัยมอบหมาย เมื่อครบกำหนดแล้วผู้วิจัยรับแบบสอบถามด้วยตนเอง

3. ตรวจแบบสอบถามที่ได้รับคืน แล้วคัดเลือกเฉพาะแบบสอบถามที่สมบูรณ์เพื่อทำการวิเคราะห์ข้อมูล จำนวนแบบสอบถามที่ส่งไป 1,048 ฉบับ ได้รับคืนเป็นฉบับที่สมบูรณ์ 976 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 93.13

การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล

การจัดกระทำข้อมูลดำเนินการดังนี้

1. ให้รหัสแบบสอบถามตอนที่ 1

2. ให้คะแนนแบบสอบถามตอนที่ 2 และ 3 และพิมพ์ในแฟ้มข้อมูลคอมพิวเตอร์เพื่อนำไปวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรม SPSS FOR WINDOWS

3. คำนวณหาค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

4. เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยระหว่างกลุ่มตัวแปรอิสระสองกลุ่มโดยการทดสอบค่าที (t –test) และเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยระหว่างตัวแปรอิสระสามกลุ่มโดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One -Way ANOVA)

5. การแปลความหมายข้อมูล

5.1 แบบสอบถามตอนที่ 1 ซึ่งวัดสัมฤทธิผลของนักเรียนในคุณลักษณะต่าง ๆ จำแนกตามเกณฑ์ ดังนี้

5.1.1 ค่าพิสัยของคะแนนเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 1.73 – 2.78 หมายถึง สัมฤทธิผลของนักเรียนระดับน้อย

5.1.2 ค่าพิสัยของคะแนนเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 2.79 – 3.83 หมายถึง สัมฤทธิผลของนักเรียนระดับปานกลาง

5.1.3 ค่าพิสัยของคะแนนเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 3.84 – 4.87 หมายถึง สัมฤทธิผลของนักเรียนระดับมาก

แบบสอบถามตอนที่ 2 ซึ่งวัดการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของผู้ปกครองนักเรียนและตอนที่ 3 วัดความคิดเห็นของผู้ปกครองนักเรียนเกี่ยวกับคุณลักษณะของโรงเรียนใช้เกณฑ์การแปลคะแนนของวิเชียร เกตุสิงห์ (2538 : 9) ดังนี้

5.2 แบบสอบถามตอนที่ 2 แปลความหมายระดับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียนตามเกณฑ์ดังต่อไปนี้

1.00 – 2.33 หมายถึง การมีส่วนร่วมในกิจกรรมโรงเรียน ระดับน้อย

2.34 – 3.66 หมายถึง การมีส่วนร่วมในกิจกรรมโรงเรียน ระดับปานกลาง

3.67 – 5.00 หมายถึง การมีส่วนร่วมในกิจกรรมโรงเรียน ระดับมาก

5.3 แบบสอบถามตอนที่ 3 แปลความหมายคุณลักษณะของโรงเรียนตามความคิดเห็นของผู้ปกครองนักเรียนตามเกณฑ์ดังต่อไปนี้

1.00 – 1.49 หมายถึง คุณลักษณะของโรงเรียนในระดับ ควรปรับปรุง

1.50 – 2.49 หมายถึง คุณลักษณะของโรงเรียนในระดับ พอใช้

2.50 – 3.49 หมายถึง คุณลักษณะของโรงเรียนในระดับ ปานกลาง

3.50 – 4.49 หมายถึง คุณลักษณะของโรงเรียนในระดับ ดี

4.50 – 5.00 หมายถึง คุณลักษณะของโรงเรียนในระดับ ดีมาก

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ค่าร้อยละ
2. ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$)
3. ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)
4. ความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยวิธีหาสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient)
5. ทดสอบความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างสองกลุ่ม โดยการทดสอบค่าที (t – test)
6. ทดสอบความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างสามกลุ่ม โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One - way ANOVA) ถ้าพบความแตกต่าง ทำการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยระหว่างกลุ่มเป็นรายคู่ ด้วยวิธีการทดสอบของเชฟเฟ (Scheffe Method)

7. หาความสัมพันธ์ตามความมุ่งหมายข้อ 3 โดยการวิเคราะห์สหสัมพันธ์พหุคูณ (Multiple Correlation)

8. หาตัวแปรที่สามารถทำนายคุณลักษณะของโรงเรียนตามความมุ่งหมายข้อ 4 โดยการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแต่ละขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis)

บทที่ 4
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในบทนี้เป็นการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ในการวิจัยเรื่อง การศึกษาตัวแปรที่สัมพันธ์กับคุณลักษณะของโรงเรียนคาทอลิก ในสังฆมณฑลราชบุรีตามความคิดเห็นของผู้ปกครอง ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์ในการวิเคราะห์และนำเสนอข้อมูล ดังนี้

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

N	แทน จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง
$\overline{X}$	แทน ค่าเฉลี่ย
S.D	แทน ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
t	แทน ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาใน t – test
F	แทน ค่าสถิติในการพิจารณา ใน One – Way ANOVA
SS	แทน ค่าผลรวมกำลังสองของคะแนน (Sum of Squares)
MS	แทน ค่าเฉลี่ยผลรวมกำลังสองของคะแนน (Mean Squares)
df	แทน ระดับชั้นแห่งความเป็นอิสระ (Degrees of Freedom)
R	แทน ค่าสหสัมพันธ์พหุคูณ (Multiple Correlation)
R^2	แทน ค่ากำลังสองของ R (R Square)
B	แทน ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอย (Regression Coefficient) ในรูปของคะแนนดิบ
SE	แทน ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของค่าสัมประสิทธิ์ถดถอย
Beta	แทน ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยในรูปของคะแนนมาตรฐาน
t	แทน ค่า t ที่ได้จากการทดสอบนัยสำคัญของตัวพยากรณ์แต่ละตัว
*	แทน มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้แบ่งการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น 5 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 วิเคราะห์ตัวแปรต้นที่ใช้ในการวิจัย โดยการ

1.1 วิเคราะห์จำนวนแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมา

1.2 วิเคราะห์ข้อมูลส่วนตัวเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม โดยจำแนกตามประเภทโรงเรียน ระดับชั้นของนักเรียนในปกครอง และเขตที่อยู่อาศัย

1.3 วิเคราะห์เพื่อจำแนกสถานภาพของผู้ปกครองตามสัมฤทธิผลของนักเรียนเป็นระดับน้อย ระดับปานกลาง ระดับมาก

1.4 วิเคราะห์เพื่อจำแนกสถานภาพของผู้ปกครองนักเรียนตามการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียนเป็นระดับน้อย ระดับปานกลาง ระดับมาก

ตอนที่ 2 วิเคราะห์ตามจุดมุ่งหมายของการวิจัยข้อที่ 1 คุณลักษณะของโรงเรียนเอกชนคาทอลิกในสังฆมณฑลราชบุรีโดยรวมและเป็นรายด้าน 5 ด้าน คือ ด้านวิชาการ ด้านบุคลากร ด้านอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม ด้านกิจการนักเรียน และด้านความสัมพันธ์กับชุมชน ตามความคิดเห็นของผู้ปกครอง

ตอนที่ 3 วิเคราะห์ตามจุดมุ่งหมายของการวิจัยข้อที่ 2 เพื่อเปรียบเทียบคุณลักษณะของโรงเรียนเอกชนคาทอลิกในสังฆมณฑลราชบุรีโดยรวมและรายด้าน 5 ด้านคือ ด้านวิชาการ ด้านบุคลากร ด้านอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม ด้านกิจการนักเรียน และด้านความสัมพันธ์กับชุมชน ตามความคิดเห็นของผู้ปกครอง จำแนกตามประเภทโรงเรียน สัมฤทธิผลของนักเรียน ระดับชั้นของนักเรียนในปกครอง เขตที่อยู่อาศัย และการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียน

ตอนที่ 4 วิเคราะห์ตามจุดมุ่งหมายข้อที่ 3 ความสัมพันธ์ระหว่างประเภทโรงเรียน สัมฤทธิผลของนักเรียน ระดับชั้นของนักเรียนในปกครอง เขตที่อยู่อาศัย และการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียน กับคุณลักษณะของโรงเรียนเอกชนคาทอลิก ในสังฆมณฑลราชบุรีโดยรวมและรายด้าน 5 ด้าน

ตอนที่ 5 การวิเคราะห์ตามจุดมุ่งหมายข้อ 4 หาตัวแปรที่สามารถทำนายคุณลักษณะของโรงเรียนเอกชนคาทอลิกในสังฆมณฑลราชบุรีโดยรวมและรายด้าน 5 ด้าน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับดังนี้

ตอนที่ 1 วิเคราะห์ตัวแปรต้นที่นำมาใช้ในการวิจัย โดยการ

1.1 วิเคราะห์จำนวนแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมา ดังแสดงในตาราง 2

ตาราง 2 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างผู้ตอบแบบสอบถามที่รับกลับคืนมา

กลุ่มตัวอย่าง	จำนวนที่ส่งไป	จำนวนที่รับคืน	ร้อยละ
โรงเรียนนารีวิทยา	298	279	93.62
โรงเรียนนารีวุฒิ	235	225	95.74
โรงเรียนเซนต์โยเซฟเพชรบุรี	250	226	90.40
โรงเรียนสารสิทธิ์พิทยาลัย	265	246	92.83
รวม	1,048	976	93.13

จากตาราง 2 กลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามกลับคืนมาคิดเป็นร้อยละ 93.13 โดยได้รับกลับคืนจากโรงเรียนนารีวุฒิมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 95.74

1.2 วิเคราะห์ข้อมูลส่วนตัวเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม โดยจำแนกตามประเภทโรงเรียน ระดับชั้นของนักเรียนในปกครอง และเขตที่อยู่อาศัย ดังตาราง 3

ตาราง 3 สถานภาพของผู้ปกครองที่ตอบแบบสอบถามจำแนกตาม ประเภทโรงเรียน ระดับชั้นของนักเรียนในปกครอง เขตที่อยู่อาศัย

สถานภาพ	จำนวน	ร้อยละ
1. ประเภทโรงเรียน		
โรงเรียนชาย	246	25.2
โรงเรียนหญิง	225	23.1
โรงเรียนสหศึกษา	505	51.7
รวม	976	100.0
2. ระดับชั้นของนักเรียนในปกครอง		
ระดับก่อนประถมศึกษา	181	18.5
ระดับประถมศึกษา	528	54.1
ระดับมัธยมศึกษา	267	27.4
รวม	976	100.0
3. เขตที่อยู่อาศัย		
เขตในเมือง	466	47.7
เขตชนบท	510	52.3
รวม	976	100.0

จากตาราง 3 แสดงว่าผู้ปกครองนักเรียนที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นผู้ปกครองที่นักเรียนอยู่ในโรงเรียนสหศึกษาร้อยละ 51.7 รองลงมาอยู่โรงเรียนชายและโรงเรียนหญิงร้อยละ 25.2 และ 23.1 ตามลำดับ ส่วนระดับชั้นของนักเรียนในปกครองส่วนใหญ่อยู่ในระดับประถมศึกษา ร้อยละ 54.1 รองลงมาระดับมัธยมศึกษา และระดับก่อนประถมศึกษา ร้อยละ 27.4 และ 18.5 ตามลำดับ สำหรับเขตที่อยู่อาศัย อยู่ในเขตชนบท ร้อยละ 52.3 อยู่เขตในเมือง ร้อยละ 47.7

1.3 วิเคราะห์เพื่อจำแนกสถานภาพของผู้ปกครองตามสัมฤทธิผลของนักเรียนเป็นระดับน้อย ระดับปานกลาง ระดับมาก

วิเคราะห์โดยการนำค่าเฉลี่ยที่ได้จากแบบสอบถามผู้ปกครองด้านสัมฤทธิผลของนักเรียน โดยการหาค่าพิสัยของคะแนนเฉลี่ย 4.87 - 1.73 = 3.14 นำไปแบ่งเป็น 3 ระดับได้ดังนี้

1.73 - 2.78	สัมฤทธิผลของนักเรียน ระดับน้อย
2.79 - 3.83	สัมฤทธิผลของนักเรียน ระดับปานกลาง
3.84 - 4.87	สัมฤทธิผลของนักเรียน ระดับมาก

1.4 วิเคราะห์เพื่อจัดระดับของผู้ปกครองนักเรียนที่มีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียน โดยจำแนกเป็นระดับน้อย ระดับปานกลาง ระดับมาก ตามเกณฑ์ดังนี้

1.00 - 2.33	หมายถึงการมีส่วนร่วมในกิจกรรมโรงเรียนระดับน้อย
2.34 - 3.66	หมายถึงการมีส่วนร่วมในกิจกรรมโรงเรียนระดับปานกลาง
3.67 - 5.00	หมายถึงการมีส่วนร่วมในกิจกรรมโรงเรียนระดับมาก

ตาราง 4 สถานภาพของผู้ปกครองนักเรียนที่ตอบแบบสอบถามจำแนกตาม สัมฤทธิผลของนักเรียนและการมีส่วนรวมในกิจกรรมของโรงเรียน

สถานภาพ	จำนวน	ร้อยละ
4. สัมฤทธิผลของนักเรียน		
ระดับน้อย	91	9.3
ระดับปานกลาง	739	75.7
ระดับมาก	146	15.0
รวม	976	100.0
5. การมีส่วนรวมในกิจกรรมโรงเรียน		
ระดับน้อย	157	16.1
ระดับปานกลาง	707	72.4
ระดับมาก	112	11.5
รวม	976	100.0

จากตาราง 4 แสดงว่าผู้ปกครองนักเรียนที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ เป็นผู้ปกครองที่นักเรียนมีสัมฤทธิผลระดับปานกลาง ร้อยละ 75.7 รองลงมาระดับมาก และระดับน้อย ร้อยละ 15.0 และ 9.3 ตามลำดับ ส่วนการมีส่วนร่วมในกิจกรรมโรงเรียนส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง ร้อยละ 72.4 รองลงมาระดับน้อยและระดับมาก ร้อยละ 16.1 และ 11.5 ตามลำดับ

ตอนที่ 2 วิเคราะห์ตามจุดมุ่งหมายของการวิจัยข้อที่ 1 คุณลักษณะของโรงเรียนเอกชนคาทอลิกในสังฆมณฑลราชบุรีโดยรวมและเป็นรายด้าน 5 ด้านคือ ด้านวิชาการ ด้านบุคลากร ด้านอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม ด้านกิจการนักเรียน และด้านความสัมพันธ์กับชุมชน ตามความคิดเห็นของผู้ปกครอง ด้วยการหาค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ดังแสดงในตาราง 5 - 10

ตาราง 5 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของความคิดเห็นของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อคุณลักษณะของโรงเรียนเอกชนคาทอลิกในสังฆมณฑลราชบุรี จำแนกรายด้าน และโดยรวม

คุณลักษณะของโรงเรียน	$\overline{X}$	S.D.	ระดับ
1. ด้านวิชาการ	393	.59	ดี
2. ด้านบุคลากร	3.92	.62	ดี
3. ด้านอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม	3.86	.69	ดี
4. ด้านกิจการนักเรียน	4.05	.60	ดี
5. ด้านความสัมพันธ์กับชุมชน	3.76	.62	ดี
รวม	3.91	.51	ดี

จากตาราง 5 แสดงว่าผู้ปกครองนักเรียนมีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะของโรงเรียนโดยรวมอยู่ในระดับดี ($\overline{X}$ = 3.91, S.D. =.51) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ผู้ปกครองมีความคิดเห็นในระดับดีทุกด้าน โดยด้านกิจการนักเรียนมีค่าเฉลี่ยสูงเป็นอันดับแรก ($\overline{X}$ = 4.05, S.D. = . 60) รองลงมาคือ ด้านวิชาการ ด้านบุคลากร ด้านอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม และด้านความสัมพันธ์กับชุมชน ตามลำดับ

ตาราง 6 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของความคิดเห็นของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อคุณลักษณะของโรงเรียนเอกชนคาทอลิกในสังฆมณฑลราชบุรี ด้านวิชาการ จำแนกรายข้อ

ข้อ	คุณลักษณะของโรงเรียน	$\overline{X}$	S.D.	ระดับ
	ด้านวิชาการ			
1.	การจัดหลักสูตรและแผนการเรียนหลากหลายเหมาะสมกับวัยและความสามารถของนักเรียนของท่าน	3.71	.77	ดี
2.	การจัดสื่อและอุปกรณ์การเรียนการสอนของทางโรงเรียนทันสมัย	3.93	.80	ดี
3.	การสอนให้นักเรียนมีความรู้คู่คุณธรรม	4.09	.80	ดี
4.	การส่งเสริมความสามารถพิเศษทางวิชาการของนักเรียน *(เช่น มีชมรมทางวิชาการต่างๆ การให้ความสำคัญกับวิชาภาษาอังกฤษ คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ภาษาไทย)*	4.02	.82	ดี
5.	การรายงานผลการเรียน และความประพฤติของนักเรียนให้ผู้ปกครองทราบ	4.01	.81	ดี
6.	การพัฒนาส่งเสริม ความรู้ ความสามารถและการแสดงออกของนักเรียน	3.90	.79	ดี
7.	การสอนให้นักเรียนมีความรู้พื้นฐานที่จะใช้ในการศึกษาต่อชั้นสูง หรือประกอบอาชีพได้	3.88	.80	ดี
8.	การวัดผลประเมินผลการเรียน	3.91	.73	ดี
	รวม	3.93	.59	ดี

จากตาราง 6 แสดงว่า ความคิดเห็นของผู้ปกครองที่มีต่อคุณลักษณะของโรงเรียนด้านวิชาการโดยรวมอยู่ในระดับดี ($\overline{X}$ = 3.93, S.D. = .59) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าความคิดเห็นของผู้ปกครองที่มีต่อคุณลักษณะของโรงเรียน ด้านวิชาการอยู่ในระดับดีทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 2 อันดับแรก คือ ข้อ 3 การสอนให้นักเรียนมีความรู้คู่คุณธรรม ($\overline{X}$ = 4.09, S.D. = .80) และข้อ 4 การส่งเสริมความสามารถพิเศษทางวิชาการของนักเรียน ($\overline{X}$ = 4.02, S.D. = .82) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ย 2 อันดับสุดท้ายคือ ข้อ 1 การจัดหลักสูตรและแผนการเรียนหลากหลายเหมาะสมกับวัยและความสามารถของนักเรียน ($\overline{X}$ = 3.71, S.D. = .77) และข้อ 7 การสอนให้นักเรียนมีความรู้พื้นฐานที่จะใช้ในการศึกษาต่อชั้นสูงหรือประกอบอาชีพได้ ($\overline{X}$ = 3.88, S.D. = .80)

ตาราง 7 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของความคิดเห็นของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อคุณลักษณะของโรงเรียนเอกชนคาทอลิกในสังฆมณฑลราชบุรี ด้านบุคลากร จำแนกรายข้อ

ข้อ	คุณลักษณะของโรงเรียน	$\overline{X}$	S.D.	ระดับ
	ด้านบุคลากร			
9.	ผู้บริหารของโรงเรียนมีความเป็นผู้นำ	4.08	.78	ดี
10.	ครูโรงเรียนนี้เป็นแบบอย่างที่ดีในด้านความประพฤติ	3.93	.85	ดี
11.	ผู้บริหาร ครู และเจ้าหน้าที่มีบุคลิกลักษณะเหมาะสมกับตำแหน่ง	3.93	.76	ดี
12.	ผู้บริหาร ครู และเจ้าหน้าที่ทุกฝ่ายเอาใจใส่ดูแลนักเรียนของท่านด้วยความรัก ใจดี มีเมตตา	3.97	.81	ดี
13.	ครูอุทิศตนในการสอนและการอบรม	3.80	.81	ดี
14.	ครูมีเทคนิคการสอนหลากหลาย *(เช่น ให้นักเรียนทำการค้นคว้า ทำรายงาน ทำโครงงาน)*	3.84	.79	ดี
15.	ครูให้การต้อนรับผู้ปกครองด้วยอัธยาศัยที่ดี	4.07	.77	ดี
16.	ครูให้ความรักต่อนักเรียนเท่าเทียมกัน	3.76	.86	ดี
	รวม	3.92	.62	ดี

จากตาราง 7 แสดงว่า ความคิดเห็นของผู้ปกครองที่มีต่อคุณลักษณะของโรงเรียนด้านบุคลากร โดยรวมอยู่ในระดับดี ($\overline{X}$ = 3.92, S.D. = .62) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าความคิดเห็นของผู้ปกครองที่มีต่อคุณลักษณะของโรงเรียน ด้านบุคลากรอยู่ในระดับ ดี ทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 2 อันดับแรก คือข้อ 9 ผู้บริหารของโรงเรียนมีความเป็นผู้นำ ($\overline{X}$ = 4.08, S.D.= .78) และข้อ 15 ครูให้การต้อนรับผู้ปกครองด้วยอัธยาศัยที่ดี ($\overline{X}$ = 4.07, S.D. = .77) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ย 2 อันดับสุดท้าย คือข้อ 16 ครูให้ความรักต่อนักเรียนเท่าเทียมกัน ($\overline{X}$ = 3.76, S.D. =.86) และข้อ 13 ครูอุทิศตนในการสอนและการอบรม ($\overline{X}$ = 3.80, S.D. =.81)

ตาราง 8 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของความคิดเห็นของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อคุณลักษณะของโรงเรียนเอกชนคาทอลิกในสังฆมณฑลราชบุรี ด้านอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม จำแนกรายข้อ

ข้อ	คุณลักษณะของโรงเรียน	$\overline{X}$	S.D.	ระดับ
	ด้านอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม			
17.	บริเวณโรงเรียนเพียงพอสำหรับนักเรียนพักผ่อนและทำกิจกรรมต่างๆ	3.62	1.06	ดี
18.	บริเวณโรงเรียนร่มรื่น เหมาะสมมีบรรยากาศเอื้อต่อการเป็นสถานศึกษา	3.76	.95	ดี
19.	ความเหมาะสมของสถานที่ตั้งและสภาพแวดล้อมของโรงเรียน	3.70	.92	ดี
20.	ความเหมาะสมของสภาพอาคารเรียน ห้องเรียน	3.90	.81	ดี
21.	ความสะอาดของบริเวณโรงเรียน อาคารเรียน	4.11	.78	ดี
22.	การตกแต่งบริเวณโรงเรียนน่าพึงพอใจแก่ผู้มาติดต่อหรือเยี่ยมเยียน	4.03	.81	ดี
23.	อุปกรณ์สนับสนุนการเรียน อยู่ในสภาพดีและทันสมัย	3.93	.86	ดี
	รวม	3.86	.69	ดี

จากตาราง 8 แสดงว่า ความคิดเห็นของผู้ปกครองที่มีต่อคุณลักษณะของโรงเรียนด้านอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมโดยรวมอยู่ในระดับดี ($\overline{X}$ = 3.86, S.D. = .69) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ความคิดเห็นของผู้ปกครองที่มีต่อคุณลักษณะของโรงเรียน ด้านอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมอยู่ในระดับดีทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 2 อันดับแรก คือ ข้อ 21 ความสะอาดของบริเวณโรงเรียน อาคารเรียน ($\overline{X}$ = 4.11, S.D. = .78) และข้อ 22 การตกแต่งบริเวณโรงเรียนน่าพึงพอใจแก่ผู้มาติดต่อหรือเยี่ยมเยียน ($\overline{X}$ = 4.03, S.D. = .81) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ย 2 อันดับสุดท้ายคือ ข้อ17 บริเวณโรงเรียนเพียงพอสำหรับนักเรียนพักผ่อนและทำกิจกรรมต่างๆ ($\overline{X}$ = 3.62, S.D. = 1.06) และข้อ 19 ความเหมาะสมของสถานที่ตั้งและสภาพแวดล้อมของโรงเรียน ($\overline{X}$ = 3.70, S.D. = .92)

ตาราง 9 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของความคิดเห็นของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อคุณลักษณะของโรงเรียนเอกชนคาทอลิกในสังฆมณฑลราชบุรี ด้านกิจการนักเรียน จำแนกรายข้อ

ข้อ	คุณลักษณะของโรงเรียน	$\overline{X}$	S.D.	ระดับ
	ด้านกิจการนักเรียน			
24.	การดูแลเอาใจใส่ระเบียบวินัยของนักเรียน (*เช่น การแต่งกาย การเข้าเรียน*)	4.12	.81	ดี
25.	การจัดกิจกรรมส่งเสริมด้านคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียน	4.09	.77	ดี
26.	การเข้มงวดกวดขันเกี่ยวกับความประพฤติและกิริยามารยาทของนักเรียน	3.99	.84	ดี
27.	การดูและเอาใจใส่ในด้านความปลอดภัยให้กับนักเรียน	4.02	.82	ดี
28.	การให้คำปรึกษาของครูในด้านต่างๆ แก่นักเรียน	3.83	.79	ดี
29.	การยกย่องให้กำลังใจและประกาศเผยแพร่เกียรติคุณของนักเรียนที่ประพฤติดี	4.12	.77	ดี
30.	การป้องกันยาเสพติดของโรงเรียน	4.18	.79	ดี
31.	การจัดบริการด้านสุขภาพอนามัยแก่นักเรียน	4.01	.81	ดี
	รวม	4.05	.60	ดี

จากตาราง 9 แสดงว่า ความคิดเห็นของผู้ปกครองที่มีต่อคุณลักษณะของโรงเรียนด้านกิจการนักเรียนโดยรวมอยู่ในระดับดี ($\overline{X}$ = 4.05, S.D. = .60) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ความคิดเห็นของผู้ปกครองที่มีต่อคุณลักษณะของโรงเรียน ด้านกิจการนักเรียนอยู่ในระดับดีทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 2 อันดับแรก คือ ข้อ 30 การป้องกันยาเสพติดของโรงเรียน ($\overline{X}$ = 4.18, S.D. = .79) และข้อ 29 การยกย่องให้กำลังใจและประกาศเผยแพร่เกียรติคุณของนักเรียนที่ประพฤติดี ($\overline{X}$ = 4.12, S.D. = .77) ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากับข้อ 24 การดูแลเอาใจใส่ระเบียบวินัยของนักเรียน ($\overline{X}$ = 4.12, S.D. = .81) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ย 2 อันดับสุดท้ายคือ ข้อ 28 การให้คำปรึกษาของครูในด้านต่างๆแก่นักเรียน ($\overline{X}$ = 3.83, S.D. = .79) และข้อ 26 การเข้มงวดกวดขันเกี่ยวกับความประพฤติและกิริยามารยาทของนักเรียน ($\overline{X}$ = 3.99, S.D. = .84)

ตาราง 10 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของความคิดเห็นของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อคุณลักษณะของโรงเรียนเอกชนคาทอลิกในสังฆมณฑลราชบุรี ด้านความสัมพันธ์กับชุมชน จำแนกรายข้อ

ข้อ	คุณลักษณะของโรงเรียน	$\overline{X}$	S.D.	ระดับ
	ด้านความสัมพันธ์กับชุมชน			
32.	โรงเรียนให้ความร่วมมือกับผู้ปกครองและชุมชน	3.88	.78	ดี
33.	โรงเรียนมีการรายงานข่าวสารความเคลื่อนไหวของโรงเรียนให้ผู้ปกครองรับทราบ	3.89	.87	ดี
34.	โรงเรียนรับฟังความคิดเห็นของผู้ปกครอง ศิษย์เก่า ชุมชน	3.78	.82	ดี
35.	โรงเรียนให้ความช่วยเหลือและช่วยบรรเทาความเดือดร้อนของผู้ปกครอง ศิษย์เก่า และชุมชน	3.64	.82	ดี
36.	โรงเรียนได้รับความร่วมมือจากผู้ปกครองในการพัฒนาโรงเรียน	3.71	.75	ดี
37.	โรงเรียนเป็นสื่อกลางในการจัดกิจกรรมเพื่อช่วยเหลือชุมชน	3.70	.80	ดี
38.	โรงเรียนร่วมมือกับชุมชนให้ใช้อาคาร สถานที่ ในการจัดกิจกรรมต่างๆ	3.59	.87	ดี
39.	โรงเรียนอำนวยความสะดวกแก่ผู้ปกครอง ศิษย์เก่า และชุมชนในการติดต่อกับโรงเรียน	3.89	.80	ดี
	รวม	3.76	.62	ดี

จากตาราง 10 แสดงว่า ความคิดเห็นของผู้ปกครองที่มีต่อคุณลักษณะของโรงเรียนด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนโดยรวมอยู่ในระดับดี ($\overline{X}$ = 3.76, S.D. = .62) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ความคิดเห็นของผู้ปกครองที่มีต่อคุณลักษณะของโรงเรียน ด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนอยู่ในระดับดีทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 2 อันดับแรก คือ ข้อ 39 โรงเรียนอำนวยความสะดวกแก่ผู้ปกครอง ศิษย์เก่า และชุมชนในการติดต่อกับโรงเรียน ($\overline{X}$ = 3.89, S.D. = .80) และข้อ 33 โรงเรียนมีการรายงานข่าวสารความเคลื่อนไหวของโรงเรียนให้ผู้ปกครองรับทราบ ($\overline{X}$ = 3.89, S.D. = .87) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ย 2 อันดับสุดท้ายคือ ข้อ 38 โรงเรียนร่วมมือกับชุมชนให้ใช้อาคาร สถานที่ ในการจัดกิจกรรมต่างๆ ($\overline{X}$ = 3.59, S.D. = .87) และข้อ 35 โรงเรียนให้ความช่วยเหลือและช่วยบรรเทาความเดือดร้อนของผู้ปกครอง ศิษย์เก่า และชุมชน ($\overline{X}$ = 3.64, S.D. = .82)

ตอนที่ 3 วิเคราะห์ตามจุดมุ่งหมายของการวิจัยข้อที่ 2 เพื่อเปรียบเทียบคุณลักษณะของโรงเรียนเอกชนคาทอลิกในสังฆมณฑลราชบุรีโดยรวมและรายด้าน 5 ด้านคือ ด้านวิชาการ ด้านบุคลากร ด้านอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม ด้านกิจการนักเรียน และด้านความสัมพันธ์กับชุมชน ตามความคิดเห็นของผู้ปกครอง จำแนกตามประเภทโรงเรียน สัมฤทธิผลของนักเรียน ระดับชั้นของนักเรียนในปกครอง เขตที่อยู่อาศัย และการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียน

3.1 วิเคราะห์เพื่อเปรียบเทียบคุณลักษณะของโรงเรียนเอกชนคาทอลิกในสังฆมณฑลราชบุรีโดยรวม และเป็นรายด้าน 5 ด้าน คือ ด้านวิชาการ ด้านบุคลากร ด้านอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม ด้านกิจการนักเรียน และด้านความสัมพันธ์กับชุมชน ตามความคิดเห็นของผู้ปกครองจำแนกตามเขตที่อยู่อาศัย โดยใช้ t - test ดังตาราง 11

ตาราง 11 เปรียบเทียบคุณลักษณะของโรงเรียนเอกชนคาทอลิกในสังฆมณฑลราชบุรีโดยรวม และเป็นรายด้าน 5 ด้าน

คุณลักษณะของโรงเรียน	เขตในเมือง (N=466)		เขตชนบท (N=510)		ค่า t
	$\overline{X}$	S.D	$\overline{X}$	S.D	
ด้านวิชาการ	3.93	0.55	3.94	0.62	-.411
ด้านบุคลากร	3.90	0.62	3.94	0.62	-1.067
ด้านอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม	3.89	0.66	3.84	0.71	1.248
ด้านกิจการนักเรียน	4.05	0.61	4.04	0.58	.342
ด้านความสัมพันธ์กับชุมชน	3.74	0.63	3.78	0.62	-.816
รวม	3.90	0.51	3.91	0.52	-.182

จากตาราง 11 แสดงว่า ผู้ปกครองนักเรียนที่อยู่ในเขตที่อยู่อาศัยแตกต่างกัน คืออยู่เขตในเมือง และเขตชนบท มีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะของโรงเรียนเอกชนคาทอลิกในสังฆมณฑลราชบุรี โดยรวม และเป็นรายด้าน 5 ไม่แตกต่างกัน

3.2 วิเคราะห์ เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ปกครอง ที่มีต่อคุณลักษณะของโรงเรียนเอกชนคาทอลิกในสังฆมณฑลราชบุรีโดยรวม และเป็นรายด้าน 5 ด้าน คือ ด้านวิชาการ ด้านบุคลากร ด้านอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม ด้านกิจการนักเรียน และด้านความสัมพันธ์กับชุมชน ตามประเภทโรงเรียน ระดับชั้น สัมฤทธิผลของนักเรียน และการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียน โดยใช้ One - Way ANOVA ดังแสดงในตาราง 12

ตาราง 12 เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ปกครองที่มีต่อคุณลักษณะของโรงเรียนเอกชนคาทอลิกในสังฆมณฑลราชบุรีโดยรวม และเป็นรายด้าน 5 ด้าน จำแนกตามประเภทโรงเรียน

คุณลักษณะของโรงเรียน	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ด้านวิชาการ	ระหว่างกลุ่ม	2	.010	0.005	.014
	ภายในกลุ่ม	973	335.664	.345	
	รวม	975	335.674		
ด้านบุคลากร	ระหว่างกลุ่ม	2	1.503	.751	1.950
	ภายในกลุ่ม	973	374.884	.385	
	รวม	975	376.387		
ด้านอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม	ระหว่างกลุ่ม	2	2.690	1.345	2.866
	ภายในกลุ่ม	973	456.550	.469	
	รวม	975	459.240		
ด้านกิจการนักเรียน	ระหว่างกลุ่ม	2	.048	.024	.067
	ภายในกลุ่ม	973	346.567	.356	
	รวม	975	346.614		
ด้านความสัมพันธ์กับชุมชน	ระหว่างกลุ่ม	2	2.567	1.283	3.348*
	ภายในกลุ่ม	973	372.992	.383	
	รวม	975	375.559		
รวมทุกด้าน	ระหว่างกลุ่ม	2	.074	.037	.139
	ภายในกลุ่ม	973	258.004	.265	
	รวม	975	258.077		

* นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 12 แสดงว่า ผู้ปกครองที่นักเรียนอยู่ในประเภทโรงเรียนแตกต่างกัน คือ อยู่ในโรงเรียนชาย โรงเรียนหญิง และโรงเรียนสหศึกษา มีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะของโรงเรียนโดยรวมและรายด้าน 5 ด้าน คือ ด้านวิชาการ ด้านบุคลากร ด้านอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม ด้านกิจการนักเรียน และด้านความสัมพันธ์กับชุมชน ไม่แตกต่างกันยกเว้นด้านความสัมพันธ์กับชุมชน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 05 จึงทดสอบความแตกต่างระหว่างกลุ่มเป็นรายคู่ โดยการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ย ด้วยวิธีการทดสอบของเชฟเฟ ผลดังตาราง 13

ตาราง 13 เปรียบเทียบความความคิดเห็นของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อคุณลักษณะของโรงเรียนเอกชนคาทอลิกในสังฆมณฑลราชบุรี ด้านความสัมพันธ์กับชุมชนเป็นรายคู่ ระหว่างผู้ปกครองที่มีนักเรียนในประเภทโรงเรียนต่างกัน

ประเภทโรงเรียน		โรงเรียนชาย	โรงเรียนหญิง	โรงเรียนสหศึกษา
	$\overline{X}$	3.8460	3.7511	3.7220
โรงเรียนชาย	3.8460	-	.0949	.1240*
โรงเรียนหญิง	3.7511		-	.0291
โรงเรียนสหศึกษา	3.7220			-

* นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.5

จากตาราง 13 แสดงว่าผู้ปกครองที่มีนักเรียนในโรงเรียนชายกับโรงเรียนสหศึกษามีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะของโรงเรียนด้านความสัมพันธ์ชุมชนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้ปกครองที่มีนักเรียนในโรงเรียนชาย มีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะของโรงเรียนดีกว่าผู้ปกครองที่มีนักเรียนในโรงเรียนสหศึกษา ส่วนคู่อื่นๆ ไม่แตกต่างกัน

ตาราง 14 เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ปกครองที่มีต่อคุณลักษณะของโรงเรียนเอกชนคาทอลิกในสังฆมณฑลราชบุรีโดยรวม และเป็นรายด้าน 5 ด้าน จำแนกตามสัมฤทธิผลของนักเรียน

คุณลักษณะของโรงเรียน	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ด้านวิชาการ	ระหว่างกลุ่ม	2	22.112	11.056	34.307*
	ภายในกลุ่ม	973	313.562	.322	
	รวม	975	335.674		
ด้านบุคลากร	ระหว่างกลุ่ม	2	21.955	10.978	30.136*
	ภายในกลุ่ม	973	354.432	.364	
	รวม	975	376.387		
ด้านอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม	ระหว่างกลุ่ม	2	13.018	6.509	14.193*
	ภายในกลุ่ม	973	446.221	.459	
	รวม	975	459.240		
ด้านกิจการนักเรียน	ระหว่างกลุ่ม	2	23.266	11.633	35.005*
	ภายในกลุ่ม	973	323.348	.332	
	รวม	975	346.614		
ด้านความสัมพันธ์กับชุมชน	ระหว่างกลุ่ม	2	13.062	6.531	17.530*
	ภายในกลุ่ม	973	362.497	.373	
	รวม	975	375.559		
รวมทุกด้าน	ระหว่างกลุ่ม	2	18.107	9.053	36.708*
	ภายในกลุ่ม	973	239.971	.247	
	รวม	975	258.077		

* นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 14 แสดงว่า ผู้ปกครองที่นักเรียนมีสัมฤทธิผลทางการเรียนแตกต่างกัน คือสัมฤทธิผลทางการเรียนในระดับน้อย ระดับปานกลาง และระดับมาก มีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะของโรงเรียนโดยรวม และเป็นรายด้าน 5 ด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงทดสอบความแตกต่างระหว่างกลุ่มเป็นรายคู่ โดยการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ย ด้วยวิธีการทดสอบของเชฟเฟ ผลดังตาราง 15 - 20

ตาราง 15 เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อคุณลักษณะของโรงเรียนเอกชนคาทอลิกในสังฆมณฑลราชบุรี ด้านวิชาการ เป็นรายคู่ระหว่างผู้ปกครองที่นักเรียนมีสัมฤทธิผลทางการเรียนต่างกัน

สัมฤทธิผลของนักเรียน		ระดับน้อย	ระดับปานกลาง	ระดับมาก
	$\overline{X}$	3.6621	3.9044	4.2517
ระดับน้อย	3.6621	-	.2423*	.5896*
ระดับปานกลาง	3.9044		-	.3473*
ระดับมาก	4.2517			-

* นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 15 แสดงว่าผู้ปกครองที่นักเรียนมีสัมฤทธิผลทางการเรียนระดับน้อยกับระดับปานกลาง ระดับน้อยกับระดับมาก และระดับปานกลางกับระดับมาก มีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะของโรงเรียนด้านวิชาการแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้ปกครองที่นักเรียนมีสัมฤทธิผลทางการเรียนระดับมาก มีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะของโรงเรียนด้านวิชาการ ดีกว่าผู้ปกครองที่นักเรียนมีสัมฤทธิผลทางการเรียน ระดับปานกลางและระดับน้อย และผู้ปกครองที่นักเรียนมีสัมฤทธิผลทางการเรียนระดับปานกลางมีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะของโรงเรียนด้านวิชาการ ดีกว่าผู้ปกครองที่นักเรียนมีสัมฤทธิผลทางการเรียนระดับน้อย

ตาราง 16 เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อคุณลักษณะของโรงเรียนเอกชนคาทอลิกในสังฆมณฑลราชบุรี ด้านบุคลากร เป็นรายคู่ระหว่างผู้ปกครองที่นักเรียนมีสัมฤทธิผลทางการเรียนต่างกัน

สัมฤทธิผลของนักเรียน		ระดับน้อย	ระดับปานกลาง	ระดับมาก
	$\overline{X}$	3.5440	3.9195	4.1695
ระดับน้อย	3.5440	-	.3755*	.6255*
ระดับปานกลาง	3.9195		-	.2500*
ระดับมาก	4.1695			-

* นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 16 แสดงว่าผู้ปกครองที่นักเรียนมีสัมฤทธิผลทางการเรียนระดับน้อยกับระดับปานกลาง ระดับน้อยกับระดับมาก และระดับปานกลางกับระดับมาก มีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะของโรงเรียน ด้านบุคลากรแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้ปกครองที่นักเรียนมีสัมฤทธิผลทางการเรียนระดับมาก มีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะของ

โรงเรียนด้านบุคลากร ดีกว่าผู้ปกครองที่นักเรียนมีสัมฤทธิผลทางการเรียนระดับปานกลางและระดับน้อย และผู้ปกครองที่นักเรียนมีสัมฤทธิผลทางการเรียนระดับปานกลางมีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะของโรงเรียน ด้านบุคลากร ดีกว่าผู้ปกครองที่นักเรียนมีสัมฤทธิผลทางการเรียนระดับน้อย

ตาราง 17 เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อคุณลักษณะของโรงเรียนเอกชนคาทอลิกในสังฆมณฑลราชบุรี ด้านอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม เป็นรายคู่ระหว่างผู้ปกครองที่นักเรียนมีสัมฤทธิผลทางการเรียนต่างกัน

สัมฤทธิผลของนักเรียน		ระดับน้อย	ระดับปานกลาง	ระดับมาก
	$\overline{X}$	3.6593	3.8407	4.1096
ระดับน้อย	3.6593	-	.1814*	.4503*
ระดับปานกลาง	3.8407		-	.2689*
ระดับมาก	4.1096			-

* นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 17 แสดงว่าผู้ปกครองที่นักเรียนมีสัมฤทธิผลทางการเรียนระดับน้อยกับระดับปานกลาง ระดับน้อยกับระดับมาก และระดับปานกลางกับระดับมาก มีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะของโรงเรียนด้านอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 โดย ผู้ปกครองที่นักเรียนมีสัมฤทธิผลทางการเรียนระดับมาก มีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะของโรงเรียนด้านอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมดีกว่าผู้ปกครองที่นักเรียนมีสัมฤทธิผลทางการเรียนระดับปานกลาง และระดับน้อย และผู้ปกครองที่นักเรียนมีสัมฤทธิผลทางการเรียนระดับปานกลาง มีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะของโรงเรียนด้านอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมดีกว่าผู้ปกครองที่นักเรียนมีสัมฤทธิผลทางการเรียนระดับน้อย

ตาราง 18 เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อคุณลักษณะของโรงเรียนเอกชนคาทอลิกในสังฆมณฑลราชบุรี ด้านกิจการนักเรียน เป็นรายคู่ระหว่างผู้ปกครองที่นักเรียนมีสัมฤทธิผลทางการเรียนต่างกัน

สัมฤทธิผลของนักเรียน		ระดับน้อย	ระดับปานกลาง	ระดับมาก
	$\overline{X}$	3.6538	4.0435	4.2979
ระดับน้อย	3.6538	-	.3897*	.6441*
ระดับปานกลาง	4.0435		-	.2544*
ระดับมาก	4.2979			-

* นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 18 แสดงว่าผู้ปกครองที่นักเรียนมีสัมฤทธิผลทางการเรียนระดับน้อยกับระดับปานกลาง ระดับน้อยกับระดับมาก และระดับปานกลางกับระดับมาก มีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะของโรงเรียนด้านกิจการนักเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 โดยผู้ปกครองที่นักเรียนมีสัมฤทธิผลทางการเรียน ระดับมาก มีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะของโรงเรียนด้านกิจการนักเรียน ดีกว่าผู้ปกครองที่นักเรียนมีสัมฤทธิผลทางการเรียนระดับปานกลางและระดับน้อย และผู้ปกครองที่นักเรียนมีสัมฤทธิผลทางการเรียนระดับปานกลางมีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะของโรงเรียนด้านกิจการนักเรียนดีกว่าผู้ปกครองที่นักเรียนมีสัมฤทธิผลทางการเรียนระดับน้อย

ตาราง 19 เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ปกครองนักเรียนเป็นที่มีต่อคุณลักษณะของโรงเรียนเอกชนคาทอลิกในสังฆมณฑลราชบุรี ด้านความสัมพันธ์กับชุมชน เป็นรายคู่ ระหว่างผู้ปกครองที่นักเรียนมีสัมฤทธิผลทางการเรียนต่างกัน

สัมฤทธิผลของนักเรียน		ระดับน้อย	ระดับปานกลาง	ระดับมาก
	$\overline{X}$	3.4973	3.7500	3.9743
ระดับน้อย	3.4973	-	.2527*	.4770*
ระดับปานกลาง	3.7500		-	.2243*
ระดับมาก	3.9743			-

* นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 19 แสดงว่าผู้ปกครองที่นักเรียนมีสัมฤทธิผลทางการเรียน ระดับน้อยกับระดับปานกลาง ระดับน้อยกับระดับมาก และระดับปานกลางกับระดับมาก มีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะของโรงเรียนด้านความสัมพันธ์กับชุมชน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 โดยผู้ปกครองที่นักเรียนมีสัมฤทธิผลทางการเรียนระดับมาก มีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะของโรงเรียนด้านความสัมพันธ์กับชุมชน ดีกว่าผู้ปกครองที่นักเรียนมีสัมฤทธิผลทางการเรียนระดับปานกลาง และระดับน้อย และผู้ปกครองที่นักเรียนมีสัมฤทธิผลทางการเรียนระดับปานกลาง มีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะของโรงเรียนด้านสัมพันธ์กับชุมชนดีกว่าผู้ปกครองที่นักเรียนมีสัมฤทธิผลทางการเรียนระดับน้อย

ตาราง 20 เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อคุณลักษณะของโรงเรียนเอกชนคาทอลิกในสังฆมณฑลราชบุรี โดยรวมทุกด้าน เป็นรายคู่ ระหว่างผู้ปกครองที่นักเรียนมีสัมฤทธิผลทางการเรียนต่างกัน

สัมฤทธิผลของนักเรียน		ระดับน้อย	ระดับปานกลาง	ระดับมาก
	$\overline{X}$	3.6019	3.8929	4.1619
ระดับน้อย	3.6019	-	.2910*	.5600*
ระดับปานกลาง	3.8929		-	.2690*
ระดับมาก	4.1619			-

* นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 20 แสดงว่าผู้ปกครองที่นักเรียนมีสัมฤทธิผลทางการเรียนระดับน้อยกับระดับปานกลาง ระดับน้อยกับระดับมาก และระดับปานกลางกับระดับมาก มีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะของโรงเรียนโดยรวมทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้ปกครองที่นักเรียนมีสัมฤทธิผลทางการเรียนระดับมาก มีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะของโรงเรียนโดยรวมทุกด้าน ดีกว่าผู้ปกครองที่นักเรียนมีสัมฤทธิผลทางการเรียนระดับปานกลางและระดับน้อย

ตาราง 21 เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ปกครองที่มีต่อคุณลักษณะของโรงเรียนเอกชนคาทอลิกในสังฆมณฑลราชบุรีโดยรวม และเป็นรายด้าน 5 ด้าน จำแนกตามระดับชั้นของนักเรียนในปกครอง

คุณลักษณะของโรงเรียน	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ด้านวิชาการ	ระหว่างกลุ่ม	2	.191	0.096	.278
	ภายในกลุ่ม	973	335.483	.345	
	รวม	975	335.674		
ด้านบุคลากร	ระหว่างกลุ่ม	2	1.557	.778	2.020
	ภายในกลุ่ม	973	374.830	.385	
	รวม	975	376.387		
ด้านอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม	ระหว่างกลุ่ม	2	1.849	.924	1.967
	ภายในกลุ่ม	973	457.391	.470	
	รวม	975	459.240		
ด้านกิจการนักเรียน	ระหว่างกลุ่ม	2	.614	.307	.864
	ภายในกลุ่ม	973	346.000	.356	
	รวม	975	346.614		
ด้านความสัมพันธ์กับชุมชน	ระหว่างกลุ่ม	2	.168	.084	.218
	ภายในกลุ่ม	973	375.391	.386	
	รวม	975	375.559		
รวมทุกด้าน	ระหว่างกลุ่ม	2	.132	.066	.250
	ภายในกลุ่ม	973	257.945	.265	
	รวม	975	258.077		

จากตาราง 21 แสดงว่า ผู้ปกครองที่นักเรียนในปกครองอยู่ในระดับชั้นแตกต่างกัน คืออยู่ในระดับชั้นก่อนประถมศึกษา ระดับประถมศึกษา และระดับมัธยมศึกษา มีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะของโรงเรียน โดยรวม และเป็นรายด้าน 5 ด้าน ไม่แตกต่างกัน

ตาราง 22 เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ปกครองที่มีต่อคุณลักษณะของโรงเรียนเอกชนคาทอลิกในสังฆมณฑลราชบุรีโดยรวม และเป็นรายด้าน 5 ด้าน จำแนกตามการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียน

คุณลักษณะของโรงเรียน	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ด้านวิชาการ	ระหว่างกลุ่ม	2	17.898	8.9496	27.401*
	ภายในกลุ่ม	973	317.776	.327	
	รวม	975	335.674		
ด้านบุคลากร	ระหว่างกลุ่ม	2	8.502	4.251	11.243*
	ภายในกลุ่ม	973	367.885	.378	
	รวม	975	376.387		
ด้านอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม	ระหว่างกลุ่ม	2	26.389	13.194	29.660*
	ภายในกลุ่ม	973	432.851	.445	
	รวม	975	459.240		
ด้านกิจการนักเรียน	ระหว่างกลุ่ม	2	16.137	8.068	23.755*
	ภายในกลุ่ม	973	330.477	.340	
	รวม	975	346.614		
ด้านความสัมพันธ์กับชุมชน	ระหว่างกลุ่ม	2	21.480	10.740	29.513*
	ภายในกลุ่ม	973	354.079	.364	
	รวม	975	375.559		
รวมทุกด้าน	ระหว่างกลุ่ม	2	16.077	8.038	32.319*
	ภายในกลุ่ม	973	242.000	.249	
	รวม	975	258.077		

* นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 22 แสดงว่า ผู้ปกครองนักเรียนที่มีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียนแตกต่างกัน คือ การมีส่วนรวมในกิจกรรมของโรงเรียนในระดับน้อย ระดับปานกลาง และระดับมาก มีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะของโรงเรียนโดยรวม และเป็นรายด้าน 5 ด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงทดสอบความแตกต่างระหว่างกลุ่มเป็นรายคู่ โดยการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ย ด้วยวิธีการทดสอบของ เชฟเฟ ผลดังตาราง 23 - 28

ตาราง 23 เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ปกครองนักเรียน ที่มีต่อคุณลักษณะของโรงเรียนเอกชนคาทอลิกในสังฆมณฑลราชบุรี ด้านวิชาการ เป็นรายคู่ ระหว่างผู้ปกครองนักเรียนที่มีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียนต่างกัน

การมีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียน		ระดับน้อย	ระดับปานกลาง	ระดับมาก
	$\overline{X}$	3.7134	3.9348	4.2366
ระดับน้อย	3.7134	-	.2214*	.5232*
ระดับปานกลาง	3.9348		-	.3018*
ระดับมาก	4.2366			-

* นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 23 แสดงว่าผู้ปกครองนักเรียนที่มีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียนระดับน้อยกับระดับปานกลาง ระดับน้อยกับระดับมาก และระดับปานกลางกับระดับมาก มีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะของโรงเรียนด้านวิชาการแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้ปกครองนักเรียนที่มีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียนระดับมาก มีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะของโรงเรียนด้านวิชาการ ดีกว่าผู้ปกครองนักเรียนที่มีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียนระดับปานกลางและระดับน้อย ผู้ปกครองนักเรียนที่มีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียนระดับปานกลาง มีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะของโรงเรียนด้านวิชาการ ดีกว่าผู้ปกครองนักเรียนที่มีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียนระดับน้อย

ตาราง 24 เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ปกครองนักเรียน ที่มีต่อคุณลักษณะของโรงเรียนเอกชนคาทอลิกในสังฆมณฑลราชบุรี ด้านบุคลากร เป็นรายคู่ ระหว่างผู้ปกครองนักเรียนที่มีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียนต่างกัน

การมีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียน		ระดับน้อย	ระดับปานกลาง	ระดับมาก
	$\overline{X}$	3.8033	3.9109	4.1574
ระดับน้อย	3.8033	-	.1076*	.3541*
ระดับปานกลาง	3.9109		-	.2465*
ระดับมาก	4.1574			-

* นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 24 แสดงว่าผู้ปกครองนักเรียนที่มีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียน ระดับน้อยกับระดับปานกลาง ระดับน้อยกับระดับมาก และระดับปานกลางกับระดับมาก มีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะของโรงเรียน ด้านบุคลากรแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดย ผู้ปกครองนักเรียนที่มีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียนระดับมาก มีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะของโรงเรียน ด้านบุคลากร ดีกว่าผู้ปกครองนักเรียนที่มีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียนระดับปานกลางและระดับน้อย และผู้ปกครองนักเรียนที่มีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียนระดับปานกลาง มีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะของโรงเรียนเอกชนคาทอลิก ในสังฆมณฑลราชบุรีด้านบุคลากร ดีกว่าผู้ปกครองนักเรียนที่มีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียนระดับน้อย

ตาราง 25 เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ปกครองนักที่มีต่อคุณลักษณะของโรงเรียนเอกชนคาทอลิกในสังฆมณฑลราชบุรี ด้านอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม เป็นรายคู่ ระหว่างผู้ปกครองนักเรียนที่มีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียนต่างกัน

การมีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียน		ระดับน้อย	ระดับปานกลาง	ระดับมาก
	$\overline{X}$	3.5114	3.9071	4.0867
ระดับน้อย	3.5114	-	.3957*	.5753*
ระดับปานกลาง	3.9071		-	.1796*
ระดับมาก	4.0867			-

* นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 25 แสดงว่าผู้ปกครองนักเรียนที่มีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียน ระดับน้อยกับระดับปานกลาง ระดับน้อยกับระดับมาก และระดับปานกลางกับระดับมาก มีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะของโรงเรียน ด้านอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้ปกครองนักเรียนที่มีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียน ระดับมาก มีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะของโรงเรียน ด้านอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม ดีกว่าผู้ปกครองนักเรียนที่มีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียน ระดับปานกลางและระดับน้อย ผู้ปกครองนักเรียนที่มีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียนระดับปานกลาง มีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะของโรงเรียน ด้านอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม ดีกว่าผู้ปกครองนักเรียนที่มีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียน ระดับน้อย

ตาราง 26 เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อคุณลักษณะของโรงเรียนเอกชนคาทอลิกในสังฆมณฑลราชบุรี ด้านกิจการนักเรียน เป็นรายคู่ ระหว่างผู้ปกครองนักเรียนที่มีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียนต่างกัน

การมีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียน		ระดับน้อย	ระดับปานกลาง	ระดับมาก
	$\overline{X}$	3.9268	4.0168	4.3906
ระดับน้อย	3.9268	-	.0900	.4638*
ระดับปานกลาง	4.0168		-	.3738*
ระดับมาก	4.3906			-

* นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 26 แสดงว่าผู้ปกครองนักเรียนที่มีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียน ระดับน้อยกับระดับมาก และระดับปานกลางกับระดับมาก มีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะของโรงเรียนด้านกิจการนักเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้ปกครองนักเรียนที่มีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียนระดับมาก มีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะของโรงเรียนด้านกิจการนักเรียน ดีกว่าผู้ปกครองนักเรียนที่มีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียนระดับปานกลาง ส่วนผู้ปกครองนักเรียนที่มีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียนระดับน้อยกับระดับปานกลางมีความเห็นไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 27 เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อคุณลักษณะของโรงเรียนเอกชนคาทอลิกในสังฆมณฑลราชบุรี ด้านความสัมพันธ์กับชุมชน เป็นรายคู่ระหว่างผู้ปกครองนักเรียนที่มีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียนต่างกัน

การมีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียน		ระดับน้อย	ระดับปานกลาง	ระดับมาก
	$\overline{X}$	3.5151	3.7624	4.0882
ระดับน้อย	3.5151	-	.2472*	.5730*
ระดับปานกลาง	3.7624		-	.3258*
ระดับมาก	4.0882			-

* นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 27 แสดงว่าผู้ปกครองนักเรียนที่มีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียนระดับน้อยกับระดับปานกลาง ระดับน้อยกับระดับมาก และระดับปานกลางกับระดับมาก มีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะของโรงเรียน ด้านความสัมพันธ์กับชุมชนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้ปกครองนักเรียนที่มีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียนระดับมาก มีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะของโรงเรียนด้านความสัมพันธ์กับชุมชน ดีกว่าผู้ปกครองนักเรียนที่มีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียนระดับปานกลางและระดับน้อย ผู้ปกครองนักเรียนที่มีส่วนร่วมในกิจกรรมของ โรงเรียนระดับปานกลาง มีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะของโรงเรียนด้านความสัมพันธ์กับชุมชน ดีกว่าผู้ปกครองนักเรียนที่มีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียนระดับน้อย

ตาราง 28 เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อคุณลักษณะของโรงเรียนเอกชนคาทอลิกในสังฆมณฑลราชบุรี โดยรวมทุกด้าน เป็นรายคู่ ระหว่างผู้ปกครองนักเรียนที่มีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียนต่างกัน

การมีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียน		ระดับน้อย	ระดับปานกลาง	ระดับมาก
	$\overline{X}$	3.6987	3.9064	4.1946
ระดับน้อย	3.6987	-	.2077*	.4959*
ระดับปานกลาง	3.9064		-	.2882*
ระดับมาก	4.1946			-

* นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 28 แสดงว่าผู้ปกครองนักเรียนที่มีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียนระดับน้อยกับระดับปานกลาง ระดับน้อยกับระดับมาก และระดับปานกลางกับระดับมาก มีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะของโรงเรียน โดยรวมทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้ปกครองนักเรียนที่มีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียนระดับมาก มีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะของโรงเรียน โดยรวมทุกด้าน ดีกว่าผู้ปกครองนักเรียนที่มีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียนระดับปานกลางและระดับน้อย และผู้ปกครองนักเรียนที่มีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียนระดับปานกลาง มีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะของโรงเรียนดีกว่าผู้ปกครองนักเรียนที่มีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียนระดับน้อย

ตอนที่ 4 วิเคราะห์ตามจุดมุ่งหมายข้อที่ 3 ความสัมพันธ์ระหว่างประเภทโรงเรียน สัมฤทธิผลของนักเรียน ระดับชั้นของนักเรียนในปกครอง เขตที่อยู่อาศัย และการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียนกับคุณลักษณะของโรงเรียนเอกชนคาทอลิกในสังฆมณฑลราชบุรีรายด้าน 5 ด้าน ผลปรากฏในตาราง 29

ตาราง 29 ความสัมพันธ์ระหว่างประเภทโรงเรียน สัมฤทธิผลของนักเรียน ระดับชั้นของนักเรียนในปกครอง เขตที่อยู่อาศัย และการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียนกับคุณลักษณะของโรงเรียนเอกชนคาทอลิกในสังฆมณฑลราชบุรี โดยภาพรวมและรายด้าน 5 ด้าน

ตัวแปร คุณลักษณะของโรงเรียน	ประเภทโรงเรียน	สัมฤทธิผลของนักเรียน	ระดับชั้นของนักเรียน	เขตที่อยู่อาศัย	การมีส่วนร่วม
ด้านวิชาการ	-.001	.254*	-.039	.013	.229*
ด้านบุคลากร	.058	.238*	-.063*	.034	.142*
ด้านอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม	.035	.166*	-.049	-.040	.229*
ด้านกิจการนักเรียน	.012	.255*	.036	-.011	.188*
ด้านความสัมพันธ์กับชุมชน	-.080*	.186*	.020	.026	.238*
โดยรวม	.006	.265*	-.018	.006	.247*

* นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 29 แสดงว่ามีตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 อยู่ 14 คู่ โดยเป็นความสัมพันธ์ในระดับต่ำ ($r < .30$) ทั้งหมด ความสัมพันธ์ในเชิงบวก 3 อันดับแรกคือ ความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะของโรงเรียนโดยรวมกับสัมฤทธิผลของนักเรียน ($r = .265$) คุณลักษณะของโรงเรียนด้านกิจการนักเรียนกับสัมฤทธิผลของนักเรียน ($r = .255$) และคุณลักษณะของโรงเรียนด้านวิชาการกับสัมฤทธิผลของนักเรียน ($r = .254$) ความสัมพันธ์ในเชิงลบ 2 คู่ คือ ประเภทโรงเรียนกับด้านความสัมพันธ์กับชุมชน ($r = -.080$) และ ระดับชั้นของนักเรียนกับด้านบุคลากร ($r = -.063$)

ตอนที่ 5 การวิเคราะห์ตามจุดมุ่งหมายข้อ 4 หาตัวแปรที่สามารถทำนายคุณลักษณะของโรงเรียนเอกชนคาทอลิกในสังฆมณฑลราชบุรี

ตาราง 30 ตัวแปรที่มีนัยสำคัญในการทำนายคุณลักษณะของโรงเรียนเอกชนคาทอลิกในสังฆมณฑลราชบุรี

ตัวแปร	B	SE	R	R^2	R^2 เพิ่ม	Beta	t
สัมฤทธิผลของนักเรียน	.228	.033	.265	.070	.069	.217	6.936*
การมีส่วนร่วม	.190	.031	.325	.105	.103	.194	6.192*
ค่าคงที่	3.065						

* นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 30 แสดงว่าตัวแปรที่ทำนายคุณลักษณะของโรงเรียนได้อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 มี 2 ตัวแปร โดยตัวแปรสัมฤทธิผลของนักเรียนเป็นตัวทำนายที่มีอิทธิพลสูงเป็นอันดับแรก ตัวแปรการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองเป็นตัวแปรทำนายรองลงมา ตัวแปรทำนายทั้งสองร่วมกันทำนายคุณลักษณะของโรงเรียนได้ร้อยละ 10.5 ได้สมการทำนายในรูปคะแนนดิบดังนี้

คุณลักษณะของโรงเรียน = 3.065 + .228 (สัมฤทธิผลของนักเรียน) + .190 (การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง)

และสมการทำนายในรูปคะแนนมาตรฐานคือ

คุณลักษณะของโรงเรียน = .217 (สัมฤทธิผลของนักเรียน) + .194 (การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง)

ตาราง 31 ตัวแปรที่มีนัยสำคัญในการทำนายคุณลักษณะของโรงเรียนเอกชนคาทอลิกในสังฆมณฑลราชบุรี ด้านวิชาการ

ตัวแปร	B	SE	R	R^2	R^2 เพิ่ม	Beta	t
สัมฤทธิผลของ							
นักเรียน	.252	.038	.254	.064	.064	.210	6.678*
การมีส่วนร่วม	.199	.035	.306	.094	.092	.177	5.626*
ค่าคงที่	3.028						

* นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 31 แสดงว่าตัวแปรที่ทำนายคุณลักษณะของโรงเรียนด้านวิชาการได้อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 มีอยู่ 2 ตัวแปร โดยมีตัวแปรสัมฤทธิผลของนักเรียนเป็นตัวแปรทำนายที่มีอิทธิพลสูงเป็นอันดับแรก ตัวแปรการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองเป็นตัวแปรทำนายรองลงมา ตัวแปรทำนายทั้งสองคือตัวแปรสัมฤทธิผลของนักเรียน กับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองสามารถร่วมกันทำนายคุณลักษณะของโรงเรียนได้ร้อยละ 9.40 ได้สมการทำนายในรูปคะแนนดิบดังนี้

ด้านวิชาการ = 3.028 + .252 (สัมฤทธิผลของนักเรียน) + .199 (การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง)

และสมการทำนายในรูปคะแนนมาตรฐานคือ

ด้านวิชาการ = .210 (สัมฤทธิผลของนักเรียน) + .177 (การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง)

ตาราง 32 ตัวแปรที่มีนัยสำคัญในการทำนายคุณลักษณะของโรงเรียนเอกชนคาทอลิกในสังฆมณฑลราชบุรี ด้านบุคลากร

ตัวแปร	B	SE	R	R^2	R^2 เพิ่ม	Beta	t
สัมฤทธิผลของ							
นักเรียน	.285	.041	.238	.057	.056	.224	6.994*
การมีส่วนร่วม	.101	.038	.253	.064	.062	.085	2.654*
ระดับชั้น	-.075	.029	.265	.070	.068	-.081	-2.618*
ค่าคงที่	3.297						

* นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 32 แสดงว่า ตัวแปรที่ทำนายคุณลักษณะของโรงเรียนเอกชนด้านบุคลากร ได้อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 มี 3 ตัวแปร โดยมีตัวแปรสัมฤทธิผลของนักเรียนเป็นตัวแปรทำนายตัวแรกที่มีอิทธิพลสูงสุด รองลงมาคือตัวแปรการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง และระดับชั้นของนักเรียน ตัวแปรทำนายทั้ง 3 คือ ตัวแปรสัมฤทธิผลของนักเรียน ตัวแปรการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง และตัวแปรระดับชั้นของนักเรียน สามารถร่วมกันทำนายคุณลักษณะของโรงเรียนได้ร้อยละ 7.00 ได้สมการทำนายในรูปคะแนนดิบดังนี้

ด้านบุคลากร = 3.297 + .285 (สัมฤทธิผลของนักเรียน) + .101 (การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง) - .075 (ระดับชั้นของนักเรียน)

ได้สมการทำนายในรูปคะแนนมาตรฐานคือ

ด้านบุคลากร = .224 (สัมฤทธิผลของนักเรียน) + .085 (การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง) - .081 (ระดับชั้นของนักเรียน)

ตาราง 33 ตัวแปรที่มีนัยสำคัญในการทำนายคุณลักษณะของโรงเรียนเอกชนคาทอลิกในสังฆมณฑลราชบุรี ด้านอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม

ตัวแปร	B	SE	R	R^2	R^2 เพิ่ม	Beta	t
การมีส่วนร่วม	.263	.042	.229	.053	.052	.201	6.274*
สัมฤทธิผลของ							
นักเรียน	.164	.045	.256	.065	.064	.117	3.653*
ค่าคงที่	3.013						

* นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 33 แสดงว่าตัวแปรที่ทำนายคุณลักษณะของโรงเรียนด้านอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีอยู่ 2 ตัวแปร โดยมีตัวแปรการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองเป็นตัวแปรทำนายที่มีอิทธิพลสูงเป็นอันดับแรก ตัวแปรสัมฤทธิผลของนักเรียน เป็นตัวแปรทำนายรองลงมา ตัวแปรทำนายทั้งสองตัวแปรคือ ตัวแปรการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง กับตัวแปรสัมฤทธิผลของนักเรียน สามารถร่วมกันทำนายคุณลักษณะของโรงเรียนได้ร้อยละ 6.50 ได้สมการทำนายในรูปคะแนนดิบดังนี้

ด้านอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม = 3.013 + .263 (การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง) + .164 (สัมฤทธิผลของนักเรียน)

ได้สมการทำนายในรูปคะแนนมาตรฐานคือ

ด้านอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม = .201 (การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง) + .117 (สัมฤทธิผลของนักเรียน)

ตาราง 34 ตัวแปรที่มีนัยสำคัญในการทำนายคุณลักษณะของโรงเรียนเอกชนคาทอลิกในสังฆมณฑลราชบุรี ด้านกิจการนักเรียน

ตัวแปร	B	SE	R	R^2	R^2 เพิ่ม	Beta	t
สัมฤทธิผลของ							
นักเรียน	.270	.039	.255	.065	.064	.222	6.995*
การมีส่วนร่วม	.152	.036	.286	.082	.080	.134	4.219*
ค่าคงที่	3.192						

* นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 34 แสดงว่าตัวแปรที่ทำนายคุณลักษณะของโรงเรียน ด้านกิจการนักเรียนได้อย่างมีนัยสำคัญมีอยู่ 2 ตัวแปร โดยมีตัวแปรสัมฤทธิผลของนักเรียนเป็นตัวทำนายที่มีอิทธิพลเป็นอันดับแรก ตัวแปรการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองเป็นตัวแปรทำนายรองลงมา ตัวทำนายทั้งสอง คือตัวแปรสัมฤทธิผลของนักเรียน กับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองสามารถร่วมกันทำนายคุณลักษณะของโรงเรียนได้ร้อยละ 8.20 ได้สมการทำนายในรูปคะแนนดิบดังนี้

ด้านกิจการนักเรียน = 3.192 + .270 (สัมฤทธิผลของนักเรียน) + .152 (การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง)

และสมการทำนายในรูปคะแนนมาตรฐานคือ

ด้านกิจการนักเรียน = .222 (สัมฤทธิผลของนักเรียน) + .134 (การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง)

ตาราง 35 ตัวแปรที่มีนัยสำคัญในการทำนายคุณลักษณะของโรงเรียนเอกชนคาทอลิกในสังฆมณฑลราชบุรี ด้านความสัมพันธ์กับชุมชน

ตัวแปร	B	SE	R	R^2	R^2 เพิ่ม	Beta	t
การมีส่วนร่วม	.236	.038	.238	.056	.055	.199	6.274*
สัมฤทธิผลของนักเรียน	.192	.041	.272	.074	.072	.151	4.726*
ประเภทโรงเรียน	-.074	.023	.289	.083	.081	-.099	-3.190*
ค่าคงที่	3.071						

* นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 35 แสดงว่าตัวแปรที่ทำนายคุณลักษณะของโรงเรียนด้านความสัมพันธ์กับชุมชน ได้อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 มีอยู่ 3 ตัวแปร โดยมีตัวแปรการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองเป็นตัวแปรทำนายที่มีอิทธิพลสูงสุด ตัวแปรทำนายรองลงมาคือสัมฤทธิผลของนักเรียน และประเภทโรงเรียน ตามลำดับ ตัวแปรทำนายทั้งสามคือ ตัวแปรการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง สัมฤทธิผลของนักเรียน และประเภทโรงเรียน สามารถร่วมกันทำนายคุณลักษณะของโรงเรียนได้ร้อยละ 8.30 ได้สมการทำนายในรูปคะแนนดิบดังนี้

ด้านความสัมพันธ์กับชุมชน = 3.071 + .236 (การมีส่วนร่วม) + .192 (สัมฤทธิผลของนักเรียน) - .074 (ประเภทของโรงเรียน)

ได้สมการทำนายในรูปคะแนนมาตรฐานคือ

ด้านความสัมพันธ์กับชุมชน = .199 (การมีส่วนร่วม) + .151 (สัมฤทธิผลของนักเรียน) - .099 (ประเภทของโรงเรียน)

บทที่ 5
สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ในบทนี้ผู้วิจัยกล่าวถึง สังเขปความมุ่งหมาย สมมติฐาน และวิธีการศึกษาค้นคว้า สรุปผลการศึกษาค้นคว้า อภิปรายผล ข้อเสนอแนะ และข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

สังเขปความมุ่งหมาย สมมุติฐาน และวิธีการศึกษาค้นคว้า

สังเขปความมุ่งหมาย

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาและเปรียบเทียบคุณลักษณะของโรงเรียนเอกชนคาทอลิกในสังฆมณฑลราชบุรีโดยรวม และเป็นรายด้าน 5 ด้าน คือ ด้านวิชาการ ด้านบุคลากร ด้านอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม ด้านกิจการนักเรียน และด้านความสัมพันธ์กับชุมชน ตามความคิดเห็นของผู้ปกครอง จำแนกตามตัวแปรต้น คือ ประเภทโรงเรียน สัมฤทธิผลของนักเรียน ระดับชั้นของนักเรียนในปกครอง เขตที่อยู่อาศัย และการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียน. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต้นกับคุณลักษณะของโรงเรียน และเพื่อค้นหาตัวแปรที่สามารถทำนายคุณลักษณะของโรงเรียน

สมมุติฐาน

1. คุณลักษณะของโรงเรียนเอกชนคาทอลิก ในสังฆมณฑลราชบุรีโดยรวม และรายด้านตามความคิดเห็นของผู้ปกครองอยู่ในระดับปานกลาง

2. คุณลักษณะของโรงเรียนเอกชนคาทอลิก ในสังฆมณฑลราชบุรีโดยรวมและรายด้าน 5 ด้าน ตามความคิดเห็นของผู้ปกครอง จำแนกตามประเภทโรงเรียน สัมฤทธิผลของนักเรียน ระดับชั้น เขตที่อยู่อาศัย และการมีส่วนรวมในกิจกรรมของโรงเรียน แตกต่างกัน

3. ตัวแปรประเภทโรงเรียน สัมฤทธิผลของนักเรียน ระดับชั้น เขตที่อยู่อาศัย และการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียนมีความสัมพันธ์กับคุณลักษณะของโรงเรียนเอกชนคาทอลิกในสังฆมณฑลราชบุรีโดยรวมและรายด้าน 5 ด้าน

4. ตัวแปรประเภทโรงเรียน สัมฤทธิผลของนักเรียน ระดับชั้น เขตที่อยู่อาศัย และการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียนอย่างน้อย 1 ตัวแปร สามารถทำนายคุณลักษณะของโรงเรียนเอกชนคาทอลิกในสังฆมณฑลราชบุรีโดยรวมและรายด้าน 5 ด้านได้

วิธีการศึกษาค้นคว้า

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้ปกครองของนักเรียนที่เรียนอยู่ในโรงเรียนเอกชนคาทอลิก ประเภทสามัญศึกษาที่ดำเนินการโดยคณะนักบวช ในสังฆมณฑลราชบุรี ระดับก่อนประถมศึกษา ประถมศึกษา และมัธยมศึกษาตอนต้น ในปีการศึกษา 2543 จำนวน 4 โรงเรียน ซึ่งแบ่งเป็น 3 ระดับชั้น 175 ห้องเรียน ได้ผู้ปกครอง 7,917 คน โดยพิจารณาให้นักเรียน 1 คน มีผู้ปกครอง 1 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้ปกครองของนักเรียนที่เรียนในโรงเรียนเอกชนคาทอลิก 4 โรงเรียนที่ดำเนินการโดยคณะนักบวชในสังฆมณฑลราชบุรี ปีการศึกษา 2543 ได้มาโดยการสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ได้กลุ่มตัวอย่างอย่างต่ำ 367 คน แต่ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยทำการสุ่มตัวอย่างโดยสุ่มชั้นเรียนละ 1 ห้อง ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 48 ห้องเรียน แล้วสุ่มนักเรียนในแต่ละห้องร้อยละ 50 จากบัญชีเรียกชื่อประจำชั้น ได้ผู้ปกครองที่เป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน 976 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามถามที่ผู้วิจัยสร้างและพัฒนาขึ้น

ตอนที่ 1 ถามข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม แบบเลือกตอบ จำนวน 5 ข้อ และสัมฤทธิผลของนักเรียนในปกครองแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 15 ข้อ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียน แบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 15 ข้อ

ตอนที่ 3 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะของโรงเรียนใน 5 ด้าน แบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 39 ข้อ

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลใช้วิธีการทางสถิติที่คำนวณค่าต่างๆ ด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดย ใช้โปรแกรม SPSS FOR WINDOWS ดังนี้

1. หาค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของผู้ปกครองที่มีต่อคุณลักษณะของโรงเรียนเอกชนคาทอลิกในสังฆมณฑลราชบุรี โดยรวมและเป็นรายด้าน 5 ด้าน แล้วนำคะแนนเฉลี่ยที่ได้ไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์เพื่อแปลความหมาย

2. เปรียบเทียบคุณลักษณะของโรงเรียนเอกชนคาทอลิกในสังฆมณฑลราชบุรีโดยรวมและรายด้าน 5 ด้าน คือ ด้านวิชาการ ด้านบุคลากร ด้านอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม ด้านกิจการนักเรียนและด้านความสัมพันธ์กับชุมชนตามความคิดเห็นของผู้ปกครองจำแนกตามประเภทโรงเรียน สัมฤทธิผลของนักเรียน ระดับชั้นของนักเรียนในปกครอง เขตที่อยู่อาศัยและการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียน โดยการทดสอบค่าที (t-test) การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One -Way ANOVA)

3. หาความสัมพันธ์ระหว่างประเภทโรงเรียน สัมฤทธิผลของนักเรียนระดับชั้นของนักเรียนในปกครอง เขตที่อยู่อาศัย และการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียนกับคุณลักษณะของโรงเรียนเอกชนคาทอลิกในสังฆมณฑลราชบุรีโดยรวมและรายด้าน 5 ด้าน โดยการวิเคราะห์สหสัมพันธ์พหุคูณ (Multiple Correlation)

4. หาตัวแปรที่สามารถทำนายคุณลักษณะของโรงเรียนเอกชนคาทอลิกในสังฆมณฑลราชบุรี โดยการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแต่ละขั้นตอน (StepWise Multiple Regression Analysis)

สรุปผลการศึกษาค้นคว้า

จากการศึกษาค้นคว้า สรุปผลได้ดังนี้

1. การศึกษาคุณคุณลักษณะของโรงเรียนเอกชนคาทอลิกในเขตสังฆมณฑลราชบุรี โดยรวม และเป็นรายด้าน ตามความคิดเห็นของผู้ปกครอง ตามความมุ่งหมายของการวิจัย ข้อ 1 สรุปได้ว่า คุณลักษณะของโรงเรียนโดยรวม อยู่ในระดับดี เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า คุณลักษณะของโรงเรียนอยู่ในระดับดีทุกด้าน ตามลำดับค่าเฉลี่ยดังนี้ ด้านกิจการนักเรียน ด้านวิชาการ ด้านบุคลากร ด้านอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม และด้านสัมพันธ์กับชุมชน

2. การเปรียบเทียบคุณลักษณะของโรงเรียนเอกชนคาทอลิกในเขตสังฆมณฑลราชบุรี โดยรวมและเป็นรายด้าน 5 ด้าน คือ ด้านวิชาการ ด้านบุคลากร ด้านอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม ด้านกิจการนักเรียน และด้านความสัมพันธ์กับชุมชน ตามความคิดเห็นของผู้ปกครอง ตามความมุ่งหมายของการวิจัย ข้อ 2 สรุปได้ว่า

2.1 เมื่อจำแนกตามประเภทโรงเรียน คุณลักษณะของโรงเรียนโดยรวม และรายด้าน 4 ด้าน คือ ด้านวิชาการ ด้านบุคลากร ด้านอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม ด้านกิจการนักเรียน

ตามความคิดเห็นของผู้ปกครองที่นักเรียนอยู่ในประเภทโรงเรียนแตกต่างกัน คืออยู่ในโรงเรียนชาย โรงเรียนหญิง และโรงเรียนสหศึกษา ไม่แตกต่างกัน ส่วนด้านความสัมพันธ์กับชุมชน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 กล่าวคือ ผู้ปกครองนักเรียนในโรงเรียนชายมีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะของโรงเรียนด้านความสัมพันธ์กับชุมชนดีกว่าผู้ปกครองนักเรียนในโรงเรียนสหศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.2 เมื่อจำแนกตามสัมฤทธิผลของนักเรียน คุณลักษณะของโรงเรียนโดยรวม และเป็นรายด้าน 5 ด้าน คือ ด้านวิชาการ ด้านบุคลากร ด้านอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม ด้านกิจการนักเรียน และด้านความสัมพันธ์กับชุมชน ตามความเห็นของผู้ปกครองที่นักเรียนมีสัมฤทธิผลทางการเรียนระดับมาก ดีกว่าผู้ปกครองที่นักเรียนมีสัมฤทธิผลทางการเรียน ระดับปานกลาง และระดับน้อย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และคุณลักษณะของโรงเรียนทุกด้านตามความเห็นของผู้ปกครองที่นักเรียนมีสัมฤทธิผลทางการเรียนระดับปานกลางดีกว่าผู้ปกครองที่นักเรียนมีสัมฤทธิผลทางการเรียนระดับน้อย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.3 เมื่อจำแนกตามระดับชั้นของนักเรียนในปกครอง คุณลักษณะของโรงเรียน โดยรวมและเป็นรายด้าน 5 ด้าน ตามความคิดเห็นของผู้ปกครอง ไม่แตกต่างกัน

2.4 เมื่อจำแนกตามเขตที่อยู่อาศัย คุณลักษณะของโรงเรียนโดยรวม และเป็นรายด้าน 5 ด้าน ตามความคิดเห็นของผู้ปกครอง ที่มีเขตที่อยู่อาศัยแตกต่างกัน ไม่แตกต่างกัน

2.5 เมื่อจำแนกตามการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียน คุณลักษณะของโรงเรียนโดยรวม และรายด้าน 4 ด้าน คือ ด้านวิชาการ ด้านบุคลากร ด้านอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม และด้านความสัมพันธ์กับชุมชน ตามความเห็นของผู้ปกครองนักเรียนที่มีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียนระดับมาก ดีกว่าผู้ปกครองนักเรียนที่มีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียนระดับปานกลางและระดับน้อย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ส่วนคุณลักษณะของโรงเรียน ด้านกิจการนักเรียน ตามความเห็นของผู้ปกครองนักเรียนที่มีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียนระดับมาก ดีกว่าผู้ปกครองนักเรียนที่มีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียนระดับปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คุณลักษณะของโรงเรียนโดยรวม ด้านวิชาการ และรายด้าน 3 ด้าน คือ ด้านบุคลากร ด้านอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม และด้านความสัมพันธ์กับชุมชน ตามความเห็นของผู้ปกครองนักเรียนที่มีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียนระดับปานกลาง ดีกว่าผู้ปกครองนักเรียนที่มีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียนระดับน้อย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ส่วนคุณลักษณะของโรงเรียน ด้านกิจการนักเรียน ตามความเห็นของผู้ปกครองนักเรียนที่มีส่วนร่วมในกิจกรรมของระดับปานกลางกับระดับน้อยไม่แตกต่างกัน

3. ความสัมพันธ์กันระหว่างประเภทของโรงเรียน สัมฤทธิผลของนักเรียน ระดับชั้นของนักเรียนในปกครอง เขตที่อยู่อาศัย และการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียน กับคุณลักษณะของโรงเรียน มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 อยู่ 14 คู่ โดยเป็นความสัมพันธ์ในระดับต่ำทั้งหมด ความสัมพันธ์ในเชิงบวก 3 อันดับแรกคือ ความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะของโรงเรียนโดยรวมกับสัมฤทธิผลของนักเรียน คุณลักษณะของโรงเรียน ด้านกิจการนักเรียน กับสัมฤทธิผลของนักเรียน และคุณลักษณะของโรงเรียน ด้านวิชาการ กับสัมฤทธิผลของนักเรียน ความสัมพันธ์ในเชิงลบ 2 คู่ คือ ประเภทโรงเรียนกับด้านความสัมพันธ์กับชุมชน และระดับชั้นของนักเรียนกับด้านบุคลากร

4. ตัวแปรที่ทำนายคุณลักษณะของโรงเรียนโดยรวมได้อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 มี 2 ตัวแปร โดยตัวแปรสัมฤทธิผลของนักเรียนเป็นตัวทำนายที่มีอิทธิพลสูงเป็นอันดับแรก ตัวแปรการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองเป็นตัวแปรทำนายรองลงมา ตัวแปรทำนายทั้งสองร่วมกันทำนายคุณลักษณะของโรงเรียนได้ร้อยละ 10.5

ตัวแปรที่ทำนายคุณลักษณะของโรงเรียน ด้านวิชาการ ได้อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 มีอยู่ 2 ตัวแปร คือ ตัวแปรสัมฤทธิผลของนักเรียน และตัวแปรการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ตามลำดับอิทธิพล ตัวแปรทำนายทั้งสองตัวสามารถร่วมกันทำนายคุณลักษณะของโรงเรียนได้ร้อยละ 9.40

ตัวแปรที่ทำนายคุณลักษณะของโรงเรียน ด้านบุคลากร ได้อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 มีอยู่ 3 ตัวแปร คือ ตัวแปรสัมฤทธิผลของนักเรียน ตัวแปรการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง และระดับชั้นของนักเรียน ตามลำดับอิทธิพล ตัวแปรทำนายทั้งสามตัว สามารถร่วมกันทำนายคุณลักษณะของโรงเรียนได้ร้อยละ 7.00

ตัวแปรที่ทำนายคุณลักษณะของโรงเรียน ด้านอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม ได้อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 มีอยู่ 2 ตัวแปร คือ ตัวแปรการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง และตัวแปรสัมฤทธิผลของนักเรียน ตามลำดับอิทธิพล ตัวแปรทำนายทั้งสองตัวแปรสามารถร่วมกันทำนายคุณลักษณะของโรงเรียนได้ร้อยละ 6.50

ตัวแปรที่ทำนายคุณลักษณะของโรงเรียนด้านกิจการนักเรียนได้อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 05 มีอยู่ 2 ตัวแปร คือ ตัวแปรสัมฤทธิผลของนักเรียน และตัวแปรการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองตามลำดับอิทธิพล ตัวแปรทำนายทั้งสองสามารถร่วมกันทำนายคุณลักษณะของโรงเรียนได้ร้อยละ 8.20

ตัวแปรที่ทำนายคุณลักษณะของโรงเรียน ด้านความสัมพันธ์กับชุมชน ได้อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 มีอยู่ 3 ตัวแปร คือ ตัวแปรการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง สัมฤทธิผลของนักเรียน และประเภทโรงเรียน ตามลำดับอิทธิพล ตัวแปรทำนายทั้งสามสามารถร่วมกันทำนายคุณลักษณะของโรงเรียนได้ร้อยละ 8.30

อภิปรายผล

ผลจากการวิจัย ผู้วิจัยมีประเด็นสำคัญที่นำมาอภิปรายผลดังนี้

1. คุณลักษณะของโรงเรียนเอกชนคาทอลิก ในสังฆมณฑลราชบุรี มีอยู่ 2 ประการที่ควรอภิปรายผลกล่าวดังนี้คือ

1.1 ผลการวิจัยพบว่าคุณลักษณะของโรงเรียนเอกชนคาทอลิก ในสังฆมณฑลราชบุรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับดีทุกด้าน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมุติฐานข้อที่ 1 "คุณลักษณะของโรงเรียนเอกชนคาทอลิก ในสังฆมณฑลราชบุรีโดยรวม และรายด้านตามความคิดเห็นของผู้ปกครองอยู่ในระดับปานกลาง" ผลปรากฏออกมาในลักษณะเช่นนี้เพราะตั้งแต่ปีการศึกษา 2539 ถึงปัจจุบัน ได้มีการพัฒนาคุณภาพ ปรับปรุงโรงเรียนในทุกด้านเพื่อนำไปสู่มาตรฐานการศึกษา เพื่อรองรับการตรวจสอบคุณภาพตามเกณฑ์ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน ประกอบกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2542 : 22 –24) กำหนดให้การบริหารและการจัดการศึกษาทุกระดับ ประกอบด้วยระบบการประกันคุณภาพภายในและระบบการประกันคุณภาพภายนอก ให้หน่วยงานต้นสังกัด และสถานศึกษาจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และให้ถือว่าการประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษา ที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง โดยมีการจัดทำรายงานประจำปีเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและเปิดเผยต่อสาธารณชน ปัจจุบันโรงเรียนคาทอลิกหลายโรงเรียนในสังฆมณฑลราชบุรี ได้รับการประกันคุณภาพภายนอกเป็นที่เรียบร้อยแล้ว ผู้ปกครองและคนภายนอกจึงสามารถมองเห็นถึงการพัมนาคุณภาพของโรงเรียนในทุกด้าน

นอกจากนี้เมื่อเริ่มปีการศึกษาใหม่ทางโรงเรียนจัดให้มีการปฐมนิเทศผู้ปกครองนักเรียนเพื่อชี้แจงเรื่องต่าง ๆ เช่น นโยบาย กฎ ระเบียบ ข้อปฏิบัติ หลักสูตร เพื่อทำความเข้าใจให้ความรู้ แลกเปลี่ยนความคิดเห็น และข้อตกลงร่วมกันเป็นประจำทุกปี ซึ่งได้รับความสนใจและความร่วมมือจากผู้ปกครองเป็นอย่างดี และทางโรงเรียนได้มีการติดต่อสื่อสารกับผู้ปกครอง ทางจดหมายเวียน วารสารของโรงเรียน รายงานชี้แจงผลงานต่าง ๆ ที่โรงเรียนได้ดำเนินการให้ผู้ปกครองรับทราบอย่างต่อเนื่อง ทำให้ผู้ปกครองนักเรียนมีความรู้สึกที่ดีต่อโรงเรียน จึงได้รับความไว้วางใจจากผู้ปกครองที่ส่งบุตรหลานมาเรียนในโรงเรียน ประเสริฐ วิเศษกิจ (2542:61 –62) กล่าวว่า การที่โรงเรียนดำเนินการพัฒนาระบบสารสนเทศในเรื่องข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับตัวนักเรียน โดยใช้ระบบคอมพิวเตอร์ ทำให้ผู้ปกครองได้รับทราบข้อมูลข่าวสารจากทางโรงเรียนได้สะดวกรวดเร็ว และการที่โรงเรียนได้จัดประชุมชี้แจงผลงานต่าง ๆ ที่โรงเรียนได้ดำเนินการให้ผู้ปกครองทราบอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งจัดให้ผู้ปกครองได้พบกับอาจารย์ประจำชั้นและอาจารย์ผู้สอน เพื่อช่วยติดตามดูแลนักเรียนอย่างใกล้ชิด ทำให้ผู้ปกครองนักเรียนมีความรู้สึกที่ดีต่อโรงเรียน

1.2 คุณลักษณะของโรงเรียนเอกชนคาทอลิก ในสังฆมณฑลราชบุรี ในรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับดีทุกด้าน ตามลำดับค่าเฉลี่ยดังนี้ ด้านกิจการนักเรียน ด้านวิชาการ ด้านบุคลากร ด้านอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม และด้านสัมพันธ์กับชุมชน แสดงถึงความสามารถในการบริหารตามแนวทางที่สมณกระทรวงศึกษาคาทอลิก (Pro Card LAGHI. 1997 : 4 –8) ได้กล่าวถึงลักษณะของโรงเรียนคาทอลิกว่า ให้เอาใจใส่ลักษณะพื้นฐานบางประการของโรงเรียนคาทอลิกซึ่งมีความสำคัญ ถ้าต้องการให้กิจกรรมด้านการศึกษามีประสิทธิผลในพระศาสนาจักรและในสังคม โรงเรียนคาทอลิกจึงต้องปรับตัวอย่างเหมาะสมให้เข้ากับสภาพแวดล้อมของยุคสมัยที่กำลังก้าวหน้า เพื่อประโยชน์ของประเทศชาติ และพร้อมเพื่อรับใช้การพัฒนาอาณาจักรของพระเจ้าพร้อมกับการสั่งสอนและป้อนความรู้ทางสติปัญญา โดยโรงเรียนต้องคำนึงถึงการอบรมทางศีลธรรมและศาสนาด้วย

จากผลการวิจัยโครงการย่อยเรื่องผลกระทบของการศึกษาเอกชนต่อสังคมไทย (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2532 : 65-66) ก็พบว่าผู้ปกครองนักเรียน ศิษย์เก่าดีเด่น ผู้บริหารโรงเรียนและครูของโรงเรียนเอกชน มีความเห็นตรงกันว่า โรงเรียนเอกชนสามารถตอบสนองความต้องการเฉพาะของผู้ปกครองที่ส่งบุตรหลานเข้าเรียนในโรงเรียนที่มีชื่อเสีย เป็นที่ยอมรับโดยทั่วไป ในด้านการฝึกฝนอบรมคุณธรรม จรรยามารยาทและการมีคุณภาพวิชาการสูง โดยเฉพาะทางด้านภาษา คณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ ช่วยอำนวยความสะดวกให้แก่ชุมชนฐานะที่เป็นโรงเรียนใกล้บ้าน สะดวกในการเดินทางไปเรียน โรงเรียนเอกชนคุณภาพดีอยู่ในภูมิภาค ช่วยให้ผู้ปกครองไม่ต้องส่งบุตรหลานเข้ามาเรียนในกรุงเทพฯ ผลจากการวิจัยครั้งนี้พบว่าโรงเรียนเอกชนคาทอลิกในสังฆมณฑลราชบุรี ก็มีภาพลักษณ์ดังงานวิจัยที่กล่าวมาแล้วข้างต้นของโรงเรียนเอกชน

เมื่อพิจารณาในด้านวิชาการจำแนกตามรายข้ออยู่ในระดับดีทุกข้อ ข้อที่น่าสังเกตคือ "การสอนให้นักเรียนมีความรู้คู่คุณธรรม" มีคะแนนค่าเฉลี่ยสูงสุด เพราะเป็นเป้าหมายของการจัดการศึกษาของโรงเรียนคาทอลิกตามที่กล่าวมาแล้ว และ "การส่งเสริมความสามารถพิเศษทางวิชาการของนักเรียน" เห็นได้จากการที่โรงเรียนได้ส่งนักเรียนเข้าแข่งขันและประกวดด้านวิชาการ การศึกษานอกสถานที่ และการจัดนิทรรศการอยู่เสมอเพื่อให้นักเรียนได้สามารถแสดงออกตามความสามารถและความถนัดของแต่ละบุคคล

ในเรื่องบุคลากร "ผู้บริหารของโรงเรียนมีความเป็นผู้นำ" มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด อาจเป็นเพราะผู้บริหารโรงเรียนประสบความสำเร็จในการปฏิบัติงานในสายตาของผู้ปกครอง เช่น สามารถในการทำงานร่วมกับคนอื่น ซึ่งการทำงานร่วมกับคนอื่นอย่างมีความสุขนั้นต้องปฏิบัติดังนี้คือ "ทั้งเราและผู้อื่นต่างก็มีความสุข ยอมรับซึ่งกันและกัน ต่างฝ่ายต่างได้ประโยชน์ร่วมกัน" (เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์. 2525 : 176) การเป็นผู้นำของผู้บริหารมีความสำคัญ ผู้บริหารต้องเป็นทั้งผู้นำและผู้บังคับบัญชาของครูผู้สอนทั้งหมดในสถานศึกษา (ภิรมยา อินทรกำแหง. 2535 : 69 –70)

เรื่องเกี่ยวกับครู พบว่า "ครูให้การต้อนรับผู้ปกครองด้วยอัธยาศัยที่ดี" มีระดับคะแนนค่าเฉลี่ยรองลงมาจากความเป็นผู้นำของผู้บริหาร ที่เป็นดังนี้แสดงถึงผู้ปกครองพึงพอใจในการต้อนรับ การแนะนำ การแสดงออกของครูซึ่งเป็นสิ่งที่มองเห็นได้ แสดงถึงโรงเรียนเอาใจใส่ในการพัฒนาบุคลากรโดยการอบรม สัมมนา ประกอบกับครูในโรงเรียนเหล่านี้มีความขยันขันแข็งเป็นส่วนใหญ่ เป็นครูที่มีประสบการณ์อันยาวนานและเสียสละ ทุ่มเทให้กับการทำงานเป็นอย่างดียิ่ง ติดตามเอาใจใส่ดูแลนักเรียนอย่างใกล้ชิด มีการติดต่อกับผู้ปกครอง และปัจจุบันโรงเรียนเน้นครูที่มีคุณภาพตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติและการประกันคุณภาพภายในตามมาตรฐานวิชาชีพครู ดังนั้นจึงเป็นไปได้ที่ครูเหล่านี้มีบทบาทมากขึ้น ในการดูแลปกครองและการสื่อสารกับผู้ปกครองได้อย่างคล่องตัวและรวดเร็วขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของพะนอม แก้วกำเนิด (2531 : 56) ที่กล่าวถึงคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครู "รู้จักและรับผิดชอบปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ของครู ด้วยความขยัน หมั่นเพียร เป็นผู้มีน้ำใจ มีความรู้ ความสามารถในหลักสูตรจิตวิทยา มีเทคนิคการสอนมีความตั้งใจปฏิบัติหน้าที่และมีคุณธรรม น้ำใจในวิชาการ มีความมุ่งมั่นและอุดมการณ์ที่กระทำตนและทำงานเพื่อพัฒนาเยาวชนพร้อมที่จะพัฒนาตนเอง ประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีสมกับที่ได้ชื่อเป็นครู"

ด้านอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม ผลจากการวิจัยในด้านนี้อยู่ในระดับดีทุกข้อ ข้อที่ได้คะแนนค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ "ความสะอาดของบริเวณโรงเรียน อาคารเรียน" แสดงว่า โรงเรียนสะอาด สวยงาม และร่มรื่น ซึ่งสอดคล้องกับที่นพพงษ์ บุญจิตราดุลย์ (2534 : 63 - 64) กล่าวไว้ว่าเด็กที่มาโรงเรียนจะอยู่ในสภาพแวดล้อมทางบ้านต่างกัน โรงเรียนจึงเป็นสถานที่ให้การศึกษาในทางดีงาม โรงเรียนจึงต้องมีความสะอาดเรียบร้อย เป็นระเบียบ เพราะความเป็นระเบียบและสะอาดเรียบร้อยของอาคาร ห้องเรียนและบริเวณเป็นสิ่งจำเป็นที่จะให้การเรียนรู้ในด้านสุขอนามัยและความเป็นพลเมืองดีให้กับเด็ก ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยรองลงมาคือ "การตกแต่งบริเวณโรงเรียนน่าพึงพอใจแก่ผู้มาติดต่อหรือเยี่ยมเยียน" เรื่องนี้สำคัญเพราะให้ความรู้สึกที่ดีแก่ครูและนักเรียนเมื่อย่างก้าวเข้ามาบริเวณโรงเรียน ช่วยลดความเบื่อหน่ายและคลายความตึงเครียด และสามารถอำพรางบริเวณที่ไม่น่าดูได้ (สนั่น พรหมสุวรรณ. 2536 : 38)

ด้านกิจการนักเรียน ผลการวิจัยพบว่า อยู่ในระดับดีทุกข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด "การป้องกันยาเสพติดของโรงเรียน" ข้อที่ได้คะแนนรองลงมา "การยอกย่องให้กำลังใจและประกาศเผยแพร่เกียรติคุณของนักเรียนที่ประพฤติดี" และ "การดูแลเอาใจใส่ระเบียบวินัยของนักเรียน" ซึ่งทั้ง 2 ข้อหลังนี้มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน ที่เป็นดังนี้เพราะทางโรงเรียนได้ดำเนินการต่อต้านยาเสพติดอย่างจริงจังเพื่อให้เป็นโรงเรียนปลอดยาเสพติดรวมทั้งเน้นเรื่องระเบียบวินัย คุณธรรมจริยธรรม มีการปกครองดูแลนักเรียนทุกคนด้วยความเอาใจใส่ ส่งเสริมนักเรียนเก่ง สอนซ่อมเสริมนักเรียน

อ่อน เพื่อให้ทุกคนได้พัฒนาตามศักยภาพ เพราะตระหนักว่า "กิจการนักเรียนช่วยพัฒนาเยาวชนให้เป็นพลเมืองดี มีวินัยในตนเอง ซื่อสัตย์สุจริตเชื่อมั่นในตนเอง เสียสละ เห็นประโยชน์ส่วนรวมมีน้ำใจนักกีฬา ยกย่องผู้อื่น อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้ดี" (กาญจนา ศรีกาพสินธุ์. 2531 : 5 - 6)

ด้านความสัมพันธ์ชุมชน ผลการวิจัยพบว่า คุณลักษณะของโรงเรียนในด้านนี้อยู่ในระดับดีทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากันคือ "โรงเรียนอำนวยความสะดวกแก่ผู้ปกครอง ศิษย์เก่าและชุมชนในการติดต่อกับโรงเรียน" และ "โรงเรียนมีการรายงานข่าวสาร ความเคลื่อนไหวของโรงเรียนให้ผู้ปกครองรับทราบ" แสดงถึง การปฏิบัติของโรงเรียนในเรื่องดังกล่าวเป็นที่พอใจของผู้ปกครอง

โรงเรียนให้ความร่วมมือกับชุมชนโดยถือว่าเป็นส่วนหนึ่งของชุมชน ด้วยเหตุนี้ชุมชนจึงให้ความร่วมมือและให้ความช่วยเหลือโรงเรียนเป็นอย่างดี มีงานวิจัยของฮาคาเนน (Hakanen. 1975 : 6004 – A) ได้พบว่าผู้ปกครองยังขาดความรู้เกี่ยวกับความเป็นไปของโรงเรียน การขาดข้อมูลข่าวสารการติดต่อภายในชุมชน ทำให้ผู้ปกครองขาดความสัมพันธ์กับโรงเรียน และมีข้อเสนอแนะให้มีการติดต่อสื่อสารระหว่างโรงเรียนกับชุมชนให้มากกว่านี้

2. การเปรียบเทียบคุณลักษณะของโรงเรียนเอกชนคาทอลิกในเขตสังฆมณฑลราชบุรี โดยรวมและเป็นรายด้าน 5 ด้าน คือ ด้านวิชาการ ด้านบุคลากร ด้านอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม ด้านกิจการนักเรียน และด้านความสัมพันธ์กับชุมชน ตามความคิดเห็นของผู้ปกครอง ตามความมุ่งหมายของการวิจัย ข้อ 2

จากการพิจารณาผลการเปรียบเทียบคุณลักษณะของโรงเรียนโดยรวม และเป็นรายด้าน จำแนกตามตัวแปรต้น พบว่าผู้ปกครองที่นักเรียนอยู่ในประเภทโรงเรียนแตกต่างกัน คืออยู่ในโรงเรียนชาย โรงเรียนหญิง และโรงเรียนสหศึกษา มีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะของโรงเรียนไม่แตกต่างกัน ยกเว้นด้านความสัมพันธ์กับชุมชน แสดงว่าตัวแปรประเภทโรงเรียนมีผลต่อคุณลักษณะของโรงเรียนเพียงกล่าวคือผู้ปกครองที่มีนักเรียนอยู่ในโรงเรียนชายมีความเห็นต่อด้านความสัมพันธ์กับชุมชนดีกว่าผู้ปกครองที่มีนักเรียนอยู่ในโรงเรียนสหศึกษา

เมื่อพิจารณาคุณลักษณะของโรงเรียนโดยรวม และเป็นรายด้าน 5 ด้าน ได้พบว่า ผู้ปกครองที่นักเรียนมีสัมฤทธิผลทางการเรียนระดับมาก หรือผู้ปกครองที่มีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียนระดับมาก มีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะของโรงเรียนโดยรวม และเป็นรายด้านทั้ง 5 ด้านดีกว่า ผู้ปกครองที่นักเรียนมีสัมฤทธิผลทางการเรียนระดับปานกลาง และระดับน้อย และผู้ปกครองที่นักเรียนมีสัมฤทธิผลทางการเรียนระดับปานกลาง หรือมีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียนระดับปานกลาง มีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะของโรงเรียนโดยรวม และเป็นรายด้าน ดีกว่าผู้ปกครองที่

นักเรียนมีสัมฤทธิผลทางการเรียนระดับน้อย ยกเว้น ด้านกิจการนักเรียน ที่ ผู้ปกครองนักเรียนที่มีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียนระดับปานกลางกับระดับน้อยมีความเห็นไม่แตกต่างกัน

ข้อค้นพบข้างต้นแสดงให้เห็นว่า ผู้ปกครองที่นักเรียนมีสัมฤทธิผลทางการเรียนมากกว่าหรือมีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียนมากกว่าจะเห็นว่าโรงเรียนมีคุณลักษณะดีกว่าผู้ปกครองที่นักเรียนมีสัมฤทธิผลทางการเรียนน้อยกว่า หรือมีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียนน้อยกว่า เป็นข้อคิดสำหรับโรงเรียนที่จะต้องพยายามจัดการเรียนการสอนเพื่อให้ให้นักเรียนสัมฤทธิผลสูงขึ้น แม้นักเรียนที่เข้ามามีความหลากหลาย มีทั้งที่เป็นเด็กเก่งและอ่อนคละกันไป อันเนื่องจากนโยบายการช่วยเหลือของโรงเรียน อีกทั้งสัมฤทธิผลของนักเรียนในที่นี้มิได้หมายถึงด้านวิชาการ หรือคะแนนสอบเท่านั้น แต่ยังหมายรวมถึงคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนด้วย ซึ่งขึ้นอยู่กับพื้นฐานของนักเรียนตั้งแต่ก่อนเข้ามาเรียน การอบรมเลี้ยงดูจากพ่อแม่ ซึ่งมีความแตกต่างกัน ความคาดหวังของพ่อแม่และนักเรียนแต่ละคนก็มีความแตกต่างกัน ผู้ปกครองนักเรียนที่มีสัมฤทธิผลมาก ก็จะมีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะของโรงเรียนดีกว่าผู้ปกครองที่นักเรียนมีสัมฤทธิผลน้อย กรณีเช่นนี้ทำนองเดียวกับข้อค้นพบในงานวิจัยของบัญชา จันทร์รักษา (2540 : 69) ที่พบว่า การที่ผู้ปกครองนักเรียนที่มีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียนแตกต่างกัน โดยผู้ปกครองที่มีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียนระดับมาก เห็นว่าโรงเรียนจัดการศึกษามีคุณภาพดีกว่า ผู้ปกครองกลุ่มอื่นอาจเป็นเพราะว่าผู้ปกครองนักเรียนที่มีส่วนร่วมในกิจกรรมระดับมาก มีโอกาสให้การสนับสนุนด้านความคิดตัดสินใจสละแรงงานและเวลาให้โรงเรียนในการวางแผนการ กำหนดนโยบาย การร่วมแก้ปัญหาต่าง ๆ ของโรงเรียน ตลอดจนพัฒนาและสนับสนุนด้านการเงินแก่นักเรียน ซึ่งทำให้มองเห็นความเคลื่อนไหวและการพัฒนาในด้านต่าง ๆ ของโรงเรียนเป็นอย่างดี เมื่อเป็นเช่นนี้จึงเห็นว่าโรงเรียนจัดการศึกษามีคุณภาพดีกว่าผู้ปกครองที่มีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียนระดับน้อยในทุก ๆ ด้าน

เมื่อพิจารณาคุณลักษณะของโรงเรียน ตามความคิดเห็นของของผู้ปกครองที่มีนักเรียนระดับชั้นแตกต่างกัน หรือ ผู้ปกครองที่มีเขตที่อยู่อาศัยแตกต่างกัน พบว่า ไม่แตกต่างกัน แสดงว่าตัวแปรระดับชั้นของนักเรียนในปกครอง และเขตที่อยู่อาศัยของผู้ปกครองไม่มีผลต่อคุณลักษณะของโรงเรียน

3. จากการพิจารณาความสัมพันธ์กันระหว่างตัวแปรต้นกับคุณลักษณะของโรงเรียน แม้ว่าความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ.05 อยู่ 14 คู่ เป็นความสัมพันธ์ในระดับต่ำทั้งหมด แต่เมื่อพิจารณาค่าความสัมพันธ์ในเชิงบวก 3 ลำดับแรก สรุปได้ว่าตัวแปรสัมฤทธิผลของนักเรียนมีความสัมพันธ์กับคุณลักษณะของโรงเรียนโดยรวม คุณลักษณะของโรงเรียน ด้านกิจการนักเรียนและด้านวิชาการ ที่เป็นเช่นนี้น่าจะเป็นเพราะสัมฤทธิผลของนักเรียน กิจการนักเรียน และด้านวิชาการ มีความเกี่ยวเนื่องหรือส่งผลต่อกัน ซึ่งจากการพิจารณาค่าเฉลี่ยคุณลักษณะของโรงเรียนตาม

ความคิดเห็นของผู้ปกครอง ผู้ปกครองได้มีความเห็นว่าคุณลักษณะของโรงเรียนด้านกิจการนักเรียนและด้านวิชาการอยู่ในระดับดี มีค่าเฉลี่ยเป็นอันดับ 1 และ 2 ตามที่ได้กล่าวมาแล้วในตอนต้น ดังนั้น ถ้าโรงเรียนให้ความสนใจดูแลในเรื่องดังกล่าวอย่างดี ด้านอื่น ๆ ก็เกิดการพัฒนาตามมาด้วย หรือถ้าหากผู้บริหารสถานศึกษาปรับปรุงพัฒนาคุณลักษณะของโรงเรียนในทุก ๆ ด้าน ก็มีความสัมพันธ์ที่ดีกับสัมฤทธิผลของนักเรียนได้เช่นกัน

สำหรับความสัมพันธ์ในภาพรวมระหว่างตัวแปรการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของผู้ปกครองกับคุณลักษณะโรงเรียนนั้น อาจเป็นเพราะว่าโรงเรียนเป็นส่วนหนึ่งของสังคมเป็นที่ยอมรับของประชาชนในท้องถิ่น ผู้ปกครองได้ส่งบุตรหลานเข้าเรียนในโรงเรียน และมีการให้ความร่วมมือกับทางโรงเรียนในการพัฒนาด้านต่าง ๆ การที่โรงเรียนเอกชนให้บุคลากรครูทำการสอนในโรงเรียนได้โดยไม่มีเกษียณอายุนั้น ก่อให้เกิดผลดีในด้านการสร้างความสมานฉันท์แก่ศิษย์เก่าของโรงเรียนที่อยู่ต่างรุ่น ทำให้เกิดความร่วมมือ ช่วยเหลือ เป็นหนึ่งเดียวกันมากขึ้น (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2532 : 52)

4. การพิจารณาตัวแปรที่สามารถทำนายคุณลักษณะของโรงเรียน สรุปได้ว่าตัวแปรสัมฤทธิผลของนักเรียน และตัวแปรการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียนของผู้ปกครอง สามารถทำนายคุณลักษณะของโรงเรียนโดยรวม และรายด้านทั้ง 5 ด้าน คือ ด้านวิชาการ ด้านบุคลากร ด้านอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม ด้านกิจการนักเรียน และด้านความสัมพันธ์กับชุมชน ได้อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 และ ตัวแปรระดับชั้น สามารถทำนายคุณลักษณะของโรงเรียน ด้านบุคลากร และตัวแปรประเภทโรงเรียนสามารถทำนายด้านความสัมพันธ์กับชุมชน ได้อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

ข้อค้นพบดังกล่าวสนับสนุนความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสัมฤทธิผลของนักเรียน การมีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียนของผู้ปกครอง กับคุณลักษณะของโรงเรียน โดยตัวแปรต้นทั้ง 2 ดังกล่าวสามารถทำนายคุณลักษณะของโรงเรียน โรงเรียนจึงต้องตระหนักถึงตัวแปรทั้ง 2 นี้ให้มาก การที่ผู้ปกครองนักเรียนส่งบุตรธิดาเข้าศึกษาก็ต้องการให้นักเรียนมีสัมฤทธิผล หากนักเรียนมีสัมฤทธิผลสูงก็จะส่งผลต่อคุณลักษณะของโรงเรียน ถ้านักเรียนมีสัมฤทธิผลต่ำ ก็น่าจะทำนายถึงคุณลักษณะของโรงเรียนที่ไม่เป็นที่พึงปรารถนาของผู้ปกครอง

สำหรับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียนซึ่งเป็นตัวแปรที่สามารถทำนายคุณลักษณะของโรงเรียนที่สำคัญอีกตัวแปรหนึ่ง โรงเรียนควรส่งเสริมด้านนี้โดยการให้โอกาสผู้ปกครองนักเรียนเข้าไปให้ความช่วยเหลือ ประสานสัมพันธ์ ให้ความร่วมมือในกิจกรรมต่างๆ ของโรงเรียนให้มากขึ้น เพื่อให้ผู้ปกครองมีความผูกพันกับโรงเรียน มีส่วนร่วมในการพัฒนาโรงเรียน อยากส่งเสริมให้บุตรหลานได้มาเข้าเรียนในโรงเรียน และถ้าหากผู้ปกครองมีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียนมากก็อาจมีส่วนเกื้อกูลต่อคุณลักษณะของโรงเรียนตามไปด้วย

โดยสรุป คุณลักษณะที่สำคัญของโรงเรียนคาทอลิก ในสังฆมณฑลราชบุรี เช่น การสอนให้นักเรียนมีความรู้คู่คุณธรรม การส่งเสริมความสามารถพิเศษทางวิชาการของนักเรียน การรายงานผลการเรียนและความประพฤติของนักเรียนให้ผู้ปกครองทราบ ผู้บริหารของโรงเรียนมีความเป็นผู้นำ ครูให้การต้อนรับผู้ปกครองด้วยอัธยาศัยที่ดี ผู้บริหาร ครู และเจ้าหน้าที่ทุกฝ่ายเอาใจใส่ดูแลนักเรียนของท่านด้วยความรักใจดี มีเมตตา ความสะอาดของบริเวณโรงเรียน อาคารเรียน การตกแต่งบริเวณโรงเรียนน่าพึงพอใจแก่ผู้มาติดต่อหรือเยี่ยมเยียน อุปกรณ์สนับสนุนการเรียน อยู่ในสภาพดีและทันสมัย การป้องกันยาเสพติดของโรง การยกย่องให้กำลังใจและประกาศเผยแพร่เกียรติคุณของนักเรียนที่ประพฤติดี การดูแลเอาใจใส่ระเบียบวินัยของนักเรียน โรงเรียนอำนวยความสะดวกแก่ผู้ปกครอง ศิษย์เก่า และชุมชนในการติดต่อกับโรงเรียน โรงเรียนมีการรายงานข่าวสารความเคลื่อนไหวของโรงเรียนให้ผู้ปกครองรับทราบ และโรงเรียนให้ความร่วมมือกับผู้ปกครองและชุมชน

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยครั้งนี้มีข้อเสนอแนะในทางปฏิบัติและเพื่อการวิจัยดังต่อไปนี้

ข้อเสนอแนะในทางปฏิบัติ

1. สถานศึกษาคาทอลิกและสถานศึกษาของเอกชน ควรพิจารณาใช้ผลการวิจัย เป็นแนวทางในการวางแผน ปรับปรุงและส่งเสริมให้สถานศึกษามีคุณลักษณะที่ดีทั้งในด้านวิชาการ ด้านบุคลากร ด้านอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม ด้านกิจการนักเรียน และด้านความสัมพันธ์กับชุมชน

2. สถานศึกษาคาทอลิก และสถานศึกษาเอกชน ควรพิจารณาหาแนวทางพัฒนาที่หลากหลายในด้านสัมฤทธิผลของนักเรียน และการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียนและใช้เป็นปัจจัยหลักในการพัฒนาสถานศึกษา เพื่อให้สถานศึกษาเป็นที่พึงพอใจของผู้ปกครอง ทำให้สถานศึกษามีคุณลักษณะที่ดียิ่งขึ้น

3. หน่วยงานหน่วยเหนือระดับนโยบายที่มีหน้าที่เกี่ยวกับการจัดการศึกษาของสถานศึกษาเอกชนคาทอลิก ควรพิจารณาจัดทำนโยบายและแผนพัฒนาคุณลักษณะของสถานศึกษาเอกชนเป็นต้น ในด้านความสัมพันธ์กับชุมชน เพื่อทำให้ผู้ปกครองและประชาชนมีความพึงพอใจในการส่งบุตรหลานเข้ารับการศึกษาในสถานศึกษา

4. โรงเรียนเอกชนคาทอลิกที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาครั้งนี้ควรพิจาณาปรับปรุงคุณลักษณะของโรงเรียนในเรื่องที่ยังมีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าเรื่องอื่น ๆ เช่น การจัดหลักสูตรและแผนการเรียนหลากหลายเหมาะสมกับวัยและความสามารถของนักเรียนของท่าน ครูให้ความรักต่อนักเรียนเท่าเทียมกัน บริเวณโรงเรียนเพียงพอสำหรับนักเรียนพักผ่อนและทำกิจกรรมต่าง ๆ การให้คำปรึกษา

ของครูในด้านต่าง ๆ แก่นักเรียน การเข้มงวดกวดขันเกี่ยวกับความประพฤติและกิริยามารยาทของนักเรียน โรงเรียนร่วมมือกับชุมชนให้ใช้อาคารสถานที่ในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ และโรงเรียนให้ความช่วยเหลือและช่วยบรรเทาความเดือดร้อนของผู้ปกครอง ศิษย์เก่า และชุมชน

เพื่อนำไปสู่ความสำเร็จในการประกันคุณภาพการศึกษา ทั้งการประกันคุณภาพภายใน และการประกันคุณภาพจากภายนอก

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาองค์ประกอบที่ทำให้ตัวแปรสัมฤทธิผลของนักเรียนมีเพิ่มมากขึ้น ปัจจัยใดที่เป็นแรงจูงใจทำให้นักเรียนมีสัมฤทธิผลดีขึ้น มีปัจจัยอะไรบ้างที่เอื้อต่อการพัฒนาการเรียนรู้ของนักเรียน

2. ควรศึกษาลักษณะท่าทีการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองต่อกิจกรรมของโรงเรียน เรื่องของเวลาที่เหมาะสม ประเด็นที่ควรให้ความสำคัญมากที่สุดในการพัฒนาตัวแปรดังกล่าว เพื่อช่วยให้เกิดการพัฒนาเพิ่มขึ้น

3. ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อสัมฤทธิผลของนักเรียน ตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษาโดยเน้นนักเรียนเป็นสำคัญ

4. ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณลักษณะของโรงเรียนเอกชน และโรงเรียนคาทอลิกเพื่อเป็นแนวทางส่งเสริม และพัฒนาปัจจัยที่สำคัญดังกล่าว ซึ่งจะส่งผลให้โรงเรียนมีคุณลักษณะที่ดี เป็นที่พึงพอใจของผู้ปกครอง

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

กระทรวงศึกษาธิการ. (ม.ป.ป.). *คู่มือการปฏิรูปการศึกษาในแนวทางการปฏิรูปสถานศึกษาให้เป็นโรงเรียนในอุดมคติตามองค์ประกอบที่กำหนดไว้ในบัญญัติ 10 ประการ*. กรุงเทพฯ การศาสนา.

กมลวรรณ ชัยวานิชศิริ. (2536). *ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับผู้บริหารที่สัมพันธ์กับประสิทธิผลของโรงเรียนเอกชน*. ปริญญานิพนธ์ กศ.ด. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. ถ่ายเอกสาร

กาญจนา ศรีกาพสินธุ์. (2531). *การบริหารกิจการนักเรียน*. กรุงเทพฯ : ภาควิชาการบริหารการศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.

กิติ ตยัคคานนท์. (2532). *นักบริหารทันสมัย*. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ บัตเตอร์ฟลาย

กิติมา ปรีดีดิลก. (2532). *การบริหารและการนิเทศการศึกษาเบื้องต้น*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์อักษรบัณฑิต.

กู้ศักดิ์ สารกิติพันธ์. (2538). *ความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียน ศิษย์เก่า และครูที่มีต่อการบริหารโรงเรียนกรุงเทพคริสเตียนวิทยาลัย*. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. ถ่ายเอกสาร.

ไกรนุช ศิริพูล. (2531). *ความเป็นครู*. กรุงเทพฯ : วิทยาลัยครูบ้านสมเด็จเจ้าพระยา สหวิทยาลัย รัตนโกสินทร์

จรุง เข้มแข็ง. (2539). *ความคิดเห็นของนักเรียน/นักศึกษา วิทยาลัยเทคนิคหาดใหญ่ที่มีต่อการบริหารงานด้านอาคาร สถานที่และสิ่งแวดล้อมภายในสถานศึกษา วิทยาลัยเทคนิคหาดใหญ่*. สงขลา : กรมอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ.

แจ่มจันทร์ กุลวิจิตร. (2532). *พฤติกรรมการสอนของอาจารย์ที่เป็นจริงและที่คาดหวังในทัศนะของนักศึกษามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์*. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. (การอุดมศึกษา) สงขลา : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สงขลา. ถ่ายเอกสาร.

จำรัส นองมาก. (2538). *การรับรองมาตรฐานคุณภาพโรงเรียนเอกชน : แนวทางพัฒนาเพื่อเสริมบทบาทการแบ่งเบาภาระของรัฐ*. กรุงเทพฯ : การศาสนา.

ฉัฐชุลี เรืองศิริ. (2535). *ปัจจัยบางประการที่ส่งผลต่อการพัฒนาโรงเรียนมัธยมศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและอาจารย์โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาในกรุงเทพมหานคร*. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. ถ่ายเอกสาร.

ชมแข พงษ์เจริญ. (2542). *การศึกษาการมีส่วนร่วมและความคิดเห็นของผู้ปกครองที่มีต่อการปฏิบัติงานตามระเบียบของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญจังหวัดนนทบุรี.* ปริญญานิพนธ์ กศ.ม.(การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. ถ่ายเอกสาร.

ดรุณี ศรีมงคล. (2536). *การเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน กลุ่มผู้ช่วยอาจารย์ ใหญ่และหัวหน้าหมวดวิชาและครูผู้สอน เกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนคาทอลิกในประเทศไทย.* วิทยานิพนธ์ ค.ม.(การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.

ติน ปรัชญพฤทธิ์. (2533). "ภาวะผู้นำและการมีส่วนร่วม," *เอกสารการสอนชุดวิชาพฤติกรรมมนุษย์ในองค์การหน่วยที่ 11 มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.* พิมพ์ครั้งที่ 7. นนทบุรี : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

ทัศนา แสวงศักดิ์. (2539). *รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการฝึกอาชีพระยะสั้นช่างอุตสาหกรรมกรมอาชีวศึกษา.* ปริญญานิพนธ์ กศ.ด. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. ถ่ายเอกสาร

-------. (2543). *ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนและชุมชน.* (เอกสารประกอบการบรรยาย). ม.ป.พ.

ทิพเรศ ศรีนวลดี. (2543). *พฤติกรรมที่พึงประสงค์ของอาจารย์ที่สอนสาขาเลขานุการตามทัศนะ ของนักศึกษาเลขานุการ.* สารานิพนธ์ กศ.ม. (ธุรกิจศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. ถ่ายเอกสาร

ธงชัย สันติวงษ์. (2537). *องค์การและการบริหาร.* พิมพ์ครั้งที่ 9. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช.

ธีรศักดิ์ อัครบวร. (2542). *ความเป็นครู.* พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ ก.พลพิมพ์.

ธีรวุฒิ ประทุมนพรัตน์. (2534). *การบริหารกิจการนักเรียน.* กรุงเทพฯ: โอ.เอส.พริ้นติ้ง เฮ้าส์

ธนู กุลชล. (2539, สิงหาคม). "วิสัยทัศน์ชีวิตแท้ในบริบทสังคมปัจจุบัน," *การศึกษาคาทอลิกในประเทศไทย.* 27(1) : 108.

ธเนศ คิดรุ่งเรือง. (2539). *การประกันคุณภาพในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนประเภทสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร.* วิทยานิพนธ์ ศษ.ม.(การบริหารการศึกษา) นครปฐม : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร. ถ่ายเอกสาร.

นพพงษ์ บุญจิตราดุลย์. (2534). *ก้าวเข้าสู่ผู้บริหารการศึกษา* .กรุงเทพฯ : บพิธการพิมพ์.

นวลอนงค์ นวลเขียว. (2537). *การศึกษาเหตุผลการตัดสินใจส่งบุตรหลานเข้าเรียนในโรงเรียน เอกชนสายสามัญในจังหวัดปทุมธานี.* ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. ถ่ายเอกสาร.

บัญชา จันทร์รักษา. (2540). *ทัศนะของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดปทุมธานี.* ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

บุญช่วย จินดาประพันธ์. (2536). *การบริหารอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม.* กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา (ตำรา – เอกสารวิชาการ ฉบับที่ 69)

บุญเรือน หมั้นทรัพย์. (2538). *ปัจจัยที่สัมพันธ์กับประสิทธิผลการจัดการศึกษาระดับมัธยมศึกษาของโรงเรียนเอกชนคาทอลิก.* ปริญญานิพนธ์ กศ.ด. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. ถ่ายเอกสาร.

ประคอง กรรณสูต. (2538). *สถิติเพื่อการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์.* พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ประชุม โพธิกุล. (2532, พฤษภาคม). "*ปัจจัยส่งผลต่อความสำเร็จทางการบริหาร,*" มิตรครู. 31 (9) : 16

ประดิษฐ์ ว่องวารี. (2539). *อนุสรณ์อาสนวิหารแม่พระบังเกิดบางนกแขวก ฉบับสมโภช 100 ปี.* กรุงเทพฯ : บางประกอกการพิมพ์ จำกัด

ประทีป ม.โกมลมาศ. (2539). "330 ปีการศึกษาคาทอลิกในประเทศไทย : สร้างคน สร้างชาติ," ใน *24 ปี สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน : บนเส้นทางของการปฏิรูปการศึกษา.* หน้า 89 กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน กระทรวงศึกษาธิการ. กรุงเทพฯ : คุรุสภา

ประยูร ศรีประศาสน์และคณะ. (2532). *รายงานการวิจัยเรื่องผลกระทบของการศึกษาเอกชนต่อสังคมไทย.* กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์เจริญผล.

ประเสริฐ วิเศษกิจ (2542). *ศึกษาความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการจัดการศึกษาโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร(ฝ่ายมัธยม).* กรุงเทพฯ : โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร(ฝ่ายมัธยม).

ปิติพงศ์ ประเสริฐผล. (2535) *การศึกษาปฏิสัมพันธ์ระหว่างผลสัมฤทธิทางการเรียและความคาดหวังในชีวิตกับความเครียดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนปทุมคงคา.* กรุงเทพมหานคร.

ปริยาภรณ์ อัครดำรงชัย. (2541). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อความผูกพันต่อองค์การของครูโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลจันทบุรี.* วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). ชลบุรี : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา. ถ่ายเอกสาร.

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2535). *การบริหารงานวิชาการ.* กรุงเทพฯ : สหมิตรออฟเซท.

ผไทย สุทธิสุนทร. (2543, เมษายน). "บทบาทของผู้ปกครองในโรงเรียน," *สานปฏิรูป.* 3(25) : 23 – 24.

ฝ่ายการศึกษาคณะภคินีผู้รับใช้ตวงหทัยนิรมลของพระแม่มารีย์. (2542). *คู่มือครูโรงเรียนนารีวิทยา.* ม.ป.พ..

พรพรรณ คงประสิทธิ์. (2542). *บรรยากาศการทำงานตามทักศนะของบุคลากรที่มิใช่สายวิชาการ.* ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล. ถ่ายเอกสาร.

พนัส หันนาคินทร์. (2529). พิมพ์ครั้งที่ 2. *หลักการบริหารโรงเรียน.* กรุงเทพฯ : วัฒนาพานิช.

พะนอม แก้วกำเนิด. (2531). *บันทึกการนิเทศการศึกษา 2531 กรมสามัญศึกษา.* กรุงเทพฯ : จงเจริญการพิมพ์.

พินิจ สุริยะจันทร์, และคนอื่น ๆ. (2535). *คัมภีร์สอบเลื่อนทุกระดับตำแหน่ง.* กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ เจ.เอ็น.ที.

พนิจดา วีระชาติ. (2542). *การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน.* กรุงเทพฯ : โอเอส. พริ้นติ้งเฮ้าส์.

ไพศาล อานามวัฒน์. (2540, สิงหาคม) "การจัดการศึกษาคาทอลิกในสหัสวรรษที่สามสู่ความคาดหวังของแผ่นดิน," *การศึกษาคาทอลิกในประเทศไทย.* 28(8) : 239.

ภิญโญ สาธร. (2526). *หลักการบริหารการศึกษา.* พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ : คุรุสภาลาดพร้าว.

ภิรมยา อินทรกำแหง. (2534,ธันวาคม - 2535,มกราคม). "องค์ประกอบการจัดการในโรงเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ," *สารพัฒนาหลักสูตร.* 11(108) : 69-70.

มีนา อดุลย์เกษม. (2534). *ทัศนคติของผู้บริหารและครูในโรงเรียนของมูลนิธิภคินีผู้รับใช้ตวงหทัยนิรมลของพระแม่มารีย์ต่อปรัชญาการศึกษาของดอนบอสโก. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม.* (บริหารการศึกษา). สงขลา : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์. ถ่ายเอกสาร.

ยนต์ ชุ่มจิต. (2534). *ความเป็นครู.* พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.

ยุพาวดี รัชดาพรรณาธิกุล. (2540). *การสร้างแบบประเมินมาตรฐานคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษาเอกชน ในเครือคาทอลิก กรุงเทพมหานคร.* ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. (การวัดผลการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย

ศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

ยืนยง จิรัฏฐิติกาล. (2538). *ความคาดหวังของผู้ปกครองนักเรียนในการนำบุตรหลานเข้าเรียน ในโรงเรียนประถมศึกษาของโรงเรียนเอกชนจังหวัดลพบุรี.* วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. ถ่ายเอกสาร

รุ่ง แก้วแดง. (2541). *ปฏิวัติการศึกษาไทย.* พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ : พิฆเณศ พริ้นท์ติ้ง เซ็นเตอร์ จำกัด.

โรงเรียนเซนต์โยเซฟเพชรบุรี. (ม.ป.ป.). *ปรัชญาการศึกษา.* (แผ่นพับ). ม.ป.พ. ถ่ายเอกสาร.

โรงเรียนนารีวิทยา. (ม.ป.ป.). *คู่มือนักเรียน-ผู้ปกครอง.* กรุงเทพฯ : บางประกอกการพิมพ์.

โรงเรียนนารีวุฒิ. (ม.ป.ป.). *คู่มือนักเรียนโรงเรียนนารีวุฒิ.* ม.ป.พ. ถ่ายเอกสาร.

โรงเรียนสารสิทธิ์พิทยาลัย. (2540). *ธรรมนูญ พ.ศ.2540 - 2542.* ม.ป.พ. ถ่ายเอกสาร.

เริงชัย หมื่นชนะ. (2534). *มนุษยสัมพันธ์สำหรับครู.* กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.

วรรณภา อิทธิไมย์ยะ. (2537). *รายงานการวิจัยเรื่องความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการบริหารงานอาคารถสานที่ สิ่งแวดล้อม การจัดสวัสดิการและบริการของวิทยาลัยอาชีวศึกษาภูเก็ต.* ภูเก็ต : งานวิจัยและพัฒนาวิทยาลัยอาชีวศึกษาภูเก็ต.

วันทนา เมืองจันทร์. (2542). *วิสัยทัศน์ของผู้บริหารการศึกษา.* กรุงเทพฯ : วันทิพย์.

วัลลภ กันทรัพย์. (2533). *ข้อคิดเบื้องต้นในการสอนและการสอบ.* กรุงเทพฯ : กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ

วัลลภ สุวรรณดีรี และคณะ. (2541). *รายงานการวิจัยประกอบร่างพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ....ประเด็นการศึกษาเอกชน.* กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.

วาภรณ์ นพคุณทอง. (2538). *ความคาดหวังของผู้ปกครองเกี่ยวกับการจัดการศึกษาโรงเรียนเอกชน ระดับประถมศึกษาเขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (การบริหารการศึกษา).* กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.

วิจิตร วรุตบางกูร และสุพิชญา ธีระกุล. (2520). *การบริหารโรงเรียนและการนิเทศการศึกษาเบื้องต้น.* สมุทรปราการ : ขนิษฐาการพิมพ์.

วิชิต ทองนุ้ย, และคนอื่นๆ. (2529, ตุลาคม – ธันวาคม). "การวิเคราะห์พฤติกรรมการบริหารและผลงานของผู้บริหารดีเด่นโรงเรียนประถม," *การวิจัยทางการศึกษา.* 16 (4) : 20 – 29.

วิชัย ตันศิริ. (2542). *โฉมหน้าการศึกษาไทยในอนาคต : แนวคิดสู่การปฏิรูปในพระราชบัญญัติการศึกษา.* พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

วิชัย วงษ์ใหญ่. (2542). *กระบวนทัศน์ใหม่ : การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาศักยภาพของบุคคล.* พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ เอส.อาร์.

วิทยา ปานะบุตร และวิสิทธิ์ โรจน์พจนรัตน์. (2538). *ความรู้รอบตัวฉบับสมบูรณ์.* กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์พัฒนาศึกษา.

วิทยากร เชียงกูล. (2542). *รายงานสภาวะการศึกษาไทยปี 2541 : วิกฤติและโอกาสในการปฏิรูปการศึกษาและสังคมไทย.* พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ. : อัมรินทร์ พริ้นติ้ง แอนด์ พับบลิชชิ่ง จำกัด.

วินัย เกษมเศรษฐ. (2532). "การบริหารงานวิชาการ," *นโยบายและหลักการปฏิบัติงาน.* กรุงเทพฯ : หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา.

วิศิษฐ์ ศรีวิชัยรัตน์ และปรีชา เมธาวัสรภาคย์. (2543). *การจัดการศึกษาเอกชนคาทอลิก.* กรุงเทพฯ : ม.ป.พ.

วิเชียร เกตุสิงห์. (2538, กุมภาพันธ์ - มีนาคม). "ค่าเฉลี่ยกับการแปลความหมาย : เรื่องง่าย ๆ ที่บางครั้งก็พลาดได้," *ข่าวสารวิจัยการศึกษา.* 18 (3) : 8 –11.

วีระ สุภากิจ. (2540). *การบริหารงานวิชาการ (Academic Administration).* กรุงเทพฯ : ภาควิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ . (เอกสารประกอบการสอนวิชา บห. 513)

วีระชาติ สงวนไพรินทร์ และเทพประสิทธิ์ กุลธวัชวิชัย. (2530) *ความคาดหวังของผู้ปกครองที่มีต่อคุณภาพของโรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยฝ่ายมัธยม.* คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

วุฒิชัย มูลศิลป์ และลดาวัลย์ พวงนิล. (2532). *รายงานการวิจัยเรื่องพัฒนาการของการศึกษาเอกชน.* กรุงเทพ : โรงพิมพ์เจริญผล.

สงบ ประเสริฐพันธ์. (2543). *รวมกันสรรค์สร้างคุณภาพโรงเรียน.* กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาสน์.

สนั่น พรหมสุวรรณ. (2536). *ปัจจัยที่ส่งเสริมโรงเรียนประถมศึกษาให้ได้เข้ารับการคัดเลือกเป็นโรงเรียนดีเด่นในจังหวัดฉะเชิงเทรา.* ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

สมณกระทรวงเพื่อการอบรมคาทอลิก. (2538). *โรงเรียนคาทอลิก.* นครปฐม : วิทยาลัยแสงธรรม.

สมศักดิ์ ดลประสิทธิ์. (2540,พฤศจิกายน). "วิสัยทัศน์ (VISION) : พลังแห่งความสำเร็จ," *วรสารกองทุนสงเคราะห์การศึกษาเอกชน.* 7 (70) : 13-14

สมาพันธ์การศึกษาเอกชนแห่งประเทศไทย. (2540). *สรุปปัญหาอุปสรรคของการศึกษาเอกชน.* (เอกสารประกอบการบรรยาย) กรุงเทพฯ. ม.ป.พ.

สมาคมสภาการศึกษาคาทอลิก (ประเทศไทย). (2542-2543, สิงหาคม-กรกฎาคม). "สถิติโรงเรียนและสถาบันการศึกษาคาทอลิก 2542" *วารสารการศึกษาคาทอลิกในประเทศไทย*. 30 (1) : 271

สมาคมสภาการศึกษาคาทอลิก(ประเทศไทย). (ม.ป.ป.). *ข้อบังคับ ระเบียบ และแนวปฏิบัติสภาการศึกษาคาทอลิก(ประเทศไทย)*. ม.ป.ท.

สยาม ปิยะนราธร. (2539, พฤศจิกายน). "การพัฒนาครู," *วารสารกองทุนสงเคราะห์การศึกษาเอกชน*. 7 (37) : 12.

สายทิพย์ ระดมกิจ. (2540). *ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานวิชาการกับคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนคาทอลิกในเขตสังฆมณฑลราชบุรีตามทัศนะของผู้บริหาร ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการและครูผู้สอน*. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม.(หลักสูตรและการสอน). นครปฐม
:บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร. ถ่ายเอกสาร.

สำนักงานเขต เขตการศึกษา 6. (2535). *การศึกษาสภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียนและความต้องการการศึกษาของนักเรียนและผู้ปกครองนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นของโรงเรียนขยายโอกาสของการศึกษาในเขตการศึกษา 6*. ลพบุรี : สำนักงานเขตเขตการศึกษา 6.

สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง. (2542). *รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540*. กรุงเทพฯ : สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี.

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. (2536). *คู่มือการปฏิบัติงานสำหรับผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา (ฉบับปรับปรุง)*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2532). รายงานการวิจัยเรื่องประสิทธิภาพในการจัดการศึกษาเอกชน. กรุงเทพฯ : ฟันนี่ พับบลิชชิ่ง.

-------. (ม.ป.ป.). *แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 8 (2540 – 2544)*. กรุงเทพฯ : อรรถพลการพิมพ์.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2542). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542*. กรุงเทพฯ : สำนักนายกรัฐมนตรี.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน. (2532). *บันทึกประจำวัน*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชวนพิมพ์.

-------. (2537). *พระราชบัญญัติ กฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ แนวปฏิบัติเกี่ยวกับโรงเรียนเอกชน*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา.

-------. (2542). *คุณภาพโรงเรียนเอกชนที่พึงประสงค์ เล่ม 2*. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ.

สำนักพิมพ์สารคดี. (2537). *เพชรบุรี*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : ด่านสุทธาการพิมพ์.

-------. (2541). *ราชบุรี*. กรุงเทพฯ : ด่านสุทธาการพิมพ์.

สุพล วังสินธ์. (2536, มกราคม-มีนาคม). "ลักษณะของครูดีที่สอดคล้องกับสังคมไทย," *สารพัฒนาหลักสูตร*. 12(113) : 46-47.

สุมน อมรวิวัฒน์และคณะ. (2526). *หลักและแนวปฏิบัติในโรงเรียนประถม*. กรุงเทพฯ : วัฒนาพานิช

สุรศักดิ์ หลาบมาลา. (2536, ตุลาคม - ธันวาคม). "ผู้ปกครองครูคนแรกของลูก," *ครุปริทัศน์*. 18 (2) : 107 – 109.

สุวัฒน์ เงินฉ่ำ. (2542) "การปฏิรูประบบบริหารการศึกษาในกระทรวงศึกษาธิการ," ใน *แนวคิดและนโยบายกระทรวงศึกษาธิการ : พื้นฐานการปฏิรูปการศึกษาเพื่อประชาชน*. 29 –36. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา ลาดพร้าว

เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์. (2520). *การบริหารกิจการนักเรียน*. พิษณุโลก: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พิษณุโลก.

-------. (2525). *พฤติกรรมผู้นำทางการศึกษา*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช

เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์. (2537). "หน่วยที่ 7 ปัญหาและแนวโน้มเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารการศึกษา," ใน *ประมวลสาระชุดวิชาสัมมนาปัญหาและแนวโน้มทางการบริหาร*. หน้า 178 – 215. นนทบุรี : สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

-------. (2538). *วิสัยทัศน์ของผู้นำ*. (เอกสารประกอบการบรรยาย). ม.ป.ท.

หวน พินธุพันธ์. (2542). "การบริหารการศึกษา," ใน *สารานุกรมศึกษาศาสตร์ฉบับเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวในวโรกาสมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา 6 รอบ 5 ธันวาคม 2542*. หน้า 22 – 25. กรุงเพทฯ : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

อ. สุนีย์(นามแฝง). (2539, มกราคม). "สองมือของแม่พ่อพัฒนาการศึกษา," *วารสารแนะแนว*. 30 (163) : 15 – 19.

อมรวิชช์ นาครทรรพ. (2540). *ความฝันของแผ่นดิน*. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ตะวันออก.

องค์การ อินทรัมพรรย์. (2526). *การบริหารงานวิชาการ เอกสารการสอนชุดวิชาการจัดการโรงเรียนมัธยมศึกษาหน่วยที่ 1 –7 มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชวนพิมพ์.

อภิชัย กุลชา (2536). *ความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนมัธยมในจังหวัดสมุทรปราการ*. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. (บริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.

ถ่ายเอกสาร.

อำไพ สุจริตกุล. (2534). "ครู," ใน *ความคิดและภูมิปัญญาไทย : การศึกษา.* บรรณาธิการโดย สุมน อมรวิวัฒน์และคณะ. หน้า 44 กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

อำรุง จันทวานิช. (2542). "การปฏิรูประบบบริหารการศึกษาในกระทรวงศึกษาธิการ," ใน *แนวคิดและนโยบายกระทรวงศึกษาธิการ : พื้นฐานการปฏิรูปการศึกษาเพื่อประชาชน.* หน้า 29 - 36. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา ลาดพร้าว.

อุทัย บุญประเสริฐ. (2531). *องค์การและปัญหาในองค์การ.* กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

-------. (2540). *เอกสารชุดความรู้พื้นฐานหลักสูตรและการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน.* กรุงเทพฯ : เอส ดี เพรส.

Barnes,Rhoda Ann. (1995,April) "African American Parents' Involvement in Their Chidren's Schooling,"*Dissertation Abstracts International.* 55 (10) : 3152 – A.

Barth, R.S. (1990*). Improving School from within.* San Francisco, CA : Jossey-Bass.

Bell, Nathan. (1979,November) "A study of the Relationship among the Organization Climate, The Expressed Extent A Parent Participation in School Affairs, and Parent Demographic Bariables in Selected Elementary School," *Dissertation Abstracts International.* 40 (5) : 2366 – A.

Callard, Rosemary Stiles. (1979,August) " A Study of the Effects of Inerasing Parented Expectations for Student Academic Success," *Dissertation Abstracts.* 48 (2) : 563 – A.

Campbell, Roald F. and others. (1971). *Introduction to Education Administration.* New York : Allyn and Bacon.

-------. (1972). *Introduction to Education Administration.* Boston : Alyn and Bacon.

Catholic, Directory. (1991). "Catholic social communications Thailand," *Catholic Directory of Thailand.* Bangkok : Catholic Press of Thailand.

Dorman, Jeffrey P. and others. (1997). "Relationship between school-level and classroom-level environments in secondary schools", in Abstract. p.74-91

Elsbree,Willare S. and Harold J. Mc nally. (1967). *Primary School Administration.* New York : American Book Company.

Faber, Charles F. and Gillbert F. Chearrrron. (1970). *Elementary School Administration.* New York : Holt Rinehart and Winston Inc.

Gagne, R.M. (1968). "Learning and Communication," in *Education Media Theory into Practices*. Edited by R.V. Wiman and W.C. Meirehenny. p. 93 –114. Columbus : merill.

Hakanen, Lauri John. (1975,March) "An Investigation of School Community Communication in Vermillion, South Dakota, District" *Dissertation Abstracts International*" 35 (9) : 6004 – A.

Isakson, H.L. (1976). "Planning for Total pupil Personnel Services" p 503. *School Executive Gaide*. New York : Mc. Graw Hill Book.

Irving, W. Stout and Grace Langdon. (1958). *Parent-Teacher Relationships*. {(n.p.)}, Department of Classroom Teachers American. Educational Research Association, Ther Nalional Educational Association, Miller, Van. (1965) : *The Public Administation of American School Systems*. New York : The Memillan.

Joyce, C. F.,Jr. (1992,October). "Parental Choice in Public Elementary School : Who Chooses and Why (School Choice)," *Dissertation Abstracts International*.

Karunaratne, Sunethra. (1996,May) "Family Science : Collaboration, Peer Interaction, and Parental Involvement to Build Hispanic Children's Interest in Learning Science," *Dissertation Abstracts International*. 56 (11) : 4339 – A.

Krejcie Robert V. and Duryle W. Morgan. (1970,Autumn). "Determining Sumple Size for Research Activities," *Educational and Psychological Measurement*. 30 (3) : 608.

Miller,Van. (1965)" *The Public Administation of American School Systems*. New York : The Memillan.

Nolte, Chesterm. (1966). *Anintroduction To School Administration : Selected Readings.* Newyork :Macmillan.

Pro Card LAGHI. (1997) *The Catholic School on Threshold of the Third Millennium Rome* : Congregation for Catholic Education.

Phillipe, E. Lockin and Daniel N. Wiener. (1972) *Discipline Achievement, And Mental Health*. 2rd. Ed. New Jersey: Prentice Hall,

Stadt,Ronald W.and Others. (1974). *Managing Career Education Programs.* Englewood Cliffs, New Jersey : Prentice Hall.

Sergiovanni, T.J. (1991). *The Principalship : A Reflective Practice Perspective* 2 nded. Needham Heights, MA : Allyn and Bacon.

Silins, Halia C. and others. (1999). "What makes a good senior secondary school?," in Abstract.

Sizer, T.R. (1990). Foreword. In Ronald S. Barth's Improving school form within. (pp.xi-xii). San Francisco, CA : Jossey – Bass.

ภาคผนวก ก
รายนามผู้เชี่ยวชาญในการตรวจแบบสอบถามการวิจัย

รายนามผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบแบบสอบถามการวิจัย

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อรวรรณ ตันฑ์เจริญรัตน์	อาจารย์ประจำบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
2. อาจารย์ ดร.พวงรัตน์ เกษรแพทย์	อาจารย์ประจำภาควิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
3. รองศาสตราจารย์อัจฉรา สุขารมย์	สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
4. รองศาสตราจารย์ ดร.กิติมา ปรีดีดิลก	รองคณบดีคณะศึกษาศาสตร์และผู้อำนวยการหลักสูตรการศึกษา มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ
5. ซิสเตอร์ ดร.บุญเรือน หมั้นทรัพย์	เลขาธิการสมาคมสภาการศึกษาคาทอลิกประเทศไทย

ภาคผนวก ข
แบบสอบถามการวิจัย

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง
การศึกษาตัวแปรที่สัมพันธ์กับคุณลักษณะของโรงเรียนคาทอลิกในสังฆมณฑลราชบุรี ตามความคิดเห็นของผู้ปกครอง

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามนี้ สำหรับผู้ปกครองนักเรียน ที่มีบุตรหลานเรียนอยู่ในโรงเรียนคาทอลิกในสังฆมณฑลราชบุรีที่ดำเนินการโดยคณะนักบวช

2. แบบสอบถามชุดนี้มี 4 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียน จำนวน 15 ข้อ

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะของโรงเรียนคาทอลิกในสังฆมณฑลราชบุรีที่ดำเนินการ โดยคณะนักบวชใน 5 ด้าน คือ ด้านวิชาการ ด้านบุคลากร ด้านอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม ด้านกิจการนักเรียนและด้านความสัมพันธ์กับชุมชน จำนวน 39 ข้อ

ตอนที่ 4 เป็นข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลส่วนตัวเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดกาเครื่องหมาย √ ลงใน ❑ หน้าข้อความที่เป็นจริงที่สุด

1. ท่านเกี่ยวข้องกับนักเรียนที่นำแบบสอบถามมาให้ท่านตอบในฐานะใด

❑ บิดา

❑ มารดา

❑ ญาติ

❑ อื่นๆ โปรดระบุ .....

2. ท่านสำเร็จการศึกษาสูงสุดระดับใด

❑ ระดับต่ำกว่าปริญญาตรี

❑ ระดับปริญญาตรี

❑ ระดับสูงกว่าปริญญาตรี

3. นักเรียนในปกครองของท่านกำลังศึกษาอยู่ในโรงเรียนประเภทใด

❑ โรงเรียนชาย

❑ โรงเรียนหญิง

❑ โรงเรียนสหศึกษา

4. นักเรียนในปกครองของท่านกำลังเรียนอยู่ในระดับชั้นใด

❑ ระดับก่อนประถมศึกษา (อนุบาล 1 – อนุบาล 3)

❑ ระดับประถมศึกษา (ประถมศึกษาปีที่ 1 – ประถมศึกษาปีที่ 6)

❑ ระดับมัธยมศึกษา (มัธยมศึกษาปีที่ 1 – มัธยมศึกษาปีที่ 3)

5. บ้านที่ท่านอาศัยอยู่ในเขตใด

❑ เขตในเมือง (หมายถึงอยู่ในเขตเทศบาล)

❑ เขตชนบท (หมายถึงอยู่นอกเขตเทศบาล)

6. สัมฤทธิผลของนักเรียนของท่านอยู่ในระดับใด

สัมฤทธิผลของนักเรียน หมายถึง ความสามารถทางการเรียนของนักเรียนตามวัย ซึ่งวัดจากการสอบปลายภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2543 และการมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ *(เช่น ความซื่อสัตย์ การรู้จักช่วยเหลือผู้อื่น การรู้จักแบ่งปัน ฯลฯ การรู้จักแสวงหาและพัฒนาความรู้ได้ด้วยตนเอง มีความสนใจ มุ่งมั่น อุตสาหะ และกระตือรือร้นต่อการเรียน มีความรับผิดชอบและทำหน้าที่เหมาะสมกับวัย รู้จักสร้างความสัมพันธ์กับเพื่อนและกับครูในโรงเรียน เป็นต้น)*

โปรดอ่านข้อความคุณลักษณะของนักเรียนแต่ละข้อดังต่อไปนี้ แล้วให้ความเห็นว่า <u>นักเรียนในปกครองของท่านมีคุณลักษณะดังกล่าวอยู่ในระดับใด</u> แล้วกาเครื่องหมาย √ ลงในช่องหลังข้อความ

ข้อ	สัมฤทธิผลของนักเรียน	ระดับความคิดเห็น				
		น้อยมาก 1	น้อย 2	ปานกลาง 3	มาก 4	มากที่สุด 5
1.	มีผลการเรียนวิชาต่าง ๆ อยู่ในระดับที่ท่านพอใจ					
2.	ชอบอ่านหนังสือ					
3.	สนใจ มุ่งมั่น และกระตือรือร้นต่อการเรียน					
4.	มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์					
5.	กล้าแสดงออก					
6.	รับผิดชอบในงานที่ได้รับมอบหมาย					
7.	สามารถควบคุมอารมณ์ตนเอง					
8.	สามารถปรับตัวอยู่ร่วมกับผู้อื่น					
9.	รู้จักการให้ การแบ่งปัน					
10.	รู้จักช่วยเหลือผู้อื่น					

ข้อ	สัมฤทธิผลของนักเรียน	ระดับความคิดเห็น				
		น้อยมาก 1	น้อย 2	ปานกลาง 3	มาก 4	มากที่สุด 5
11.	รู้จักอดออม ไม่ฟุ่งเฟ้อ					
12.	รู้จักคบเพื่อน					
13.	รู้จักอนุรักษ์พลังงานและสิ่งแวดล้อม					
14.	รู้จักรักษาสุขภาพอนามัย					
15.	มีความศรัทธาในศาสนาที่นักเรียนนับถือ					

ตอนที่ 2 แบบสอบถามการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียน

คำชี้แจง โปรดพิจารณาว่าท่านมีส่วนในแต่ละกิจกรรมของโรงเรียนต่อไปนี้มากน้อยเพียงใด แล้วกาเครื่องหมาย √ ลงในช่องที่ตรงกับระดับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมนั้น ๆ

ตัวอย่างการตอบ

ข้อ	ข้อความกิจกรรม	ระดับการมีส่วนร่วม				
		น้อยที่สุดหรือไม่เคย 1	น้อย 2	ปานกลาง 3	มาก 4	มากที่สุด 5
1.	การแข่งขันกีฬาระหว่างครูกับผู้ปกครอง			√		
2.	การเป็นผู้บรรยายให้กับทางโรงเรียน		√			

จากตัวอย่างข้างบน ข้อ 1. ผู้ตอบกาเครื่องหมาย √ ในช่องปานกลางแสดงว่าผู้ตอบได้มีส่วนร่วมในการแข่งขันกีฬาระหว่างครูกับผู้ปกครอง*ในระดับปานกลาง* (อาจเป็นผู้ดู ผู้สนับสนุนโดยตรงหรือทางอ้อม) ส่วนในข้อ 2. ผู้ตอบกาเครื่องหมาย √ ในช่องน้อย แสดงว่าผู้ตอบเคยเป็นผู้บรรยายให้กับทางโรงเรียน*น้อย*

โปรดตอบแบบสอบถามทุกข้อในตอนที่ 2 ดังต่อไปนี้

ข้อ	ข้อความกิจกรรม	ระดับการมีส่วนร่วม				
		น้อยที่สุดหรือไม่เคย 1	น้อย 2	ปานกลาง 3	มาก 4	มากที่สุด 5
1.	ท่านเข้าร่วมการประชุมผู้ปกครองที่โรงเรียนจัดขึ้น					
2.	ท่านมาร่วมชมงาน หรือโครงการทางวิชาการที่โรงเรียนจัดขึ้นในโอกาสต่างๆ					
3.	ท่านติดต่อสื่อสารกับโรงเรียนอย่างใกล้ชิด					
4.	ท่านเผยแพร่ข่าวสารเกี่ยวกับโรงเรียนให้บุคคลอื่นได้รับทราบ					
5.	ท่านเข้าเยี่ยมชมโรงเรียนตามโอกาส					
6.	ท่านให้ข้อมูลแก่ทางโรงเรียน *(เช่น ตอบแบบสอบถามต่างๆ ให้ข้อมูลหรือความคิดเห็นเกี่ยวกับนักเรียนในปกครอง)*					
7.	ท่านร่วมให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานต่างๆ ของโรงเรียน *(เช่น ให้ความเห็นเรื่องครู การจัดการเรียนการสอน)*					
8.	ท่านช่วยเป็นสื่อให้โรงเรียนในการประสานงานกับผู้ปกครองหรือหน่วยงานต่างๆ เพื่อให้กิจกรรมของโรงเรียนดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ					
9.	ท่านส่งเสริมและสนับสนุนเกียรติคุณของโรงเรียน					
10.	ท่านรับทราบผลงานของกรรมการโรงเรียน หรือกรรมการสมาคมผู้ปกครองและครู หรือกรรมการสมาคมศิษย์เก่า หรือกรรมการชมรมต่างๆ ของโรงเรียน					
11.	ท่านพบปะครูเพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับนักเรียนในปกครอง *(เช่น ด้านการเรียน ความประพฤติ อุปนิสัย และสุขภาพของนักเรียน)*					

ข้อ	ข้อความกิจกรรม	ระดับการมีส่วนร่วม				
		น้อยที่สุดหรือไม่เคย 1	น้อย 2	ปานกลาง 3	มาก 4	มากที่สุด 5
12.	ท่านร่วมบริจาคเงินให้โรงเรียนเพื่อใช้ประโยชน์ในการศึกษาหรือกิจกรรมของโรงเรียน					
13.	ท่านร่วมบริจาคสิ่งของให้โรงเรียนเพื่อใช้ประโยชน์ในการศึกษาหรือกิจกรรมของโรงเรียน					
14.	ท่านสละเวลาหรือแรงงานให้โรงเรียนเพื่อประโยชน์ในการศึกษาหรือกิจกรรมของโรงเรียน					
15.	ท่านสนับสนุนโรงเรียนให้นักเรียนได้บำเพ็ญประโยชน์ต่อสังคม					

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับคุณลักษณะของโรงเรียนเอกชนคาทอลิกที่ดำเนินการโดยคณะนักบวชในสังฆมณฑลราชบุรี

คำชี้แจง โปรดอ่านข้อความเกี่ยวกับคุณลักษณะของโรงเรียนในด้านต่างๆ ต่อไปนี้ แล้วแสดงความคิดเห็นว่าคุณลักษณะดังกล่าวอยู่ในระดับใด โดยการกาเครื่องหมาย √ ลงในช่องหลังข้อความ

ตัวอย่างการตอบ

ข้อ	คุณลักษณะของโรงเรียน	ระดับความคิดเห็น				
		ควรปรับปรุง 1	พอใช้ 2	ปานกลาง 3	ดี 4	ดีมาก 5
1.	กิริยามารยาทของนักเรียนในโรงเรียน				√	
2.	การเอาใจใส่กวดขันการทำการบ้านของนักเรียน					√

การแปลความหมาย

จากตัวอย่างการตอบในข้อ 1 และข้อ 2 แสดงว่า

ข้อ 1 ผู้ตอบมีความเห็นว่า "กิริยามารยาทของนักเรียนในโรงเรียน" อยู่ในระดับดี

ข้อ 2 ผู้ตอบมีความเห็นว่า "การเอาใจใส่กวดขันการทำการบ้านของนักเรียน" อยู่ใน *ระดับดีมาก*

ข้อ	คุณลักษณะของโรงเรียน	ระดับความคิดเห็น				
		ควรปรับปรุง 1	พอใช้ 2	ปานกลาง 3	ดี 4	ดีมาก 5
	ด้านวิชาการ					
1.	การจัดหลักสูตรและแผนการเรียนหลากหลายเหมาะสมกับวัยและความสามารถของนักเรียนของท่าน					
2.	การจัดสื่อและอุปกรณ์การเรียนการสอนของทางโรงเรียนทันสมัย					
3.	การสอนให้นักเรียนมีความรู้คู่คุณธรรม					
4.	การส่งเสริมความสามารถพิเศษทางวิชาการของนักเรียน *(เช่น มีชมรมทางวิชาการต่าง ๆ การให้ความสำคัญกับวิชาภาษาอังกฤษ คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ภาษาไทย)*					
5.	การรายงานผลการเรียน และความประพฤติของนักเรียนให้ผู้ปกครองทราบ					
6.	การพัฒนาส่งเสริม ความรู้ ความสามารถและการแสดงออกของนักเรียน					
7.	การสอนให้นักเรียนมีความรู้พื้นฐานที่จะใช้ในการศึกษาต่อชั้นสูง หรือประกอบอาชีพได้					
8.	การวัดผลประเมินผลการเรียน					
	ด้านบุคลากร					
9.	ผู้บริหารของโรงเรียนมีความเป็นผู้นำ					

ข้อ	คุณลักษณะของโรงเรียน	ระดับความคิดเห็น				
		ควรปรับปรุง 1	พอใช้ 2	ปานกลาง 3	ดี 4	ดีมาก 5
10.	ครูโรงเรียนนี้เป็นแบบอย่างที่ดีในด้านความประพฤติ					
11.	ผู้บริหาร ครู และเจ้าหน้าที่มีบุคลิกลักษณะเหมาะสมกับตำแหน่ง					
12.	ผู้บริหาร ครู และเจ้าหน้าที่ทุกฝ่ายเอาใจใส่ดูแลนักเรียนของท่านด้วยความรัก ใจดี มีเมตตา					
13.	ครูอุทิศตนในการสอนและการอบรม					
14.	ครูมีเทคนิคการสอนหลากหลาย *(เช่น ให้นักเรียนทำการค้นคว้า ทำรายงาน ทำโครงงาน)*					
15.	ครูให้การต้อนรับผู้ปกครองด้วยอัธยาศัยที่ดี					
16.	ครูให้ความรักต่อนักเรียนเท่าเทียมกัน					
	ด้านอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม					
17.	บริเวณโรงเรียนเพียงพอสำหรับนักเรียนพักผ่อนและทำกิจกรรมต่าง ๆ					
18.	บริเวณโรงเรียนร่มรื่น เหมาะสมมีบรรยากาศเอื้อต่อการเป็นสถานศึกษา					
19.	ความเหมาะสมของสถานที่ตั้งและสภาพแวดล้อมของโรงเรียน					
20.	ความเหมาะสมของสภาพอาคารเรียน ห้องเรียน					
21.	ความสะอาดของบริเวณโรงเรียน อาคารเรียน					
22.	การตกแต่งบริเวณโรงเรียนน่าพึงพอใจแก่ผู้มาติดต่อหรือเยี่ยมเยียน					
23.	อุปกรณ์สนับสนุนการเรียน อยู่ในสภาพดีและทันสมัย					

ข้อ	คุณลักษณะของโรงเรียน	ระดับความคิดเห็น				
		ควรปรับปรุง 1	พอใช้ 2	ปานกลาง 3	ดี 4	ดีมาก 5
	ด้านกิจการนักเรียน					
24.	การดูแลเอาใจใส่ระเบียบวินัยของนักเรียน *(เช่น การแต่งกาย การเข้าเรียน)*					
25.	การจัดกิจกรรมส่งเสริมด้านคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียน					
26.	การเข้มงวดกวดขันเกี่ยวกับความประพฤติและกิริยามารยาทของนักเรียน					
27.	การดูและเอาใจใส่ในด้านความปลอดภัยให้กับนักเรียน					
28.	การให้คำปรึกษาของครูในด้านต่าง ๆ แก่นักเรียน					
29.	การยกย่องให้กำลังใจและประกาศเผยแพร่เกียรติคุณของนักเรียนที่ประพฤติดี					
30.	การป้องกันยาเสพติดของโรงเรียน					
31.	การจัดบริการด้านสุขภาพอนามัยแก่นักเรียน					
	ด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน					
32.	โรงเรียนให้ความร่วมมือกับผู้ปกครองและชุมชน					
33.	โรงเรียนมีการรายงานข่าวสารความเคลื่อนไหวของโรงเรียนให้ผู้ปกครองรับทราบ					
34.	โรงเรียนรับฟังความคิดเห็นของผู้ปกครอง ศิษย์เก่า ชุมชน					
35.	โรงเรียนให้ความช่วยเหลือและช่วยบรรเทาความเดือดร้อนของผู้ปกครอง ศิษย์เก่า และชุมชน					
36.	โรงเรียนได้รับความร่วมมือจากผู้ปกครองในการพัฒนาโรงเรียน					

ข้อ	คุณลักษณะของโรงเรียน	ระดับความคิดเห็น				
		ควรปรับปรุง 1	พอใช้ 2	ปานกลาง 3	ดี 4	ดีมาก 5
37.	โรงเรียนเป็นสื่อกลางในการจัดกิจกรรมเพื่อช่วยเหลือชุมชน					
38.	โรงเรียนร่วมมือกับชุมชนให้ใช้อาคาร สถานที่ในการจัดกิจกรรมต่างๆ					
39.	โรงเรียนอำนวยความสะดวกแก่ผู้ปกครอง ศิษย์เก่า และชุมชนในการติดต่อกับโรงเรียน					

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

โปรดเขียนข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับโรงเรียนในเรื่องต่าง ๆ ที่ท่านเห็นสมควรในที่ว่างต่อไปนี้

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ขอขอบคุณที่ท่านสละเวลาตอบแบบสอบถาม

ภาคผนวก ค

ตาราง 36 - 37

ตารางที่ 36 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตราฐานของความคิดเห็นของผู้ปกครองที่นักเรียนมีสัมฤทธิผลทางการเรียน

ข้อ	สัมฤทธิผลของนักเรียน	$\overline{X}$	S.D.	ระดับ
1.	มีผลการเรียนวิชาต่างๆ อยู่ในระดับที่ท่านพอใจ	3.27	.66	ปานกลาง
2.	ชอบอ่านหนังสือ	2.94	.88	ปานกลาง
3.	สนใจ มุ่งมั่น และกระตือรือร้นต่อการเรียน	3.23	.76	ปานกลาง
4.	มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์	3.31	.73	ปานกลาง
5.	กล้าแสดงออก	3.29	.88	ปานกลาง
6.	รับผิดชอบในงานที่ได้รับมอบหมาย	3.48	.83	ปานกลาง
7.	สามารถควบคุมอารมณ์ตนเอง	3.10	.79	ปานกลาง
8.	สามารถปรับตัวอยู่ร่วมกับผู้อื่น	3.71	.72	มาก
9.	รู้จักการให้ การแบ่งปัน	3.66	.74	ปานกลาง
10.	รู้จักช่วยเหลือผู้อื่น	3.63	.74	ปานกลาง
11.	รู้จักอดออม ไม่ฟุ่งเฟ้อ	3.25	.90	ปานกลาง
12.	รู้จักคบเพื่อน	3.50	.77	ปานกลาง
13.	รู้จักอนุรักษ์พลังงานและสิ่งแวดล้อม	3.20	.78	ปานกลาง
14.	รู้จักรักษาสุขภาพอนามัย	3.42	.77	ปานกลาง
15.	มีความศรัทธาในศาสนาที่นักเรียนนับถือ	3.67	.79	มาก
	รวม	3.38	.46	ปานกลาง

ตารางที่ 37 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของผู้ปกครองที่มีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียน

ข้อ	การมีส่วนร่วม	$\overline{X}$	S.D.	ระดับ
1.	ท่านเข้าร่วมการประชุมผู้ปกครองที่โรงเรียนจัดขึ้น	3.09	1.13	ปานกลาง
2.	ท่านมาร่วมชมงาน หรือโครงการทางวิชาการที่โรงเรียนจัดขึ้นในโอกาสต่าง ๆ	2.87	1.02	ปานกลาง
3.	ท่านติดต่อสื่อสารกับโรงเรียนอย่างใกล้ชิด	3.01	.92	ปานกลาง
4.	ท่านเผยแพร่ข่าวสารเกี่ยวกับโรงเรียนให้บุคคลอื่นได้รับทราบ	2.98	.83	ปานกลาง
5.	ท่านเข้าเยี่ยมชมโรงเรียนตามโอกาส	2.96	.90	ปานกลาง
6.	ท่านให้ข้อมูลแก่ทางโรงเรียน *(เช่น ตอบแบบสอบถามต่าง ๆ ให้ข้อมูลหรือความคิดเห็นเกี่ยวกับนักเรียนในปกครอง)*	3.55	.89	ดี
7.	ท่านร่วมให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานต่าง ๆ ของโรงเรียน *(เช่น ให้ความเห็นเรื่องครู การจัดการเรียนการสอน)*	2.70	1.04	ปานกลาง
8.	ท่านช่วยเป็นสื่อให้โรงเรียนในการประสานงานกับผู้ปกครองหรือหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อให้กิจกรรมของโรงเรียนดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ	2.53	1.02	ปานกลาง
9.	ท่านส่งเสริมและสนับสนุนเกียรติคุณของโรงเรียน	3.31	.92	ปานกลาง
10.	ท่านรับทราบผลงานของกรรมการโรงเรียน หรือกรรมการสมาคมผู้ปกครองและครู หรือกรรมการสมาคมศิษย์เก่า หรือกรรมการชมรมต่าง ๆ ของโรงเรียน	2.73	1.04	ปานกลาง
11.	ท่านพบปะครูเพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับนักเรียนในปกครอง *(เช่น ด้านการเรียน ความประพฤติ อุปนิสัย และสุขภาพของนักเรียน)*	2.90	1.01	ปานกลาง
12.	ท่านร่วมบริจาคเงินให้โรงเรียนเพื่อใช้ประโยชน์ในการศึกษาหรือกิจกรรมของโรงเรียน	2.66	.90	ปานกลาง
13.	ท่านร่วมบริจาคสิ่งของให้โรงเรียนเพื่อใช้ประโยชน์ในการศึกษาหรือกิจกรรมของโรงเรียน	2.56	.95	ปานกลาง
14.	ท่านสละเวลาหรือแรงงานให้โรงเรียนเพื่อประโยชน์ในการศึกษาหรือกิจกรรมของโรงเรียน	2.70	1.01	ปานกลาง
15.	ท่านสนับสนุนโรงเรียนให้นักเรียนได้บำเพ็ญประโยชน์ต่อสังคม	3.35	.90	ปานกลาง
	รวม	2.93	.63	ปานกลาง

ประวัติย่อผู้วิจัย

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ ชื่อสกุล	นางสาวสุดาพร สวนจิตต์
เกิดวันที่	1 กุมภาพันธ์ พุทธศักราช 2494
สถานที่เกิด	ตำบลแพงพวย อำเภอดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	165 ถนนราษฎรยินดี ตำบลหน้าเมือง อำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี 70000
ตำแหน่งหน้าที่การงานในปัจจุบัน	ผู้บริหารโรงเรียนเอกชน
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	โรงเรียนนารีวิทยา ตำบลหน้าเมือง อำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2517	มัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนนารีวิทยา
พ.ศ. 2523	ประกาศนียบัตรพิเศษวิชาการศึกษา (พ.กศ.)
พ.ศ. 2529	ประกาศนียบัตรประโยคครูพิเศษมัธยม (พ.ม.)
พ.ศ. 2533	ค.บ. (บริหารการศึกษา) วิทยาลัยครูหมู่บ้านจอมบึง
พ.ศ. 2544	กศ.ม. (บริหารการศึกษา) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร